

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА
ПРЕЗ 2002 г.**

**ФЕВРУАРИ 2002г.
СОФИЯ**

СЪДЪРЖАНИЕ

	ПРЕДГОВОР.....	4
	ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
1.	Макроикономическа политика.....	6
2.	Развитие на пазара на труда в Р България.....	9
3.	Анализ на изпълнението на Националния план за действие по заетостта през 2001г.....	14
	ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА	18
	ПРЕЗ 2002г.....	20
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ.....	20
1.	Борба с младежката безработица и предотвратяване на продължителната безработица.....	20
2.	Стимулиране на заетостта: системите за обезщетения, данъци и обучение.....	33
3.	Разработване на политика за активно стареење	36
4.	Развитие на умения, необходими за новия пазар на труда, в контекста на ученето през целия живот.....	38
5.	Компютърна грамотност и квалификация.....	47
6.	Активна политика за развитие на посредничеството при намиране на работа и за превенция и отстраняване на възникващи трудности в новите европейски пазари на труда.....	49
7.	Борба с дискриминацията и насърчаване на социалното включване чрез достъп до заетост.....	51
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИМАЧЕСТВОТО.....	56
8.	Улесняване стартирането и развитието на бизнеса..	56
9.	Насърчаване на предприемаческите действия.....	62
10.	Нови възможности за заетост в общество, основано на знанията, и в услугите.....	64
11.	Регионални и местни действия за заетост.....	66
12.	Облекчаване на системата за данъчно облагане с оглед насърчаване на заетостта.....	66
III.	НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО.....	70
13.	Модернизиране на организацията на работа.....	71
14.	Модернизиране на организацията на работа: пречки, нови типове договори, безопасност и здраве при работа.....	73
15.	Подпомагане на адаптивността в предприятията, като компонент на ученето през целия живот.....	75

IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ	78
	ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ ЖЕНИТЕ И	
	МЪЖЕТЕ.....	
16.	Джендър – подход.....	78
17.	Борба с джендър различията.....	80
18.	Съвместяване на работа и семеен живот.....	81

ПРЕДГОВОР

Националният план за действие по заетостта през 2002г. (НПДЗ) е разработен от Министерството на труда и социалната политика в сътрудничество с други министерства и ведомства, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите, както следва:

Раздел "Макроикономическа политика" е разработен от: Министерство на финансите (МФ), Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Агенция по заетостта (АЗ), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), Министерство на отбраната (МО), Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) и Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ);

I стълб "Подобряване на пригодността за заетост" е разработен от: МТСП, АЗ, Министерство на образованието и науката (МОН), МО, Българска стопанска камара (БСК) и НСОРБ;

II стълб "Развитие на предприемачеството" е разработен от: Агенция за малки и средни предприятия (АМСП), МТСП, Министерство на икономиката (МИ), МРРБ, АЗ, Агенция за икономически анализи и прогнози (АИАП), Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ);

III стълб "Насърчаване на адаптивността в бизнеса и на заетите в него" е разработен от: БСК, МТСП, МОН, КНСБ, Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и Министерство на земеделието и горите (МЗГ);

IV Стълб "Укрепване на политиката за равни възможности" е разработен от: МТСП, Министерство на културата (МК), Министерство на здравеопазването (МЗ) и МОСВ.

Националният план за действие по заетостта 2002г. е разработен на основа на параметри за определяне на необходимите финансови средства по мерки и програми, както следва:

- Размерът на средствата за месечно трудово възнаграждение на едно лице за субсидирана заетост е 100лв. за действително отработено време, платими при сключен договор на работодателя с териториално поделение на Агенцията по заетостта.
- Максималният размер на средствата на едно лице за обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано от Агенцията по заетостта е 200лв.
- Стипендията за участие в обучение за придобиване на професионална квалификация на едно безработно лице за всеки присъствен ден е:
 - 1.50лв., когато обучението се провежда в рамките на населеното място по местоживеенето;
 - 2.00лв., когато обучението се провежда извън населеното

място по местоживееене.

При разработване на Националния план за действие по заетостта 2002г. са взети предвид изводите и препоръките от изследването “Оценка на нетното въздействие на активни програми на пазара на труда”, финансирано от Световната банка и реализирано от Холандски икономически институт. В резултат на това в НПДЗ е даден приоритет на мерките и програмите, осигуряващи последваща устойчива заетост и на мерките за подобряване на качествените характеристики на работната сила. Редуциран е делът на програмите, създаващи временна заетост.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

Тенденциите в развитието на световната икономика пряко и все по-силно влияят върху икономическото развитие на България. През изминалите години икономиката на страната не остана незасегната от световните икономически процеси. Ето защо отчитането на последните тенденции в развитието на световната икономика и вероятното въздействие на тези тенденции върху развитието на българската икономика придобива все по-голямо значение.

След отбелязания през 2000 г. висок темп на икономически растеж от страните кандидатки за членство в ЕС - 4.9%, ръстът на БВП през 2001г., по предварителни разчети, се очаква да спадне до около 1.1%. Това до голяма степен се дължи на силния спад на производството в Турция. По отношение на останалите страни, очакванията са за умерен спад на БВП. В повечето от тези страни повод за безпокойство представляват нивото на безработицата и високите осигурителни вноски. Друга характерна особеност е, че тези страни продължават да насочват макроикономическата и структурната си политика в посока по-ранно присъединяване към ЕС.

За деветмесечието на 2001 г. ръстът на БВП на България е 4.7% (спрямо същия период на предходната година), по данни на Агенцията за икономически анализи и прогнози. Най-висок растеж отбелязва индустриалния сектор, където брутната добавена стойност нараства с 9.2%. Секторът на услугите също генерира растеж на брутната добавена стойност от 6%, като този сектор на икономиката регистрира непрекъснат растеж през последните 4 години.

През 2000 г. и началото на 2001 г. финансовото състояние на банковата система остана стабилно. От общо 35 действащи банки през 2000 г. само четири, предимно клонове на чуждестранни банки, отчетоха загуба. Показателят възвръщаемост на банковата система за 2000 г. е 3.1% и е по-висок от отчетения през 1999 г. /2.4%/.

Търговските банки макар и бавно увеличават кредитите за реалния сектор на икономиката.

През 2001 г. конкуренцията в банковия сектор се разширява. Големите банки с развита клонова мрежа продължават да привличат най-много депозити от домакинствата и фирмите. Увеличава се конкуренцията между банките и по отношение привличането на първокласни кредитополучатели. Това дава основание да се направи извода, че през 2002г. може да се очаква по-благоприятна от предходната година среда за развитие на бизнеса и увеличаване на заетостта.

През 2001 г. продължи тенденцията на постоянно нарастване на средната реална работна заплата за страната. Докато през предходните три години нарастването на реалната работна заплата надвишаваше

реалното нарастване на създавания доход в страната, поради необходимостта да се компенсира спада на реалните доходи от времето на финансовата криза, то през 2001 г. нейното нарастване вече е по-малко отколкото очакваното нарастване на БВП за същия период.

За първите девет месеца на 2001г. средната работна заплата за страната е 252 лв., номинален ръст с 12.5% спрямо същия период на предходната година. Реалният ръст на работната заплата е 4.0%.

Растежът на средната реална работна заплата не надвишава ръста на производителността на труда в икономиката за същия период. Производителността на труда в икономиката е нараснала приблизително със същия темп в реално изражение спрямо същия период на миналата година. Нарастването на реалната работна заплата е по-ниско от това на производителността на труда.

В бюджетния сектор работят около 22% от заетите в икономиката. Средната работна заплата в бюджетния сектор за деветте месеца на 2001г. е с 23.9% по-висока спрямо същия период на предходната година в номинално изражение, а нейният реален растеж е 14.5%. Въпреки че нарастването на бюджетните заплати надвишава нарастването на средната работна заплата за страната, заетите в тази сфера все още получават относително ниски заплати. Като цяло за сектора средната работна заплата е с 3.0% по-ниска от средната за страната.

В края на 2001 г. инфлацията спрямо декември на предходната година е 4.8%, а инфлацията на годишна база - 7.3%.

През 2002 г. се очаква реалният растеж на БВП да спадне до 4%. Потенциалът на националната икономика да генерира растеж се счита за значително по-висок, но на фона на неблагоприятните тенденции в световната икономика и ниското външно търсене от страна на основните търговски партньори е нереалистично да бъдат надхвърлени темповете на растеж на БВП за 2001 г.

При очакваното оптимизиране на относителния дял на инвестициите, независимо от запазващия се много висок относителен дял на крайно потребление в БВП, се очаква забавяне на темповете на растеж на крайното потребление.

Успоредно с процеса на финализиране на приватизацията и реструктурирането на националната икономика се очаква постепенно да нарастват заетостта и доходите. Очакваният растеж на икономиката ще рефлектира в реално нарастване на доходите на населението с около 4%, а изменението на заетостта през 2002 г. ще бъде незначително, под един процентен пункт.

В края на 2002 г. БВП на човек от населението се очаква да възлезе на 3 857.18 хил. лв., което представлява номинален растеж от 8.8% спрямо равнището на 2001 г. и 22% спрямо 2000 г.

През 2002 г. започна ново увеличаване на скоростта на структурните реформи в икономиката, в резултат на промените в законодателната, нормативната и институционална рамки реформите. Промените имат за основна краткосрочна цел подобряване на бизнес

климата в страната, насърчаване на частните инвестиции и спестявания. Те ще бъдат от ключово значение и за постигането на най-важната цел - изпълнението на критериите за членство в ЕС.

Една от основните цели на данъчната политика през 2002 г. е да се окаже влияние върху икономическата мотивация, като се намалят разходите на бизнеса, остави се по-голям ресурс за развитие и инвестиране и се повишат възможностите за растеж на заетостта, както и намаляване на общата данъчна тежест.

Приетите промени в Закон за корпоративното подоходно облагане, в сила от 01.01.2002г., целят стимулиране на икономическата активност. Размерът на ставката на данъка върху печалбата е намален от 20% на 15% за всички данъчно задължени лица, формирали данъчна основа по реда на този закон. Сборната ставка на данъка, включително данъка за общините, е намален от 28% на 23.5%. Освобождават се от облагане доходите от сделки с публично предлагани корпоративни акции на българския официален фондов пазар. Цели се стимулиране развитието на капиталовия пазар, увеличение на инвестициите и подобряване на бизнес климата. Разписаните в ЗКПО преференции за работодателите са разширени по отношение намаляване финансовия резултат със сумите за трудово възнаграждение и дължимите вноски за сметка на работодателите за фондовете на държавното обществено осигуряване и Националната здравно осигурителна каса за всяко наето лице по трудово правоотношение за не по-малко от 6 месеца, което към момента на наемането му е регистрирано като безработно за повече от две години и получава помощи по Закона за социално подпомагане.

Промените в Закона за облагане доходите на физическите лица също целят подобряване на бизнес климата в страната и икономически растеж. Намалена е данъчната тежест, с цел увеличаване на потреблението на домакинствата. Увеличен е прага на необлагаемия минимум и промяна както на етажите, така и на съответните ставки за тях. Необлагаемия минимум е увеличен с 10 лева в месечен размер, а данъчните ставки да възлизат на 18%, 24%, 28% и 29% съответно за етажите от скалата за облагане. Промяната води до намаляване на данъчната тежест за средната заплата в страната с 2.4%

Промените в Закона за данъка върху добавената стойност също целят подобряване на бизнес климата в страната. Намален е срока за прихващане, приспадане и възстановяване на данъчен кредит от 4 на 3 поредни едномесечни данъчни периода. Разрешен е проблема с възстановяването на ДДС при износ на софтуерни продукти, като износа им се облага с нулева ставка.

Основните принципи в средносрочен период на данъчната политика са определени като:

- продължаващо намаление на общата данъчна тежест на преките данъци;
- разширяване на базата за облагане към сивата икономика;
- насърчаване на данъкоплатците да спазват данъчните закони;

- отраслова неутралност и поддържане на равнопоставеност на отделните икономически сектори.

Макроикономическата политика, предопределена от валутния борд и важните структурни реформи затвърдиха макроикономическата стабилност и създадоха условия за растеж. Средносрочните перспективи са стабилни и страната е в състояние да постигне целите за устойчив бърз растеж и функционираща пазарна икономика по пътя на присъединяване към Европейския съюз. Постигането на тези цели ще помогне и за увеличаване на заетостта, намаляване на безработицата и повишаване на жизнения стандарт. Промените в данъчните закони са насочени към намаляване на преките данъци и облекчаване на данъчните процедури, с цел привличане на инвестиции и постигане на икономически растеж, което от своя страна ще създаде нови работни места. Тези промени са начало на осъществяване намеренията на правителството за преместване на относителната данъчна тежест от преките към косвените данъци, т.е. намаляване на данъците, които най-силно влияят върху мотивацията на икономическите субекти, което неминуемо ще стимулира работодателите за разкриване на нови работни места.

Провежданата разумна фискална политика и стабилността на банковата ни система, ще спомогнат за осъществяване на целта на правителството за създаване на нови работни места чрез облекчаване на достъпа на малките и новоучредявани предприятия и на физическите лица, желаещи да се занимават със собствен бизнес, до свободни финансови ресурси от кредитните ни институции, необходими за развитие и разширяване на тяхната дейност.

2. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА В Р БЪЛГАРИЯ

Коефициентът на икономическа активност¹ в България за януари-септември 2001г. е 50.1%, което е с 0.9% по-високо спрямо миналата година. При мъжете този показател е 54.8%, а при жените 45.8%. Величините са с около 10 пункта по-ниски от съответните, наблюдавани в ЕС. В България разликата в икономическата активност между половете е по-малка от тази в ЕС (около 10 пункта в България, а за ЕС - 20 пункта).

Коефициентът на икономическа активност се характеризира със значително отклонение по области. Най-висок коефициент на икономическа активност се отчита в областите Смолян (56.7%), Кърджали (56.1%), Варна (55.2%), а най-нисък- във Видин (42.0%), Враца (44.7%) и Пазарджик (46.3%).

През последните десет години развитието на пазара на труда в страната следва основните тенденции и процеси в развитието на икономиката на страната - преструктуриране на отрасли и производства,

¹ Данните за работната сила в страната са от Наблюдението на работната сила, провеждано периодично от Националния статистически институт. За целите на настоящия анализ са изчислени средни стойности на отделните показатели, като поради закръглянето на единичните и на средните стойности е възможно сборът от тях да не е 100%.

приватизация, ликвидация на неефективни производства и дейности, разкриване на нови дейности.

Средногодишният брой на работната сила в страната за периода януари- септември 2001г. е 3 395 400 души, прираст с 4 хил. души спрямо същия период на предходната година. Това се дължи на увеличаването на пенсионната възраст, съгласно разпоредбите на Кодекса за задължително обществено осигуряване.

Съгласно данните от Наблюдението на работната сила основните характеристики на работната сила (януари - септември 2001г.) са като следва:

- **Структура по пол:** В общата съвкупност на работната сила относителният дял на мъжете е 52.7%. По-ниският относителен дял на жените (47.3%) се дължи на временното им оттегляне от активна икономическа дейност за раждане и отглеждане на деца и по-ранното им пенсиониране, поради законово определената по-ниска възраст.
- **Структура по възраст:** Наблюдава се сравнително неблагоприятно разпределение във възрастовата структура на работната сила в страната. Най-висок относителен дял имат групите от 35-44г. и 45-54г. (съответно 30.1% и 29.6%), при 29.2% и 28.6% за същия период на 2000г. Относителният дял на младежите до 24г. за периода януари- септември 2001г. е 10.2%, съответно 8.0% за същия период на 2000г.
- **Структура по образование:** В образователната структура на работната сила преобладават лицата със средно образование – 55.4% (в т.ч.: средно специално - 22.8%, средно професионално-техническо - 16.2%, средно общо - 16.4%). Лицата с висше образование обхващат 26.5%, а тези с основно и по-ниско образование - 18.0 % от общия брой на работната сила.

Преходът към пазарно стопанство се характеризира с чувствително намаление на търсенето на работна сила, което все още не може да бъде преодоляно.

През месец септември 2001 г. /по данни от Наблюдението на работната сила/ заетите лица са 2 722.4 хил. души или с 22 хил. повече спрямо м. юни 2001г. През месец септември 2001 г. 59.3% от наетите работят в частния сектор, което е с 6.2% повече спрямо същия период на миналата година. Продължава тенденцията на увеличаване на заетите в частния сектор и намаляването им в обществения сектор. Въпреки това, все още не са налице условия частният сектор да поеме освободената от обществения сектор работна сила. Причините са обективни и са свързани пред всичко с инвестиции и пазари, както и с ускорения ход на структурната реформа.

Коефициентът на заетост в България за периода януари-септември

2001г., съгласно Наблюдението на работната сила, е 40.2%. В седем области той е по-висок от средния за страната, а в останалите двадесет и една - по-нисък. Вариационният размах, като разлика между най-високата величина (Област Кърджали - 49.7%) и най-ниската (Област Видин - 28.2%) е 21.6 пункта.

През 2001г. 220 655 безработни лица са постъпили на работа, от тях чрез бюрата по труда - 160 462 лица. От обявените работни места в бюрата по труда, 59.1% са от първичния пазар, а останалите - по програми за заетост.

Съгласно данните от Наблюдението на работната сила основните характеристики на заетите лица² (януари- септември 2001г.) са както следва:

- **Структура по пол:** Структурата на заетите лица в страната не се различава съществено от тази, отчитана общо за страните членки на ЕС - преобладава относителният дял на мъжете - 52.2%. Относителният дял на жените е по-нисък с 4.4%.
- **Структура по възраст:** Най-висок е дялът на заетите от 35-44г. (25.5%), а най-нисък - на лицата от 55-64г. (6.0%) и над 65г. (0.9%).
- **Структура по образование:** В образователната структура на заетите лица преобладават лицата със средно образование - 56.2 % (в т.ч.: средно специално - 22.3%, средно професионално-техническо - 13.1%, средно общо - 20.8%). Лицата с висше образование обхващат 20.6%, а тези с основно и по-ниско образование - 23.2 % от общия брой на работната сила.

Търсенето на работна сила³ се изменя в зависимост от общото състояние на икономиката, сезонните фактори и развитието на субсидираната заетост. През 2001г. в бюрата по труда са обявени общо 227 210 свободни работни места, от които 66.1% на първичния пазар и 33.9% по програми за заетост. Заявените свободни работни места на първичния пазар намаляват с 8.4%, но местата по програми за заетост са с 20.7 % повече. Общия брой на заявените работни места намалява с 0.2% спрямо същия период на предходната година. Новоразкритите работни места на първичния пазар на труда са 20.8% (при 20.9% през 2000г.).

Доминира търсенето на работна сила от частния сектор. Дялът на заявените свободни работни места от частния сектор нараства с 5.6 пункта и достига 65.1%.

На трудовия пазар все още най-много места се заявяват за безработни без специалност (69.4%), което е негативен момент в развитието на пазара на труда, но се дължи на сезонната заетост, ниските

² Данни за структурата на заетите лица са налични от Наблюдението на работната сила. Данните от него обаче не покриват цялата съвкупност от заети лица поради обхвата на извадката (особено по отношение заетите в селското стопанство).

³ По данни на административната статистика на Агенция по заетостта.

възнаграждения и използването на ръчен и нискоквалифициран труд в определени отрасли. Същевременно най-много места са заети отново от безработни без специалност (70.4%), поради голямото предлагане на работна сила без професия и с ниско образование. Наред с това недостигът на работни места принуждава и по-високо квалифицирани безработни да приемат такава работа.

Източници на информация за безработицата в страната са административната статистика на Агенция по заетостта и Наблюдението на работната сила на НСИ. Макар тези два източника да покриват едни и същи показатели, те не са идентични, а взаимно се допълват:

- Агенцията по заетостта отчита лицата в трудоспособна възраст, регистрирани в бюрата по труда, които декларират, че са безработни, търсят активно работа и са на разположение да започнат подходяща работа или да бъдат включени в курс за професионална квалификация;
- Данните от наблюдението на работната сила дават по-обширна информация, отнасяща се за лица, които търсят работа не само чрез бюрата по труда, а и чрез установяване на директна връзка с работодатели, съдействие на роднини и познати и други. Наблюдението на работната сила дава информация за търсещите работа в по-широк възрастов диапазон: лица над 15г., които се самоопределят като безработни (докато регистрираните в бюра по труда са от 18г. до 56.5г. и 61.5г., съответно за жените и мъжете). С наблюдението на работната сила се отчита и т.н. ефект на "обезкуражени работници", т.е. лица, които желаят да работят, но не търсят активно работа, тъй като предполагат, че е невъзможно да намерят такава.

При анализа на структурата и динамиката на безработицата са използвани данни на Агенция по заетостта.

Равнището на безработица средно за 2001г. е 17.5%, с 0.6 пункта по-ниско от това, отчетено за предходната година. Според Наблюденията на работната сила от месец септември 2001г. равнището на безработица в България е 18.6%, при средно за Европейския съюз 7.6%, като минималната стойност е 2.5% (Люксембург), а максималната 13.1% (Испания).

Натискът на пазара на труда, измерен като съотношение между средногодишния брой безработни и съответния брой свободни работни места обявени в бюрата по труда, през 2001г. е 25 безработни за едно свободно работно място.

Този показател, изчислен за всяка от 28-те области се отличава със съществена диференциация и варира в широки граници. С най-малко безработни за едно свободно работно място са областите: София-град (14:1), Кърджалийска (15:1), Благоевградска и Софийска (16:1), а с най-

висока стойност на показателя: Плевенска област (61:1), Видинска област (54:1) и Пернишка област (47:1).

През 2001г. средногодишният брой на безработните е 669 610 души, с 3.4% (23 871 души) по-малко спрямо предходната година.

Съгласно данните от административната статистика на Агенция по заетостта, основните характеристики на лицата, търсещи работа през 2001г. са като следва:

- **Структура по пол:** Относителният дял на жените е трайно по-висок от този на мъжете в общата съвкупност на регистрираните безработни лица. Съотношението жени : мъже е 52.1:47.9, при 52.7:47.3 за 2000г.
- **Структура по възраст:** Наблюдава се неблагоприятна тенденция най-висок относителен дял да имат младежите до 24г. и лицата над 50г. съответно 15.0% и 21.0% (16.5% и 18.9% през 2000г.).
- **Структура по образование:** В образователната структура на регистрираните безработни доминират лицата с основно и по-ниско образование - 56.7% (55.0% през 2000г.). Лицата с висше образование са по-търсени на пазара на труда. Техният дял в общата съвкупност на регистрираните лица е 6.4% (6.5% през 2000г.).
- **Структура по продължителност на регистрация:** Най-висок е дялът на продължително безработните - 49.3% (37.1% през 2000г.), а най-нисък - на регистрираните до 1 месец - 6.2% (7.6% през 2000г.). Проблемът с продължително безработните е един от най-острите в страната.

В резултат на наследената структура на регионалните икономики и хода на реформите в страната между отделните региони се наблюдават значителни различия по отношение търсенето и предлагането на работна сила.

Съгласно административната статистика на Агенцията по заетостта средномесечното равнище на безработица в България през 2001г. е най-ниско в град София (4.6%), Габровска област (11.4%), Благоевград (14.5%) и Пернишка област (14.6%), а най-високо - в областите: Търговишка (33.0), Разградска (29.2%), Видинска (28.5%) и Монтана (27.9%).

Анализът на данните за регистрираната безработица в страната през 2001г. в сравнение с предходната година откроява следните тенденции:

1. След период на колебание през първите четири месеца, броят на безработните следва трайна тенденция на намаление, което продължава до края на месец септември, след което нараства до края на годината.

Това е обусловено от влиянието на сезонни фактори, наблюдавани ежегодно през четвъртото тримесечие на годината.

2. Намаляване на относителния дял на безработните жени с 0.6 пункта спрямо 2000г.

3. Във възрастовата структура на безработните се наблюдават две разнопосочни тенденции:

- Благоприятна - към намаляване дела на младежите до 24г. с 1.5 пункта;
- Неблагоприятна - на нарастване относителния дял на лицата над 50г. с 2.1 пункта. Новата схема за пенсиониране, регламентирана от приетия през 1999г. Кодекс за задължително обществено осигуряване, предвижда по- висока пенсионна възраст, което води до увеличение на населението в трудоспособна възраст. В повечето случаи тази група лица е рискова при осъществяване на съкращения на пероснала.

4. В образователната структура на регистрираните безработни е налице неблагоприятна тенденция на увеличение делът на лицата с основно и по-ниско образование.

5. Крайно неблагоприятна е тенденцията в структурата на безработните лица по продължителност на регистрация, тъй като значително нарастват продължително безработните над 1 година - с 12.2 пункта спрямо 2000г. или с 72 904 души. Продължителността на безработица се увеличава при лицата с ниска квалификация и образование. От продължително безработните лица над 1 година 69.6% са без специалност и образование, а 68.1% са с основно и по-ниско образование. Особено висок е ръстът на броя и дела на безработните лица над 2 години. Средномесечният им брой е 157 475 души, повече с 51.3% (53 401 души) спрямо 2000г. Делът на безработните лица над 2 години се увеличава с 8.5 пункта спрямо 2000г. и достига 23.5 % от общия брой на безработните в страната. Тази група безработни лица е с най-ниско равнище на квалификация и образование и слаба мобилност на пазара на труда. В Закона за насърчаване на заетостта са включени редица активни мерки и програми, целящи да подпомогнат тези лица при реализацията им на пазара на труда.

3. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА ПРЕЗ 2001г.

През 2000г. (за първи път от 1990г.) бе разработен Национален план за действие по заетостта, като е ползван опита и добрите практики на страните-членки на ЕС.

Националният план за действие по заетостта за 2001г. бе одобрен от Министерския съвет на 27 април 2001г. с Решение №293.

Ограничените финансови ресурси не обезпечиха реализацията на заложените програми и мерки. По тази причина през 2001г. за изпълнението на плана са изразходвани само 83 933 513 лева, което

представлява 72.5% от необходимите средства. От общата съвкупност на изразходваните средства 43.4% (36.5 млн. лв.) са от Държавния бюджет, 47.8% (40.1 млн. лв.) от Фонд "Професионална квалификация и безработица", 3.8% (3.2 млн. лв.) от местни източници, 3.9% (3.2 млн. лв.) от Европейския съюз и 1.1% (0.9 млн. лв.) от други външни източници.

По отделните програми и мерки през 2001г. са включени 106 780 лица, от които на 29 648 лица е осигурена устойчива заетост, на 75 199 лица - временна заетост и на 11 769 лица - обучение за придобиване на професионална квалификация.

I. ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ

По първи стълб с плана са планирани 185 238 119 лева за 2001г. През годината са изразходвани 77 389 149 лева или 41.8 % от планираните средства.

През 2001г. в програми и мерки за подобряване пригодността за заетостта са включени 103 338 безработни лица или 70.2% от планираните, както следва:

1. Борба с младежката безработица - изразходвани средства 2 410 317 лева за включени 4 620 лица.
2. Борба с продължителната безработица- изразходвани средства 25 316 285 лева за 63 625 включени лица.
3. Преход от пасивни към активни мерки- изразходвани средства 3 992 741 лева за 7 263 включени лица.
4. Усъвършенстване на системата за обезщетения и данъчно облагане за подобряване пригодността за заетост- изразходвани средства 1 240 013 лева за 4 670 включени лица.
5. Развиване на капацитета чрез придобиване на трудов стаж и/или квалификация- изразходвани средства 20 994 802 лева за 14 229 включени лица.
6. Развитие на възможностите за обучение през целия живот- изразходвани средства 3 707 602 лева за 1 735 включени лица.
7. Развитие на образователните системи за улесняване на прехода от училище към работа- изразходвани средства 575 104 лева за 154 включени.
9. Насърчаване на развитието на пазара на труда, отворен за всички- изразходвани средства 19 152 285 лева за 7 042 работили средно месечно и 60 обучени.

Проектите по Програма ФАР се съгласуват с Европейската комисия. Предвид това, планираните за 2001г. в Националния план по заетостта проекти, финансирани от ЕС, стартираха с известно закъснение и не е започнало изпълнение на основните дейности по тях. Основната причина е продължителността на процедурата на съгласуване с Европейската комисия. По отделните проекти е реализирано следното:

- ♦ Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен

Централен район за планиране) - през месец юни от ФАС- интернешънъл, съвместно с Клуб "Икономика 2000", са направени изследвания на пазара на труда в двата района. Определени са приоритетните отрасли за развитие и професиите и специалностите, по които ще се осъществява обучението. Създадени са 9 местни офиса в областните центрове и местни екипи, състоящи се от по един координатор и двама членове на местното бюро по труда.

- ◆ Проект "Инвестиране в обновяване на институциите за професионално образование и обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)- определени са 7 града със съответните училища, в които ще бъдат изградени центрове за професионално обучение - Видин, Враца, Монтана, Казанлък, Хасково, Смолян и Кърджали. През месец ноември 2001г. е сключен договор за техническа помощ по проекта.

- ◆ Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпадащи от системата на средното образование. Програмата е приета с Решение на Министерски съвет №134 от 16.03.2001г. В бюджета на МОН за 2001г. не са предвидени средства за тази програма. Програмата не е стартирала поради факта, че резултатите ѝ ще се постигнат само при комбиниране на двата компонента- образование и професионална квалификация.

II. РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

По втори стълб на плана са планирани 17 781 983 лева за 2001г., от които са изразходвани 5 956 570 лева или 33 % от необходимите средства. По отделните проекти изпълнението е следното:

- ◆ Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"- по проекта се създават 14 Агробизнесцентъра- Велинград, Видин, Гоце Делчев, Devin, Дулово, Елхово, Исперих, Карнобат, Кубрат, Нови Пазар, Полски Тръмбеш, Разлог, Руен и Самоков; 7- Агробизнесцентърове/ бизнесинкубатори (АБЦ/БИ)- Айтос, Карлово, Нова Загора, Шумен, Силистра, Сливен, Търговище и 3 Информационни бизнесцентрове- Котел, Стралджа и Сунгурларе. За отчетния период са разкрити 9 357 временни работни места, 1 478 постоянни работни места, обучени са 1 093 лица.

Ниският процент на реализация на проектите в стълба се дължи на неизпълнение на:

- ◆ Програми за индустриално развитие на общини Перник, Чипровци, Лом, Монтана, Карлово - започнали са процедурите заложи в съответните програми.

- ◆ Проект "Инвестиции за бизнес инкубатори в райони в индустриален упадък", финансиран по програма ФАР - създадена е група за управление на проекта и са реализирани процедурите за избор на населени места, в които ще се изградят бизнес инкубатори.

III. ПОДКРЕПА НА АДАПТИВНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА

По трети стълб на плана за 2001г са планирани 861 000 лева., от които са изразходвани 587 793 лева или 68.3 % от необходимите средства. Създадени са 733 устойчиви работни места и са обучени 69 заети лица.

IV. УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

През м. юни 2000 г., към Министерството на труда и социалната политика се създава специализирана работна група за разработване на проект на Закон за равните възможности на жените и мъжете. Разработеният проект на закон представлява комплексен подход към решаването на въпросите на равенството между половете. Проектът е одобрен от Министерски съвет с решение 35 на заседание от 26.03.2001 г., което впоследствие е отменено с решение на МС от 20.07.2001 г. Предвид това, Министерство на труда и социалната политика ще внесе за одобрение от Министерския съвет проекта на Закон за равните възможности на жените и мъжете през 2002г., след допълнителни консултации с международни експерти. Очаква се този процес да приключи до края на първото полугодие на 2002г. Предвид това заложените дейности по Стълб IV не са стартирали.

ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТА ПРЕЗ 2002г.

Република България е извършила съответната подготовка по отношение транспониране достиженията на правото на ЕС. Основополагащ документ на политиката по заетостта в краткосрочен и средносрочен план са насоките на Европейската стратегия по заетостта и директивите на ЕС по въпросите на равното третиране, професионалното обучение и други области, свързани със заетостта.

Основна цел на политиката на пазара на труда в България, съгласно програмата на Правителството, е осигуряване на добре функциониращ пазар на труда, гарантиращ по-висока степен на заетост на трудоспособното население.

За постигане на тази цел, основните приоритети на политиката на пазара на труда през 2002г. са:

- Увеличаване на заетостта чрез повишаване на пригодността за заетост на работната сила;
- Осигуряване на условия за пълноценна социално-икономическа интеграция на рискови групи на пазара на труда;
- Насърчаване на предприемачеството и стартирането на самостоятелна стопанска дейност.

Реализацията на политиката се осъществява посредством следните подцели:

- Изграждане на капацитет на централно и регионално равнище за ефективно използване на предприемаческите инструменти на ЕС с цел неутрализирането на негативните ефекти от реструктурирането на икономиката върху пазара на труда.
- Увеличаване гъвкавостта на пазара на труда и на заетостта;
- Намаляване и превенция на безработицата и социалната изолация;
- Поддържане и подобряване на качеството на човешките ресурси и тяхната трудова реализация;
- Подобряване качеството на живот.

По време на Белгийското председателство на Европейския съюз бе отворена преговорна Глава 13 "Заетост и социална политика". В общата позиция на Европейския съюз е посочена важността за разработване на Стратегия за пазара на труда във връзка с прилагането на Европейската стратегия по заетостта в страната.

С цел пълно хармонизиране с правото и достиженията на Европейския съюз и за създаване на условия за пълно прилагане на Европейската стратегия по заетостта бе приет от Народното събрание, и е в сила от 01.01.2002г., Закон за насърчаване на заетостта. Законът

развива нормативната база свързана с:

- Децентрализация и регионализация на политиката по заетостта, развитие на институциите на пазара на труда;
- Развитие на социалното партньорство на регионално и локално ниво;
- Развитие на текстовете, изключващи дискриминация по пол, възраст, етнически признак, за осигуряване на пълно синхронизиране с насоките и решенията на ЕС;
- Развитие на мерките за насърчаване на заетостта и подпомагане интеграцията на рисковите групи на пазара на труда;
- Осигуряване на синхронизация с други закони.

Посредством прилагането на този закон системата по заетостта ще бъде трансформирана, ще се увеличи ефективността ѝ посредством финансовите механизми за реализиране на активната политика по заетостта.

В съответствие със законовите изисквания, Министерство на труда и социалната политика, съвместно с други министерства, ведомства и социалните партньори, внася за утвърждаване в Министерски съвет Националния план за действие по заетостта в срок до един месец след приемането на ПМС за изпълнение на държавния бюджет за съответната година.

СТЪЛБ I ОТ ДИРЕКТИВИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ

Пригодността за заетост представлява комбинация от развити способности на индивида за труд чрез системата за професионалното образование и обучение и системата за заетостта съобразно потребностите на пазара на труда. Подобряването на пригодността за заетост на населението е един от основните фактори за повишаване равнището на заетост и намаляването на безработицата. Пригодността за заетост е резултат, както от провежданата държавна политика по насърчаване на заетостта и по професионалната квалификация, така и от индивидуалната мотивация и възможности за заетост.

Новите технологии и променящата се организация на труда обуславят несъответствието между професионално-квалификационната структура на работната сила и изискванията към качеството на професионалните знания и умения.

Състоянието на пазара на труда и съществуващите характеристики на работната сила в страната предопределят необходимостта действията на държавата и на социалните партньори и през 2002 г. да бъдат насочени към елиминиране на отрицателните фактори, свързани с качествената характеристика и трудовата реализация на работната сила.

В тази връзка действията за подобряване на пригодността за заетост през 2002 г. приоритетно са ориентирани към:

- постепенно ликвидиране на влиянието на отрицателните фактори върху качеството на работната сила;
- пригодност на работната сила за заетост, адекватна на икономическата ситуация и на състоянието на пазара на труда.

От тази гледна точка и съобразно изискванията, произтичащи от евроинтеграционните процеси, действията през 2002 г. се обособяват в следните насоки:

1. БОРБА С МЛАДЕЖКАТА БЕЗРАБОТИЦА И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНАТА БЕЗРАБОТИЦА

Насока 6 от Директивите за заетост на Европейската комисия - “На всеки безработен млад човек ще се предлага нов старт, преди да са изминали шест месеца от изпадането му в състояние на безработица и дванадесет месеца при останалите безработни лица, под формата на квалификация, преквалификация, работна практика, работа или друга мярка, насърчаваща заетостта, включително и подпомагане на индивидуалното професионално ориентиране и консултиране с цел ефективно интегриране на пазара на труда”

Цели: 1. Намаляване на младежката безработица;

2. Създаване на условия за намаляване продължителността на безработицата.

1.1. Текущо състояние

Безработните младежи до 29 години през 2001г. представляват 27.6% (при 29.6% през 2000г.) от общия брой на регистрираните безработни лица. Преобладават младите хора с ниско образование или със завършена степен на образование, но без придобита професия или специалност. Младежите са главен генерационен приток на работна сила и пригодността им за заетост е важен индикатор за бъдещото състояние на заетостта.

Дългосрочно безработните представляват 49.3% от общо регистрираните безработни лица през 2001г. (при 37.1% през 2000г.) от общия брой на безработните лица. Те са преди всичко хора без или с ниско образование, неподходяща за съвременния пазар на труда професионална квалификация и/или липса на ключови знания и умения, както и лица, немотивирани за заетост и/или професионално обучение. Значителна част от тях са от региони, характеризиращи се с интензивни процеси на реструктуриране на икономиката и преустановяване на дейността на спомагателни предприятия и цехове, както и от малки населени места, отдалечени от индустриалните и културни центрове. От дълготрайно безработните 68.1% (при 69.6% през 2000г.) са с основно и по-ниско образование, 69.6% (при 70.9 през 2000г.) нямат специалност и/или професия, а 24.3 % (при 25.9 % през 2000г.) са до 29 годишна възраст.

1.2. Отговорни институции - МТСП, МОН, МФ, АЗ, МИ, МРРБ, МЗГ, МОСВ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите.

1.3. План на действията

1.3.1. Предприети действия от предходен период (програми и мерки):

а) Продължаващи действия

- Действията по отношение на продължителната безработица са разделени в две основни направления - превантивни (изпреварващи)
- за лицата застрашени от безработица и за безработните преди изтичането на 12 месеца от регистрацията им в бюрата по труда;
- текущи - за дългосрочно безработните.

Особено внимание ще има превантивното професионално обучение, което следва да се реализира в осигуряването на допълнителна квалификация - усъвършенстване и допълване на наличната професионална квалификация, както и за придобиване на ключови знания и умения.

• Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- Програми за временна заетост в общоползни дейности: Национална програма за временна заетост, Програма за временна заетост през зимните месеци, и Специализирани програми (чл. 54 от

ЗНЗ).

Цел: осигуряване на 5 месечна заетост в общополезни дейности.

Отговорни институции: АЗ, общински администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: пет месечна заетост за 14 163 ср. год. бр. безработни лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 8 630 406 лв. от ДБ

Специализирани програми:

- Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на алтернативна заетост на освободените и регистрирани като безработни лица от възледобивния отрасъл в община Дупница

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 130 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 18 519 лв. от ДБ.

- Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия в община Бобов дол, Кюстендилска област

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 25 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 561 лв. от ДБ.

- Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия в община Белоградчик

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 80 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 56 980 лв. от ДБ.

- Програма "Социално партньорство" за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в общополезни дейности в общини Монтана, Бойчиновци, Якимово, Чипровци и Г. Дамяново

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 180 ср.сп.бр.л.

Необходими средства, източници за финансиране: 128 205 лв. от ДБ.

- "Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм"

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 45 души

Необходими средства, източници за финансиране: 32 051 лв. от ДБ

б) С разширяване на дейността:

- Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл.37 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите да наемат продължително

безработни лица.

Отговорни институции: АЗ, работодатели

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 2 664 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 2 113 084 лв. от ДБ.

• *Програма "От социални грижи към заетост" (чл.39 от ЗНЗ):*

Цел: повишаване на квалификацията и осигуряване на заетост на продължително безработни лица, които са на социално подпомагане или са изправени пред риска да преминат на социално подпомагане.

Отговорни институции: АЗ, Национален център за социално подпомагане, общинска администрация, социални партньори, НПО.

Необходими средства, източници за финансиране: разходите са във съответствие със ЗНЗ, от ДБ.

• *Програма "Ограмотяване, квалификация и заетост" Програми за ограмотяване, квалификация и заетост в общините: Видин; Нова Загора; Братя Даскалови; Вятково; Луковит; Берковица, Монтана, Козлодуй, Лом; Ямбол; Стралджа; Самоков; Ихтиман - (по условията на чл. 38 от ЗНЗ):*

Цел: повишаване на образователното и квалификационното равнище на безработни лица в неравностойно положение; осигуряване на временна заетост.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, общински администрации, социални партньори, НПО.

Очаквани резултати: обучение на 272 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 78 570 лв. от ДБ.

• **Проект "Професионално обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране). Модул за включване на младежи в обучение за получаване на начална професионална или допълнителна квалификация, ключови знания и умения, базисна квалификация. Модул за обучение на дълготрайно безработни лица.

Цел: Осигуряване на обучение за придобиване на професионална квалификация на младежи. Повишаване пригодността на заетост на дълготрайно безработните, като неравнопоставена група на пазара на труда

Отговорни институции: МТСП, МОН, МРРБ, АЗ, областни и общински администрации, национално представителни организации на работодателите, териториални поделения на АЗ.

Очаквани резултати: Над 2000 младежи да бъдат обучени и над 80 на сто от тях да започнат работа до една година след включване в проекта. Обучене за над 3 000 души дълготрайно безработни от тях 80 % да започнат работа до една година.

Необходими средства, източници на финансиране за целия проект: 5.0 млн. евро ФАР, 1.75 млн. евро от ДБ.

• **Проект "Инвестиране в обновяването на институции за**

професионално образование и обучение” (Северозападен и Южен Централен райони за планиране) ФАР 2000 Увеличаване достъпа до получаване на професионална квалификация.

Цел: Увеличаване броя на лицата, получили професионална подготовка чрез изграждане, обновяване и оборудване на Центрове за професионално обучение.

Отговорни институции: МОН, МТСП, МРРБ, АЗ

Очаквани резултати: Над 700 човека ще бъдат обучени и получили необходимите умения; обучение на 100 човека от персонала на Центровете; повишаване с 25% заетостта на обучените до 6 месеца след приключване на обучението.

Необходими средства, източници на финансиране: 2 млн. евро, ФАР; 0,5 млн. евро от ДБ.

• *Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование*

Цел: осигуряване на възможност за отпадналите от образователната система младежи да получат съответна степен на образование и на подходяща професионална подготовка с оглед бъдещата им заетост

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, инспекторати по образованието, областни и общински администрации, НПО

Очаквани резултати: Създаване на система за обхващане на младежите, отпаднали от системата на средното образование за придобиване на образование и професионална квалификация; най-малко 4 форми на обучение за отпадащите младежи (редовно, задочно, самостоятелно, дистанционно) за получаване най-малко на начална степен на образование и първа степен на професионална квалификация, за 1 000 младежи;

Необходими средства, източници за финансиране: 250 000 лв. от ДБ.

• *Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България*

Цел: Основна цел на Програмата е постигане на ускорена, целенасочена и ефективна професионална реализация и интегриране в обществото за младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа. Осигуряване на жилищна база и социално-битови услуги, съобразно възможностите на общините и конкретните потребности на младежите. Професионално ориентиране, консултиране и информиране при избор на подходяща работа и посредничество за осигуряване на заетост.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, МРРБ, национално

представителни организации на работодателите и др. заинтересовани институции.

Очаквани резултати: включване на около 300 младежи завършващи средно образование през 2002г.

Необходими средства, източници за финансиране: 476 400 лв. от ДБ.

•Национална програма за периода за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари

Цел: увеличаване на заетостта и възстановяване на екологичното равновесие.

Отговорни институции: МТСП, МЗГ, МОСВ, АЗ, областни администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: разкриване на 4 000 сезонни работни места;

Необходими средства, източници за финансиране: 6 688 764 лв. от ДБ.

•Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост:

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица;

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- "Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 27 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 20 517лв. от ДБ;

- "Заедно на старта" Ямболска област :

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 25 души.

*Необходими средства, източници за финансиране :*16 540 лв. от ДБ;

- "Съвместно начало" - Русенска област:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 59 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 34 420 лв. от ДБ.

- "Развитие на малкия бизнес" - Софийска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение на 50 души и заетост на 169 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 186 110 лв. от ДБ

- "Надежда"-Софийска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 235 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 122 626 лв. от ДБ.

- "Равен шанс" - Благоевградска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 49 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 42 058 лв. от ДБ

- "Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 60 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 102 564 лв. от ДБ

- "Шанс за всеки" – гр. София:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и временна заетост на 751 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 427 920 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения" – Ямболска област:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и временна заетост на 53 души;

Необходими средства, източници за финансиране: 69 555 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и възстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души

Необходими средства, източници за финансиране: 512 820 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" община Сандански

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 25 души

Необходими средства, източници за финансиране: 15 000 лв. от ДБ

- Регионална бранишова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Мин.бани в създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура - Хасковска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение на 10 души и заетост на 275 души

Необходими средства, източници за финансиране: 266 245 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 700 души.
Необходими средства, източници за финансиране: 609 168 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 800 души
Необходими средства, източници за финансиране: 714 840 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Венец

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души
Необходими средства, източници за финансиране: 174 048 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Каолиново

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 500 души
Необходими средства, източници за финансиране: 435 120 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души
Необходими средства, източници за финансиране: 261 072 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумовград

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 250 души
Необходими средства, източници за финансиране: 435 120 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души
Необходими средства, източници за финансиране: 261 072 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозов маточник - община Сандански

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 207 души
Необходими средства, източници за финансиране: 344 394 лв. от ДБ.

"Селското стопанство - алтернатива за развитието на община Карлово" - община Карлово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 18 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 385 лв. от ДБ.

- "Създаване на нови работни места в лозарството" - Ямболска

област

Очаквани резултати: квалификация-74 души; временна заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 277 290 лв. от ДБ.

- **"Стимулиране на заетостта при създаване на овощни градини - праскови, череши и вишни и др.трайни насаждения" - Сливенска област**

Очаквани резултати: заетост за 145 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 165 299 лв. от ДБ.

- **"Подобряване условията на живот в община Търговище" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 100 души

Необходими средства, източници за финансиране: 170 940 лв. от ДБ.

- **"Попово за Попово" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 207 души

Необходими средства, източници за финансиране: 341 310 лв. от ДБ.

- **"Обществено полезни дейности" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 360 души

Необходими средства, източници за финансиране: 615 384 лв. от ДБ.

- **"Зелени селища" – област Софийска**

Очаквани резултати: заетост за 1477 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 028 599 лв. от ДБ.

- **"Разкриване на допълнителни работни места в екологични и общественополезни дейности" – област Благоевград**

Очаквани резултати: заетост за 165 души, квалификация-100 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 94 017 лв. от ДБ.

- **"Канализация на квартали – гр. Елхово" – област Ямбол**

Очаквани резултати: заетост 28 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 954 лв. от ДБ

- **"Шанс за всеки – за община Лом" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 150 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 109 838 лв. от ДБ

- **"Шанс за всеки" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 170 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 96 866 лв. от ДБ

- **"Надежда" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 200 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 142 450 лв. от ДБ

- **"Осигуряване на временна заетост на безработни лица" – област Враца**

Очаквани резултати: заетост 92 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 52 422 лв. от ДБ

- Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокултурни мероприятия в регион Хасково - Хасковска област

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 569 души

Необходими средства, източници за финансиране: 324 216 лв. от ДБ

- Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия от общините Казанлък, Павел баня, Мъглиж, Гурково и Николаево - Старозагорска област

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души

Необходими средства, източници за финансиране: 114 400 лв. от ДБ

- Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение чрез извършване на общополезни дейности, присъщи на община Искър” – област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 250 души

Необходими средства, източници за финансиране: 142 450 лв. от ДБ

- “Шанс за продължително безработни лица с основно и по-ниско образование на територията на община Плевен” - област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 100 души

Необходими средства, източници за финансиране: 56 980 лв. от ДБ

- Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа” – община Крумовград

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 120 души

Необходими средства, източници за финансиране: 68 640 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Гоце Делчев”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 156 души

Необходими средства, източници за финансиране: 88 889 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Гърмен”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 70 души

Необходими средства, източници за финансиране: 39 886 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Хаджидимово”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 38 души

Необходими средства, източници за финансиране: 21 652 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Сатовча”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 70 души
Необходими средства, източници за финансиране: 39 886 лв. от ДБ

1.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

•Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост:

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

“Интеграция” – област Шумен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 100 души; квалификация – 80 души

Необходими средства, източници за финансиране: 202 940 лв. от ДБ

- “Възстановяване дейността на летище Търговище” - област Търговище

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души

Необходими средства, източници за финансиране: 53 614 лв. от ДБ

- Подпрограма “Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя”- община Белоградчик

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 157 574 лв. от ДБ

- “Осигуряване на допълнителни работни места в община Чирпан по създаване и поддържане на трайни насаждения”- област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване заетост на 130 души

Необходими средства, източници за финансиране: 242 424 лв. от ДБ

- “Стимулиране на заетостта в Старозагорска община чрез отглеждане на домати и последващата им преработка в Загора фрукт-АД” – област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 177 души

Необходими средства, източници за финансиране: 329 137 лв. от ДБ

- “Засаждане на трайни насаждения от казанлъшка маслодайна роза и етерично-маслени култури” – област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 89 души

Необходими средства, източници за финансиране: 152 137 лв. от

ДБ

- **“Разкриване на работни места за отглеждане на памук в община Раднево” – област Стара Загора**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 74 души
Необходими средства, източници за финансиране: 126 495 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта чрез наемане на безработни лица за създаване на насаждения от едногодишни и многогодишни лекарствени растения, билки, ягодоплодни и тяхната първична преработка” – община Момчилград**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 110 души
Необходими средства, източници за финансиране: 224 453 лв. от ДБ

- **“Създаване на работни места за безработни младежи до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Силистра”**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души
Необходими средства, източници за финансиране: 277 272 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в общини Айтос и Руен в създаване и възстановяване на лозя, овощни градини, лавандула и други трайни насаждения”- област Бургас**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 50 души
Необходими средства, източници за финансиране: 91 355 лв. от ДБ

- **“Осигуряване на заетост на безработни лица чрез разкриване на работни места в дейности и мероприятия, свързани с реконструкцията на амфитеатър Черноморец” – област Бургас**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души
Необходими средства, източници за финансиране: 26 807 лв. от ДБ

- **“Устойчива заетост на безработни лица на село ” – област Пазарджик**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 46 души
Необходими средства, източници за финансиране: 77 504 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в селското стопанство ” – област Русе**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 605 души
Необходими средства, източници за финансиране: 334 920 лв. от ДБ

- **“Отглеждане на култивирани лечебни растения ” – област Габрово**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 40 души
Необходими средства, източници за финансиране: 24 184 лв. от ДБ

- **“Отглеждане на трайни насаждения и гъби ” – област Габрово**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души
Необходими средства, източници за финансиране: 23 424 лв. от ДБ

• Проект "Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"

Цел: Ограничаване разпространението на безработицата и нейната продължителност сред младежите (до 29 г. възраст вкл.); улесняване интегрирането на младежите в професионалния и социален живот; повишаване възможностите на младите хора за обучение и заетост, с активното участие на предприятията; стимулиране предприемачеството сред младежите.

Бенефициенти по проекта са младежи до 29 г. - младежи с висше образование и младежи с основно и по-ниско образование и без специалност.

Предвижда се:

- Изграждане и функциониране на Младежки центрове за професионално съветване и ориентиране, консултиране, личностно и кариерно развитие;
- Проучване на потребностите и пазарните ниши за реализация на младежите ;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация, адекватно на предлаганите работни места, включително чиракуване и стажуване;
- Подкрепа (консултантска и финансова) на младежите, желаещи да започнат стопанска дейност, самостоятелно или с други лица.

Очаквани резултати: намаляване дела на младежката безработица, стартиране на самостоятелна стопанска дейност и устройване на работа на младежите, създадени и функциониращи 2 Младежки центъра; обучени около 1 000 младежи; консултирани 1 500 младежи и 200 започнали самостоятелна стопанска дейност.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, Комисии по заетостта, областни и общински администрации, работодатели.

Необходими средства, източници на финансиране: 200 000 лв. ДБ.

- Резерв за нови програми/микропроекти и инициативи за заетост за 2002 г. в региони с остри проблеми

Необходими средства, източници за финансиране: 1 899 430 лв. от ДБ.

1.3.3. В процес на разработване, които ще бъдат включени в бюджетна процедура 2003

• Национална програма "Индивидуален учител" за заетост и професионално обучение на учители

Цел: Основната цел на Програмата е осигуряване на заетост след подходящо обучение на безработни учители чрез ангажирането им с индивидуализирано обучение на деца с различни форми на инвалидност.

Отговорни институции: МТСП, МОН, МРРБ, АЗ.

Очаквани резултати: Осигуряване на заетост на безработни учители след обучение за допълнителна квалификация, намаляване на социалните разходи /обезщетения и помощи/, въвеждане на нова по същество система за индивидуализирано образование и обучение на деца с различни форми на инвалидност.

Източници на финансиране: ДБ, донорски средства и международни фондове.

2. СТИМУЛИРАНЕ НА ЗАЕТОСТТА: системите за обезщетения, данъци и обучение

Насока 2 от Директивите за заетост на Европейската комисия: Ще се:

- направи преглед, и където е удачно, реформират системите за обезщетения и данъчната система, за да се намали “капана на бедността” и се осигурят стимули за безработните или неактивните лица да търсят и приемат работа или ще се създават мерки за повишаване на тяхната пригодност за заетост, както и стимули за работодателите да разкриват нови работни места;

- стреми да увеличи значително дела на безработните и неактивните лица, които в резултат от активните мерки ще подобрят своята пригодност за заетост, с оглед на ефективната интеграция на пазара на труда, и ще повишат успеха, резултатите и ефективността от тези мерки;

- насърчаване прилагането на мерките за безработни и неактивни лица за придобиване или усъвършенстване на уменията, включително в информационни технологии и комуникационни умения, като по този начин улеснява достъпа до пазара на труда и намалява недостига на търсената от работодателите квалификация. С тази цел, ще бъдат определени цели за активните мерки, вкл. за образование, обучение или други мерки, предлагани на безработните.

Цели: 1. Подходящо реформиране на системите за обезщетения;

2. Подобряване условията за стимулиране на работодателите да разкриват работни места и да наемат безработни лица;

3. Придобиване и усъвършенстване на професионалната квалификация включително и за новата икономика.

2.1. Текущо състояние

Системата за обезщетения е основен източник на парични доходи за безработните с оглед запазване и развитие на тяхната работна сила.

Право на парично обезщетение за безработица имат лицата, които са подлежали на задължително осигуряване за всички осигурени социални рискове най-малко 9 месеца през последните 15 календарни месеца преди прекратяване на осигуряването, и които: имат регистрация като безработни в съответното териториално поделение на АЗ; не са

придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране; не упражняват дейност, основание за задължително осигуряване. Размерът на паричното обезщетение за безработица на безработните лица е 60 на сто от получения средно месечен осигурителен доход за последните 9 месеца, през които са подлежали на задължително осигуряване за всички осигурени социални рискове и не може да бъде по-малък от минималния и по-голям от максималния размер на обезщетението за безработица. Безработните лица, чиито правоотношения са били прекратени по тяхно желание или с тяхно съгласие, или поради виновното им поведение, получават минималния размер на паричното обезщетение за безработица за срок от 4 месеца.

Паричните обезщетения за безработица се изплащат ежемесечно, през месеца, следващ този, за който се дължат, в зависимост от продължителността на осигурителния стаж.

Системата за данъчно облагане все още не съдържа достатъчно реално подкрепени норми за подпомагане пригодността за заетост. Необходимо е да се предприемат мерки за увеличаване на стимулиращите норми във връзка с увеличаване на пригодността за заетост, както по отношение на стимулиране създаването на подходящи работни места, така и по стимулирането на работодателите във връзка с развитието на капацитета на персонала.

В съответствие с регламентите на Закона за насърчаване на заетостта се предвиждат възможности, стимулиращи работодателите да разкриват работни места, над базисната численост на персонала и да наемат безработни лица, регистрирани в териториалните поделения на АЗ, да подобряват пригодността им за заетост посредством обучение за квалификация и за защита и запазване на заетостта.

Работодателите предпочитат да наемат работна сила, която веднага се включва пълноценно в производствения процес. Поради финансови и организационни причини на този етап работодателите се въздържат да инвестират в допълнително обучение на персонала. Това налага прилагане на специални действия за осигуряване на заетост, чрез стимулиращи работодателите мерки. ЗНЗ съдържа няколко норми, насърчаващи работодателите в тази област - (чл. 35, 36, 37, 43, 50, 51, 52).

2.2. Отговорни институции: МФ, МТСП, АЗ, НОИ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, областни и общински администрации.

2.3. План на действията

2.3.1. Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

- **Осигурени нормативни условия чрез КЗОО:**

- Анализ и контрол върху разходването на фонд "Безработица" за обезщетения и помощи при безработица

• **Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:**

б) С разширяване на дейността:

- насърчаване на работодатели за наемане на млади работници, инвалиди и сираци, за първите пет наети безработни лица и за наети безработни лица на непълно работно време - по регламента на чл. 36, 50 и 51 от ЗНЗ;

Цел: насърчаване на работодатели за наемане на млади работници, инвалиди и сираци, за първите пет наети безработни лица и за наети безработни лица на непълно работно време.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 5 355 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 5 484 823 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност (чл. 52 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 268 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 425 907 лв. от ДБ

- *Дружества за заетост и структурно развитие* (чл. 40 от ЗНЗ):

Цел: Намаляване равнището на безработица чрез осигуряване на временна заетост на лица от преструктуриращи се производства и дейности, осигуряване на професионална квалификация на освободени лица, както и подпомагане на работодателите и местните власти при саниране, преструктуриране и подготовка на обекти за приватизация от местно и национално значение.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общински администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост (до 24 месеца) на 8 323 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 14 732 853 лв. от ДБ, финансови вноски на учредителите/съдружниците/

• **Програма “Гъвкави форми на заетост” (чл. 43 от ЗНЗ):**

Цел: разкриване на нови работни места и осигуряване на осем месечна заетост на безработни лица с право на обезщетение; съхраняване на трудовите умения и/или придобиване на нова или допълнителна квалификация при потребност от страна на работодателя; преодоляване на негативните последици, свързани с преструктурирането на икономиката на страната.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МФ, постоянни и временни комисии по заетостта, областни администрации, общински администрации, национално представителни организации на

работодателите и техните териториални структури, национално представителни организации на работниците и служителите, работодатели/ фирми-партньори по програмата.

Очаквани резултати: 4 355 души да започнат работа.

Необходими средства, източници за финансиране: 5 442 896 лв. от ДБ

- **Програма "Бърз старт"** за обучение по поръчка на работодател – по регламента на чл. 31 на ЗНЗ;

Цел: обучение за конкретно работно място.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, социални партньори.

Очаквани резултати: осигуряване на обучение на 246 безработни лица

Необходими средства, източници за финансиране: 10 407 лв. от ДБ.

• **Програма "Красива България"4:**

Цел: насърчаване на заетостта чрез укрепване потенциала на туристическия сектор; осигуряване на временна заетост и обучение за професионална квалификация на безработни лица.

Отговорни институции: МТСП, ПРООН, АЗ, общински администрации.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 5 000 души; обучение на 1 500 безработни лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 10 000 000 лв. от ДБ, 1 500 000 лв. от общински бюджети и 400 000 лв. от външни източници.

2.3.2.Новостартиращи действия (мерки и програми):

- Насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места (Чл. 56 (1) и (2) и чл.57 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общ. администрации, организации на работодателите

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 400 безработни лица

Необходими средства, източници за финансиране: 108 810 лв. от ДБ

3. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА АКТИВНО СТАРЕЕНЕ

Насока 3 от Директивите за заетост на Европейската комисия: ако е уместно съвместно със социалните партньори, ще бъде разработена политика за активно остаряване с цел повишаване на капацитета на по-възрастните работници, както и насърчаване на тяхното по-дълго оставане на работа, в частност чрез:

- Приемане на мерки за поддържане на капацитета за работа и уменията на по-възрастните работници, не на последно място на пазара на труда, основан на знанията, особено чрез

достатъчен достъп до образование и квалификация, въвеждане на гъвкави трудови споразумения, включително почасова работа при желание на работника, както и повишаване на вниманието на работодателите към потенциала на по-възрастните работници.

- Преглед на данъчната система и системата за обезщетения с цел намаляване пречките и създаването на по-благоприятни условия за оставане на по-възрастните работници на пазара на труда.

3.1. Текущо състояние

Тази насока беше въведена от Европейската комисия през 2000 г. и до 2001г. по този въпрос няма предприети мерки.

Министерство на труда и социалната политика си поставя за цел да координира усилията на различни институции и органи от правителствения и неправителствен сектор, научните среди и социалните партньори, които се занимават с проблемите на стареенето, да обедини техните виждания, за да се постигне обща позиция и качествено решение на проблемите, породени в резултат на демографското застаряване на населението.

За страните в преход демографското застаряване е една от основните характеристики. България не прави изключение от тази обща тенденция. Процесът на застаряване има своите последствия във всички сфери на икономическия и социален живот: здравеопазване, заетост, пазар на труда, социална закрила, икономически растеж. В страни, намиращи се в период на икономическа и социална трансформация, каквато е България, този процес е съчетан с обедняване на населението и намаляване на финансовите ресурси, което налага спешна адаптация на политиката и мерките за подобряване на живота на възрастните хора. Налага се спешна адаптация на системата за квалификация, така че да се осигури квалификация или преквалификация, адекватна на изискванията на пазара на труда, и за лицата в зряла, предпенсионна и пенсионна възраст, така че да им се осигури заетост.

3.2. Отговорни институции – МТСП, МОН, АЗ, МИ, МРРБ, МЗГ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите

3.3. План на действията

3.3.1. Предприети действия:

- **Осигурени нормативни условия чрез ЗПОО: Раздел II чл.12, чл. 13 Програми за лица, навършили 16 години**

Цел: Разширяване обхвата на лицата, включени в начално професионално обучение за актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация.

Отговорни институции: МОН, МТСП

Очаквани резултати: Разработване на програми Д и Е, съгласно чл. 10 и чл. 12 от ЗПОО

3.3.2. Новостартиращи действия:

Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- Обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни (Раздел I, чл. 58 от ЗНЗ):

Цел: Разработване на стратегия за обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни

Отговорни институции: МТСП, МОН

Очаквани резултати: Организиране на Национална система за обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни.

• Въвеждане на индикатори за наблюдение: “застрашени от предстоящо оставане без работа лица над 45 години”, “обучение за професионална квалификация на лица над 45 години”.

Цел: Създаване на ранно предупредителна система за увеличаване нивото на участие на пазара на труда на възрастните работници

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, представителните организации на работодателите и на работниците и служителите.

Очаквани резултати: Създаване на ранно предупредителна система.

4. РАЗВИТИЕ НА УМЕНИЯ, НЕОБХОДИМИ ЗА НОВИЯ ПАЗАР НА ТРУДА, В КОНТЕКСТА НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Насока 4 от Директивите за заетост на Европейската комисия: Да се подобри качеството на системите за образование и обучение, както и на съответните учебни планове и програми, включително осигуряване на подходящо професионално ориентиране в контекста, както на началното обучение, така и на ученето през целия живот, осъвременяване и повишаване на ефективността на системите за чиракуване и обучение на работното място, и насърчаване развитието на многофункционални местни учебни центрове.

Цели: 1. Осигуряване на младите хора с базисни умения, съответстващи на нуждите на пазара на труда и необходими за участие в ученето през целия живот;

2. Намаляване на неграмотността сред младежите и възрастните и устойчиво намаляване на броя на младите хора, отпадащи преждевременно от образователната система. Особено внимание следва да се отдели на младите хора с трудности при научаването и с образователни проблеми.

3. Създаване на условия за улесняване на достъпа на възрастни, включително и тези, които не са на постоянни трудови договори, до ученето през целия живот, за да се увеличи делът на лицата в трудоспособна възраст (15 до 64 г.), участващи във всеки момент в образование и обучение. В тази връзка страните-членки следва да си поставят съответните цели.

4.1. Текущо състояние

Действията, насочени към осигуряване на професионална квалификация за развитие на пригодността за заетост, по принцип са съобразявани с изискванията на новата икономика, основана на знанието. Същевременно, обучението е извършвано в контекста на ученето през целия живот, което в България има своите специфични традиционни характеристики.

През 2001 г. беше разработен Национален доклад за ученето през целия живот на основата на Меморандума на Европейската комисия за Ученето през целия живот. С този документ и други конкретни действия България се присъедини към общоевропейския дебат върху необходимостта от изготвяне и реализиране на цялостна стратегия в тази област.

Образователната система постепенно насочва дейността си към изпълнение на основните изисквания и послания, които са свързани с развитието на новата икономика и информационното общество. Необходимата мобилност и адаптивност във функционирането в тази насока се осъществява чрез:

- осигуряване разработването на учебни планове и програми съобразно изменящите се икономически изисквания; включват се модули за знания по икономика, предприемачество, маркетинг, мениджмънт, фирмено право, бизнес-комуникации и т.н.;
- подготовка за приемане и внедряване на Държавни образователни изисквания на основата на утвърдена рамка за разработването им;
- актуализиране и усъвършенстване на учебното съдържание; включване в учебните програми, съобразно необходимостта, на ключови знания и умения за различните професионални направления, и т.н.

Тези мерки са насочени към създаването на възможности за младите хора да получават знания и умения, необходими за включването им на съвременния пазар на труда и за по-нататъшното им обучение в контекста на ученето през целия живот. Те са актуални предвид продължаващото високо равнище на безработица сред младите хора. Значителна част от тях са без професионална квалификация, а по-голямата част - с ниско образование и ниска квалификация.

Обучението на лица над 16 г. възраст - безработни и заети продължава да се осъществява в двете основни направления - по условията на Кодекса на труда и на основата на социалния диалог за заетите, и обучение на безработните лица, организирано от АЗ по регламента на ЗНЗ. В ЗНЗ особено внимание се отделя на създаването на възможности за обучение на безработни лица с оглед осигуряването на заетост. Но независимо от премахването на ограничителното условие за извършване на обучение само за конкретно работно място, заявено от работодател и през 2001 г. броят на обучените за придобиване на професионална квалификация безработни е незначителен в сравнение с общия брой на безработните - едва 2.5 %. Причината се корени преди

всичко в недостига на средства във фонд "ПКБ", който е основният източник за финансиране на обучение на безработни лица.

Характерна е продължаващата тенденция на засилен интерес, особено при безработните лица и младите хора към обучение за професионална квалификация, предимно в съвременните области, свързани с развитието на новата икономика и информационните технологии.

За разлика от тази положителна тенденция, все още се не се осъзнава от страна на работодателите на ролята и необходимостта от инвестиране в дейности по ученето през целия живот, както с оглед повишаване пригодността за заетост, така и за икономическата стабилност на конкретното производство и икономиката и обществото като цяло.

Стабилизира се дейността на създадената през 2000 г. Национална агенция за професионално образование и обучение. Разработен и утвърден е нов списък на професиите за професионално образование и обучение, съобразен с международната стандартна класификация ISCED / 97 и ISCO-89. Целта е окрупняване на професиите, осигуряване на по-голяма мобилност и адаптивност, улеснено преминаване от една в друга квалификация. Бяха утвърдени процедурата и документите за лицензиране на учебни институции - професионално учебни центрове и започна самият процес на лицензирането им с оглед установяването на високи критерии за качество на обучението.

4.2. Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, НАПОО, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, МИ, МК, МРРБ, областни и общински администрации, НПО.

4.3. План на действията

4.3.1. Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

- Изпълняват се редица програми за усъвършенстване на качеството на професионалното образование и обучение;
- Продължава реформата на общото и професионално образование и обучение;
- Осъществява се процес на лицензиране на центрове за професионално обучение
- Организиране от АЗ на обучение за придобиване на професионална квалификация (чл. 63 от ЗНЗ):

Цел: осигуряване на обучение за професионална квалификация в съответствие с потребностите на пазара на труда и изискванията на работодателите

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: квалификация на 24 300 души.

Необходими средства, източници на финансиране: 4 837 700 лв. от

ДБ.

- чл. 42, т. 4 и т. 5 от ЗПОО - лицензиране на институции за професионално обучение, разработване на ДООИ в съответствие със Списъка на професиите.

• **Проекти и модули за професионална квалификация по регионални програми за увеличаване на заетостта:**

Цел: осигуряване на професионална квалификация на заети и безработни лица.

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- **"Старт в бизнеса" - област София :**

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 90 души и квалификация на 450 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 463 501 лв. от ДБ

- **"Шанс за всеки"- област София- описан в т. 1.3.1;**

-**"Подобряване социалната и трудова интеграция на хора с увреждания"- област София:**

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 10 души и квалификация за 32 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 14 570 лв. от ДБ

- **"Насърчаване на заетостта"- област София.**

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 450 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 000 лв. от ДБ

- **"Успешен бизнес"- област Кюстендил:**

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 104 души; заетост на 50 души.

Необходими средства, източници за финансиране: - 68 220 лв. от ДБ

- **"Аз мога"- област Кюстендил:**

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 298 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 167 926 лв. от ДБ

- **"От обучение към заетост"- област Перник:**

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 35 лица

Необходими средства, източници за финансиране: 2 100 лв. от ДБ

-**"Ограмотяване, квалификация и заетост" област Софийска.**

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 11 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 6 818 лв. от ДБ

-**"Квалификация за заетост" област Софийска:**

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 145 души

Необходими средства, източници за финансиране: 8 700 лв. от ДБ

- **"Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от ДДЮ в Благоевградска област":**

/описан в т. 1.3.1 /

- **"Стимулиране на самонаемането и развитието на малък**

бизнес" - област Монтана:

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация и заетост на 60 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 800 лв. от ДБ

- "Започване на собствен бизнес" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 30 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 6 396 лв. от ДБ

- "Да живеем по-добре" област Търговище

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 580 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 155 500 лв. от ДБ

- "Започване на собствен бизнес" община Лом

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 15 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 360 лв. от ДБ

- "Самонаемането - моят избор" - област Велико Търново

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 135 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 760 лв. от ДБ

- "Развитие на дребното и средно фермерство в Сливенска област - Агробизнес инкубатор"

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 45 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 9 300 лв. от ДБ

- "Успешен старт в живота" – област Перник

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 75 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 4 500 лв. от ДБ

- "Първи стъпки в кариерата" – област Кюстендил

Очаквани резултати: осигуряване заетост на 20 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 541 лв. от ДБ

- "Шанс за младите" област Търговище

Очаквани резултати: квалификация – 116 души; заетост за 80 души

Необходими средства, източници за финансиране: 159 952 лв. от ДБ.

- "Газификация на общини-квалификация за заетост" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 30 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 350 лв. от ДБ

- "Тунел под връх Шипка" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 15 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 900 лв. от ДБ

- "Равен шанс"- обл. Кюстендил

Очаквани резултати: квалификация на 299 души

Необходими средства, източници за финансиране: 35 370 лв. от ДБ.

- "Усъвършенстване на човешките ресурси- основа за развитието на предприемачеството"- обл. Ямбол

Очаквани резултати: квалификация на 15 души

Необходими средства, източници за финансиране: 670 лв. от ДБ.

- "Искам, мога, ще успея"- обл. Ямбол

Очаквани резултати: квалификация на 70 души

Необходими средства, източници за финансиране: 3 854 лв. от ДБ.

• **Проект “Програма за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост” за районите Перник/София, Родопи, Бургас**

Цел: намаляване на социалните последици от реструктурирането и приватизацията на стоманодобивните и минни предприятия в трите региона; повишаване на капацитета на институциите в България за управление и прилагане на структурни фондове в бъдеще.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общини, социални партньори и Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: 102 проекта; обучение на 5 299 безработни лица; разкриване на нови работни места - 4 189, от тях 2 955 за временна и 1 234 за постоянна заетост

Необходими средства, източници за финансиране: 20 220 142 лв. от програма ФАР и 386 749 лв. от ДБ

б) С разширяване на дейността:

• **Проект “Инвестиране в обновяването на институциите за професионално образование и обучение” ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)

(описан в т. 1.3.1)

• **Проект “Професионално обучение” ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)

(описан в 1.3.1)

• **Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи - възпитаници на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България.**

(описан в т. 1.3.1.)

4.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

- Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ):

Цел: повишаване пригодността за заетост на наетите работници и служители

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 200 души

Необходими средства, източници на финансиране: 20 000 лв. от ДБ

- насърчаване на работодателите да осигурят професионално обучение за заети лица за определен срок и заетост на безработни лица за срока на обучение (чл. 45 от ЗНЗ):

Цел: повишаване пригодността на заетост на заетите работници и служители

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 150 души

Необходими средства, източници на финансиране: 18 930 лв. от ДБ
- насърчаване на работодател за разкриване на работни места за стажуване и чиракуване (чл. 46 от ЗНЗ):

Цел: разкриване на специални работни места за придобиване на квалификация

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 250 души

Необходими средства, източници на финансиране: 29 745 лв. от ДБ

• ***Промени в законовата и подзаконовата нормативна уредба в системата на средното образование***

Цел: подобряване качеството на професионалното образование и обучение

Отговорни институции: МОН, НАПОО

Очаквани резултати: подобряване нормативната основа на професионалното образование и обучение, повишаване качеството на обучението за професионална квалификация и преквалификация на работната сила.

• ***Проект “Изследване на потребностите от обучение и разработване на методика за изследване на потребностите и обвързване на възможностите за заетост, организиране на семинар-обучение”***

Отговорни институции: МТСП, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ.

Очаквани резултати: Идентифициране и адаптиране на подходящи методи за прогнозиране на заетостта и нуждите от професионална квалификация на областно равнище; Провеждане на 6 семинара във всеки район за планиране, с цел повишаване на капацитета на комисиите по заетостта за разработване и осъществяване на регионални стратегии за заетост,

Необходими средства, източници на финансиране: 10 000 лв. от ДБ

• ***Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за чиракуване.***

Цел: Осигуряване реална нормативна, организационна и материална база за обучение на ученици чрез чиракуване;

Отговорни институции: МОН, работодатели, отраслови министерства, МТСП

Очаквани резултати: Определяне на професионалните области и региони, които съществуват възможности за обучение на работно място и за чиракуване. 10 % от завършващите да получат обучение за професионална квалификация чрез чиракуване.

Необходими средства: 140 000 лв. от ДБ.

- ***Система за професионално ориентиране, информиране и консултиране***

Цел: Усъвършенстване на дейността по професионално ориентиране на ученици, безработни лица.

Отговорни институции: МОН, МТСП, АЗ, ДАМС, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, учебни институции

Очаквани резултати: Консултиране и насочване към професионално обучение на ученици и безработни, повишаване на дела на завършилите съответното обучение в структурата на насочените, повишаване дела на започналите работа (в общата съвкупност на регистрираните безработни).

- ***Разработване, утвърждаване и прилагане на система от държавни образователни изисквания за професионална квалификация и на критерии за лицензиране на доставчиците на обучение***

Цел: Повишаване и контрол върху качеството на обучението

Отговорни институции: НАПОО, МОН, МТСП, АЗ, обучаващи организации, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, образователни институции

Очаквани резултати: подобряване нормативната основа на обучението за професионална квалификация, повишаване качеството на обучението и придобитата професионална подготовка, повишаване равнището на професионалната квалификация на работната сила.

- ***Проект "Изграждане на система за проучване, набиране, текуща обработка на информация и оценка на потребностите на работодателите от професионална квалификация на работната сила в регионален аспект"***

Цел: Информационно обезпечаване на държавните органи с компетенции в ПОО за възрастни за формиране на национални и регионални стратегии и политики за увеличаване на заетостта.

Отговорни институции: МТСП, БСК, АЗ.

Очаквани резултати: 1. Увеличаване на ефекта от реализацията на съществуващите програми, както и осъществяване на нови целеви програми за заетост чрез професионално обучение и квалификация; 2. Повишава ефективността на мерките за обучение; 3. Определяне на потребностите от адекватна професионална квалификация; 4. Развитие на националната система за непрекъснато професионално обучение.

Необходими средства, източници на финансиране: 81 937 лв. от ДБ, 16 776 лв. от БСК и 100 775 лв. от външни източници.

- **Проект “Създаване на регионална мрежа за икономическо образование на училищно ниво - ECO_NET”** в рамките на Пакта за стабилност.

Цел: Коопериране на училищата с учебно-тренировъчни фирми, в които се симулират дейности от стопанската практика.

Отговорни институции: МОН, училища

Очаквани резултати: обучение на 120 лица, степен на реализация на пазара на труда-80%.

Необходими средства, източници за финансиране: 444 хил. евро от Република Австрия.

- **Проект “Образование и обучение по туризъм в Югоизточна Европа - икономическо образование, национални мрежи и трансгранично коопериране”** – в рамките на Пакта за стабилност.

Цел: Изграждане на регионална мрежа между училища по туризъм

Отговорни институции: МОН, училища

Необходими средства, източници за финансиране: 312 хил. евро от Република Австрия.

- **Проекти и модули за професионална квалификация по регионални програми за увеличаване на заетостта:**

Цел: осигуряване на професионална квалификация на заети и безработни лица.

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- **“Стратегия и управление на собствен бизнес” – област Шумен**

Очаквани резултати: заетост на 25 души; квалификация – 35 души

Необходими средства, източници за финансиране: 33 950 лв. от ДБ

- **“Ограмотяване, квалификация и заетост**

Очаквани резултати: квалификация 105 души

Необходими средства, източници за финансиране: 31 405 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в конкурентна пазарна среда чрез професионална квалификация на човешките ресурси”- област Бургас**

Очаквани резултати: квалификация на 71 души

Необходими средства, източници за финансиране: 30 892 лв. от ДБ

- **“Осигуряване трудова реализация чрез квалификация на безработни младежи от 16 до 24 годишна възраст с основно и средно образование в община Бургас ”**

Очаквани резултати: квалификация на 47 души

Необходими средства, източници за финансиране: 21 209 лв. от ДБ.

5. КОМПЮТЪРНА ГРАМОТНОСТ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Насока 5 от Директивите за заетост на Европейската комисия:
Развиване на ученето чрез интернет (e-learning) за всеки гражданин. Полагане на усилия за осигуряване на достъп до интернет и мултимедийни ресурси за всички училища и на всички участващи в този процес учители - умения за използване на тези технологии, за да се осигури на всички ученици широка дигитална грамотност.

5.1. Текущо състояние

Компютърните умения са неотменим компонент на професионалната квалификация и важно условие за повишаване пригодността за заетост чрез същността си на ключова квалификация. Нарастващата компютъризация на производството и услугите, развитието на високите технологии и на информационно-комуникационните дейности, изискват наличието на основен минимум и на развити специализирани знания за работа с електронна техника. Компютърните умения са необходимо условие за развитието и разпространението на формите на учене чрез интернет и като цяло - на дистанционното обучение.

Пазарът на труда се развива интензивно, настъпват промени в структурата и характеристиката на работните места по отношение на изисквания за работа с компютър и друга електронна информационна и комуникационна техника. В силно високо-технологичните отрасли, средно високо-технологичните отрасли, в сектора на услугите, високо-технологични услуги в преработващата промишленост в страната са заети около 8-10% от общо заетите лица. Най-бързо се развиват дейностите свързани с индустрията за програмни продукти.

Основа на развитието на потребностите от интернет-обучение и компютърни знания са разработените стратегически документи:

- Национална стратегия и програма за развитие на информационното общество;
- Национална стратегия за развитие на високите технологии;
- Национална програма за развитие на информационното общество в Р България;

Основната законодателна уредба за развитие на този вид обучение се съдържа в Закон за народната просвета, Закон за професионалното образование и обучение, Закон за висшето образование, Закон за насърчаване на заетостта и др.

Разработена е и се изпълнява Национална образователна стратегия за интегриране на информационно-комуникационните технологии в училищното обучение. Тя е насочена към постигане на целите:

- Всеки завършващ средното образование да познава и използва основни ИКТ;
- Всеки завършващ средно професионално или висше училище да владее основни ИКТ, използващи се в съответната професионална област;

- Средните и висши училища да подготвят специалисти за развитието на информационната индустрия.

На тази основа се развиват различни форми на обучение за постигане на компютърна грамотност и квалификация.

В образователната система във всички учебни планове от цикъл *А-Общообразователна подготовка* задължително се включва като учебен предмет "Информационни технологии". Част от училищата имат компютърни кабинети. Във висшето образование в областта на информационните технологии и тяхното приложение обучение осъществяват техническите университети - София, Варна, Русе, Габрово, икономическите университети - УНСС, Варненски икономически университет, Американският университет в Благоевград, Нов български университет.

Обучението на възрастни се осигурява предимно от центрове за професионално обучение и професионални училища и професионални гимназии. Преобладаващата част от тях предлагат курсове за компютърно и интернет-обучение. Не малка част от тях имат добра материално-техническа база за целта.

На добро ниво е квалификацията на обучаващите в тази област.

Съществен проблем е изоставането като цяло на компютризацията на производството и бита. Съществен проблем е и обучението за компютърни знания в малките и отдалечени населени места. Това е съществена пречка за разпространяването на компютърните знания, както и за прилагането на интернет-обучение и една от основните съвременни форми на обучение - дистанционното обучение за реализиране на ключовото послание на Меморандума за Ученето през целия живот - доближаване на ученето до всеки гражданин на страната.

С оглед засилване разпространяването на интернет-обучението и масовизиране постигането на компютърна грамотност и квалификация се предвиждат следните специални действия:

- Приемане на Закон за високотехнологичните паркове, които да окрупнят и легитимират българската технологична индустрия;
- Стимулиране на всички предприятия, занимаващи се или ползващи високи технологии;
- Допълнителни стимули и преференции при инвестиране в българско висше учебно заведение в областта на високите технологии;
- Въвеждане на Интернет образование в средните училища - безплатен Интернет достъп, специални часове за новата икономика и технологиите, върху които тя се базира.

5.2. Отговорни институции: МОН, НАПОО, МИ, МТСП, МК, АЗ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, МРРБ, областни и общински администрации, НПО.

5.3. План на действията

5.3.1.Предприети действия:

а) Продължаващи:

- Изпълняват се проекти за усъвършенстване на качеството на професионалното образование и обучение, в т.ч. чрез усъвършенстване структурата и съдържанието на учебните програми
- Продължава реформата на общото и професионално образование и обучение;
- Извършва лицензиране на центрове за професионално обучение.

б) С разширяване на дейността:

- **Проект "Професионално обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране)
(описан в 1.3.1.)

- **Проект "Инвестиране в обновяване на институциите за професионално образование и обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране)
(описан в 1.3.1.)

- **Проект "Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"**
(описан в 1.3.1.)

6. АКТИВНА ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВОТО ПРИ НАМИРАНЕ НА РАБОТА И ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА ВЪЗНИКВАЩИ ТРУДНОСТИ В НОВИТЕ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАРИ НА ТРУДА.

Насока 6 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Увеличаване на усилията, ако е целесъобразно съвместно със социалните партньори, за идентифициране и предотвратяване на възникващи трудности по отношение на недостига на работна сила в определени сектори, професии и региони, съществуващ едновременно с безработицата и изключването от пазара на труда.

Цели: 1. Разработване на политика за предотвратяване на недостига на умения;

2. Насърчаване на професионалната и географска мобилност;

6.1. Текущо състояние

Безработицата и изключването от пазара на труда съществуват едновременно с недостига на работна сила в определени сектори, професии и региони. С подобряване състоянието на заетостта и ускорените темпове на технологична промяна тези проблемни области се

увеличават. Невъзможността на активната политика да предотврати или да се пребори с възникващия недостиг на работна сила, ще нахърни конкурентноспособността, ще повиши инфлационното напрежение и запази структурната безработица висока. Мобилността на работниците следва да бъде улеснена и насърчавана.

Професионалната мобилност е от значение защото е част от идеята на свободата на движение на хора. Тя е възможност за развитие капацитета на работната сила. Развитието, насърчаването и регулирането на професионалната мобилност са необходими за практическото реализиране на свободата на движение на хора и в частност на свободното движение на работници като се премахнат пречките от професионален и географски мащаб. Професионалната мобилност се основава на обучение за професии, свързани с изискванията на новата икономика, основана на знанията и с развитието на информационните технологии. Същевременно са необходими мерки за осигуряване на по-висока степен на професионална квалификация и с наличието на комплекс от знания и умения, включително базисна и ключова квалификация. В тази връзка особено значение имат мерките и програмите за свързване на образованието и обучението за професионална квалификация с труда. Това са мерките по успешното провеждане реформата в образователната система и увеличаването пригодността за заетост чрез функционирането на национална система за обучение за професионална квалификация за възрастни в контекста на ученето през целия живот.

6.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, социални партньори.

6.3. План на действията

6.3.1. Предприети действия:

- Глава VI, раздел I – Посреднически услуги от ЗНЗ

Цел: насочване на работодателите и търсещите работа към информирание и консултиране, подходящи програми и мерки за заетост, подпомагане за започване на работа, включително в друго населено място в страната или в други държави, както и услуги за започване на самостоятелна стопанска дейност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, физически и юридически лица, извършващи посредническа дейност

- Насърчаване географската мобилност на безработните лица (чл. 42 от ЗНЗ):

Цел: стимулиране на безработните лица да започнат работа извън границите на населеното място по постоянното им местоживее

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ

Очаквани резултати: насърчаване географската мобилност на 1 464

безработните лица.

Необходими средства, източници на финансиране: 366 583 лв. от ДБ

6.3.2. Новостартиращи действия(мерки и програми):

6.3.2.1. Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- чл. 57 от ЗНЗ – описан в т. 2.3.1
- чл. 43 от ЗНЗ- описан в т. 2.3.1

6.3.2.2. Дялово участие по проекти, изпълнявани от Дирекция "ППТ", съгласно двустранни сътрудничества (Франция, Холандия и др.) и финансиране и управление на Българо-германски центрове за професионално обучение.

Цел: насърчаване професионалната мобилност чрез провеждане на обучение на безработни лица, съобразено с европейските изисквания и издаване на сертификати, признавани в страните-членки на ЕС.

Отговорни институции: МТСП, МОН, МИ, АЗ

Очаквани резултати: обучение на 1800 безработни и заети лица в дългосрочни и краткосрочни курсове за професионално обучение и в семинари

Необходими средства, източници на финансиране: 1 551 998 лв. от ДБ

7. БОРБА С ДИСКРИМИНАЦИЯТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ЧРЕЗ ДОСТЪП ДО ЗАЕТОСТ

Насока 7 от Директивите за заетост на Европейската комисия – Разгръщане на политика за подпомагане и насърчаване интеграцията на неравнопоставените групи и лица чрез осигуряване придобиването на подходящи умения за реализация на пазара на труда:

Цели: 1. Идентифициране и борба срещу всякаква форма на дискриминация при достъпа до пазара на труда, до образование и обучение;

2. Развитие на методи, съдържащи ефективни превантивни и активни мерки за насърчаване на интеграцията на пазара на труда на групите и лицата в риск или неравнопоставено положение, с цел преодоляване на маргинализацията им, създаването на "работещи бедни" и изпадането в социално изключване;

3. Осъществяване на подходящи мерки за посрещане на нуждите на лицата с увреждания, етническите малцинства и работниците-мигранти, с цел тяхното интегриране на пазара на труда, и поставяне национални цели, където е необходимо.

7.1. Текущо състояние

Националното ни законодателство се характеризира с най-висока степен на гарантиране на правата на човека, в т.ч. правото на равен достъп до пазара на труда. В условията на съществен дисбаланс между

търсенето и предлагането на работна сила и висока степен на безработица възможностите за реализация на лицата, които са с по-ниско образование, без квалификация, без трудови умения и т.н. са ограничени. В тази връзка се налага да се предприемат действия за повишаване на тяхната конкурентноспособност чрез придобиване на подходяща пригодност за заетост на основата на професионално обучение, професионално ориентиране и мотивиране, трудов стаж, трудова мобилност и т.н. В практиката идентифицираните групи работна сила в неравностойно положение на пазара на труда са: дълготрайно безработни; младежи, завършили степен на образование без професионална квалификация; жени, деквалифицирани след продължителна незаемост поради отглеждане на деца; лица, без или с ниска степен на образование и професионална квалификация и недостатъчна мотивация за обучение и заетост от някои етнически групи; лица с трайно намалена трудоспособност. Следва да се има предвид, че отделните групи се смесват, както по общ брой, така и при разпределението им в отделните мерки по заетостта, в т.ч. за повишаване пригодността им за заетост.

7.2. Отговорни институции -МТСП, МОН, АЗ, МИ, МЗ, МЗГ, МФ, областни и общински администрации, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, НПО.

7.3. План на действията

7.3.1.Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

-Програма за временна заетост и Програма "Зима"- (описана в т. 1.3.1, чл. 54 от ЗНЗ)

-Програма "Ограмотяване, квалификация, заетост" (описана в т. 1.3.1, чл. 38 от ЗНЗ).

- **Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България**
(описана в т. 1.3.1)

- **-Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование**
(описана в т. 1.3.1)

б) С разширяване на дейността:

- **Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:**

Цел: Осигуряване на равни възможности чрез социално-икономическа интеграция на рисковите групи на пазара на труда чрез стимулиране на работодатели за обучение за придобиване на професионална квалификация от млади работници, инвалиди и

сиращи, продължително безработни и лица, изтърпели ефективно наказание “лишаване от свобода”.

Отговорни институции: АЗ, работодатели.

- чл. 36 от ЗНЗ /описан в т. 2.3.1./;
- чл. 37 от ЗНЗ /описан в т. 1.3.1./;
- чл. 39 от ЗНЗ /описан в т. 1.3.1./;
- чл. 52 от ЗНЗ /описан в т. 2.3.1./;

• *Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост*

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

• *Отговорни институции:* областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП

- ***Микропроект “Подобряване на социалната и трудова интеграция на хора с увреждания”, област София***
описан в т.4.3.1.

- ***Микропроект “Равен шанс”, област Благоевград***
описан в т.1.3.1.

- ***Микропроект “За стимулиране на заетост, за трудова и социална адаптация на ромското население в област Монтана и осигуряване възможности за постоянни трудови доходи”, област Монтана***

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 1 500 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 2 564 100 лв. от ДБ

- ***“Подобряване на социалната и трудова интеграция на инвалидизирани лица” област Търговище***

Очаквани резултати: заетост за 17 души

Необходими средства, източници за финансиране: 16 952 лв. от ДБ.

- ***“Създаване на работни места за безработни младежи до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Силистра”***
(описан в т. 1.3.1)

• *Осигурени нормативни условия по ЗНЗ:*

- Насърчаване на работодателите да приемат за обучение за придобиване на професионална квалификация и/или стажуване безработни младежи до 29 г. (чл. 41 от ЗНЗ):

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 250 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 79 745 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат регистрирани безработни жени – самотни майки /осиновителки/ и/или майки с деца до 3-

годишна възраст (чл. 53 от ЗНЗ).

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 200 души.

Необходими средства, очаквани резултати, източници и средства на финансиране: 317 280 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат безработни лица, изтърпели ефективно наказание “лишаване от свобода” (чл. 55 от ЗНЗ):

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 200 души.

Необходими средства, очаквани резултати, източници за финансиране: 26 440 лв. от ДБ.

Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)

(описан в т.1.3.1.)

7.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

• **Социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта /до стартиране дейността на Фонда продължава действието на Фонд регионални инициативи/**

Цел: подпомагане действията по насърчаване на заетостта в области със смесено население и най-висока безработица.

Отговорни институции: МТСП, областни администрации, социални партньори.

Необходими средства, очаквани резултати, източници на финансиране: 5 000 000 заем от Световната банка; 1 000 000 лв. за дялово участие по финансиране на проекти по СИФ от ДБ.

• **Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост**

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП

- **“Стимулиране на заетостта за трудова и социална интеграция на безработни лица и осигуряване на възможности за постоянни трудови доходи” – област Хасково**

Очаквани резултати: заетост на 60 души; квалификация 50 души

Необходими средства, източници за финансиране: 70 604 лв. от ДБ

- **“Работещи жени” – област Русе**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 152 605 лв. о

7.3.3. Действия които ще бъдат подготвени за решение и

изпълнение:

- **Проекти за подпомагане на инвалиди за интегрирането им в обществения живот чрез укрепване потенциала на туристическия сектор; специализирани програми за индивидуална заетост**

Цел: Интегриране на инвалиди в заетостта.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МРРБ, МИ, областни и общински администрации, социални партньори

Очаквани резултати: обучени и заети, вкл. самостоятелна заетост.

Необходими средства, източници на финансиране: ФАР, ДБ.

СТЪЛБ II ОТ ДИРЕКТИВИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ЗАЕТОСТ - РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

8. УЛЕСНЯВАНЕ СТАРТИРАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА БИЗНЕСА

Насока 8 от Директивите за заетост на Европейската комисия-
Създаване на нови фирми и на условията за растеж на малки и
средни предприятия. Намаляване и опростяване на
административната и данъчна тежест за малките и средни
предприятия.

Цел: Значително намаляване на непредвидените разходи и
административната тежест за бизнеса, особено при създаване на
предприятие и при наемане на допълнителна работна сила.

8.1. Текущо състояние

Подобряването на средата за развитие на малкия бизнес и
насърчаването на неговия растеж и конкурентноспособност стои в
центъра на вниманието на правителството. Разработена е от Агенцията за
малки и средни предприятия Национална стратегия за насърчаване на
развитието на малките и средни предприятия в България през 2002 -
2006г. Основната цел на Стратегията е създаване на благоприятна среда и
условия за развитието на конкурентноспособен сектор на МСП, които ще
ускорят икономическия растеж на страната, при запазване на
макроикономическата стабилност.

С постигането на целта и прилагане на стратегията,
правителството ще осигури:

- свобода на конкуренцията и предприемачеството;
- създаване на нови работни места;
- повишаване на експортната активност на МСП;
- създаване и стимулиране на високотехнологични производства;
- увеличаване на инвестициите в сектора на МСП;
- развитие на мениджърските умения у предприемачите.

Дефинирани са и приоритетите на правителството при опростяване
на административната и нормативна среда за МСП, а именно:

- увеличаване на прозрачността в дейността на държавната
администрация;
- въвеждане на предварителна оценка на проекти за нормативни
актове от гледна точка на тяхното въздействие върху фирмите;
- законодателно уреждане на принципите за въвеждане и прилагане
на лицензионни, разрешителни и регистрационни режими;
- усъвършенстване на механизмите за координиране на дейностите и
програмите на държавните органи в полза на МСП;
- усъвършенстване на регистрите и обмена на информация между

държавните органи;

- изграждане и поддържане на информационна система за административните процедури, свързани с бизнеса;
- въвеждане на административно обслужване “на едно гише”;
- осигуряване на максимална публичност, прозрачност и свободна конкуренция при участието на МСП в процедурите за възлагане на обществени поръчки и приватизацията.

През периода на прехода ни към пазарна икономика и вследствие на структурната реформа в страната е налице тенденция към намаляване броя на заетите.

Ускоряването на структурната реформа в страната, основен елемент на която е приватизацията или ликвидацията на държавни предприятия, както и спада на икономическата активност на фирмите от частния сектор, които в резултат на кризисни ситуации в световната и регионална икономика съкратиха и замразиха своята дейност, са фактори, които въздействаха ускоряващо върху намаляване на заетостта.

Приватизираните фирми намаляваха заварената /придобита/ заетост с цел да оптимизират своите разходи, а държавните фирми – за да оптимизират заетостта си и да подобрят своето финансово състояние и така да избегнат регулаторния режим за нарастване на средствата за работна заплата.

Секторът, от който се очаква да допринесе за повишаване на заетостта в икономиката е секторът на нововъзникващи частни предприятия, които в повечето случаи са малки или средни предприятия, в т.ч. и микропредприятия / в съответствие с класификационното определение по Закона за МСП/.

Официалните данни за заетостта по отрасли и сектори на икономиката потвърждават, че заетостта в малките и средни предприятия е нараснала, но този ръст не успява да компенсира загубата на работни места в големите фирми, а само ограничава спада на общата заетост в страната.

Делът на фирмите според тяхната големина и отрасъл в заетостта през 1999г е следния:

/в проценти/										
Отрасъл	Микро предприятия		Малки предприятия		Средни предприятия заети лица		Предприятия със 101 до 250		Големи предприятия	
	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г
Селско и горско стопанство	8,6	11,4	33,6	36,4	21,8	18,6	27,0	18,1	9,0	15,4
Добивна индустрия	0,3	0,5	1,5	1,8	1,4	2,2	6,0	7,6	90,8	88,0
Преработваща индустрия	6,7	7,4	10,1	11,7	8,5	9,8	16,2	17,8	56,4	53,3
Производство и разпределение на										

ел. енергия, газ и вода	0,2	0,2	0,8	0,8	1,5	1,5	3,5	3,6	93,9	93,8
Строителство	14,7	15,6	22,3	23,8	15,9	16,2	24,5	23,7	22,6	20,7
Търговия	59,0	60,3	21,2	22,2	7,2	6,8	6,1	5,5	6,6	5,2
Хотели, обществено хранене	55,0	54,8	12,0	13,8	6,2	7,3	10,2	9,1	16,6	15,0
Транспорт и съобщения, агенции за пътуване и туризъм	14,0	13,0	5,7	5,7	5,1	5,1	8,5	6,9	66,6	69,4
Финанси, кредит и застраховки	42,3	45,6	32,9	34,9	5,6	6,9	3,9	5,9	15,3	6,8
Операции с недвижимо имущество	38,9	37,8	20,1	20,1	10,7	10,4	13,7	12,2	16,6	19,5
Образование	52,6	39,3	22,2	17,4	9,2	7,4	8,1	7,6	8,0	28,3
Здравеопазване	72,9	66,8	22,1	21,7	0,0	8,0	5,1	3,5	0,0	0,0
Други услуги	24,7	24,6	20,9	22,5	11,1	10,7	30,9	29,1	12,4	13,1

Източник: НСИ и Доклада на АМСП

Среден брой на заетите във фирмите по размерни групи за периода 1996-1999 г.

Сектори	Всички предприятия	Микро предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия	Предприятия със 101 до 250 заети лица	Големи предприятия
Икономиката						
общо						
- 1996 г.	9,94	1,72	22,60	71,46	156,34	911,32
- 1997 г.	8,75	1,79	22,22	71,18	154,70	939,13
1998 г.	8,17	1,80	21,76	70,87	153,62	882,34
1999 г.	7,64	1,82	21,37	70,61	153,45	870,85
- Частен сектор	5,41	1,81	21,02	58,29	152,77	566,71
- Обществен сектор	201,28	4,89	25,98	71,21	155,53	1378,12

Източник: НСИ и доклада на АМСП

Стартирането на нови предприятия и подпомагане дейността и разрастването на малки и средни предприятия са от съществена важност за откриването на работни места. Този процес трябва да бъде насърчаван чрез създаването на ясни, устойчиви и прогнозируеми във времето правила и нормативна уредба. Необходима е и следва да бъде осигурена общодостъпна база данни за възможностите, реда и условията за достъп до финансови и кредитни ресурси за реализиране на проекти и иновативни идеи на малките и средни предприятия.

8.2. Отговорни институции - МФ; МИ; АМСП; МТСП; БСК и БТПП; социални партньори и неправителствени организации

8.3. План на действията

8.3.1. Предприети действията предходен период:

- Усъвършенстване на нормативната база:

• **Закон за чуждестранните инвестиции (10/1997 г.)** Чрез Агенцията за чуждестранни инвестиции координира дейността на държавните органи в областта на чуждестранните инвестиции, насърчават се чуждестранните инвеститори и се определят приоритетните инвестиционни проекти, включително за райони с висока безработица, надвишаваща средната за страната;

• **Закон за насърчаване на заетостта (в сила от 01.01.2002г.)** Регламентирани са действия за: увеличаване на заетостта; развитие на капацитета на работната сила и увеличаване на адаптивността ѝ; социална интеграция на рисковите групи на пазара на труда; улесняване на старта и развитието на бизнеса чрез намаляване на разходите за заетост.

• **Закон за малките и средните предприятия (09/1999 г.)** С уреждането на обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по насърчаване създаването и развитието на малките и средни предприятия, законът цели изграждането на благоприятна институционална, нормативна и финансова среда за създаване и развитие на малките и средни предприятия ;

• **Закон за обществените поръчки (06/1999 г.)** При вземане на решение за откриване на процедура за възлагане на обществени поръчки, възложителят може да включи в решението си и допълнителни изисквания и условия, свързани с насърчаване участието на малките и средни предприятия като подизпълнители. Опростени са процедурите по възлагане на държавни и общински поръчки;

• **Закон за защита на конкуренцията (12/1999 г.)** Комисията за защита на конкуренцията може да освободи от забраната решения и съгласувана практика, договори между фирми и решения на зависими и новосъздадени такива, когато те се отнасят за малки и средни предприятия и ако с тях се повишава конкурентноспособността им;

• **Закон за националната стандартизация (09/1999 г.)** Либерализира се задължителния характер на българските стандарти, което освобождава бизнеса в т.ч. и малките и средни предприятия от съобразяването с рамки, непроменяни продължителен период от време с възможност за обосновани предложения от тях за разработване на български стандарти, въвеждане на международни такива и за изменения или отменяне на действащи български стандарти;

• **Учредена е “Насърчителна банка” АД (1999 г.),** която работи по Закона за банките, като кредитната ѝ дейност приоритетно е насочена към малките и средни предприятия в страната. При кредитиране на всеки конкретен проект на малко или средно предприятие се разкриват нови работни места в съответствие с

обема на инвестицията в дълготрайни материални активи - сграден фонд и машини, съоръжения и оборудване.

- **Към Агенцията за малки и средни предприятия** е изграден и действа публичния регистър за МСП.

- Създаден е **Консултативен съвет към Агенцията за малки и средни предприятия**, който след като анализира и обсъди състоянието и цялостната политика за насърчаване създаването и развитието на малките и средни предприятия в страната предлага усъвършенстване на нормативната уредба по отношение на малките и средни предприятия и предприемачите.

- Насърчаване на предприемачеството (чл.47, чл.48, чл.49 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на безработните да започнат самостоятелно или заедно с други лица, стопанска дейност за производство на стоки и/или услуги.

Отговорни институции: МТСП, АЗ и поделенията на АЗ, Бизнес центрове.

Очаквани резултати: осигуряване на самостоятелна заетост на 2 000 души, от тях 2 500- квалификация.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 110 000лв. от ДБ.

- **Проект “Заетост чрез подкрепа на бизнеса” (J.O.B.S.)**
(описан в т.9.1.)

8.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

- **Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране”.**

Цел: Създаване на нови работни места чрез облекчаване на достъпа на малките и новоучредявани предприятия, на физическите лица желаещи да се занимават със собствен бизнес, до свободни финансови ресурси, необходими за развитие и разширяване на тяхната дейност. Ръст на заетите в малки и средни бизнеси; Увеличаване броя на малките и средните бизнеси, повторно кредитирани от банковата система при пазарни условия; Трайно намаляване на клиентите на мрежата на социалното подпомагане и обезщетенията при безработица; Намаляване равнището на безработица в регионите, където действа Схемата; Намаляване броя на фалиращите малки и средни бизнеси.

Отговорни институции: МТСП, МФ, МИ, МЗ, Комисията по социална политика на НС, Националният съвет по заетостта, териториални поделения на АЗ, Търговски банки, Организации, предоставящи бизнес консултации и обучение по основи на бизнеса, вкл. проекти на МТСП и АЗ, АМСП, Донори, които имат желанието да помогнат за реализирането на гаранционната схема.

Очаквани резултати: 2 000 подпомогнати бизнеса; 2 000 отпуснати

кредити; Среден размер на кредитите - 10 000 лв.; 600 новооткрити бизнеса; 4 000 нови работни места; 1 500 безработни, наети в резултат на действието на схемата;

Необходими средства, източници на финансиране: 20 000 000 лв. от ДБ

8.3.3. Действия в процес на подготовка:

• Програма "Насърчаване предприемачеството на лицата с намалена трудоспособност"

Цел: Осигуряване на равнопоставеност и създаване на условия за водене на пълноценен живот от хора с увреждания чрез създаване на условия за социално-икономическа интеграция; повишаване на тяхната конкурентноспособност и постигане на устойчива самозаетост; формиране на предприемаческа нагласа на лицата с намалена трудоспособност за стартиране и развитие на самостоятелен бизнес и създаване на нови работни места. Обект на програмата е субсидиране лихвата по кредитите за лицата с намалена трудоспособност, защитили бизнес-проект и получили кредит чрез "Гаранционен фонд за микрокредитиране".

Очаквани резултати: покриване на разходите за лихви на 500 лица с намалена трудоспособност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, бюра по труда, банки

Необходими средства, източници на финансиране: 100 000 хил. лв. - ДБ

- Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- Създаване на благоприятна среда за развитие на малките и средни предприятия чрез опростяване на процедурите за получаване на разрешения, съгласувания и одобрения за откриване на търговски или производствен обект. Предоставяне на достъпна информация за реда за извършване на тези процедури.
- Опростяване процедурите и съкращаване на разходите на време и средства за предприемачите като всички съгласувания с различните ведомства и институции, предоставящи лицензионните или разрешителни услуги се осъществяват на принципа на "едно гише" за обслужване на предприемачите;
- Изготвяне от Агенцията за малки и средни предприятия на алтернативен вариант за реализацията на проекта за създаване и функциониране на гаранционен фонд, гарантиращ част от риска по кредити, предоставени на малки и средни предприятия.
- Въвеждане на диференцирани ставки на облагане по ЗДДС за малките и средни предприятия и предприемачите в определени дейности като например- хранително-вкусова промишленост, селско стопанство, туризъм, здравеопазване и др. в съответствие с европейското законодателство;

- Премахване или намаляване на размера на данъчното облагане на лихвите по инвестиционни кредити, предоставени на малки и средни предприятия.
- Възможност за малките и средни предприятия за преотстъпване на част от осигурителната вноска за безработица при разкриване на повече от 3 работни места чрез наемане на безработни на постоянен трудов договор.
- Въвеждане на обучение по предприемачество за всички професии в системата на професионалното образование и обучение, съгласно учебни планове, утвърдени от министъра на образованието.

9. НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ ДЕЙСТВИЯ

Насока 9 от Директивите на Европейската стратегия за заетост – Оценяване, с цел намаляване, на препятствията които съществуват, особено тези в данъчната и осигурителна системи, за насърчаване на самонаемането и създаването на малък бизнес; Насърчаване на обучението за предприемачество и самонаемане, на целенасочени подпомагащи услуги, както и обучение за съществуващи и бъдещи предприемачи; Борба с неофициалната заетост и насърчаване на трансформирането на подобни работни места в редовни, използване на всички средства за действие, включително законодателни мерки, насърчителни мерки и реформи в данъчната и осигурителната системи, в сътрудничество със социалните партньори.

Анализът показва, че развитието на самонаемането като процес, среща значителни бюрократични затруднения още при стартирането му. Преодоляването на съществуващите пречки по отношение режимите на данъци, такси и осигуряване ще се реши посредством следните мерки:

- Създаване на звена за административно обслужване във всяка структура с ясни и достъпни правила за работа с гражданите, в т.ч. на предприемачите;
- Опростяване процедурите и съкращаване на разходите на време и средства за предприемачите като всички съгласувания с различните ведомства и институции, предоставящи лицензионните или разрешителни услуги се осъществяват на принципа на “едно гише” за обслужване на предприемачите;
- Прилагане на комплекс от нормативни и организационни действия за намаляване на общата данъчна тежест, в т.ч. за дребния бизнес, които ще обхванат различните видове данъци и такси.

Анализът показва, че финансирането е една от основните предпоставки за бъдещото развитие на икономиката в страната и за успеха на икономическия ѝ растеж. Малките и средни предприятия изпитват осезаема нужда от финансиране – кредитиране, но достъпът до него се затруднява от невъзможността малките и средни предприятия да отговорят на изискванията на банките, които доверително управляват

средствата по кредитните линии и програми, предоставени от чуждестранни финансови и кредитни институции и банки и които изисквания са в съответствие със Закона за банките и възприетата и нормативно регламентирана банкова практика.

Последователните действия, които бяха предприети за облекчаване достъпа на предприемачите и малкия и среден бизнес до кредитен ресурс формираха и основните насоки на националната политика в областта на финансирането. Създадени са възможности за улесняване достъпа на предприемачите и малките и средни предприятия до заеми като са разработени проект и програми за микрокредитиране.

Възможности за използване на всички алтернативи за осигуряване на заетост, включително извън традиционните подходи за наемане чрез ангажиране и мобилизиране ресурсите на организации и структури, в т.ч. и на неправителствените организации.

9.1. Предприети действия от предходен период:

- **Проект “Заетост чрез подкрепа на бизнеса”:** В рамките на проекта се изгражда устойчива мрежа от 14 агробизнесцентъра, 7 агробизнесцентъра/ бизнесинкубатори 3 информационни бизнесцентъра за подкрепа развитието на микро и малки предприятия и селскостопански производители в селските райони и насърчаване на заетостта. АБЦ/ БИ са неправителствени организации и ще предприемат: информационни и консултански услуги; обучение; финансови услуги; предоставяне на помещения под наем на преференциални цени за малкия бизнес; достъп до гъвкави финансови механизми и съвременни информационни технологии. Проектът е двугодишен и стартира октомври 2000г. От началото на проекта до 30.09.2001г. са постигнати следните резултати: създадени 14 АБЦ, 7АБЦ/ БИ и 1 ИЦ, за които се извършват ремонтни дейности на сградите, предоставени от общините. Завършени са ремонтите и официално са открити 6 АБЦ (Руен, Самоков, Полски Тръмбеш, Дулово, Елхово, Нови Пазар); 2 АБЦ/БИ (Нова Загора и Силистра). Действащи са информационните интернет центрове във Велинград, Видин, Гоце Делчев, Девин, Нова Загора, Полски Тръмбеш, Разлог, Руен, Самоков и Силистра. Предстои откриване на АБЦ Айтос, Карнобат, Кубрат и Исперих и БИ в Сливен, Карлово, Шумен и Търговище. Създадена устойчива заетост - 1 478 лица.; създадена временна заетост – 9 357 работни места; обучени – 1 093 лица.

Цели: Насърчаване на бизнеса за разкриване на нови работни места; създаване и стимулиране на микро и малки предприятия за увеличаване на заетостта; икономическо развитие на селските райони чрез създаване на среда за заетост.

Отговорни институции: МТСП, ПРООН.

Целевите групи по проекта са:

-безработни, желаещи да започнат ССД или да бъдат обучени за

заетост в областта на селското стопанство;

-действащи микро и малки предприятия, желаещи да разкриват допълнително нови работни места; производители на селскостопанска продукция за собствено потребление с предприемачески потенциал; представители на рисковите групи на пазара на труда; институции на местно ниво – държавни, частни, неправителствени организации

Резултати: До края на 2002г.: обучение на 4 900 души, 5 000 работни места с устойчива заетост, реализация на финансови схеми: финансов лизинг (финансов лизинг)

Необходими средства, източници за финансиране: 4 749 238 лв., държавен бюджет.

•Проект “Инвестиции за бизнес- инкубатори в райони в индустриален упадък ”

Цел: Изграждане, оборудване и стартиране на дейността на до 8 бизнес- инкубатора в райони в индустриален упадък, в съответствие с Националния план за икономическо развитие. Да се подпомогнат стартиращите предприятия и хората, останали без работа и желаещи да започнат собствен бизнес и да им се предоставят подходящи помещения за бизнес и им се оказва допълнителна помощ с бизнес-консултации, ползване на копирни машини, зали за срещи и бизнес контакти и достъп до интернет.

Отговорни институции: МРРБ, МИ, МТСП, Агенция за малки и средни предприятия, Делегацията на ЕС в Р България, областни и общински администрации, НПО

Очаквани резултати: изграждане, оборуствани и стартиране на до 8 бизнес инкубатори в Северозападен регион и Южен - централен регион.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 750 000 евро от които 3 млн. евро от Програма “Фар 2000” и 750 хил. евро от ДБ.

10. НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЗАЕТОСТ В ОБЩЕСТВО, ОСНОВАНО НА ЗНАНИЯТА, И В УСЛУГИТЕ.

Насока 10 от Директивите на Европейската стратегия за заетост - Развитие на рамкови условия за пълно използване на потенциала за заетост в сектора на услугите за ракриване на повече и по-добри работни места.

Разпределението и динамиката на заетите лица по икономически сектори и отрасли и по форма на собственост е фактор със съществено въздействие върху икономическото развитие. През 2000г. спрямо 1999г. заетостта намалява във всички икономически сектори: в индустрията - с 10.0%; в аграрния сектор - с 1.2%; в услугите - с 3.3%.

Най-голяма част от заетите през 2000г., както и през 1999г., са в услугите, следва индустрията и селското и горско стопанство. Делът на

заетите в услугите нараства, но все още е нисък, а този на заетите в селското стопанство остава висок и много близък до дела на заетите в индустрията.

В отраслите от услугите и през 2000г. съществуват големи различия в темповете на изменение на средногодишния брой на заетите лица. Само в три отрасли заетите се увеличават, като увеличението е най-голямо в отрасъл “Бизнес услуги” (с 9.4%), следва отрасъл “Съобщения” (с 5.0%) и отрасъл “Дейност на неправителствени организации” (с 3.3%). В останалите отрасли заетите намаляват, като темпът на намаление е най-висок в отрасъл “Културни и информационни дейности” (с 12.4%), следва отрасъл “Ветеринарна лечебна дейност” (с 10.4%) и отрасъл “Операции с недвижимо имущество” (с 9.0%).

През последните три години най-много са заетите в търговията и ремонта на автомобили и битова техника (26.1% от заетите в услугите) и се увеличават, на второ място са заетите в образованието (15.9%), следват заетите в транспорта и агенциите за пътуване и туризъм (13.1%). Най-малко са заетите (под 1.0%) с ветеринарна дейност, с операции с недвижимо имущество и с развлекателна и спортна дейност.

Пълното използване на потенциала за заетост в сектора на услугите.

В условията на общо намаляване на заетостта анализът на отрасловата структура и динамиката на броя на заетите лица разкрива някои промени с положителен характер. Отбелязва се увеличение на заетите в услугите на частния сектор и намаление на заетите в услугите в общественния сектор. Но за икономическия растеж е от значение не само разпределението на работната сила, а и повишаването на общата производителност на труда, увеличаването на заетите в конкурентоспособни производства и услуги, с високи технологии и ниска ресурсоемкост, които осигуряват стабилен ръст на брутния вътрешен продукт и за разкриване на повече и по-добри работни места.

10.1. Действия в процес на подготовка:

- Премахване на административните пречки за откриване на работилници, ателиета, магазини и други обекти на дребния и семейния бизнес, като предварителните разрешения бъдат заменени с декларация за спазване на предварително обявените изисквания за съответната дейност, а обслужването става на принципа на “едно гише”;
- Разработване на стратегия за развитие на услугите и проучване на нови пазарни ниши.
- Ускорено внедряване на европейските стандарти за услуги, като се дава приоритет на хармонизираните стандарти;
- Развитие на малки и средни предприятия в сферата на услугите с помощта на програмите за микрокредитиране;
- Утвърждаване на България като регионален център на Балканите за електронна търговия;

11. РЕГИОНАЛНИ И МЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ЗАЕТОСТ- развити във всички стълбове

12. ОБЛЕКЧАВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ С ОГЛЕД НА СЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Насока 12 от Директивите на Европейската стратегия за заетост – Следва да се направи задълбочена оценка на въздействието на данъчното бреме върху заетостта, с цел нейното по-благоприятно влияние върху заетостта, като се преразгледат дългосрочните тенденции към по-високи данъци и такси върху работниците. Реформите в данъчната система трябва да отчитат и необходимостта от увеличаване на инвестициите в човешките ресурси от страна на бизнеса, обществените власти и самите лица, с цел дългосрочно влияние върху заетостта и конкурентноспособността.

12.1. Предприети действия от предходен период:

Най-важните дългосрочни цели и приоритети на провежданата от правителството данъчна политика са:

- Поддържане на стабилността на данъчната система;
- Равнопоставеност на данъчните субекти чрез постепенно елиминиране на данъчните облекчения и съответстващо намаляване на данъчната тежест;
- Развитие на законодателството в съответствие с развитието на европейското данъчно законодателство и директиви на ЕС;
- Точно определяне на правата и задълженията на данъчната администрация и данъкоплатците;
- Повишаване на доброволното плащане на данъци чрез система на отвореност и помощ на данъкоплатците;
- Принудително събиране на просрочените данъчни задължения;
- Намаляване данъчните измами.

Данъчни облекчения в или свързани със задължителното и доброволно социално и здравно осигуряване и осигуряване срещу безработица:

- Задължителните осигурителни вноски на работодателите се признават за разход;
- Осигурителните вноски за доброволно пенсионно, здравно осигуряване и осигуряване при безработица направени от работодателите за техните работници и служители се признават за разходи в размер до 30 лв. месечно за едно лице;
- Личните задължителни и доброволни осигурителните вноски на работниците и служителите се приспадат от дохода им преди данъчното облагане по ред, начин и в размери, определени със Закона за облагане доходите на физическите лица;

- Приходите на доброволния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане;
- Приходите от инвестиране на активите на пенсионния фонд, разпределяни по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане доходите на физическите лица;
- Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност;
- Данъкът върху печалбата на търговските дружества, работещи в общини с 1.5 пъти по-висока безработица през последните 3 г. се намалява с 10 % от вноската за учредяване на дружества или за увеличаването на дружествения капитал;
- Преотстъпва се данъкът върху печалба и данъкът за общините за предприятия, кооперации и обособени части от предприятия, в които работят не по-малко от 30 % незрящи и 50 % други инвалиди;
- Пенсиите по задължителното ПО не се облагат ДОД;

Промени в общата данъчна тежест от 01.01.2002 г. :

Правителството и международните институции оценяват общата данъчна тежест за работодателите и населението в България като висока. Разработените от МФ варианти на проекти за постепенно снижаване размера на ефективната данъчна ставка за работодателите и населението, след съгласуване с МВФ и Световната банка, са вече конкретен факт.

Предприети мерки: Извършени са промени и допълнения в данъчните закони и нормативни актове, с които промени са облекчени данъчните задължения на юридическите лица и гражданите в страната, а именно:

З а к о н и	Данъчна ставка в проценти или за периоди	
	до 31.12.2001г.	от 01.01.2002г.
Закон за корпоративното подоходно облагане		
Данък върху печалбата	20	15
Данък върху печалбата при облагаема печалба за текущата година максимално 50 000 лв.	20	15
Преотстъпва се данъка върху печалбата за сделки от търговия с публични ценни книжа		

Намаляване на финансовия резултат със сумите за трудово възнаграждение и дължимите вноски за сметка на работодателите за фондовете на държавното обществено осигуряване и Националната здравно осигурителна каса за всяко наето лице по трудово правоотношение за не по-малко от 6 месеца, което към момента на наемането му е регистрирано като безработно за повече от две години и получава помощи по Закона за социално подпомагане.		
Закон за облагане доходите на физическите лица		
Завишена е данъчната основа на необлагаемия доход при месечна данъчна основа в лв.	100	110
Намаляване на всички ставки от скалата за облагане и приоритетно намаляване на най-високата ставка		
Премахване на данъка върху доходите, реализирани от сделки с публични ценни книжа		
Закон за данък върху добавената стойност /ДДС/		
Намален е срокът за прихващане, приспадане и възстановяване на данъчен кредит за поредни едномесечни данъчни периоди	4	3

Много ефективно и ползотворно е сътрудничеството с МВФ относно законодателството и практиката на модерните администрации.

Активизира се работата с Европейския съюз и създадените от нея международни институции за помощ на данъчните администрации на страни желаещи присъединяване към ЕС. Съвместно с другите страни, кандидатстващи за присъединяване, е приет единен въпросник с цели, стратегии и ключови показатели за постигане съответствие с критериите на ЕС.

Ефективна е и помощта на Американската агенция за развитие и помощ, съответно на Американска данъчна програма САЩ.

12.2. Действия, които ще се подготвят за реализация:

Основното предизвикателство в дългосрочен период и за 2002г. е промяната на принципа на управление и организация на данъчната администрация - от командно административна система към единно самоуправление чрез детайлни правила, процедури, права и задължения на служителите.

Реформата в данъчната администрация ще продължи с приоритетно осъществяване на проекти в следните области :

- Практическо прилагане на Данъчния процесуален кодекс в работата на данъчната администрация, което е част от стратегията за

присъединяване към ЕС;

- Повишаване ефективността от работата на данъчната администрация чрез въвеждане на критерии за ефективност;
- Въвеждане на конкретни показатели за изпълнението на отделните функции, селекция на данъкоплатци за проверка, повишаване качеството и разширяване на услугите за данъкоплатците, с цел повишаване доброволното плащане на данъците.

СТЪЛБ III ОТ ДИРЕКТИВИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ - НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО

Текущо състояние

Социалният диалог като механизъм за съгласуване на интересите на работодателите и работниците и служителите при активната и балансираща роля на държавата, е намерил отражение в разпоредбите на чл.чл. 48, 49, 50 и 51 от Конституцията на Република България. Действащата правна уредба на социалния диалог доразвива тези разпоредби в следните нормативни актове: Кодекс на труда (КТ); Правила за работа на Националната система за тристранно сътрудничество; Закон за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС); Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ); Закон насърчаване на заетостта (ЗНЗ); Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО); Закон за социалноинвестиционен фонд.

Отговорни институции - Министерствата, Областните и общинските органи на изпълнителната власт, национално представителните организации на работодателите и техните подразделения, национално представителните организации на работниците и служителите и техните регионални и браншови организации, камари и съюзи.

На основание приетите през 1998 г. от Министерския съвет Правила за разработване и реализиране на програми за заетост в 27 области на страната се създадоха Регионални съвети по заетост, които приеха регионални програми за заетост, третиращи: организацията на регионалните услуги по заетостта, развитие на нормативно предвидените стимулиращи мерки за повишаване на заетостта, местни инициативи за съхраняване на съществуващите и създаване на нови работни места.

Предвижда се реализирането на следните конкретни мерки:

- Повишаване на капацитета чрез целева подготовка на членовете на Регионалните (общински) съвети по заетостта
- Развитие на участието на социалните партньори в реализирането на микропроекти за заетост към Регионалните (общински) програми за заетост;
- Приемане и изпълнение съвместно от областните и общинските администрации и регионалните съвети по заетостта на програми за заетост в общини, понасящи последствия от реструктуриране на отбранителната промишленост - Монтана, Казанлък, Карлово, Смолян.
- Приемане и изпълнение съвместно от областните и общинските администрации и регионалните съвети по заетостта на регионални програми за заетост в областите със смесено население и високо равнище на безработица – Търговище, Разград, Монтана, Видин, Смолян, Враца, Пазарджик, Силистра, Сливен.
- Изпълнение на 6 индустриални програми за развитие на региони с нарастваща безработица поради реструктуриране на местната икономика, разработени с участието на социалните партньори - Чипровци, Лом, Карлово,

Перник, Смолян и Стара Загора.

➤ Институционализиране на социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта
(описан в т. 7.3.3.)

13. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТА

Насока 13 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Социалните партньори са поканени да преговарят и да прилагат на всички нива – национално, секторно (отраслово, браншово) локално (местно) и фирмено - споразумения за модернизация на организацията на работа, включително за гъвкави форми на заетост, насочени към постигането на по-висока производителност, конкурентноспособност и адаптивност към индустриалните промени, за повишаване на качеството на работните места при баланс между гъвкавост и сигурност.

13.1. План на действията

13.1.1. *Предприети действия от предходен период:*

Правителството на Република България, национално представителните организации на работниците и служителите и Българската стопанска камара, като национално представителна организация на работодателите сключиха през 1997 г. Харта за социално сътрудничество, в изпълнение, на която страните приеха Меморандум за приоритетни общи действия и План за неговото изпълнение, който се актуализира ежегодно.

Мерки, чието действие продължава:

В съответствие с правомощията си по чл. 51б от Кодекса на труда, следвайки традицията на отговорно поведение и действия за утвърждаване на *европейския модел на регулиране на индустриалните отношения в нашата страна*, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите, а именно Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда “Подкрепа”, Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата, Съюза за стопанска инициатива на гражданите и Българския съюз на частните предприемачи “Възраждане” договарят в Национално споразумение темите, които ще бъдат обхванати.

През 2002 година се поставя акцент върху гъвкавостта на труда и новите форми на организация на труда, които в Европа се признават като ключови за бъдещия ръст на заетостта – там се въвежда понятието **работни часове в течение на трудовия живот** - много хора в Европа днес работят до 70 000 часа за придобиване на право за пенсиониране.

Непълното работно време става централен елемент на политиката по заетостта. Въведена е задължителна статистика на часовото работно време.

Часовото отчитане на работното време позволява да се въвеждат нови форми за гъвкава заетост, подготовка за пенсиониране, съчетаване семейния и трудовия

живот, развитие на кариерата и повишаване на квалификацията.

13.1.2. Действия, които ще се подготвят за реализация:

- Развитие на диалога и колективното трудово договаряне в духа на европейските принципи и практики като условие за устойчив социален мир и демократично развитие на индустриалните отношения, при спазване на правата, провъзгласени в чл. 49 от Конституцията на Република България;
- Утвърждаване на колективното трудово договаряне на различни равнища като инструмент на политиката по заетостта, свързано с отчитане на потребностите на модернизация на пазара на труда - актуализация на съдържанието на професиите, професионално развитие (кариера), професионално обучение и реорганизация на работното време;
- Съдействие за въвеждане на нови технологии и нови форми на работа;
- Въвеждане на гаранционни схеми за развитие на малък и семеен бизнес, и самонаемане с конкурсно начало при кандидатстването на проектите, създаващи заетост;
(описан в т. 8.3.2.)
- Регламентирано участие и отговорност на социалните партньори в изпълнението, контрола и оценката на активни мерки на пазара на труда, свързани със социално-икономическа инфраструктура, прилагане на гаранционни и микрокредитни схеми за насърчаване на малкия и среден бизнес, професионална квалификация и преквалификация на безработни и заети.
- Координиране и прозрачност на дейността на различните финасови инструменти, както отчитане на ефективността от тяхната работа по унифицирани критерии.
- Въвеждане на методи за определяне на работната заплата в зависимост от производителността на труда и реалното състояние на предприятието, включително и гъвкаво заплащане на труда
- Стимулиране на гъвкавата заетост и въвеждане на часова статистика на заетостта с признаване на отработеното време за осигурителен стаж.

Цели:

1. Изработване на устойчиви критерии за обвързване на вложените средства с измерване на резултатите от активните мерки.
2. Обвързване на заплащането на труда с икономическите резултати от производствения процес.

Отговорни институции: МТСП, МФ, социални партньори.

Очаквани резултати:

1. Обвързване на отпускните бюджетни средства с ефекта от активните мерки на пазара на труда.
2. Формиране на политика по доходите, спомагаща за икономически растеж и създаване на нови работни места.

14. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТА: ПРЕЧКИ, НОВИ ТИПОВЕ ДОГОВОРИ, БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА

Насока 14 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Преглед на съществуващата нормативна база и на нови мерки и инициативи, за да е сигурно, че те ще допринасят за намаляване на бариерите пред заетостта, за улесняване на въвеждането на модернизирана организация на работа и за подпомагане адаптирането на пазара на труда към структурните промени в икономиката.

14.1. Текущо състояние

В българското законодателство и практика гъвкавите форми на заетост и съответстващите им договори са слабо разпространени с изключение на срочните трудови договори и трудов договор с втори работодател. Прилагането на допълнителни форми на гъвкава заетост като споделена заетост, работа на непълно работно време, сезонна заетост, заетост за извършване на определена работа, заетост на гъвкаво работно време е средство за преодоляване на социалното напрежение.

Европейският модел на заетост е изправен пред предизвикателството за подобряване на гъвкавостта на заетостта на основата на разнообразяване на трудовия статус, работното време, режимите на работа, формите на организация на труда и системите на заплащане на труда. Това рефлектира в промяна модела на регулация - в създаването на такава система на регулиране на трудовите отношения, при която нараства ролята на социалните партньори в създаването на трудовите норми.

Развитието на заетостта се основава на децентрализиране на равнищата на регулация - от законодателството към отрасловите и фирмени споразумения и договори.

Колективното трудово договаряне в страната се характеризира с голяма пълнотата на проблемите. Постепенното оттегляне на държавата от активно участие в стопанския живот намери отражение в различната степен на централизация на водене на колективните преговори. В някои отрасли те са вече силно децентрализирани в посока предприятие, в други доминират браншовите преговори, а в трети като основен партньор (най-често поради липса на работодателски структури) остава министерството.

По данни на основните членове на КНСБ в началото на 2001 г. синдикалните структури на всички нива са обвързани с действащи КТД - 14 са сключените отрасли и 46 са сключените браншови КТД. Страни в тях са 37 федерации, синдикати и съюзи на КНСБ и 34 (от всичко 61) браншови камари и съюзи на БСК. Част от новите работодатели, особено от приватизирани, или преструктурирани предприятия, от малки и средни предприятия, от прилежащите към големи икономически структури демонстрират нежелание да членуват в работодателски организации и оттам - да спазват договореностите на отраслово и браншово равнище.

14.2. Отговорни институции - МТСП, социални партньори.

14.3. План на действията

14.3.1. *Предприети действия от предходен период:*

В търсенето на взаимно приемлив баланс между икономическите и социалните последици от реформите, между подобряването на икономическите и финансовите резултати на предприятията и постигането на икономически обосновани трудови възнаграждения и социални придобивки за работниците и служителите, както и за насърчаването на колективното трудово договаряне КНСБ, КТ "Подкрепа" и Българската стопанска камара подписаха през 1998 г. Национално споразумение за колективно трудово договаряне като средство за институционализиране на индустриалните отношения. С измененията и допълненията на Кодекса на труда през 2001 г. бяха отстранени някои законови пречки за по-пълното разгръщане на колективното трудово договаряне и прилагането на гъвкави форми на заетост.

14.3.2. *Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:*

- Утвърждаване процедурите по извънсъдебно уреждане на трудови спорове.
- Утвърждаване на позицията, че колективното договаряне не е въпрос на добра воля, а е неотменно трудово право.
- Овладяване новата философия на преговори, свързана с договаряне на гъвкави форми на заетост и работно време, които да са от полза и за двете страни; договаряне на нова организация на труда и въвеждане на нови техники на управление, в които работната сила има свои функции.
- Координиране, информирание и консултиране на колективните преговори в новите стопански формирания – холдинги, мултинационални компании, частни фирми.
- Търсене на възможности за представителство на интереси и договаряне в малките и средни предприятия, напр. общи колективни преговори за група предприятия.

Мерки за осигуряване на по-добро използване на съществуващото законодателство по отношение на работното място, свързано със здравословни и безопасни условия на труд:

- Осигуряване на методическа помощ на предприятията, особено МСП, за спазване на действащото законодателство.
- Подобряване на обучението за професионално здраве и сигурност.
- Насърчаване на мерките за намаляване на злополуките на работното място и професионалните заболявания особено в отрасли с традиционно висок риск.
- Изграждане на междуфирмени или браншови/отраслови регионални служби по трудова медицина.
- Съставяне и финансиране на браншови/отраслови програми за

обучение на КУТ, длъжностни лица, мениджъри и синдикалисти по проблемите на безопасността и здравето при работа.

- Организиране на национални браншови/отраслови акции и кампании по приоритетни проблеми на борбата с травматизма, при работа с канцерогени, борба с шума, превенция на стреса и производствената монотония.
- Разработване и ресурсно осигуряване на браншови/отраслови методики за мониторинг и оценка на риска.
- Осъществяване на сътрудничество и съвместен контрол в предприятията за спазване на технологичната дисциплина и правилата за здраве и безопасност при работа.

Цел: *стабилизиране на заетостта при прилагане на трудовото законодателство и намаляване на риска на работното място.*

Отговорни институции: МТСП, социални партньори.

Очаквани резултати: прилагане на адаптивни устойчиви трудови договори, намаляване злополуките на работното място и професионалните заболявания.

15. ПОДПОМАГАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В ПРЕДПРИЯТИЯТА, КАТО КОМПОНЕНТ НА УЧЕНЕТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ.

Насока 15 от Директивите за заетост на Европейската комисия – социалните партньори са поканени, на всички равнища, да сключат споразумения, където е подходящо, за учене през целия живот, с цел улесняване адаптивността и иновациите, особено в областта на информационните и комуникационните технологии.

15.1. Текущо състояние

Поддържането и развитието на високо качество на работната сила с цел насърчаване развитието на икономика, основана на знанията, изисква последователна модернизация на организацията на труда и прилагане на стратегии за учене през целия живот. За посрещане потребностите на работната сила и на работодателите е необходимо е развитие на партньорството между ключовите партньори на местните пазари на труда.

Разработването и провеждането на активната политика на пазара на труда е обвързано с изпълнението на препоръките на ЕК за предоставяне на професионална квалификация и преквалификация на не по-малко от 20% от регистрираните безработни лица.

Професионалната подготовка получена в системата на образованието в редица случаи се оказва недостатъчна за изпълняването на определени производствени и мениджърски функции, операции и задачи. Необходимо е да се извършва продължаващо професионално обучение, което ще осигури

необходимите знания и умения и ще подпомогне утвърждаването на позициите на работното място и неговото запазване. Продължаващото професионално обучение се основава на нормативна уредба, съдържаща се в следните актове: Конституция на Република България (чл.6 и чл.53); Кодекс на труда; Закон за насърчаване на заетостта; Закон за народната просвета; Закон за професионалното образование и обучение. Законът за насърчаване на заетостта и Законът за професионалното образование и обучение утвърждават трипартитния принцип на социалното партньорство при формирането и изпълнението на политиката за обучение за придобиване на професионална квалификация.

15.2. Отговорни институции - Министерство на труда и социалната политика, Министерство на образованието и науката, Агенция по заетостта, Национална агенция за професионално образование и обучение, национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите.

15.3. План на действията

15.3.1. Предприети действия от предходен период:

С разширяване на дейността:

Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)
(описан в т.1.3.1.)

15.3.1. Новостартиращи действия:

- Развитие на обхвата и усъвършенстване на организацията на обучението за придобиване на професионална квалификация на заети и безработни лица по регламентите на Закона за насърчаване на заетостта.
- Разработване на система от стимули и мерки за провеждане на вътрешнофирмено обучение, включително и данъчни такива. Възможен подход е средствата, изразходвани от работодателя за професионално обучение да се признават за разходи преди образуването на данъчната основа. Друг подход е разработването на схема и скала за прилагането на данъчни намаления при определени условия.

Цел: Поддържане и разширяване на притежаваната професионална квалификация на заетите в съответствие с изискванията на производствения процес.

Отговорни институции: Работодатели, обучаващи организации, Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта.

Очаквани резултати: повишена професионална квалификация.

15.3.2. Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение

Колективното договаряне на действията се основава на принципите за:

- Разширяване на обхвата като усъвършенстване на организацията на обучението на заети лица в предприятията.
- Изграждане на двустранни комисии в предприятията за разработване на

програми за заетост, квалификация и преквалификация в случаите на чл.123 и 130а от Кодекса на труда, както и при съществени промени в характера на труда и организацията на стопанската дейност.

- Предварително консултиране в предприятията за критериите, по които ще се извърши подборът на работниците при закриване на част от предприятието, при съкращаване в щата или намаляване обема на работа, както и за своевременно информиране на синдикалните организации по реда на чл.130а, ал.2 от Кодекса на труда при намерение за масово уволнение.

- Определяне на условията и механизмите, чрез които се реализират правата и задълженията по чл.123, ал.4, 130 и 130а КТ за информиране на работниците и служителите.

Мерки за усъвършенстване на съществуващото законодателство по отношение квалификацията на работната сила в предприятията, като ключов компонент на ученето през целия живот.

- Създаване на буферни доброволни фондове за обучение за придобиване на професионална квалификация, с участие на представители на синдикалните структури на браншово/отраслово и/или фирмено ниво за развитие и осигуряване гъвкавост на работната сила в случай на кризи, водещи до необходимост от съкращения.

- Изграждане на **Центрове** за професионално обучение, организирани **чрез партньорство** на синдикатите, бизнеса, колежи и университети.

- Създаване на механизми за децентрализиране на целевите вноски за осигурителния риск “безработица” и/или бюджета за активна политика на пазара на труда.

- Поетапно намаляване на осигурителната тежест за вноските за осигуряване при безработица - като първа стъпка от 4 на 3.5% - при условие за инвестиране на освободения финансов ресурс в дейности по обучение за придобиване на професионална квалификация на заети лица на фирмено равнище.

Цел: Утвърждаване на професионалното обучение в предприятията като средство за повишаване на тяхната конкурентноспособност.

Прилагащи институции: МФ, МТСП, , НАПОО, работодатели, социалните партньори.

Очаквани резултати: Създавани условия за предоставяне на възможност на всеки работник да получи грамотност, съответстваща на изискванията на информационното общество.

Индикатори: брой обучени в предприятията спрямо броя на заетите; брой обучени в бранша/отрасъла спрямо броя на заетите.

СТЪЛБ IV УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ

16. ДЖЕНДЪР - ПОДХОД

**Насока 16 от Директивите за заетост на Европейската комисия-
“Възприемане на джендър мейнстриминг-подход при прилагане на
Насоките по отношение на 4-те стълба”**

Цели: 1. Развиване и засилване на системи за консултация с организации за джендър равенство.

2. Използване на процедури за оценка на джендър въздействието във всяка една от насоките.

3. Разработване на индикатори за измерване на напредъка в джендър равенството по отношение на всяка насока.

16.1. Текущо състояние

Конституцията на Република България защитава основните права на българските граждани и забранява всички форми на дискриминация, вкл. такава, основана на полова принадлежност. Тя гарантира основните социално - икономически права: право на работа, социална защита, свободна икономическа инициатива, равни законови права за икономическа дейност и т. н., без да определя специфични привилегии за определени групи и защитата на техните права.

Семейният кодекс и Трудовият кодекс гарантират равното третиране на мъжете и жените. Измененията и допълненията на Трудовия кодекс, приети през месец март 2001 г., въведоха концепцията и дефиницията на “непряка дискриминация”.

Чл. 2 от Закона за насърчаване на заетостта гласи: “При осъществяване на правата и задълженията по този закон не се допускат пряка или непряка дискриминация, привилегии или ограничения, основани на народност, произход, пол, сексуална ориентация, раса, цвят на кожата, възраст, политически и религиозни убеждения, членуване в синдикални и други обществени организации и движения, семейно, обществено и материално положение и наличие на психически и физически увреждания”.

Чл. 4, ал. 1 и 2 от Закона за народната просвета гласи: “Гражданите имат право на образование. Те могат да повишават непрекъснато своето образование и квалификация. Не се допускат ограничения и привилегии, основани на раса, народност, пол, етнически и социален произход, вероизповедание, обществено положение”.

За изпълнение на Директивата на Европейската Комисия за инкорпориране на равните възможности на мъжете и жените във всяка политика и дейност на ЕС и създаване на Национален механизъм за осигуряване равнопоставеността на половете през м. май 2000 г. МС прие

постановление, с което възлага функциите по прилагане на равните възможности за мъжете и жените на Министъра на труда и социалната политика и създава съответната структура в МТСП. Към МТСП бе сформирана работна група на широка общественостно-правителствена основа, чиято задача бе да подготви проект на Закон за равните възможности за мъжете и жените, част от който регламентира и конституира институцията "омбудсман по равните възможности на половете".

В сферата на съблюдаване на равните възможности работят и синдикалните организации на работниците и служителите, сдруженията на работодателите, граждански сдружения, фондации, асоциации и др. неправителствени организации.

Въпреки конституционно и законово гарантираните равни права на мъжете и жените от специалните закони на Р България, практическото реализиране на принципа за равенството на половете в редица области на общественостно-политическия и икономическия живот е затруднено.

Анализът на данните от административната статистика на НСИ и АЗ, както и изводите от социологически проучвания очертават редица актуални проблеми при прилагането на равните възможности за мъжете и жените.

Чрез статистическите методи е необходимо статусът на жените да се сравни с този на мъжете. За целта е необходимо всички статистически данни да се събират по пол / който е само биологическа идентификация / и да се обработват по джендър принцип / изясняване и измерване на социалната позиция на двата пола /. Всички показатели трябва да се отчитат по пол.

Необходимо е да се обърне сериозно внимание на проблема при измерването и въвеждането на специфични джендър индикатори. Недостатъчни са данните от административните източници за характеризиране участието на жените на високи управленчески длъжности.

16.2. Отговорни институции МС, МТСП и подразделенията му, МОН и подразделенията му, МВР и подразделенията му, МП, МЗ, областни и общински органи на изпълнителната власт.

16.3. План за действие

16.3.1. Предприети действия от предходен период;

- Наблюдение, анализ и оценка на структурата на заетостта, процесите на пазара на труда, структурата на безработицата по пол, възраст и др. характеристики;

16.3.2. Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- Подготовка за въвеждане на периодично "Изследване на нетния ефект от приложението на програмите и мерките на пазара на

труда" - разработване на проектни фишове по ФАР-2003.

- **Проект "Социално партньорство и джендър анализи и бюджет"**

Цел: обучение на представители на социалните партньори по джендър тематика

Отговорни институции: МТСП, Институт по социология при БАН

Очаквани резултати: Прилагане на джендър принципа при оценка на политически и управленчески решения.

Необходими средства, източници и финансиране: UNIFEM, 20 000 евро.

- **Проект "Изграждане на звено за джендър мейнстриминг"**

Цел: Изграждане на звено, включващо специалисти от министерства и ведомства, като орган за оценка на политиките във всички структури по джендър индикатори.

Отговорни институции: МТСП.

Очаквани резултати: Осигуряване на структура за въвеждане на джендър мейнстриминг подход при формиране и провеждане на политиките.

Необходими средства, източници и финансиране: UNDP, 100 000 евро.

- **Създаване на аналитично звено за изследване на информацията** /статистическа и социологическа / за равното третиране на мъжете и жените - към МТСП. / **проект по ФАР 2002** /

Цел: Предвид новите функции и отговорности на Р България и в частност на МТСП по прилагането и изпълнението на политиката по равните възможности за мъжете и жените, следва да се наблюдават и отчитат резултатите от нея в областта на:

- Заетостта и нейната структура по пол;
- Трудовата и професионалната реализация на мъжете и жените;
- Професионална квалификация;
- Трудово-правни отношения;
- Равното заплащане;
- Възможностите за професионално развитие и други;
- Прояви на скрита или явна дискриминация по пол.

Отговорни институции: МТСП; НСИ.

17. БОРБА С ДЖЕНДЪР РАЗЛИЧИЯТА

Насока 17 от Директивите за заетост на Европейската комисия-
"Правителството и социалните партньори следва да обърнат внимание на диспропорцията в представянето на жените или мъжете в определени икономически сектори и професии, както и на подобряването на възможностите за развитие на кариерата при

жените”.

Цели: 1. Намаляване различията в равнищата на безработица при мъжете и жените чрез активно подпомагане заетостта на жените и достигане балансираното им представяне във всички сектори и професии.

2. Разработване на мулти-целева стратегия за постигане на джендър равенство при заплащането в държавния и частния сектор.

17.1. Текущо състояние

Съгласно НРС за месеците януари - септември 2001 г. извън работната сила във възрастовата граница между 25 - 49 години са около 458,9 хил. души, от които делът на жените е 57.6 %. За същия период във възрастовата група между 50 - 64 години броят на лицата, извън пазара на труда е около 826.5 хиляди, като делът на жените е 60.2 %.

Р България прилага принципа за равенство в третирането на мъжете и жените по отношение на заетостта, професионалното обучение и развитие, отчитайки, че равенството в третирането представлява една от целите на Общността / Конституцията на Р България, КТ и ЗНЗ, който е в сила от 01.01.2002 г. /.

В системата на народното образование стартира програма “Джендър обучение”, проект по линия на ПРООН. Обучението е организирано в продължение на 4 учебни години в 43 училища и в Пловдивски университет – филиал гр. Смолян. Обучени са 70 учители и педагогически съветници.

17.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, МЗ, социални партньори

18. СЪВМЕСТЯВАНЕ НА РАБОТА И СЕМЕЕН ЖИВОТ

Насока 18 от Директивите за заетост на Европейската комисия- “За да се укрепят равните възможности правителството и социалните партньори ще осигуряват условия за висококачествени грижи за деца и други зависими членове, за да се подпомогне влизането на жените и мъжете в пазара на труда и продължителното им участие в него”.

Цели: 1. Подпомагане влизането на мъжете и жените на пазара на труда и продължителното им участие в него след отсъствие, свързано с прекъсване на кариерата.

2. Подпомагане реинтеграцията на мъжете и жените на пазара на труда след отсъствие, които притежават неприложими в новите условия умения, чрез осигуряване на достъп до обучение.

18.1. Текущо състояние

В България съгласно Указа за насърчаване на раждаемостта има възможност за ползване на отпуск по майчинство и от други членове на семейството / бащата и родителите на единия от бащата или майката/, когато майката се откаже от това право и се върне на работа преди изтичане на неговия срок. Независимо от тази възможност работата в дома и отглеждането на деца продължава да бъде почти изцяло задължение на жената. С промяната в КТ през 2001г. (чл. 164) и чл. 9 от КЗОО(в сила от 01.01.2002 г.) тези възможности са допълнени.

Особено внимание се обръща на мъже и жени, които желаят да се върнат на пазара на труда след отсъствие, като във връзка с това се изследват средствата и начините за постепенно отстраняване на пречките за осъществяване на такова завръщане. По условията на ЗНЗ - активната политика на пазара на труда е насочена предимно към тази рискова група.

18.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, МЗ, социални партньори

18.3. План на действия

18.3.1. Предприети действия от предходен период:

- Програма за ограмотяване, квалификация и заетост; подпомагане на отпадащи от обучение за професионална подготовка и заетост;
- Програма "От социални грижи към заетост".

18.3.2. Новостартиращи действия

- насърчаване на работодателите да наемат регистрирани безработни жени - самотни майки (осиновителки)(чл. 53 от ЗНЗ, описан в т.7.3.1.)

18.3.3. Действия, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение

- **Проект "Насърчаване на интеграцията към активен работен живот на жени, които изпитват особени трудности да се върнат на пазара на труда, чрез развитие на програми за професионално обучение "**

Цел: разработване на специални модули за обучение на жени в трудоспособна възраст на пазара на труда, за подобряване способностите им за реинтеграция, с приоритет за жени със специфични затруднения /психологически, физически и др./ и жени, които се грижат сами за децата си.

Отговорни институции: МТСП, МОН, областни и общински администрации.

- **Проект "Създаване на примерни план - схеми за запазване развитието на кариерата за отглеждане на деца и запазване на възможности за работа"**

Цел: създаване на конкретни възможности за работа на непълнен или

ненормиран работен ден, както и други гъвкави форми на заетост, които да удовлетворяват интересите и на работодателя и на служителя при взимане на решение как да съгласуват работата и семейния си живот; създаване условия за качествени грижи за децата, както и възможности за свободно влизане/излизане от пазара на труда на мъже и жени, на които се налага да хармонизират семейния живот и работата.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодателски и синдикални организации.

№	СТЪПЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Площ, ср-на - хил. дека 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Временно заетост - ср. бр.	Обучение и квалификация	брой		Частни	Публични		външни
												брой	брой	
1.5		Проект "Професионално обучение"(Северозападен и Южен централен район)- (модул "обучение на младежи")- ФАР 2000	млади хора без професионална квалификация	МТСП, МОН, МРРБ, АЗ, областни и общински администрации, национално представени работодателски организации	2000-2002	0	0	5 000	13 201,650	3 422,650	0,000	0,000	9 779,000	0,000
1.6		Проект "Инвестиции за обновяване на институциите за професионално образование и обучение" (ФАР 2000)- Северозападен и Южен Централен район	млади хора и безработни лица	МОН, МТСП, МРРБ, АЗ	2000-2002	0	0	800	4 889,500	977,900	0,000	0,000	3 911,600	0,000
1.7		Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование	отпаднали младежи над 16г.	МТСП, АЗ, МОН, инспекторати по образованието, областни и общински администрации, НПО	постоянен	0	0	1 000	250,000	250,000	0,000	0,000	0,000	0,000
1.8		Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	Деца и младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	МТСП, МОН, МРРБ,МЗ, областни общински администрации, АЗ, ДАМС, национално представени работодателски организации, НПО	постоянен	300	0	0	476,400	476,400	0,000	0,000	0,000	0,000
1.9		Национална програма за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари.	безработни лица	МТСП, МЗГ, МОСВ, АЗ, областни администрации, социални партньори	2002г.	0	4 000	0	6 688,764	6 688,764	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10		Проекти и модули в регионални програми за заетост:				6 371	5 298	536	11 418,202	11 418,202	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.1		Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	25	0	12	20,517	20,517	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.2		"Заедно на старта" - Ямболска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	20	0	5	16,540	16,540	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.3		"Съвместно начало" - Русенска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	1999-2002г.	41	0	18	34,420	34,420	0,000	0,000	0,000	0,000

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обучен персонал - брой	Обучен персонал - квалификация		ПУБЛИЧНИ		ВЪНШНИ	
											ДБ	Местни	Частни	ЕС
1.10.4		"Развитие на малкия бизнес" - Софийска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	169	0	50		186,110	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.5		"Надежда" - Софийска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	235	0	0		122,626	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.6		"Равен шанс" - Благоевградска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	37	0	12		42,058	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.7		"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - Плевенска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	60	0	0		102,564	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.8		"Шанс за всеки" София област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	751	0		427,920	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.9		"Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения" - Област Ямбол	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	38	0	15		69,555	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.10		"Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и възстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	1999-2004г.	300	0	0		512,820	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.11		"Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" - община Сандански	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	0	25	0		15,000	0,000	0,000	0,000	0,000
1.10.12		"Регионална браншова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Минбани в създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура - Хасковска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	275	0	10		266,245	0,000	0,000	0,000	0,000

№	СЪДЪРЖАНИЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Несобх. ср-на - мил. лев. 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ		
						Заетост	Времетрае заетост- ср. сл. бр.	Обучени квалификация	брой		ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	
1.10.13		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	700	0	0	609,168	609,168	0,000	0,000	0,000			
1.10.14		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Голе Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	800	0	0	714,840	714,840	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.15		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Венетс	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	200	0	0	174,048	174,048	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.16		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Капоново	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	500	0	0	435,120	435,120	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.17		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	300	0	0	261,072	261,072	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.18		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумовград	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	250	0	0	435,120	435,120	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.19		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	300	0	0	261,072	261,072	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.20		Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозов маторник - община Сандански	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	182	0	25	344,394	344,394	0,000	0,000	0,000		0,000	
1.10.21		"Селското стопанство - алтернатива за развитието на община Карлово" - община Карлово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	18	0	0	15,385	15,385	0,000	0,000	0,000		0,000	

№	СТЪЛБ ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Преобр. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ					
						Заетост	Времетра- заетост- ср. сп. бр.	Обучен, и квалификация	ПУБЛИЦИИ			ВЪНШНИ				
													брой	брой	брой	
																ДБ
1.10.22		"Създаване на нови работни места в лозарството" - област Ямбол	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	150	0	74	277,290	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.23		"Стимулиране на заетостта при създаване на овощни градини - праскови, череши и вишни и др трайни насаждения" - област Сливен	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	145	0	0	165,299	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.24		"Подобряване условията на живот в община Търговище" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	100	0	170,940	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.25		"Попово за Попово" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	207	0	341,310	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.26		"Обществено полезни дейности" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	360	0	615,384	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.27		"Зелени селища" – област Софийска	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	1 477	0	1 028,599	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.28		"Разкриване на допълнителни работни места в екологични и общественостелни дейности" – област Благоевград	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	165	0	94,017	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.29		"Канализация на квартали – гр. Елхово" – област Ямбол	продължително безработни лица от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	28	0	15,954	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.30		"Шанс за всеки – за община Лом" – област Монтана	продължително безработни лица от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	150	0	109,838	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Изобх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Временна заетост- ср. сл. бр.	Обучен, квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ
											брой	ДБ	Местни	
1.10.31		"Шанс за всеки" – област Монтана	продължително безработни лица от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	170	0	96,866	96,866	0,000	0,000	0,000	
1.10.32		"Надежда" – област Монтана	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	0	200	0	142,450	142,450	0,000	0,000	0,000	
1.10.33		"Осигуряване на временна заетост на безработни лица" – област Враца	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	92	0	52,422	52,422	0,000	0,000	0,000	
1.10.34		Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни мероприятия в регион Хасковско - Хасковска област	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2004г.	0	569	0	324,216	324,216	0,000	0,000	0,000	
1.10.35		Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия от общините Казанлък, Павел баня, Мъглич, Гурково и Николаево - Старозагорска област	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2004г.	0	200	0	114,400	114,400	0,000	0,000	0,000	
1.10.36		Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение чрез извършване на общоползени дейности, присъщи на община Искър" – област Плевен	продължително безработни лица в неравностойно социално положение	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	250	0	142,450	142,450	0,000	0,000	0,000	
1.10.37		"Шанс за продължително безработни лица с основно и по-ниско образование на територията на община Плевен" - област Плевен	продължително безработни лица с основно и по-ниско образование	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	100	0	56,980	56,980	0,000	0,000	0,000	
1.10.38		Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа" – община Кривопаланка	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	120	0	68,640	68,640	0,000	0,000	0,000	
1.10.39		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Голе Делчев"	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	156	0	88,889	88,889	0,000	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Несобх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ		
						Застост	Времетра- застост- ср. сп. бр.	Обуч- и квалификация	брой		ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	
1.10.40		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Гърмен	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2002г.	0	70	0	0	39,886	0,000	0,000	39,886	0,000	0,000	
1.10.41		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Хаджидимово	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2004г.	0	38	0	0	21,652	0,000	0,000	21,652	0,000	0,000	
1.10.42		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Сатовча	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2002г.	0	70	0	0	39,886	0,000	0,000	39,886	0,000	0,000	
1.10.43		"Интеграция" – област Шумен	продължително безработни лица и малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	100	0	80	0	202,940	0,000	0,000	202,940	0,000	0,000	
1.10.44		"Възстановяване дейността на летище Търговище" - област Търговище	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	30	0	0	0	53,614	0,000	0,000	53,614	0,000	0,000	
1.10.45		Подпрограма "Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя"- община Белоградчик	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	150	0	0	0	157,574	0,000	0,000	157,574	0,000	0,000	
1.10.46		"Осигуряване на допълнителни работни места в община Чирпан по създаване и поддържане на трайни насаждения"- област Стара Загора	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	130	0	0	0	242,424	0,000	0,000	242,424	0,000	0,000	
1.10.47		"Стимулиране на заетостта в Старозагорска община чрез отглеждане на домати и последващата им преработка в Загора фрукт-АД" – област Стара Загора	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	177	0	0	0	329,137	0,000	0,000	329,137	0,000	0,000	
1.10.48		"Засаждане на трайни насаждения от казанлъшка маслодайна роза и етерично-маслени култури" – област Стара Загора	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	89	0	0	0	152,137	0,000	0,000	152,137	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Несобх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Времетрае заетост- ср. сп. бр.	Обуче- т квалификация	брой		брой	брой	ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ
1.10.49		"Разкриване на работни места за отглеждане на памук в община Раднево" – област Стара Загора	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	74	0	0	0	126,495	126,495	0,000	0,000	0,000			
1.10.50		"Стимулиране на заетостта чрез наемане на безработни лица за създаване на насаждения от едногодишни и многогодишни лекарствени растения, билки, ягодоплодни и техната първична преработка" – община Момчилград	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	110	0	0	0	224,453	224,453	0,000	0,000	0,000			
1.10.51		"Създаване на работни места за безработни младежи до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Силистра"	безработни лица, млади хора, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	200	0	0	0	277,272	277,272	0,000	0,000	0,000			
1.10.52		"Стимулиране на заетостта в общини Айтос и Руен в създаване и възстановяване на лозя, овощни градини, лавандула и други трайни насаждения" - област Бургас	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	50	0	0	0	91,355	91,355	0,000	0,000	0,000			
1.10.53		"Осигуряване на заетост на безработни лица чрез разкриване на работни места в дейности и мероприятия, свързани с реконструкцията на амфитеатър Черномориец" – област Бургас	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	30	0	0	0	26,807	26,807	0,000	0,000	0,000			
1.10.54		"Устойчива заетост на безработни лица на село" – област Пазарджик	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	46	0	0	0	77,504	77,504	0,000	0,000	0,000			
1.10.55		"Стимулиране на заетостта в селското стопанство" – област Русе	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	400	0	205	0	334,920	334,920	0,000	0,000	0,000			
1.10.56		"Отглеждане на култивирани лечебни растения" – област Габрово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	20	0	20	0	24,184	24,184	0,000	0,000	0,000			
1.10.57		"Отглеждане на трайни насаждения и гби" – област Габрово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	20	0	10	0	23,424	23,424	0,000	0,000	0,000			

№	Стълб / приоритети	Проект	Бенефициенти	Институции	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	Публични			външни	
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обучение и квалификация	брой		ДБ	Местни	Частни	ЕС	Други
1.11		"Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"	млади хора	МТСП, МОН, АЗ, Комисии по заетостта, областни и общински администрации, работодатели	2002 г.	брой	200	брой	0	1 000	200 000	0 000	0 000	0 000	
1.12		Резерв за нови програми/микропроекти и инициативи за заетост за 2002 г. в региони с остри проблеми	безработни лица, рискови групи на пазара на труда	МТСП, АЗ	2002г.	брой	0	брой	0	0	1 815 577	0 000	0 000	0 000	
2.		Стимулиране на заетостта, в т.ч.:													
		Продължаващи програми и мерки					18 701	брой	5 000	1 746	38 105 696	1 500 000	0 000	400 000	0 000
		Новостартуращи програми и мерки					18 301	брой	5 000	1 746	37 996 886	1 500 000	0 000	400 000	0 000
2.1		Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица (Чл. 36, 50, 51 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ	постоянно		400	брой	0	0	108 810	0 000	0 000	0 000	0 000
2.2		Насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност (Чл. 52 от ЗНЗ)	безработни лица с трайно намалена трудоспособност	МТСП, АЗ, КЗ	постоянно		268	брой	0	0	425 907	0 000	0 000	0 000	0 000
2.3		Национална програма "Гъвкави форми за заетост"	безработни лица с право на обезщетение	МТСП, АЗ, МФ, КЗ, областни, общински администрации, социални партньори, работодатели/фирми-партньори по програмата	постоянно		4 355	брой	0	0	5 442 896	0 000	0 000	0 000	0 000
2.4		Дружества за заетост и структурно развитие (чл. 40 от ЗНЗ)	безработни лица от пресструктуриращи се производства и дейности	МТСП, АЗ, общ. администрации, социални партньори	постоянно		8 323	брой	0	0	14 732 853	0 000	0 000	0 000	0 000
2.5		Програма "Бърз старт" (Чл. 31 от ЗНЗ)	работодатели и безработни лица	МТСП, АЗ, социални партньори	постоянен		0	брой	0	246	10 407	0 000	0 000	0 000	0 000
2.6		Програма "Красива България"4	безработни лица	МТСП, ПРООН, АЗ, КЗ, общински администрации.	постоянен		0	брой	5 000	1 500	10 000 000	1 500 000	0 000	400 000	0 000
2.7		Насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места (Чл. 56 и (2) и чл.57 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ, общ. администрации, организации на работодателите	постоянно		400	брой	0	0	108 810	0 000	0 000	0 000	0 000
4.		Развитие на умения, необходими за новия пазар на труда, в контекста на учене през целия живот, в т.ч.:					5 915	брой	80	32 368	28 666 398	16 776	0 000	20 220 142	1 574 975
		Продължаващи програми и мерки					5 098	брой	80	31 870	26 655 679	6 435 537	0 000	20 220 142	0 000
		Новостартуращи програми и мерки					817	брой	0	498	2 010 719	16 776	0 000	0 000	1 574 975
4.1		Организиране от АЗ на обучение за придобиване на професионална квалификация (чл. 63, 34, 35 от ЗНЗ)	заст и безработни лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен		0	брой	0	24 300	4 837 700	0 000	0 000	0 000	0 000
4.2		Проект на заетост и релефните със стоманодобивна и минна промишленост Перник/ София, Родопи, Бургас	безработни лица и риск от безработица	МТСП, АЗ, общини, социални партньори и комисия по заетостта	2002г.		4 189	брой	0	5 299	20 606 891	0 000	0 000	20 220 142	0 000
4.3		Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ)	заст и лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен		200	брой	0	0	20 000	0 000	0 000	0 000	0 000

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ					
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обучение - квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ					ВЪНШНИ
											ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	
4.4		Насърчаване на работодателите да осигурят професионално обучение за заети лица за определен срок и заетост на безработни лица за срока на обучение (чл. 45 от ЗНЗ)	заети лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен	150	0	0	0	19,830	19,830	0,000	0,000	0,000		
4.5		Насърчаване на работодател за разкриване на работни места за стажуване и чиракуван (чл. 46 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ, МОН, работодатели	постоянен	250	0	0	0	29,745	29,745	0,000	0,000	0,000		
4.6		Проект "Изследване на потребностите от обучение и разработване на методика за включване на потребностите и обвързване на възможностите за заетост, организиране на семинар-обучение"	представители на институциите включени в регионални комисии по заетостта	МТСП, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ	2002г.	0	0	0	0	10,000	10,000	0,000	0,000	0,000		
4.7		Проекти и модули в регионални програми за заетост:				934	80	2,529		1,328,544	1,328,544	0,000	0,000	0,000		
4.7.1		Старт в бизнеса - област София	заети и безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	450	0	90		463,501	463,501	0,000	0,000	0,000		
4.7.2		"Подобряване социалната и трудовата интеграция на хора с увреждания" - област София	заети и безработни лица с увреждания	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	10	0	32		14,570	14,570	0,000	0,000	0,000		
4.7.3		Насърчаване на заетостта- област София	заети и безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	0	0	450		27,000	27,000	0,000	0,000	0,000		
4.7.4		Успешен бизнес- област Кюстендил	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	50	0	104		68,220	68,220	0,000	0,000	0,000		
4.7.5		Аз мога - област Кюстендил	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	298	0	0	0	167,926	167,926	0,000	0,000	0,000		
4.7.6		От обучение към заетост- област Перник	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	35		2,100	2,100	0,000	0,000	0,000		
4.7.7		"Ограмотяване, квалификация и заетост" обл. Софийска	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	11	0	0	0	6,818	6,818	0,000	0,000	0,000		
														свд. 10		

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефицианти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост брой	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обуче, и квалификация брой	ПУБЛИЧНИ		ВЪНШНИ			
											ДБ	Местни	Частни	ЕС
4.7.8		Квалификация за заетост обл. Софийска	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	0	0	145	8,700	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.9		"Стимулиране на самоангажирането и развитието на малък бизнес" – област Монтана	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2005г.	20	0	40	27,800	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.10		"Започване на собствен бизнес" - област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	30	6,396	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.11		"Да живеем по-добре" - област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	50	0	530	155,500	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.12		"Започване на собствен бизнес" - община Лом	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	15	3,360	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.13		"Самоангажирането - моят избор" - област Велико Търново	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	0	0	135	27,760	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.14		"Развитие на дребното и средно фермерство в Сливенска област - Агробизнес инкубатор"	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	0	0	45	9,300	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.15		"Успешен старт в живота" – област Перник	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	75	4,500	0,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.16		"Първи стъпки в кариерата" – област Кюстендил	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	20	0	0	15,541	0,000	0,000	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Несобх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Времетра- заетост- ср. сп. бр.	Обуче- и квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ		ВЪНШНИ		
									брой		брой	ДБ	Местни	Частни	ЕС
4.7.17		"Шанс за младите" област Търговище	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	80	116	159,952	159,952	159,952	0,000	0,000	0,000	
4.7.18		"Квалификация на общини-квалификация за заетост" област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	30	1,350	1,350	1,350	0,000	0,000	0,000	
4.7.19		"Тунел под връх Шипка" област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	15	0,900	0,900	0,900	0,000	0,000	0,000	
4.7.20		"Равен шанс"- обл. Костенция	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	0	299	35,370	35,370	35,370	0,000	0,000	0,000	
4.7.21		"Усъвършенстване на човешките ресурси-основа за развитието на предприемачеството"- обл. Ямбол	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	0	15	0,670	0,670	0,670	0,000	0,000	0,000	
4.7.22		"Искам, мога, ще успея"- обл. Ямбол	продължително безработни	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	0	0	70	3,854	3,854	3,854	0,000	0,000	0,000	
4.7.23		"Стратегия и управление на собствен бизнес" - област Шумен	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002г.	25	0	35	33,950	33,950	33,950	0,000	0,000	0,000	
4.7.24		"Ограмотяване, квалификация и заетост"- Софийска област	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002г.	0	0	105	31,405	31,405	31,405	0,000	0,000	0,000	
4.7.25		"Стимулиране на заетостта в конкурентна пазарна среда чрез професионална квалификация на човешките ресурси"- област Бургас	безработни лица и заети лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	0	0	71	30,892	30,892	30,892	0,000	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ	
						Заетост	Временна заетост- ср. ст. бр.	Обуч. и квалификация	брой		ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ
4.7.26		"Осигуряване трудова реализация чрез квалификация на безработни младежи от 16 до 24 годишна възраст с основно и средно образование в община Бургас "	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	0	0	47	0	21 209	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.8		Проект "Създаване на регионална мрежа за икономическо образование на училищно ниво – ECO_NET"- в рамките на Пакта за стабилнаст	ученици	МОН, училща	2002г.	96	0	120	0	865 800	0 000	0 000	0 000	865 800	
4.9		Проект "Образование и обучение по туризъм в Югоизточна Европа – икономическо образование, национални мрежи и трансгранично коопериране" – в рамките на Пакта за стабилност.	ученици	МОН, училища	2002г.	96	0	120	0	608 400	0 000	0 000	0 000	608 400	
4.10		Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за чиракуване	ученици заминали средно образование без професионална квалификация	МОН, МТСП, работодатели, отраслови министерства	2002г.	0	0	0	0	140 000	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.11		"Изграждане на система за проучване, набиране, текуща обработка на информация и оценка на потребностите на работодателите от професионална квалификация на работната сила в регионален аспект"	МТСП, МОН, НАПОО, АЗ, Регионални комисии по заетостта	МТСП, МОН, НАПОО, АЗ и Регионални комисии по заетостта	2002г.	0	0	0	0	199 488	16 776	0 000	0 000	100 775	
6.		Активна политика за развитие на предприемчивостта при намиране на работа и за пренесения и отстраняване на възникващи трудности в новите европейски пазари на труда, в т.ч.:				1 464	0	1 800	0	1 918 581	0 000	0 000	0 000	0 000	
		Професионални програми и мерки				1 464	0	0	0	366 583	366 583	0 000	0 000	0 000	
		Новостартуращи програми и мерки				0	0	1 800	0	1 551 998	1 551 998	0 000	0 000	0 000	
6.1		Насърчаване географската мобилност на безработните лица (Чл. 42 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ	постоянно	1 464	0	0	0	366 583	366 583	0 000	0 000	0 000	
6.2		Дялово участие по проекти, изпълнявани от Дирекция "ППГ", съгласно двустранни сътрудничества (Франция, Холандия и др.) и Българо- германски центрове за професионално обучение	безработни лица-младежи, продължително безработни лица	МТСП, АЗ	2002г.	0	0	1 800	0	1 551 998	1 551 998	0 000	0 000	0 000	
7.		Борба с дискриминацията и насърчаване на социалното включване чрез достъп до заетост, в т.ч.:				2 327	0	150	0	9 227 726	4 227 726	0 000	0 000	5 000 000	
		Професионални програми и мерки				1 517	0	0	0	2 581 052	2 581 052	0 000	0 000	0 000	
		Новостартуращи програми и мерки				810	0	150	0	6 646 674	1 646 674	0 000	0 000	5 000 000	
7.1		Насърчаване на работодателите да приемат за обучение и стажуване младежи до 29 години (Чл. 41 от ЗНЗ)	безработни младежи до 29 год.	МТСП, АЗ	постоянно	250	0	0	0	79 745	79 745	0 000	0 000	0 000	
7.2		Насърчаване на работодателите да наемат регистрирани безработни жени самотни майки или майки с деца до три години (Чл. 53 от ЗНЗ)	безработни жени	МТСП, АЗ	постоянно	200	0	0	0	317 280	317 280	0 000	0 000	0 000	
7.3.		Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица, извършили ефективно наказание "лишаване от свобода" (Чл. 55 от ЗНЗ)	безработни лица, извършили ефективно наказание "лишаване от свобода"	МТСП, АЗ	постоянно	200	0	0	0	26 440	26 440	0 000	0 000	0 000	
7.4		Социалноинвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта	безработни лица	МТСП, областни администрации, социални партньори	постоянно	0	0	0	0	5 000 000	0 000	0 000	0 000	5 000 000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефици	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обуч. и квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ				
											ДБ	Местни	Частни	ВЪНШНИ	
7.5.		Давово участие по финансиране на проекти по СИФ	безработни лица	МТСП, СИФ, АЗ	постоянно	брой	0	брой	0	1 000,000	1 000,000	0,000	0,000	ДРУГИ	0,000
7.6		Проекти и модули в регионални програми за заетост:													
7.6.1		Микропроект "За стимулиране на заетост, за трудова и социална адаптация на ромското население в област Монтана и осигуряване възможности за постоянни трудови доходи"	продължително безработни от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	1 677	0	150	0	2 804,261	2 804,261	0,000	0,000	0,000	0,000
7.6.2		"Подобряване на социалната и трудова интеграция на инвалидизирани лица" област Търговище	лица с увреждания	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	17	0	0	0	16,952	16,952	0,000	0,000	0,000	0,000
7.6.3		"Стимулиране на заетостта за трудова и социална интеграция на безработни лица и осигуряване на възможности за постоянни трудови доходи" – област Хасково	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	60	0	50	0	70,604	70,604	0,000	0,000	0,000	0,000
7.6.4		"Работещи жени" – област Русе	безработни жени	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	100	0	100	0	152,605	152,605	0,000	0,000	0,000	0,000
II.		РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО				13 000	0	7 400	0	33 261,738	27 411,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000
		Подпомагане на предприемачеството				5 000	0	4 900	0	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000
8.		Новостартини програми и мерки				8 000	0	2 500	0	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000	0,000	0,000
		Улесняване стартирането и развитието на бизнеса, в т.ч.:				8 000	0	2 500	0	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000	0,000	0,000
		Подпомагане на предприемачеството				8 000	0	2 500	0	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000	0,000	0,000
8.1.		Насърчаване на предприемачеството (чл.47, чл.48, чл.49 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ и подразделения на АЗ, Бизнес центрове.	постоянно	2 000	0	2 500	0	1 100,000	1 100,000	0,000	0,000	0,000	0,000
8.2		Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране"	новообразуващи и съществуващи микропредприятия; новообразуващи и съществуващи кооперации, земеделски производители; занаятчии и занаятчийски предприятия, групи в неравностойно положение	МТСП, МФ, МИ, МЗ, Националния съвет по заетостта, бора по труда, банки, АМСП, Донори	2002г.	5 500	0	0	0	20 000,000	20 000,000	0,000	0,000	0,000	0,000
8.3		Насърчаване предприемачеството на лицата с намалена трудоспособност"	лица с намалена трудоспособност	МТСП, АЗ, бора по труда, банки	2002г.	500	0	0	0	100,000	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000
9.		Насърчаване на предприемаческите действия, в т.ч.:				5 000	0	4 900	0	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000
		Подпомагане на предприемачеството				5 000	0	4 900	0	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ						
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	брой	брой		ПУБЛИЧНИ		Частни		ВЪНШНИ		
											ДБ	Местни	ЕС	ДРУГИ			
9.1.		Новостартиращи програми и мерки Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"	безработни, желаещи да започнат ССД или администрации, да бъдат обучени за регионални заетост в областта организации на на селското работодателите, стопанство НСЗБГ, ПРООН	МТСП, Мф, МЗГ, областни и общински администрации, регионални организации на работодателите, НСЗБГ, ПРООН	2001г.-2003г.	5 000	0	0	4 900	0,000	4 749,238	0,000	0,000	0,000	0,000		
9.2.		Проект "Инвестиции за бизнес-инкубатори в райони в индустриален упадък "	безработни лица, малки и средни фирми:	МРРБ, МИ, МТСП, Агенция за малки и средни предприятия, Делегацията на ЕС в Р България, областни и общински администрации, НПО	2001г.-2003г.	0	0	0	0	7 312,500	1 462,500	0,000	0,000	5 850,000	0,000	0,000	
III.		НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО					0	0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
IV.		УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ					0	0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000	0,000
16.																	
		Продължаващи програми и мерки					0	0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000	0,000
		Новостартиращи програми и мерки					0	0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
16.2.		Проект "Социално партньорство и джонър анализи и бюджет"	министерства и ведомства	МТСП, Институт по социология при БАН	2002	0	0	0	0	39,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	39,000	0,000
16.3.		Проект "Изграждане на звено за джонър мейнстриминг"	министерства и ведомства	МТСП	2002	0	0	0	0	195,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	195,000	0,000

ОБЩО, в т.ч.:														
Продължаващи програми и мерки														
Новостартиращи програми и мерки														
I.		ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:				51 242	28 541	52 072	161 176,292	112 689,799	1 516,776	0,000	40 160,742	6 808,975
		Продължаващи програми и мерки				39 389	28 541	45 809	125 064,274	83 403,532	1 500,000	0,000	40 160,742	0,000
		Новостартиращи програми и мерки				11 853	0	6 263	36 112,018	29 286,267	16,776	0,000	0,000	6 808,975
		Продължаващи програми и мерки				38 242	28 541	44 672	127 680,554	85 278,061	1 516,776	0,000	34 310,742	6 574,975
		Новостартиращи програми и мерки				34 389	28 541	40 909	113 002,536	77 191,794	1 500,000	0,000	34 310,742	0,000
II.		РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО, в т.ч.:				3 853	0	3 763	14 678,018	8 086,267	16,776	0,000	0,000	6 574,975
		Продължаващи програми и мерки				13 000	0	7 400	33 261,738	27 411,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000
		Новостартиращи програми и мерки				5 000	0	4 900	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000
		Продължаващи програми и мерки				8 000	0	2 500	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000	0,000	0,000
III.		НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО, в т.ч.:				0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
		Продължаващи програми и мерки				0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
		Новостартиращи програми и мерки				0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IV.		УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ, в т.ч.:				0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000
		Продължаващи програми и мерки				0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
		Новостартиращи програми и мерки				0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000

Новостартиращи програми и мерки

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТ - 2001г.

ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА 01-12.2001г.

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01-12. 2001г.						% на изпълнение		
		Общ брой участници	В т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	В т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства	
			Заетост	Обучение	лева	брой			брой	Временна						
																брой
		брой	брой	брой	лева	брой		брой		брой	лева	%	%	%		
1.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ	178 007	132 794	45 213	185 238 119	103 338	93 279	27 437	65 842	10 607	77 389 150	70,2	23,5	41,8		
1.	Борба с младежката безработица	18 819	4 288	14 531	21 894 577	4 620	4 429	4 219	210	191	2 410 317	103,3	1,3	11,0		
1.1	Чл.59 от ЗЗБНПЗ - за насърчване работодателите да наемат безработни до 28-годишна възраст с висше образование и до 24-годишна възраст със средно и по-ниско образование	3 000	3 000	0	2 010 085	3 609	3 609	3 609	0	0	2 073 767	120,3	0,0	103,2		
1.2	Проект ФАР 2000 "Инвестиции в развитието на пазара на труда и професионалното обучение"(Северозападен и Южен централен)	13 500	0	13 500	13 500 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
1.3	Проект ФАР 2000 "Инвестиране в инфраструктурите на професионалното обучение в два целеви региона- Северозападен и Южен Централен"	800	0	800	5 000 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
1.4.	Проекти и модули в регионални програми за заетост	1 519	1 288	231	833 504	1 011	820	610	210	191	336 551	63,7	82,7	40,4		
1.4.1.	"Първи стъпки в кариерата" - област Кюстендил	110	50	60	54 600	91	46	46	0	45	23 270	92,0	75,0	42,6		
1.4.2.	Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград	64	51	13	21 424	1	1	1	0	0	1 155	2,0	0,0	5,4		
1.4.3.	"Успешен старт в живота" - област Перник	60	60	0	14 254	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
1.4.4.	"Заедно на старта" Ямболска област	19	17	2	15 632	14	8	8	0	6	5 820	47,1	300,0	37,2		
1.4.5.	"Съвместно начало" - Русенска област	70	70	0	57 917	4	4	4	0	0	3 478	5,7	0,0	6,0		
1.4.6	"Развитие на малкия бизнес" - Софийска област	179	139	40	220 364	75	50	50	0	25	48 343	36,0	62,5	21,9		
1.4.7	"Надежда"-Софийска област	775	775	0	282 960	528	528	477	51	0	178 434	68,1	0,0	63,1		
1.4.8	"Равен шанс" - Благоевградска област	2	2	0	54	0	0	0	0	0	54	0,0	0,0	100,0		
1.4.9	"Шанс за младите" - Област Гърговиче	192	76	116	126 699	274	159	0	159	115	67 377	209,2	99,1	53,2		

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12. 2001г.						% на изпълнение				
		Общ брой участници		В т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	В т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
		брой	брой	Заетост	Обучение	лева										
							Постоянна			Временна						
		брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	лева	%	%	%	%	
1.4.10	"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - област Плевен	48	48	0	0	39 600	24	24	0	0	8 619	50,0	0,0	21,8		
1.5.	Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднаци от системата на средното образование. Програмата е приета с Решение на Министерски съвет №134 от 16.03.2001г. Подготвят се указания по прилагането на програмата					0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
1.6	Чл. 57 от ЗЗБНЗ - за устройване на работа на безработни с висше образование до 28-годишна възраст и със средно и по-ниско образование	203	203	0	0	200 988	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
1.7	Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	400	250	150		350 000							0,0	0,0	0,0	
2.	Борба с продължителната безработица	100 773	97 968	2 805		63 133 095	63 625	61 476	6 128	55 348	2 149	25 316 285	62,8	76,6	40,1	
2.1	Чл. 53 от ЗЗБНЗ - програми за временна заетост в общоползвани дейности. Национална програма за временна заетост, Програма за временна заетост през зимните месеци, и Специализирани програми.	63 120	63 120	0		37 548 131	31 797	31 797	0	31 797	0	13 775 725	50,4	0,0	36,7	
2.2.	Чл.62 от ЗЗБНЗ - насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица	1 800	1 800	0		858 033	2 257	2 257	2 257	0	0	658 598	125,4	0,0	76,8	
2.3.	Програма "Ограмотяване, квалификация и заетост"-по условията на Чл. 79 от ЗЗБНЗ	879	0	879		389 810	213	26	26	0	187	47 221	0,0	21,3	12,1	
2.4.	Национална програма за периода 12.2000-12.2001г. за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари.	7 200	7 200	0		9 218 000	6 193	6 193	0	6 193	0	3 082 402	86,0	0,0	33,4	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12.2001г.				% на изпълнение			
		В т.ч.:		Средства		В т.ч.:		Обучение		В т.ч.:		Обучение	
		Общ брой участници	Заетост	Обучение	лева	Общ брой участници	Заетост	Обучение	лева	Общ брой заетост	Заетост	Обучение	Средства
		брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	%	%	%
2.5.	Проекти и модули в регионални програми за заетост	20 774	18 848	1 926	13 619 121	20 282	18 320	3 845	7 752 340	1 962	97,2	101,9	56,9
2.5.1.	"Подобряване условията за живот в община Търговище"	223	223	0	398 038	407	407	0	159 687	0	182,5	0,0	40,1
2.5.2.	"Попово за Попово" - Търговище	207	207	0	329 978	412	412	0	117 799	0	199,0	0,0	35,7
2.5.3.	"Обществено полезни дейности" в общини Омуртаг и Антоново	1 543	1 543	0	1 210 010	1 286	1 286	0	588 357	0	83,3	0,0	48,6
2.5.4.	"Зелени селища" - Софийска област	2 818	2 818	0	1 752 300	3 872	3 872	0	1 160 186	0	137,4	0,0	66,2
2.5.5.	"Шанс за всеки" - Софийска област	1 896	1 826	70	1 179 490	1 882	1 846	106	633 403	36	101,1	51,4	53,7
2.5.6.	"Осигуряване на временна заетост на безработни лица" за общини Оряхово и Козлодуй - Врачанска област	859	859	0	438 747	692	692	0	292 513	0	80,6	0,0	66,7
2.5.7.	"Шанс за всеки" общини Вълчедръм, Брусарци и Медковец, област Монтана	408	408	0	266 006	342	342	0	103 105	0	83,8	0,0	38,8
2.5.8.	"Шанс за всеки" община Лом	448	448	0	257 962	281	281	0	95 615	0	62,7	0,0	37,1
2.5.9.	"Разкриване на допълнителни работни места в екологични и обществени дейности" общини Благоевград и Симитли	493	493	0	257 172	301	301	0	92 780	0	61,1	0,0	36,1
2.5.10.	"Аз мога" - област Кюстендил	796	796	0	423 267	726	726	0	196 321	0	91,2	0,0	46,4
2.5.11.	"Санитарие и благоустройство на район с преобладаващо ромско население" - област Ямбол	84	84	0	38 522	84	84	0	37 472	0	100,0	0,0	97,3
2.5.12.	"Санитарие на нетодни лозови масиви, изградени върху общински земи в землището на с. Ружича" - Област Ямбол	24	24	0	8 581	24	24	0	7 717	0	100,0	0,0	89,9
2.5.13.	"Канализация на квартали от 131 до 142 (ромска махала) гр.Елхово" - Област Ямбол	84	84	0	199 484	40	40	0	13 060	0	47,6	0,0	6,5
2.5.14.	"Реконструкция на общинско сметище в гр. Елхово" - Област Ямбол	26	26	0	51 592	26	26	0	7 892	0	100,0	0,0	15,3
2.5.15.	"Санитарие, създаване и възстановяване на зелени площи в гр.Стралджа" - Област Ямбол	8	8	0	2 827	8	8	0	2 727	0	100,0	0,0	96,5
2.5.16.	"Почистване и корекция на дер. № 2 в гр. Стралджа" - Област Ямбол	24	24	0	11 860	24	24	0	7 560	0	100,0	0,0	63,7
2.5.17.	"Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения" в с. Веселиново и с. Гранитово" - Област Ямбол	59	59	0	413 063	22	22	0	41 705	0	37,3	0,0	10,1
2.5.18.	"Да си помогнем взаимно" - Област Перник	1 107	1 107	0	557 428	663	663	0	313 316	0	59,9	0,0	56,2

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 201г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ					% на изпълнение		
		в т.ч.:		Общ брой участници	Средства	в т.ч.:				Средства	Заетост	Обучение	Средства
		Заетост	Обучение			Общо заетост-	Временна	Обучение	Постоянна				
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	лева	%	%	%
2.5.19.	"Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия в регион Хасково"- област Хасково	1 189	1 189	1 387	893 297	1 387	0	1 387	0	460 977	116,7	0,0	51,6
2.5.20.	"Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и въстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."	532	532	518	467 058	518	0	518	0	227 193	97,4	0,0	48,6
2.5.21.	"Подобряване на социалната и трудова интеграция на инвалидизирани лица" - област Търговище	41	41	0	12 313	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
2.5.22.	"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение чрез извършване на общополезна дейност, присъща на община Искър" - област Плевен	298	298	526	332 750	526	0	526	0	152 292	176,5	0,0	45,8
2.5.23.	"Шанс за продължително безработните лица - община Плевен" - област Плевен	132	132	189	133 100	189	0	189	0	49 143	143,2	0,0	36,9
2.5.24.	"Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия от общините Казанлък, Павел баня, Мъглиж, Гурково и Николасво" - област Ст. Загора	387	387	422	265 096	422	0	422	0	141 367	109,0	0,0	53,3
2.5.25.	"Микропроект за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни и екологични мероприятия от община Чирпан" - област Стара Загора	104	104	53	30 998	53	0	53	0	26 795	51,0	0,0	86,4
2.5.26.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезна дейност за безработни лица в община Годе Делчев	463	463	314	201 458	314	0	314	0	86 421	67,8	0,0	42,9
2.5.27.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезна дейност за безработни лица в община Гърмен	210	210	141	89 865	141	0	141	0	38 305	67,1	0,0	42,6
2.5.28.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезна дейност за безработни лица в община Хаджидимово	114	114	77	49 258	77	0	77	0	22 346	67,5	0,0	45,4

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01-12. 2001г.						% на изпълнение		
		в т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства		
		Заетост	Обучение	Общ брой участници	Заетост			Обучение	Постоянна						Временна	
																брой
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	%	%	%		
2.5.29.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Сатовча	210	210	0	89 755	142	142	0	142	0	39 524	67,6	0,0	44,0		
2.5.30.	"Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни и екологични мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа " община Крумоград	240	240	0	164 732	240	240	0	240	0	68 353	100,0	0,0	41,5		
2.5.31.	"Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" община Сащиански	60	60	0	36 984	56	56	0	56	0	20 834	93,3	0,0	56,3		
2.5.32.	Регионална браншова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Миньовица създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура - Хасковска област	485	485	0	109 026	19	19	19	0	0	10 130	3,9	0,0	9,3		
2.5.33.	Програма за подпомагане създаването и развитието на малките и средни предприятия от сферата на туризма, услугите и занаятите - област Сливен	25	25	0	16 512	47	45	45	0	2	13 156	180,0	0,0	79,7		
2.5.34.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница	918	618	300	581 724	772	554	554	0	218	423 558	89,6	72,7	72,8		
2.5.35.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча	1 600	800	800	765 278	1 600	800	800	0	800	684 779	100,0	100,0	89,5		
2.5.36.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Венец	200	200	0	156 000	200	200	200	0	0	139 410	100,0	0,0	89,4		
2.5.37.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Каолиново	500	500	0	420 000	500	500	500	0	0	369 090	100,0	0,0	87,9		
2.5.38.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово	456	300	156	253 957	456	300	300	0	156	235 970	100,0	100,0	92,9		

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 201г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 21-12-2001г.						% на изпълнение		
		в т.ч.:		Обучение	Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
		Заетост	брой					брой	Временна					
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	лева	%	%	%	
2.5.39.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумовград	1 000	500	500	444 325	1 000	500	500	0	436 256	100,0	100,0	98,2	
2.5.40.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово	400	300	100	227 500	500	250	250	0	211 486	83,3	250,0	93,0	
2.5.41.	Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозов маточник - община Сандански	90	90	0	73 318	31	31	31	0	23 739	34,4	0,0	32,4	
2.5.42	"Реконструкция на дом за възрастни със умствена изостаналост в с. Маленово"- област Ямбол	13	13	0	8 490	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
2.6.	Програма "От социални грижи към заетост"	7 000	7 000	0	0	2 883	2 883	0	2 883	0	41,2	0,0	0,0	
2.7	Програма за професионална квалификация на безработни в риск от дълготрайна безработица	15% обучени от общия брой на дълготрайно безработните				0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
3.	Преход от пасивни към активни мерки	26 333	6 333	20 000	10 304 130	7 263	4 273	4 273	0	3 992 741	67,5	15,0	38,7	
3.1.	Чл. 90 от ЗЗБНЗ - обучение за професионална квалификация на безработни лица	20 000	0	20 000	4 000 000	2 990	0	0	0	569 457	0,0	15,0	14,2	
3.2.	Чл.54 от ЗЗБНЗ - насърчаване започването на стопанска дейност самостоятелно или с други лица	3 500	3 500	0	3 844 217	820	820	820	0	689 398	23,4	0,0	17,9	
3.3	Национална програма "Гъвкави форми за заетост"	2 833	2 833	0	2 459 913	3 453	3 453	3 453	0	2 733 887	121,9	0,0	111,1	
4.	Усъвършенстване на системата за обезщетения и допълнително облагане за увеличаване пригодността за заетост	5 329	5 329	0	1 834 841	4 670	4 670	4 670	0	1 240 013	87,6	0,0	67,6	
4.1.	Чл. 60 от ЗЗБНЗ- насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност	296	296	0	192 549	444	444	444	0	212 340	150,0	0,0	110,3	
4.2.	Чл. 61 от ЗЗБНЗ- насърчаване на работодателите да наемат безработни на непълно работно	5 033	5 033	0	1 642 292	4 226	4 226	4 226	0	1 027 673	84,0	0,0	62,6	
5.	Развитие на капацитета чрез придобиване на трудов стаж и/или квалификация	18 730	16 710	2 020	29 051 535	14 229	11 189	7 951	3 238	20 994 802	67,0	150,5	72,3	
5.1.	чл. 56 от ЗЗБНЗ- Сдружения за заетост на безработни	10 610	10 610	0	15 547 752	7 767	7 767	7 767	0	9 682 055	73,2	0,0	62,3	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12.2001г.						% на изпълнение																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		Общ брой участници	в т.ч.:		Обучение	Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
			Заетост	Обучение		лева	брой			брой	брой						брой	Временна																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
																			брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12.2001г.						% на изпълнение							
		Общ брой участници		в т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-брой	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства			
		брой	Заетост	брой	Обучение	лева	Постоянна			Временна	брой						брой	лева	%
6.2.	Програма "Предотвръщане на социалните последици от структурната реформа в стоманодобивната и рудодобивна промишленост за регионите Перник, София, Родопи, Бургас"	брой	3 750	брой	550	брой	3 200	лева	24 600 000	брой	0	брой	0	брой	0	3 244 207	0,0	0,0	13,2
6.3	Разширяване обхвата на обучението (по регламента на ЗЗБНЗ)	повишаване на квалификацията, намаляване на безработицата						4 900 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
6.4	"Изграждане на мрежа от телецентрове в слабопоселени и отдалечени селски райони"	изграждане на телецентрове						500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
7.	Развитие на образователните системи за улесняване на прехода от училище към работа	290	0	290	0	290	1 798 001	154	0	0	0	0	154	575 104	0,0	53,1	32,0	32,0	
7.1	Проект "Инсталационна техника"	100	0	100	0	100	1 000 000	12	0	0	0	12	2 160	0,0	12,0	0,2	0,2	0,2	
7.2.	Проект "БАК- ТУРМЕН- туристически мениджмънт"	70	0	70	0	70	516 001	63	0	0	0	63	452 507	0,0	90,0	87,7	87,7	87,7	
7.3.	Проект "Регионална мрежа за икономическо образование- Албания, Македания, Румъния и България"	120	0	120	0	120	142 000	79	0	0	0	79	120 437	0,0	65,8	84,8	84,8	84,8	
7.4.	Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за чиракуване	подобряване нормативната основа на професионалното обучение						140 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
9.	Насърчаване развитието на пазара на труда, отворен за всички	1 280	1 220	60	60	26 079 507	7 042	6 982	0	6 982	60	19 152 285	572,3	100,0	73,4	73,4	73,4	73,4	
9.1.	Проекти за заетост на роми ("Кулате") за събиране и обработка на пластмасови отпадъци (в общини Русе, Враца, Пловдив, Ст. Загора и др	20	20	0	0	106 803	28	28	0	28	0	58 395	140,0	0,0	54,7	54,7	54,7	54,7	
9.2.	Създаване на социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта. Законът за създаване на фонда е обнародван в ДВ 32, 03.04.2001г.	1 200	1 200	0	0	15 000 000	6 954	6 954	0	6 954	0	19 060 890	579,5	0,0	127,1	127,1	127,1	127,1	
9.3.	Проект "Професионално обучение на донаторници"	60	0	60	60	100 000	60	0	0	0	60	33 000	0,0	100,0	33,0	33,0	33,0	33,0	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12-2001г.						% на изпълнение				
		Общ брой участници		В т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	В т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
		брой	брой	Заетост	Обучение	лева	брой			брой	Временна					
9.4.	Проекти за подпомагане на инвалиди за интегрирането им в обществения живот чрез увеличаване потенциала на туристическия сектор; специализирани програми за индивидуална заетост					10 700 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
9.5	Чл. 58 от ЗЗБНЗ - устройство на работа на безработни с трайно намалена трудоспособност и сираци до 28 г. възраст	47	47		0	52 704	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
9.6	Програма за ресоциализация на освобождаваните от МЛС чрез професионална квалификация и преквалификация					120 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	17 857	11 857	6 000		17 781 983	2 571	10 835	1 478	9 357	1 093	5 956 570	91,4	18,2	33,5	
12	Развитие на възможности за райкриане на нови работни места	17 857	11 857	6 000		17 781 983	2 571	10 835	1 478	9 357	1 093	5 956 570	91,4	18,2	33,5	
12.1	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Перник-26 бр.	1 032	1 032	0		12 428	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.2	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Чипровци - 20 бр.	670	670	0		12 510	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.3	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Лом-24 бр	725	725	0		13 280	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.4	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Монтана - 16 бр.	588	588	0		9 055	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.5	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Карлово - 29 бр.	1 742	1 742	0		12 710	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.6	Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"	13 100	7 100	6 000		10 222 000	11 928	10 835	1 478	9 357	1 093	5 956 570	152,6	18,2	58,3	
12.7	Проект "Инаестиии за бизнес - инкубатори в райони в индустриален упадък"				изграждане, обслужване и стартиране на 7 бизнес- инкубатора в Северозападен и Южен - централен регион.	7 500 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
III.	ПОДКРЕПА НА АДАПТИВНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА	2 930	0	2 930		861 000	871	802	733	0	69	587 793	0,0	2,4	68,3	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 201г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ 01-12.2001г.					% на изпълнение		
		в т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
		Общ брой участници	Заетост				Постоянна	Временна					
		брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	%	%	%
16	Модернизирани на организацията на работа												
16.1.	Създаване на местни инвестиционни и гаранционни фондове за финансиране на регионалните програми за заетост - Габрово и Разград. Спонирирал своята дейност е фонда в Разград. Посочените средства отразяват отпуснатите кредити.												
18	Подкрепа на адаптивността в предприятията												
18.1.	Развитие на обхвата и усъвършенстване на организацията на обучението на заети лица по регламента на ЗЗБНЗ												
IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ												
	Проект "Изграждане на Национален механизъм за равни възможности" в рамките на "Twinning Light project"												
19.	Джендър подход: адекватни системи и процедури за събиране на информация												
19.1.	Проект "Обработка на статистическа информация с джендър индикатори"												
19.2.	Създаване на аналитично звено за изследване на информацията към МТСП												
20.	Борба срещу дискриминацията между мъжете и жените												
20.1	Програма за обучение и мотивиране на работодателите за наемане на жени без оглед на възрастовата им група, семейно положение и др. причини, които водят до дискриминация												
20.2	Проект "Изследване на предприемаческата активност на жените"												
21.	Съгласуване на работа и семеен живот												
21.1	Проект "Създаване на примерни планове за запазване развитието на кариерата за отглеждане на деца и запазване на възможности за работа"												
22.	Улесняване на ренитеграцията на пазара на труда												

№	ПРОЕКТ	ПЛАП 91г.				ИЗПЪЛНЕНИ				01-12-2001г.				% на изпълнение			
		в т.ч.:		Средства		в т.ч.:		Общо заетост		Обучение		Средства		Заетост		Обучение	
		Общ брой участници	Заетост	Обучение	лева	Постоянна	Временна	Общ брой участници	брой	брой	брой	лева	брой	%	%	%	%
22.1	Проект "Насърчаване на интеграцията към активен работен живот на жени, които изпитват особени трудности да се върнат на пазара на труда, чрез развитие на програми за професионално обучение"	брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	0,0	0,0	0,0	0,0
		реинтеграция на пазара на труда на жени с трудности															
		198 794	144 651	54 143	204 731 102	29 648	75 199	104 916	106 780	11 769	83 933 513	72,5	21,7	41,0			
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ	178 007	132 794	45 213	185 238 119	27 437	65 842	93 279	103 338	10 607	77 389 150	70,2	23,5	41,8			
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	17 857	11 857	6 000	17 781 983	1 478	9 357	10 835	2 571	1 093	5 956 570	91,4	18,2	33,5			
III.	НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И	2 930	0	2 930	861 000	733	0	802	871	69	587 793	0,0	2,4	68,3			
IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ	0	0	0	850 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0			

* Забележки:

В колона "ИЗПЪЛНЕНИЕ" са посочени нововключени лица по съответната инициатива през отчетния период.
т. 16.1. Създаването на местни гаранционни фондове бе пилотен проект в рамките на Фонд за регионални инициативи и не са предоставени предварителни разчети за броя на създаваните нови работни места

mm
3A

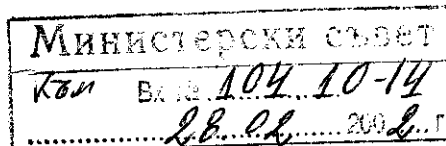
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ул. Триадница 2, 1051 София, тел.: (02) 91408, факс: (02) 986 1318, e-mail: mlsp@mlsp.government.bg

Изх. №

13.08.138
28.02.2002

ДО

**Г-Н СЕВДАЛИН МАВРОВ,
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ**

На Ваш № 104.10-14 / 25.02.2002г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАВРОВ,

На основание чл. 80, ал.3 и чл. 81, ал.ал.1 и 8 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, внасям окончателния текст на Национален план за действие по заетостта през 2002г. (т.13 от Протокол №6 /14.02.2002г.).

Приложение: съгласно текста

**ЗАМЕСТИНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА**

ЛИДИЯ ШУЛЕВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

1051 София, ул. Триадница 2, тел.: (02) 91408, факс: (02) 986 1318, e-mail: mlsp@mlsp.government.bg

Изм. №: 13.04.38...

..... 05. 02. 2002

ДО

ГЛАВНИЯ СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН СЕКРЕТАР,

На основание чл. 59, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, приложено Ви изпращам проект на Решение за приемане на Национален план за действие по заетостта през 2002г. и всички необходими за неговото приемане документи.

Моля, проектът на Решение за приемане на Национален план за действие по заетостта през 2002г. да бъде включен за разглеждане като точка от дневния ред на заседанието на Министерския съвет на 14 февруари 2002г.

- Приложения: 1. Доклад на министъра на труда и социалната политика;
2. Проект на Решение на Министерския съвет;
3. Проект на Национален план за действие по заетостта през 2002г.;
4. Получени становища и справка за отразяването им;
5. Финансова обосновка;
7. Съобщение за средствата за масово осведомяване;
8. Електронен носител.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РУМЕН СИМЕОНОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

1051 София, ул. Триадица 2, тел.: (02) 91408, факс: (02) 986 1318, e-mail: mlsp@mlsp.government.bg

Изм. №:

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

ОТ

**ЛИДИЯ ШУЛЕВА - ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

ОТНОСНО: Проект на решение на Министерския съвет за приемане на
Национален план за действие по заетостта през 2002г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР- ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 57, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация внасям за разглеждане Проект на решение на Министерския съвет за приемане на Национален план за действие по заетостта през 2002г.

Проектът на Националния план за действие по заетостта през 2002г. е разработен на основание чл. 4, ал. 2 от Закона за насърчаване на заетостта.

В съответствие с практиката на страните-членки на Европейския съюз, Министерството на труда и социалната политика, съвместно с другите министерства, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите разработи Национален план за действие по заетостта през 2002 г.

Националният план за действие по заетостта е разработен съгласно препоръките на Европейската комисия за страните-членки на Европейския съюз, като се транспонира опита и достиженията на Европейския съюз в изпълнение на Европейската стратегия по заетостта / ЕСЗ /. Действията, мерките и програмите са представени по четирите стълба и насоките на ЕСЗ. Ползвани са препоръките на Европейския съюз за 2002г.

Участието на министерствата, ведомствата и социалните партньори при разработване на действията по съответните стълбове, е както следва:

Раздел “Макроикономическа политика” е разработен от: Министерство на финансите (МФ), Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Агенция по заетостта (АЗ), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), Министерство на отбраната (МО), Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) и Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ);

I стълб “Подобряване на пригодността за заетост” е разработен от: МТСП, АЗ, Министерство на образованието и науката (МОН), МО, Българска стопанска камара (БСК) и НСОРБ;

II стълб “Развитие на предприемачеството” е разработен от: Агенция за малки и средни предприятия (АМСП), МТСП, Министерство на икономиката (МИ), МРРБ, АЗ, Агенция за икономически анализи и прогнози (АИАП), Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ);

III стълб “Насърчаване на адаптивността в бизнеса и на заетите в него” е разработен от: БСК, МТСП, МОН, КНСБ, Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и Министерство на земеделието и горите (МЗГ);

IV Стълб “Укрепване на политиката за равни възможности” е разработен от: МТСП, Министерство на културата (МК), Министерство на здравеопазването (МЗ) и МОСВ.

Националният план за действие по заетостта 2002г. е разработен на основа на параметри за определяне на необходимите финансови средства по мерки и програми, както следва:

- Размерът на средствата за месечно трудово възнаграждение на едно лице за субсидирана заетост в размер на 100лв. за действително отработено време, платими при сключен договор на работодателя с териториално поделение на Агенцията по заетостта.
- Максимален размер на средствата на едно лице за обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано от Агенцията по заетостта - 200лв.
- Стипендия за участие в обучение за придобиване на професионална квалификация на едно безработно лице за всеки присъствен ден:
 - 1.50лв., когато обучението се провежда в рамките на населеното място по местоживеенето;
 - 2.00лв., когато обучението се провежда извън населеното място по местоживеенето.

При разработване на Националния план за действие по заетостта 2002г. са взети предвид изводите и препоръките от изследването “Оценка на нетното въздействие на активни програми на пазара на труда”, финансирано от Световната банка и реализирано от Холандски икономически институт. В резултат на това в НПДЗ е даден приоритет на мерките и програмите, осигуряващи последваща устойчива заетост и на мерките за подобряване на качествените характеристики на работната сила, и е редуциран дялът на програмите, създаващи временна заетост.

Във всеки стълб са посочени предприети мерки от предходен период, новостартиращи действия и мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение.

В Националния план за действия по заетостта през 2002 г. са включени проекти и насърчителни мерки, които са финансово обезпечени от Държавния бюджет за 2002 г., Програма ФАР и други вътрешни и външни финансови източници на основание подписани договори.

Всеки един проект и насърчителна мярка са обвързани с постигането на конкретна цел, отговорни институции, очаквани резултати и необходими средства и източници на финансиране.

Приемането на Националния план за действия по заетостта през 2002г. и неговата реализация ще подпомогне реализацията на основната цел на политиката на пазара на труда, залегнала в Програмата на Правителството, за създаване на условия за един добре функциониращ пазар на труда, гарантиращ по - висока степен на заетост на трудоспособното население и намаляване на безработицата.

Реализацията на Националния план за действия по заетостта през 2002 г. ще подобри качеството на живота на българските граждани.

Очакваните резултати от изпълнението на Националния план за действие по заетостта през 2002 г. са, както следва:

- осигуряване на постоянна заетост на 51 242 лица;
- осигуряване на временна заетост на 28 541 средно списъчен бр. лица;
- осигуряване на обучение и квалификация на 52 072 лица.

Необходимите средства за реализацията на Националния план за действие по заетостта през 2002 г. са в размер на 161 176 292 лв., от които: 112 689 799 лв. от ДБ (от тях 106 300 000 лв. за активна политика на пазара на труда за МТСП); 1 516 776 лв. от местни бюджети; 40 160 742 лв. от Европейския съюз и 6 808 975 лв. от други външни източници.

Проектът на Националния план за действие по заетостта през 2002 г. е съгласуван в съответствие с чл. 58 от Устройствения правилник на

Министерския съвет и на неговата администрация. Направените предложения и бележки са отразени, съгласно приложената справка.

Уважаеми Господин Министър-председател,

Уважаеми Дами и Господа Министри,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 4, ал. 2 от Закона за насърчаване на заетостта Ви предлагам Министерският съвет да приеме Национален план за действие по заетостта през 2002г.

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

ЛИДИЯ ШУЛЕВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

РЕШЕНИЕ №

от 2002 година

За приемане на Национален план за действие по заетостта през 2002г.

На основание чл. 4, ал. 2 от Закона за насърчаване на заетостта

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
РЕШИ:

1. Приема Национален план за действие по заетостта през 2002г.
2. Възлага на министъра на труда и социалната политика цялостната организация и контрол по изпълнението на националния план по т. 1.

МИНИСТЪР- ПРЕДСЕДАТЕЛ:
СИМЕОН САКСКОБУРГГОТСКИ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

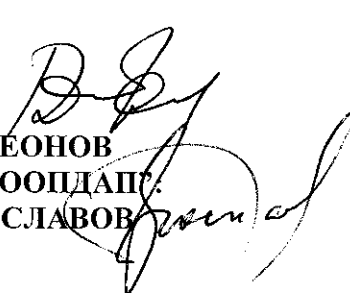
СЪГЛАСУВАЛИ:

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МТСП:

РУМЕН СИМЕОНОВ

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ "ТНООЦДАП":

ЕМИЛ МИРОСЛАВОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА
ПРЕЗ 2002 г.**

**ФЕВРУАРИ 2002г.
СОФИЯ**

СЪДЪРЖАНИЕ

	ПРЕДГОВОР.....	4
	ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
1.	Макроикономическа политика.....	6
2.	Развитие на пазара на труда в Р България.....	9
3.	Анализ на изпълнението на Националния план за действие по заетостта през 2001г.....	14
	ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА	18
	ПРЕЗ 2002г.....	18
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ.....	20
1.	Борба с младежката безработица и предотвратяване на продължителната безработица.....	20
2.	Стимулиране на заетостта: системите за обезщетения, данъци и обучение.....	33
3.	Разработване на политика за активно стареење.....	36
4.	Развитие на умения, необходими за новия пазар на труда, в контекста на ученето през целия живот.....	38
5.	Компютърна грамотност и квалификация.....	47
6.	Активна политика за развитие на посредничеството при намиране на работа и за превенция и отстраняване на възникващи трудности в новите европейски пазари на труда.....	49
7.	Борба с дискриминацията и насърчаване на социалното включване чрез достъп до заетост.....	51
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИМАЧЕСТВОТО.....	56
8.	Улесняване стартирането и развитието на бизнеса..	56
9.	Насърчаване на предприемаческите действия.....	62
10.	Нови възможности за заетост в общество, основано на знанията, и в услугите.....	64
11.	Регионални и местни действия за заетост.....	66
12.	Облекчаване на системата за данъчно облагане с оглед насърчаване на заетостта.....	66
III.	НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО.....	70
13.	Модернизиране на организацията на работа.....	71
14.	Модернизиране на организацията на работа: пречки, нови типове договори, безопасност и здраве при работа.....	73
15.	Подпомагане на адаптивността в предприятията, като компонент на ученето през целия живот.....	75

IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ	78
	ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ ЖЕНИТЕ И	
	МЪЖЕТЕ.....	
16.	Джендър – подход.....	78
17.	Борба с джендър различията.....	80
18.	Съвместяване на работа и семеен живот.....	81

ПРЕДГОВОР

Националният план за действие по заетостта през 2002г. (НПДЗ) е разработен от Министерството на труда и социалната политика в сътрудничество с други министерства и ведомства, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите, както следва:

Раздел "Макроикономическа политика" е разработен от: Министерство на финансите (МФ), Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Агенция по заетостта (АЗ), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), Министерство на отбраната (МО), Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) и Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ);

I стълб "Подобряване на пригодността за заетост" е разработен от: МТСП, АЗ, Министерство на образованието и науката (МОН), МО, Българска стопанска камара (БСК) и НСОББ;

II стълб "Развитие на предприемачеството" е разработен от: Агенция за малки и средни предприятия (АМСП), МТСП, Министерство на икономиката (МИ), МРРБ, АЗ, Агенция за икономически анализи и прогнози (АИАП), Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ);

III стълб "Насърчаване на адаптивността в бизнеса и на заетите в него" е разработен от: БСК, МТСП, МОН, КНСБ, Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и Министерство на земеделието и горите (МЗГ);

IV Стълб "Укрепване на политиката за равни възможности" е разработен от: МТСП, Министерство на културата (МК), Министерство на здравеопазването (МЗ) и МОСВ.

Националният план за действие по заетостта 2002г. е разработен на основа на параметри за определяне на необходимите финансови средства по мерки и програми, както следва:

- Размерът на средствата за месечно трудово възнаграждение на едно лице за субсидирана заетост е 100лв. за действително отработено време, платими при сключен договор на работодателя с териториално поделение на Агенцията по заетостта.
- Максималният размер на средствата на едно лице за обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано от Агенцията по заетостта е 200лв.
- Стипендията за участие в обучение за придобиване на професионална квалификация на едно безработно лице за всеки присъствен ден е:
 - 1.50лв., когато обучението се провежда в рамките на населеното място по местоживеенето;
 - 2.00лв., когато обучението се провежда извън населеното

място по местоживееене.

При разработване на Националния план за действие по заетостта 2002г. са взети предвид изводите и препоръките от изследването “Оценка на нетното въздействие на активни програми на пазара на труда”, финансирано от Световната банка и реализирано от Холандски икономически институт. В резултат на това в НПДЗ е даден приоритет на мерките и програмите, осигуряващи последваща устойчива заетост и на мерките за подобряване на качествените характеристики на работната сила. Редуциран е делът на програмите, създаващи временна заетост.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

Тенденциите в развитието на световната икономика пряко и все по-силно влияят върху икономическото развитие на България. През изминалите години икономиката на страната не остана незасегната от световните икономически процеси. Ето защо отчитането на последните тенденции в развитието на световната икономика и вероятното въздействие на тези тенденции върху развитието на българската икономика придобива все по-голямо значение.

След отбелязвания през 2000 г. висок темп на икономически растеж от страните кандидатки за членство в ЕС - 4.9%, ръстът на БВП през 2001г., по предварителни разчети, се очаква да спадне до около 1.1%. Това до голяма степен се дължи на силния спад на производството в Турция. По отношение на останалите страни, очакванията са за умерен спад на БВП. В повечето от тези страни повод за безпокойство представляват нивото на безработицата и високите осигурителни вноски. Друга характерна особеност е, че тези страни продължават да насочват макроикономическата и структурната си политика в посока по-ранно присъединяване към ЕС.

За деветмесечието на 2001 г. ръстът на БВП на България е 4.7% (спрямо същия период на предходната година), по данни на Агенцията за икономически анализи и прогнози. Най-висок растеж отбелязва индустриалния сектор, където брутната добавена стойност нараства с 9.2%. Секторът на услугите също генерира растеж на брутната добавена стойност от 6%, като този сектор на икономиката регистрира непрекъснат растеж през последните 4 години.

През 2000 г. и началото на 2001 г. финансовото състояние на банковата система остана стабилно. От общо 35 действащи банки през 2000 г. само четири, предимно клонове на чуждестранни банки, отчетоха загуба. Показателят възвръщаемост на банковата система за 2000 г. е 3.1% и е по-висок от отчетения през 1999 г. /2.4%/.

Търговските банки макар и бавно увеличават кредитите за реалния сектор на икономиката.

През 2001 г. конкуренцията в банковия сектор се разширява. Големите банки с развита клонова мрежа продължават да привличат най-много депозити от домакинствата и фирмите. Увеличава се конкуренцията между банките и по отношение привличането на първокласни кредитополучатели. Това дава основание да се направи извода, че през 2002г. може да се очаква по-благоприятна от предходната година среда за развитие на бизнеса и увеличаване на заетостта.

През 2001 г. продължи тенденцията на постоянно нарастване на средната реална работна заплата за страната. Докато през предходните три години нарастването на реалната работна заплата надвишаваше

реалното нарастване на създавания доход в страната, поради необходимостта да се компенсира спада на реалните доходи от времето на финансовата криза, то през 2001 г. нейното нарастване вече е по-малко отколкото очакваното нарастване на БВП за същия период.

За първите девет месеца на 2001г. средната работна заплата за страната е 252 лв., номинален ръст с 12.5% спрямо същия период на предходната година. Реалният ръст на работната заплата е 4.0%.

Растежът на средната реална работна заплата не надвишава ръста на производителността на труда в икономиката за същия период. Производителността на труда в икономиката е нараснала приблизително със същия темп в реално изражение спрямо същия период на миналата година. Нарастването на реалната работна заплата е по-ниско от това на производителността на труда.

В бюджетния сектор работят около 22% от заетите в икономиката. Средната работна заплата в бюджетния сектор за деветте месеца на 2001г. е с 23.9% по-висока спрямо същия период на предходната година в номинално изражение, а нейният реален растеж е 14.5%. Въпреки че нарастването на бюджетните заплати надвишава нарастването на средната работна заплата за страната, заетите в тази сфера все още получават относително ниски заплати. Като цяло за сектора средната работна заплата е с 3.0% по-ниска от средната за страната.

В края на 2001 г. инфлацията спрямо декември на предходната година е 4.8%, а инфлацията на годишна база - 7.3%.

През 2002 г. се очаква реалният растеж на БВП да спадне до 4%. Потенциалът на националната икономика да генерира растеж се счита за значително по-висок, но на фона на неблагоприятните тенденции в световната икономика и ниското външно търсене от страна на основните търговски партньори е нереалистично да бъдат надхвърлени темповете на растеж на БВП за 2001 г.

При очакваното оптимизиране на относителния дял на инвестициите, независимо от запазващия се много висок относителен дял на крайно потребление в БВП, се очаква забавяне на темповете на растеж на крайното потребление.

Успоредно с процеса на финализиране на приватизацията и реструктурирането на националната икономика се очаква постепенно да нарастват заетостта и доходите. Очакваният растеж на икономиката ще рефлектира в реално нарастване на доходите на населението с около 4%, а изменението на заетостта през 2002 г. ще бъде незначително, под един процентен пункт.

В края на 2002 г. БВП на човек от населението се очаква да възлезе на 3 857.18 хил. лв., което представлява номинален растеж от 8.8% спрямо равнището на 2001 г. и 22% спрямо 2000 г.

През 2002 г. започна ново увеличаване на скоростта на структурните реформи в икономиката, в резултат на промените в законодателната, нормативната и институционална рамки реформите. Промените имат за основна краткосрочна цел подобряване на бизнес

климата в страната, насърчаване на частните инвестиции и спестявания. Те ще бъдат от ключово значение и за постигането на най-важната цел - изпълнението на критериите за членство в ЕС.

Една от основните цели на данъчната политика през 2002 г. е да се окаже влияние върху икономическата мотивация, като се намалят разходите на бизнеса, остави се по-голям ресурс за развитие и инвестиране и се повишат възможностите за растеж на заетостта, както и намаляване на общата данъчна тежест.

Приетите промени в Закон за корпоративното подоходно облагане, в сила от 01.01.2002г., целят стимулиране на икономическата активност. Размерът на ставката на данъка върху печалбата е намален от 20% на 15% за всички данъчно задължени лица, формирали данъчна основа по реда на този закон. Сборната ставка на данъка, включително данъка за общините, е намален от 28% на 23.5%. Освобождават се от облагане доходите от сделки с публично предлагани корпоративни акции на българския официален фондов пазар. Цели се стимулиране развитието на капиталовия пазар, увеличение на инвестициите и подобряване на бизнес климата. Разписаните в ЗКПО преференции за работодателите са разширени по отношение намаляване финансовия резултат със сумите за трудово възнаграждение и дължимите вноски за сметка на работодателите за фондовете на държавното обществено осигуряване и Националната здравно осигурителна каса за всяко наето лице по трудово правоотношение за не по-малко от 6 месеца, което към момента на наемането му е регистрирано като безработно за повече от две години и получава помощи по Закона за социално подпомагане.

Промените в Закона за облагане доходите на физическите лица също целят подобряване на бизнес климата в страната и икономически растеж. Намалена е данъчната тежест, с цел увеличаване на потреблението на домакинствата. Увеличен е прага на необлагаемия минимум и промяна както на етажите, така и на съответните ставки за тях. Необлагаемия минимум е увеличен с 10 лева в месечен размер, а данъчните ставки да възлизат на 18%, 24%, 28% и 29% съответно за етажите от скалата за облагане. Промяната води до намаляване на данъчната тежест за средната заплата в страната с 2.4%

Промените в Закона за данъка върху добавената стойност също целят подобряване на бизнес климата в страната. Намален е срока за прихващане, приспадане и възстановяване на данъчен кредит от 4 на 3 поредни едномесечни данъчни периода. Разрешен е проблема с възстановяването на ДДС при износ на софтуерни продукти, като износа им се облага с нулева ставка.

Основните принципи в средносрочен период на данъчната политика са определени като:

- продължаващо намаление на общата данъчна тежест на преките данъци;
- разширяване на базата за облагане към сивата икономика;
- насърчаване на данъкоплатците да спазват данъчните закони;

- отраслова неутралност и поддържане на равнопоставеност на отделните икономически сектори.

Макроикономическата политика, предопределена от валутния борд и важните структурни реформи затвърдиха макроикономическата стабилност и създадоха условия за растеж. Средносрочните перспективи са стабилни и страната е в състояние да постигне целите за устойчив бърз растеж и функционираща пазарна икономика по пътя на присъединяване към Европейския съюз. Постигането на тези цели ще помогне и за увеличаване на заетостта, намаляване на безработицата и повишаване на жизнения стандарт. Промените в данъчните закони са насочени към намаляване на преките данъци и облекчаване на данъчните процедури, с цел привличане на инвестиции и постигане на икономически растеж, което от своя страна ще създаде нови работни места. Тези промени са начало на осъществяване намеренията на правителството за преместване на относителната данъчна тежест от преките към косвените данъци, т.е. намаляване на данъците, които най-силно влияят върху мотивацията на икономическите субекти, което неминуемо ще стимулира работодателите за разкриване на нови работни места.

Провежданата разумна фискална политика и стабилността на банковата ни система, ще спомогнат за осъществяване на целта на правителството за създаване на нови работни места чрез облекчаване на достъпа на малките и новоучредявани предприятия и на физическите лица, желаещи да се занимават със собствен бизнес, до свободни финансови ресурси от кредитните ни институции, необходими за развитие и разширяване на тяхната дейност.

2. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА В Р БЪЛГАРИЯ

Коефициентът на икономическа активност¹ в България за януари-септември 2001г. е 50.1%, което е с 0.9% по-високо спрямо миналата година. При мъжете този показател е 54.8%, а при жените 45.8%. Величините са с около 10 пункта по-ниски от съответните, наблюдавани в ЕС. В България разликата в икономическата активност между половете е по-малка от тази в ЕС (около 10 пункта в България, а за ЕС - 20 пункта).

Коефициентът на икономическа активност се характеризира със значително отклонение по области. Най-висок коефициент на икономическа активност се отчита в областите Смолян (56.7%), Кърджали (56.1%), Варна (55.2%), а най-нисък - във Видин (42.0%), Враца (44.7%) и Пазарджик (46.3%).

През последните десет години развитието на пазара на труда в страната следва основните тенденции и процеси в развитието на икономиката на страната - реструктуриране на отрасли и производства,

¹ Данните за работната сила в страната са от Наблюдението на работната сила, провеждано периодично от Националния статистически институт. За целите на настоящия анализ са изчислени средни стойности на отделните показатели, като поради закръглянето на единичните и на средните стойности е възможно сборът от тях да не е 100%.

приватизация, ликвидация на неефективни производства и дейности, разкриване на нови дейности.

Средногодишният брой на работната сила в страната за периода януари- септември 2001г. е 3 395 400 души, прираст с 4 хил. души спрямо същия период на предходната година. Това се дължи на увеличаването на пенсионната възраст, съгласно разпоредбите на Кодекса за задължително обществено осигуряване.

Съгласно данните от Наблюдението на работната сила основните характеристики на работната сила (януари - септември 2001г.) са като следва:

- **Структура по пол:** В общата съвкупност на работната сила относителният дял на мъжете е 52.7%. По-ниският относителен дял на жените (47.3%) се дължи на временното им оттегляне от активна икономическа дейност за раждане и отглеждане на деца и по-ранното им пенсиониране, поради законово определената по-ниска възраст.
- **Структура по възраст:** Наблюдава се сравнително неблагоприятно разпределение във възрастовата структура на работната сила в страната. Най-висок относителен дял имат групите от 35-44г. и 45-54г. (съответно 30.1% и 29.6%), при 29.2% и 28.6% за същия период на 2000г. Относителният дял на младежите до 24г. за периода януари- септември 2001г. е 10.2%, съответно 8.0% за същия период на 2000г.
- **Структура по образование:** В образователната структура на работната сила преобладават лицата със средно образование – 55.4% (в т.ч.: средно специално - 22.8%, средно професионално-техническо - 16.2%, средно общо - 16.4%). Лицата с висше образование обхващат 26.5%, а тези с основно и по-ниско образование - 18.0 % от общия брой на работната сила.

Преходът към пазарно стопанство се характеризира с чувствително намаление на търсенето на работна сила, което все още не може да бъде преодоляно.

През месец септември 2001 г. /по данни от Наблюдението на работната сила/ заетите лица са 2 722.4 хил. души или с 22 хил. повече спрямо м. юни 2001г. През месец септември 2001 г. 59.3% от наетите работят в частния сектор, което е с 6.2% повече спрямо същия период на миналата година. Продължава тенденцията на увеличаване на заетите в частния сектор и намаляването им в обществения сектор. Въпреки това, все още не са налице условия частният сектор да поеме освободената от обществения сектор работна сила. Причините са обективни и са свързани пред всичко с инвестиции и пазари, както и с ускорения ход на структурната реформа.

Коефициентът на заетост в България за периода януари-септември

2001г., съгласно Наблюдението на работната сила, е 40.2%. В седем области той е по-висок от средния за страната, а в останалите двадесет и една - по-нисък. Вариационният размах, като разлика между най-високата величина (Област Кърджали - 49.7%) и най-ниската (Област Видин - 28.2%) е 21.6 пункта.

През 2001г. 220 655 безработни лица са постъпили на работа, от тях чрез бюрата по труда - 160 462 лица. От обявените работни места в бюрата по труда, 59.1% са от първичния пазар, а останалите - по програми за заетост.

Съгласно данните от Наблюдението на работната сила основните характеристики на заетите лица² (януари- септември 2001г.) са както следва:

- **Структура по пол:** Структурата на заетите лица в страната не се различава съществено от тази, отчитана общо за страните членки на ЕС - преобладава относителният дял на мъжете - 52.2%. Относителният дял на жените е по-нисък с 4.4%.
- **Структура по възраст:** Най-висок е дялът на заетите от 35-44г. (25.5%), а най-нисък - на лицата от 55-64г. (6.0%) и над 65г. (0.9%).
- **Структура по образование:** В образователната структура на заетите лица преобладават лицата със средно образование - 56.2 % (в т.ч.: средно специално - 22.3%, средно професионално-техническо - 13.1%, средно общо - 20.8%). Лицата с висше образование обхващат 20.6%, а тези с основно и по-ниско образование - 23.2 % от общия брой на работната сила.

Търсенето на работна сила³ се изменя в зависимост от общото състояние на икономиката, сезонните фактори и развитието на субсидираната заетост. През 2001г. в бюрата по труда са обявени общо 227 210 свободни работни места, от които 66.1% на първичния пазар и 33.9% по програми за заетост. Заявените свободни работни места на първичния пазар намаляват с 8.4%, но местата по програми за заетост са с 20.7 % повече. Общия брой на заявените работни места намалява с 0.2% спрямо същия период на предходната година. Новоразкритите работни места на първичния пазар на труда са 20.8% (при 20.9% през 2000г.).

Доминира търсенето на работна сила от частния сектор. Дялът на заявените свободни работни места от частния сектор нараства с 5.6 пункта и достига 65.1%.

На трудовия пазар все още най-много места се заявяват за безработни без специалност (69.4%), което е негативен момент в развитието на пазара на труда, но се дължи на сезонната заетост, ниските

² Данни за структурата на заетите лица са налични от Наблюдението на работната сила. Данните от него обаче не покриват цялата съвкупност от заети лица поради обхвата на извадката (особено по отношение заетите в селското стопанство).

³ По данни на административната статистика на Агенция по заетостта.

възнаграждения и използването на ръчен и нискоквалифициран труд в определени отрасли. Същевременно най-много места са заети отново от безработни без специалност (70.4%), поради голямото предлагане на работна сила без професия и с ниско образование. Наред с това недостигът на работни места принуждава и по-високо квалифицирани безработни да приемат такава работа.

Източници на информация за безработицата в страната са административната статистика на Агенция по заетостта и Наблюдението на работната сила на НСИ. Макар тези два източника да покриват едни и същи показатели, те не са идентични, а взаимно се допълват:

- Агенцията по заетостта отчита лицата в трудоспособна възраст, регистрирани в бюрата по труда, които декларират, че са безработни, търсят активно работа и са на разположение да започнат подходяща работа или да бъдат включени в курс за професионална квалификация;
- Данните от наблюдението на работната сила дават по-обширна информация, отнасяща се за лица, които търсят работа не само чрез бюрата по труда, а и чрез установяване на директна връзка с работодатели, съдействие на роднини и познати и други. Наблюдението на работната сила дава информация за търсещите работа в по-широк възрастов диапазон: лица над 15г., които се самоопределят като безработни (докато регистрираните в бюра по труда са от 18г. до 56.5г. и 61.5г., съответно за жените и мъжете). С наблюдението на работната сила се отчита и т.н. ефект на "обезкуражени работници", т.е. лица, които желаят да работят, но не търсят активно работа, тъй като предполагат, че е невъзможно да намерят такава.

При анализа на структурата и динамиката на безработицата са използвани данни на Агенция по заетостта.

Равнището на безработица средно за 2001г. е 17.5%, с 0.6 пункта по-ниско от това, отчетено за предходната година. Според Наблюденията на работната сила от месец септември 2001г. равнището на безработица в България е 18.6%, при средно за Европейския съюз 7.6%, като минималната стойност е 2.5% (Люксембург), а максималната 13.1% (Испания).

Натискът на пазара на труда, измерен като съотношение между средногодишния брой безработни и съответния брой свободни работни места обявени в бюрата по труда, през 2001г. е 25 безработни за едно свободно работно място.

Този показател, изчислен за всяка от 28-те области се отличава със съществена диференциация и варира в широки граници. С най-малко безработни за едно свободно работно място са областите: София-град (14:1), Кърджалийска (15:1), Благоевградска и Софийска (16:1), а с най-

висока стойност на показателя: Плевенска област (61:1), Видинска област (54:1) и Пернишка област (47:1).

През 2001г. средногодишният брой на безработните е 669 610 души, с 3.4% (23 871 души) по-малко спрямо предходната година.

Съгласно данните от административната статистика на Агенция по заетостта, основните характеристики на лицата, търсещи работа през 2001г. са като следва:

- **Структура по пол:** Относителният дял на жените е трайно по-висок от този на мъжете в общата съвкупност на регистрираните безработни лица. Съотношението жени : мъже е 52.1:47.9, при 52.7:47.3 за 2000г.
- **Структура по възраст:** Наблюдава се неблагоприятна тенденция най-висок относителен дял да имат младежите до 24г. и лицата над 50г. съответно 15.0% и 21.0% (16.5% и 18.9% през 2000г.).
- **Структура по образование:** В образователната структура на регистрираните безработни доминират лицата с основно и по-ниско образование - 56.7% (55.0% през 2000г.). Лицата с висше образование са по-търсени на пазара на труда. Техният дял в общата съвкупност на регистрираните лица е 6.4% (6.5% през 2000г.).
- **Структура по продължителност на регистрация:** Най-висок е дялът на продължително безработните - 49.3% (37.1% през 2000г.), а най-нисък - на регистрираните до 1 месец - 6.2% (7.6% през 2000г.). Проблемът с продължително безработните е един от най-острите в страната.

В резултат на наследената структура на регионалните икономики и хода на реформите в страната между отделните региони се наблюдават значителни различия по отношение търсенето и предлагането на работна сила.

Съгласно административната статистика на Агенцията по заетостта средномесечното равнище на безработица в България през 2001г. е най-ниско в град София (4.6%), Габровска област (11.4%), Благоевград (14.5%) и Пернишка област (14.6%), а най-високо - в областите: Търговишка (33.0), Разградска (29.2%), Видинска (28.5%) и Монтана (27.9%).

Анализът на данните за регистрираната безработица в страната през 2001г. в сравнение със същия период на предходната година откроява следните тенденции:

1. След период на колебание през първите четири месеца, броят на безработните следва трайна тенденция на намаление, което продължава до края на месец септември, след което нараства до края на годината.

Това е обусловено от влиянието на сезонни фактори, наблюдавани ежегодно през четвъртото тримесечие на годината.

2. Намаляване на относителния дял на безработните жени с 0.6 пункта спрямо 2000г.

3. Във възрастовата структура на безработните се наблюдават две разнопосочни тенденции:

- Благоприятна - към намаляване дела на младежите до 24г. с 1.5 пункта;
- Неблагоприятна - на нарастване относителния дял на лицата над 50г. с 2.1 пункта. Новата схема за пенсиониране, регламентирана от приетия през 1999г. Кодекс за задължително обществено осигуряване, предвижда по- висока пенсионна възраст, което води до увеличение на населението в трудоспособна възраст. В повечето случаи тази група лица е рискова при осъществяване на съкращения на пероснала.

4. В образователната структура на регистрираните безработни е налице неблагоприятна тенденция на увеличение делът на лицата с основно и по-ниско образование.

5. Крайно неблагоприятна е тенденцията в структурата на безработните лица по продължителност на регистрацията, тъй като значително нарастват продължително безработните над 1 година - с 12.2 пункта спрямо 2000г. или с 72 904 души. Продължителността на безработица се увеличава при лицата с ниска квалификация и образование. От продължително безработните лица над 1 година 69.6% са без специалност и образование, а 68.1% са с основно и по-ниско образование. Особено висок е ръстът на броя и дела на безработните лица над 2 години. Средномесечният им брой е 157 475 души, повече с 51.3% (53 401 души) спрямо 2000г. Делът на безработните лица над 2 години се увеличава с 8.5 пункта спрямо 2000г. и достига 23.5 % от общия брой на безработните в страната. Тази група безработни лица е с най-ниско равнище на квалификация и образование и слаба мобилност на пазара на труда. В Закона за насърчаване на заетостта са включени редица активни мерки и програми, целящи да подпомогнат тези лица при реализацията им на пазара на труда.

3. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА ПРЕЗ 2001г.

През 2000г. (за първи път от 1990г.) бе разработен Национален план за действие по заетостта, като е ползван опита и добрите практики на страните-членки на ЕС.

Националният план за действие по заетостта за 2001г. бе одобрен от Министерския съвет на 27 април 2001г. с Решение №293.

Ограничените финансови ресурси не обезпечиха реализацията на заложените програми и мерки. По тази причина през 2001г. за изпълнението на плана са изразходвани само 83 933 513 лева, което

представлява 72.5% от необходимите средства. От общата съвкупност на изразходваните средства 43.4% (36.5 млн. лв.) са от Държавния бюджет, 47.8% (40.1 млн. лв.) от Фонд "Професионална квалификация и безработица", 3.8% (3.2 млн. лв.) от местни източници, 3.9% (3.2 млн. лв.) от Европейския съюз и 1.1% (0.9 млн. лв.) от други външни източници.

По отделните програми и мерки през 2001г. са включени 106 780 лица, от които на 29 648 лица е осигурена устойчива заетост, на 75 199 лица - временна заетост и на 11 769 лица - обучение за придобиване на професионална квалификация.

I. ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ

По първи стълб с плана са планирани 185 238 119 лева за 2001г. През годината са изразходвани 77 389 149 лева или 41.8 % от планираните средства.

През 2001г. в програми и мерки за подобряване пригодността за заетост са включени 103 338 безработни лица или 70.2% от планираните, както следва:

1. Борба с младежката безработица - изразходвани средства 2 410 317 лева за включени 4 620 лица.
2. Борба с продължителната безработица- изразходвани средства 25 316 285 лева за 63 625 включени лица.
3. Преход от пасивни към активни мерки- изразходвани средства 3 992 741 лева за 7 263 включени лица.
4. Усъвършенстване на системата за обезщетения и данъчно облагане за подобряване пригодността за заетост- изразходвани средства 1 240 013 лева за 4 670 включени лица.
5. Развиване на капацитета чрез придобиване на трудов стаж и/или квалификация- изразходвани средства 20 994 802 лева за 14 229 включени лица.
6. Развитие на възможностите за обучение през целия живот- изразходвани средства 3 707 602 лева за 1 735 включени лица.
7. Развитие на образователните системи за улесняване на прехода от училище към работа- изразходвани средства 575 104 лева за 154 включени.
9. Насърчаване на развитието на пазара на труда, отворен за всички- изразходвани средства 19 152 285 лева за 7 042 работили средно месечно и 60 обучени.

Проектите по Програма ФАР се съгласуват с Европейската комисия. Предвид това, планираните за 2001г. в Националния план по заетостта проекти, финансирани от ЕС, стартираха с известно закъснение и не е започнало изпълнение на основните дейности по тях. Основната причина е продължителността на процедурата на съгласуване с Европейската комисия. По отделните проекти е реализирано следното:

- ◆ Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен

Централен район за планиране) - през месец юни от ФАС- интернешънъл, съвместно с Клуб "Икономика 2000", са направени изследвания на пазара на труда в двата района. Определени са приоритетните отрасли за развитие и професиите и специалностите, по които ще се осъществява обучението. Създадени са 9 местни офиса в областните центрове и местни екипи, състоящи се от по един координатор и двама членове на местното бюро по труда.

- ◆ Проект "Инвестиране в обновяване на институциите за професионално образование и обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)- определени са 7 града със съответните училища, в които ще бъдат изградени центрове за професионално обучение - Видин, Враца, Монтана, Казанлък, Хасково, Смолян и Кърджали. През месец ноември 2001г. е сключен договор за техническа помощ по проекта.

- ◆ Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпадащи от системата на средното образование. Програмата е приета с Решение на Министерски съвет №134 от 16.03.2001г. В бюджета на МОН за 2001г. не са предвидени средства за тази програма. Програмата не е стартирала поради факта, че резултатите ѝ ще се постигнат само при комбиниране на двата компонента- образование и професионална квалификация.

II. РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

По втори стълб на плана са планирани 17 781 983 лева за 2001г., от които са изразходвани 5 956 570 лева или 33 % от необходимите средства. По отделните проекти изпълнението е следното:

- ◆ Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"- по проекта се създават 14 Агробизнесцентъра- Велинград, Видин, Гоце Делчев, Девин, Дулово, Елхово, Исперих, Карнобат, Кубрат, Нови Пазар, Полски Тръмбеш, Разлог, Руен и Самоков; 7- Агробизнесцентрове/ бизнесинкубатори (АБЦ/БИ)- Айтос, Карлово, Нова Загора, Шумен, Силистра, Сливен, Търговище и 3 Информационни бизнесцентрове- Котел, Стралджа и Сунгурларе. За отчетния период са разкрити 9 357 временни работни места, 1 478 постоянни работни места, обучени са 1 093 лица.

Ниският процент на реализация на проектите в стълба се дължи на неизпълнение на:

- ◆ Програми за индустриално развитие на общини Перник, Чипровци, Лом, Монтана, Карлово - започнали са процедурите заложи в съответните програми.

- ◆ Проект "Инвестиции за бизнес инкубатори в райони в индустриален упадък", финансиран по програма ФАР - създадена е група за управление на проекта и са реализирани процедурите за избор на населени места, в които ще се изграждат бизнес инкубатори.

III. ПОДКРЕПА НА АДАПТИВНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА

По трети стълб на плана за 2001г са планирани 861 000 лева., от които са изразходвани 587 793 лева или 68.3 % от необходимите средства. Създадени са 733 устойчиви работни места и са обучени 69 заети лица.

IV. УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

През м. юни 2000 г., към Министерството на труда и социалната политика се създава специализирана работна група за разработване на проект на Закон за равните възможности на жените и мъжете. Разработеният проект на закон представлява комплексен подход към решаването на въпросите на равенството между половете. Проектът е одобрен от Министерски съвет с решение 35 на заседание от 26.03.2001 г., което впоследствие е отменено с решение на МС от 20.07.2001 г. Предвид това, Министерство на труда и социалната политика ще внесе за одобрение от Министерския съвет проекта на Закон за равните възможности на жените и мъжете през 2002г., след допълнителни консултации с международни експерти. Очаква се този процес да приключи до края на първото полугодие на 2002г. Предвид това заложените дейности по Стълб IV не са стартирали.

ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТА ПРЕЗ 2002г.

Република България е извършила съответната подготовка по отношение транспониране достиженията на правото на ЕС. Основополагащ документ на политиката по заетостта в краткосрочен и средносрочен план са насоките на Европейската стратегия по заетостта и директивите на ЕС по въпросите на равното третиране, професионалното обучение и други области, свързани със заетостта.

Основна цел на политиката на пазара на труда в България, съгласно програмата на Правителството, е осигуряване на добре функциониращ пазар на труда, гарантиращ по-висока степен на заетост на трудоспособното население.

За постигане на тази цел, основните приоритети на политиката на пазара на труда през 2002г. са:

- Увеличаване на заетостта чрез повишаване на пригодността за заетост на работната сила;
- Осигуряване на условия за пълноценна социално-икономическа интеграция на рискови групи на пазара на труда;
- Насърчаване на предприемачеството и стартирането на самостоятелна стопанска дейност.

Реализацията на политиката се осъществява посредством следните подцели:

- Изграждане на капацитет на централно и регионално равнище за ефективно използване на предприсъединителните инструменти на ЕС с цел неутрализирането на негативните ефекти от реструктурирането на икономиката върху пазара на труда.
- Увеличаване гъвкавостта на пазара на труда и на заетостта;
- Намаляване и превенция на безработицата и социалната изолация;
- Поддържане и подобряване на качеството на човешките ресурси и тяхната трудова реализация;
- Подобряване качеството на живот.

По време на Белгийското председателство на Европейския съюз бе отворена преговорна Глава 13 "Заетост и социална политика". В общата позиция на Европейския съюз е посочена важността за разработване на Стратегия за пазара на труда във връзка с прилагането на Европейската стратегия по заетостта в страната.

С цел пълно хармонизиране с правото и достиженията на Европейския съюз и за създаване на условия за пълно прилагане на Европейската стратегия по заетостта бе приет от Народното събрание, и е в сила от 01.01.2002г., Закон за насърчаване на заетостта. Законът

развива нормативната база свързана с:

- Децентрализация и регионализация на политиката по заетостта, развитие на институциите на пазара на труда;
- Развитие на социалното партньорство на регионално и локално ниво;
- Развитие на текстовете, изключващи дискриминация по пол, възраст, етнически признак, за осигуряване на пълно синхронизиране с насоките и решенията на ЕС;
- Развитие на мерките за насърчаване на заетостта и подпомагане интеграцията на рисковите групи на пазара на труда;
- Осигуряване на синхронизация с други закони.

Посредством прилагането на този закон системата по заетостта ще бъде трансформирана, ще се увеличи ефективността ѝ посредством финансовите механизми за реализиране на активната политика по заетостта.

В съответствие със законовите изисквания, Министерство на труда и социалната политика, съвместно с други министерства, ведомства и социалните партньори, внася за утвърждаване в Министерски съвет Националния план за действие по заетостта в срок до един месец след приемането на ПМС за изпълнение на държавния бюджет за съответната година.

СТЪЛБ I ОТ ДИРЕКТИВИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ

Пригодността за заетост представлява комбинация от развити способности на индивида за труд чрез системата за професионалното образование и обучение и системата за заетостта съобразно потребностите на пазара на труда. Подобряването на пригодността за заетост на населението е един от основните фактори за повишаване равнището на заетост и намаляването на безработицата. Пригодността за заетост е резултат, както от провежданата държавна политика по насърчаване на заетостта и по професионалната квалификация, така и от индивидуалната мотивация и възможности за заетост.

Новите технологии и променящата се организация на труда обуславят несъответствието между професионално-квалификационната структура на работната сила и изискванията към качеството на професионалните знания и умения.

Състоянието на пазара на труда и съществуващите характеристики на работната сила в страната предопределят необходимостта действията на държавата и на социалните партньори и през 2002 г. да бъдат насочени към елиминиране на отрицателните фактори, свързани с качествена характеристика и трудовата реализация на работната сила.

В тази връзка действията за подобряване на пригодността за заетост през 2002 г. приоритетно са ориентирани към:

- постепенно ликвидиране на влиянието на отрицателните фактори върху качеството на работната сила;
- пригодност на работната сила за заетост, адекватна на икономическата ситуация и на състоянието на пазара на труда.

От тази гледна точка и съобразно изискванията, произтичащи от евроинтеграционните процеси, действията през 2002 г. се обособяват в следните насоки:

1. БОРБА С МЛАДЕЖКАТА БЕЗРАБОТИЦА И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНАТА БЕЗРАБОТИЦА

Насока 6 от Директивите за заетост на Европейската комисия - “На всеки безработен млад човек ще се предлага нов старт, преди да са изминали шест месеца от изпадането му в състояние на безработица и дванадесет месеца при останалите безработни лица, под формата на квалификация, преквалификация, работна практика, работа или друга мярка, насърчаваща заетостта, включително и подпомагане на индивидуалното професионално ориентиране и консултиране с цел ефективно интегриране на пазара на труда”

Цели: 1. Намаляване на младежката безработица;

2. Създаване на условия за намаляване продължителността на безработицата.

1.1. Текущо състояние

Безработните младежи до 29 години през 2001г. представляват 27.6% (при 29.6% през 2000г.) от общия брой на регистрираните безработни лица. Преобладават младите хора с ниско образование или със завършена степен на образование, но без придобита професия или специалност. Младежите са главен генерационен приток на работна сила и пригодността им за заетост е важен индикатор за бъдещото състояние на заетостта.

Дългосрочно безработните представляват 49.3% от общо регистрираните безработни лица през 2001г. (при 37.1% през 2000г.) от общия брой на безработните лица. Те са преди всичко хора без или с ниско образование, неподходяща за съвременния пазар на труда професионална квалификация и/или липса на ключови знания и умения, както и лица, немотивирани за заетост и/или професионално обучение. Значителна част от тях са от региони, характеризиращи се с интензивни процеси на реструктуриране на икономиката и преустановяване на дейността на спомагателни предприятия и цехове, както и от малки населени места, отдалечени от индустриалните и културни центрове. От дълготрайно безработните 68.1% (при 69.6% през 2000г.) са с основно и по-ниско образование, 69.6% (при 70.9 през 2000г.) нямат специалност и/или професия, а 24.3 % (при 25.9 % през 2000г.) са до 29 годишна възраст.

1.2. Отговорни институции - МТСП, МОН, МФ, АЗ, МИ, МРРБ, МЗГ, МОСВ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите.

1.3. План на действията

1.3.1. Предприети действия от предходен период (програми и мерки):

а) Продължаващи действия

- Действията по отношение на продължителната безработица са разделени в две основни направления - превантивни (изпреварващи)
- за лицата застрашени от безработица и за безработните преди изтичането на 12 месеца от регистрацията им в бюрата по труда;
- текущи - за дългосрочно безработните.

Особено внимание ще има превантивното професионално обучение, което следва да се реализира в осигуряването на допълнителна квалификация - усъвършенстване и допълване на наличната професионална квалификация, както и за придобиване на ключови знания и умения.

• Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- Програми за временна заетост в общополезни дейности: Национална програма за временна заетост, Програма за временна заетост през зимните месеци, и Специализирани програми (чл. 54 от

ЗНЗ).

Цел: осигуряване на 5 месечна заетост в общополезни дейности.

Отговорни институции: АЗ, общински администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: пет месечна заетост за 14 163 ср. год. бр. безработни лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 8 630 406 лв. от ДБ

Специализирани програми:

- **Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на алтернативна заетост на освободените и регистрирани като безработни лица от възледобивния отрасъл в община Дупница**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 130 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 18 519 лв. от ДБ.

- **Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия в община Бобов дол, Кюстендилска област**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 25 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 561 лв. от ДБ.

- **Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия в община Белоградчик**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 80 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 56 980 лв. от ДБ.

- **Програма "Социално партньорство" за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в общополезни дейности в общини Монтана, Бойчиновци, Якимово, Чипровци и Г. Дамяново**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 180 ср.сп.бр.л.

Необходими средства, източници за финансиране: 128 205 лв. от ДБ.

- **"Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм"**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 45 души

Необходими средства, източници за финансиране: 32 051 лв. от ДБ

б) С разширяване на дейността:

- **Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл.37 от ЗНЗ):**

Цел: насърчаване на работодателите да наемат продължително

безработни лица.

Отговорни институции: АЗ, работодатели

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 2 664 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 2 113 084 лв. от ДБ.

• **Програма "От социални грижи към заетост"** (чл.39 от ЗНЗ):

Цел: повишаване на квалификацията и осигуряване на заетост на продължително безработни лица, които са на социално подпомагане или са изправени пред риска да преминат на социално подпомагане.

Отговорни институции: АЗ, Национален център за социално подпомагане, общинска администрация, социални партньори, НПО.

Необходими средства, източници за финансиране: разходите са във съответствие със ЗНЗ, от ДБ.

• **Програма "Ограмотяване, квалификация и заетост"** *Програми за ограмотяване, квалификация и заетост в общините:* Видин; Нова Загора; Братя Даскалови; Вятково; Луковит; Берковица, Монтана, Козлодуй, Лом; Ямбол; Стралджа; Самоков; Ихтиман - (по условията на чл. 38 от ЗНЗ):

Цел: повишаване на образователното и квалификационното равнище на безработни лица в неравностойно положение; осигуряване на временна заетост.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, общински администрации, социални партньори, НПО.

Очаквани резултати: обучение на 272 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 78 570 лв. от ДБ.

• **Проект "Професионално обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране). Модул за включване на младежи в обучение за получаване на начална професионална или допълнителна квалификация, ключови знания и умения, базисна квалификация. Модул за обучение на дълготрайно безработни лица. *Цел:* Осигуряване на обучение за придобиване на професионална квалификация на младежи. Повишаване пригодността на заетост на дълготрайно безработните, като неравнопоставена група на пазара на труда

Отговорни институции: МТСП, МОН, МРРБ, АЗ, областни и общински администрации, национално представителни организации на работодателите, териториални поделения на АЗ.

Очаквани резултати: Над 2000 младежи да бъдат обучени и над 80 на сто от тях да започнат работа до една година след включване в проекта. Обучене за над 3 000 души дълготрайно безработни от тях 80 % да започнат работа до една година.

Необходими средства, източници на финансиране за целия проект: 5.0 млн. евро ФАР, 1.75 млн. евро от ДБ.

• **Проект "Инвестиране в обновяването на институции за**

професионално образование и обучение” (Северозападен и Южен Централен райони за планиране) ФАР 2000 Увеличаване достъпа до получаване на професионална квалификация.

Цел: Увеличаване броя на лицата, получили професионална подготовка чрез изграждане, обновяване и оборудване на Центрове за професионално обучение.

Отговорни институции: МОН, МТСП, МРРБ, АЗ

Очаквани резултати: Над 700 човека ще бъдат обучени и получили необходимите умения; обучение на 100 човека от персонала на Центровете; повишаване с 25% заетостта на обучените до 6 месеца след приключване на обучението.

Необходими средства, източници на финансиране: 2 млн. евро, ФАР; 0,5 млн. евро от ДБ.

• Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование

Цел: осигуряване на възможност за отпадналите от образователната система младежи да получат съответна степен на образование и на подходяща професионална подготовка с оглед бъдещата им заетост

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, инспекторати по образованието, областни и общински администрации, НПО

Очаквани резултати: Създаване на система за обхващане на младежите, отпаднали от системата на средното образование за придобиване на образование и професионална квалификация; най-малко 4 форми на обучение за отпадащите младежи (редовно, задочно, самостоятелно, дистанционно) за получаване най-малко на начална степен на образование и първа степен на професионална квалификация, за 1 000 младежи;

Необходими средства, източници за финансиране: 250 000 лв. от ДБ.

• Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България

Цел: Основна цел на Програмата е постигане на ускорена, целенасочена и ефективна професионална реализация и интегриране в обществото за младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа. Осигуряване на жилищна база и социално-битови услуги, съобразно възможностите на общините и конкретните потребности на младежите. Професионално ориентиране, консултиране и информиране при избор на подходяща работа и посредничество за осигуряване на заетост.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, МРРБ, национално

представителни организации на работодателите и др. заинтересовани институции.

Очаквани резултати: включване на около 300 младежи завършващи средно образование през 2002г.

Необходими средства, източници за финансиране: 476 400 лв. от ДБ.

•Национална програма за периода за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари

Цел: увеличаване на заетостта и възстановяване на екологичното равновесие.

Отговорни институции: МТСП, МЗГ, МОСВ, АЗ, областни администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: разкриване на 4 000 сезонни работни места;

Необходими средства, източници за финансиране: 6 688 764 лв. от ДБ.

•Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост:

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- "Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 27 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 20 517лв. от ДБ;

- "Заедно на старта" Ямболска област :

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 25 души.

Необходими средства, източници за финансиране : 16 540 лв. от ДБ;

- "Съвместно начало" - Русенска област:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 59 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 34 420 лв. от ДБ.

- "Развитие на малкия бизнес" - Софийска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение на 50 души и заетост на 169 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 186 110 лв. от ДБ

- "Надежда"-Софийска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 235 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 122 626 лв. от ДБ.

- "Равен шанс" - Благоевградска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 49 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 42 058 лв. от ДБ

- "Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и заетост на 60 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 102 564 лв. от ДБ

- "Шанс за всеки" – гр. София:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и временна заетост на 751 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 427 920 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения" – Ямболска област:

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение и временна заетост на 53 души;

Необходими средства, източници за финансиране: 69 555 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и възстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души

Необходими средства, източници за финансиране: 512 820 лв. от ДБ

- "Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" община Сандански

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 25 души

Необходими средства, източници за финансиране: 15 000 лв. от ДБ

- Регионална браншова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Мин.бани в създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура - Хасковска област

Очаквани резултати: осигуряване на професионално обучение на 10 души и заетост на 275 души

Необходими средства, източници за финансиране: 266 245 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 700 души.
Необходими средства, източници за финансиране: 609 168 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 800 души
Необходими средства, източници за финансиране: 714 840 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Венец

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души
Необходими средства, източници за финансиране: 174 048 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Каолиново

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 500 души
Необходими средства, източници за финансиране: 435 120 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души
Необходими средства, източници за финансиране: 261 072 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумовград

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 250 души
Необходими средства, източници за финансиране: 435 120 лв. от ДБ

-Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 300 души
Необходими средства, източници за финансиране: 261 072 лв. от ДБ

- Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозов маточник - община Сандански

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 207 души
Необходими средства, източници за финансиране: 344 394 лв. от ДБ.

"Селското стопанство - алтернатива за развитието на община Карлово" - община Карлово

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 18 ср.сп.бр.лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 385 лв. от ДБ.

- "Създаване на нови работни места в лозарството" - Ямболска

област

Очаквани резултати: квалификация-74 души; временна заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 277 290 лв. от ДБ.

- **"Стимулиране на заетостта при създаване на овощни градини - праскови, череши и вишни и др.трайни насаждения" - Сливенска област**

Очаквани резултати: заетост за 145 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 165 299 лв. от ДБ.

- **"Подобряване условията на живот в община Търговище" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 100 души

Необходими средства, източници за финансиране: 170 940 лв. от ДБ.

- **"Попово за Попово" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 207 души

Необходими средства, източници за финансиране: 341 310 лв. от ДБ.

- **"Обществено полезни дейности" област Търговище**

Очаквани резултати: временна заетост за 360 души

Необходими средства, източници за финансиране: 615 384 лв. от ДБ.

- **"Зелени селища" – област Софийска**

Очаквани резултати: заетост за 1477 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 028 599 лв. от ДБ.

- **"Разкриване на допълнителни работни места в екологични и общественополлезни дейности" – област Благоевград**

Очаквани резултати: заетост за 165 души, квалификация-100 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 94 017лв. от ДБ.

- **"Канализация на квартали – гр. Елхово" – област Ямбол**

Очаквани резултати: заетост 28 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 954 лв. от ДБ

- **"Шанс за всеки – за община Лом" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 150 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 109 838 лв. от ДБ

- **"Шанс за всеки" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 170 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 96 866 лв. от ДБ

- **"Надежда" – област Монтана**

Очаквани резултати: заетост 200 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 142 450 лв. от ДБ

- **"Осигуряване на временна заетост на безработни лица" – област Враца**

Очаквани резултати: заетост 92 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 52 422 лв. от ДБ

- Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокултурни мероприятия в регион Хасково - Хасковска област

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 569 души

Необходими средства, източници за финансиране: 324 216 лв. от ДБ

- Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия от общините Казанлък, Павел баня, Мъглиж, Гурково и Николаево - Старозагорска област

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души

Необходими средства, източници за финансиране: 114 400 лв. от ДБ

- Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение чрез извършване на общополезни дейности, присъщи на община Искър” – област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 250 души

Необходими средства, източници за финансиране: 142 450 лв. от ДБ

- “Шанс за продължително безработни лица с основно и по-ниско образование на територията на община Плевен” - област Плевен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 100 души

Необходими средства, източници за финансиране: 56 980 лв. от ДБ

- Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокултурни мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа” – община Крумовград

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 120 души

Необходими средства, източници за финансиране: 68 640 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Гоце Делчев”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 156 души

Необходими средства, източници за финансиране: 88 889 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Гърмен”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 70 души

Необходими средства, източници за финансиране: 39 886 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Хаджидимово”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 38 души

Необходими средства, източници за финансиране: 21 652 лв. от ДБ

- Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Сатовча”

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 70 души
Необходими средства, източници за финансиране: 39 886 лв. от ДБ

1.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

•Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост:

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

“Интеграция” – област Шумен

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 100 души; квалификация – 80 души

Необходими средства, източници за финансиране: 202 940 лв. от ДБ

- “Възстановяване дейността на летище Търговище” - област Търговище

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души

Необходими средства, източници за финансиране: 53 614 лв. от ДБ

- Подпрограма "Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя"- община Белоградчик

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 157 574 лв. от ДБ

- “Осигуряване на допълнителни работни места в община Чирпан по създаване и поддържане на трайни насаждения”- област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване заетост на 130 души

Необходими средства, източници за финансиране: 242 424 лв. от ДБ

- “Стимулиране на заетостта в Старозагорска община чрез отглеждане на домати и последващата им преработка в Загора фрукт-АД” – област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 177 души

Необходими средства, източници за финансиране: 329 137 лв. от ДБ

- “Засаждане на трайни насаждения от казанлъшка маслодайна роза и етерично-маслени култури” – област Стара Загора

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 89 души

Необходими средства, източници за финансиране: 152 137 лв. от

ДБ

- **“Разкриване на работни места за отглеждане на памук в община Раднево” – област Стара Загора**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 74 души
Необходими средства, източници за финансиране: 126 495 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта чрез наемане на безработни лица за създаване на насаждения от едногодишни и многогодишни лекарствени растения, билки, ягодоплодни и тяхната първична преработка” – община Момчилград**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 110 души
Необходими средства, източници за финансиране: 224 453 лв. от ДБ

- **“Създаване на работни места за безработни младежи до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Силистра”**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 200 души
Необходими средства, източници за финансиране: 277 272 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в общини Айтос и Руен в създаване и възстановяване на лозя, овощни градини, лавандула и други трайни насаждения”- област Бургас**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 50 души
Необходими средства, източници за финансиране: 91 355 лв. от ДБ

- **“Осигуряване на заетост на безработни лица чрез разкриване на работни места в дейности и мероприятия, свързани с реконструкцията на амфитеатър Черноморец” – област Бургас**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души
Необходими средства, източници за финансиране: 26 807 лв. от ДБ

- **“Устойчива заетост на безработни лица на село ” – област Пазарджик**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 46 души
Необходими средства, източници за финансиране: 77 504 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в селското стопанство ” – област Русе**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 605 души
Необходими средства, източници за финансиране: 334 920 лв. от ДБ

- **“Отглеждане на култивирани лечебни растения ” – област Габрово**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 40 души
Необходими средства, източници за финансиране: 24 184 лв. от ДБ

- **“Отглеждане на трайни насаждения и гъби ” – област Габрово**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 30 души
Необходими средства, източници за финансиране: 23 424 лв. от ДБ

• Проект "Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"

Цел: Ограничаване разпространението на безработицата и нейната продължителност сред младежите (до 29 г. възраст вкл.); улесняване интегрирането на младежите в професионалния и социален живот; повишаване възможностите на младите хора за обучение и заетост, с активното участие на предприятията; стимулиране предприемачеството сред младежите.

Бенефициенти по проекта са младежи до 29 г. - младежи с висше образование и младежи с основно и по-ниско образование и без специалност.

Предвижда се:

- Изграждане и функциониране на Младежки центрове за професионално съветване и ориентиране, консултиране, личностно и кариерно развитие;
- Проучване на потребностите и пазарните ниши за реализация на младежите ;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация, адекватно на предлаганите работни места, включително чиракуване и стажуване;
- Подкрепа (консултантска и финансова) на младежите, желаещи да започнат стопанска дейност, самостоятелно или с други лица.

Очаквани резултати: намаляване дела на младежката безработица, стартиране на самостоятелна стопанска дейност и устройване на работа на младежите, създадени и функциониращи 2 Младежки центъра; обучени около 1 000 младежи; консултирани 1 500 младежи и 200 започнали самостоятелна стопанска дейност.

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, Комисии по заетостта, областни и общински администрации, работодатели.

Необходими средства, източници на финансиране: 200 000 лв. ДБ.

- Резерв за нови програми/микропроекти и инициативи за заетост за 2002 г. в региони с остри проблеми

Необходими средства, източници за финансиране: 1 899 430 лв. от ДБ.

1.3.3. В процес на разработване, които ще бъдат включени в бюджетна процедура 2003

• Национална програма "Индивидуален учител" за заетост и професионално обучение на учители

Цел: Основната цел на Програмата е осигуряване на заетост след подходящо обучение на безработни учители чрез ангажирането им с индивидуализирано обучение на деца с различни форми на инвалидност.

Отговорни институции: МТСП, МОН, МРРБ, АЗ.

Очаквани резултати: Осигуряване на заетост на безработни учители след обучение за допълнителна квалификация, намаляване на социалните разходи /обезщетения и помощи/, въвеждане на нова по същество система за индивидуализирано образование и обучение на деца с различни форми на инвалидност.

Източници на финансиране: ДБ, донорски средства и международни фондове.

2. СТИМУЛИРАНЕ НА ЗАЕТОСТТА: системите за обезщетения, данъци и обучение

Насока 2 от Директивите за заетост на Европейската комисия: Ще се:

- направи преглед, и където е удачно, реформират системите за обезщетения и данъчната система, за да се намали “капана на бедността” и се осигурят стимули за безработните или неактивните лица да търсят и приемат работа или ще се създават мерки за повишаване на тяхната пригодност за заетост, както и стимули за работодателите да разкриват нови работни места;

- стреми да увеличи значително дела на безработните и неактивните лица, които в резултат от активните мерки ще подобрят своята пригодност за заетост, с оглед на ефективната интеграция на пазара на труда, и ще повишат успеха, резултатите и ефективността от тези мерки;

- насърчаване прилагането на мерките за безработни и неактивни лица за придобиване или усъвършенстване на уменията, включително в информационни технологии и комуникационни умения, като по този начин улеснява достъпа до пазара на труда и намалява недостига на търсената от работодателите квалификация. С тази цел, ще бъдат определени цели за активните мерки, вкл. за образование, обучение или други мерки, предлагани на безработните.

Цели: 1. Подходящо реформиране на системите за обезщетения;

2. Подобряване условията за стимулиране на работодателите да разкриват работни места и да наемат безработни лица;

3. Придобиване и усъвършенстване на професионалната квалификация включително и за новата икономика.

2.1. Текущо състояние

Системата за обезщетения е основен източник на парични доходи за безработните с оглед запазване и развитие на тяхната работна сила.

Право на парично обезщетение за безработица имат лицата, които са подлежали на задължително осигуряване за всички осигурени социални рискове най-малко 9 месеца през последните 15 календарни месеца преди прекратяване на осигуряването, и които: имат регистрация като безработни в съответното териториално поделение на АЗ; не са

придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране; не упражняват дейност, основание за задължително осигуряване. Размерът на паричното обезщетение за безработица на безработните лица е 60 на сто от получения средно месечен осигурителен доход за последните 9 месеца, през които са подлежали на задължително осигуряване за всички осигурени социални рискове и не може да бъде по-малък от минималния и по-голям от максималния размер на обезщетението за безработица. Безработните лица, чиито правоотношения са били прекратени по тяхно желание или с тяхно съгласие, или поради виновното им поведение, получават минималния размер на паричното обезщетение за безработица за срок от 4 месеца.

Паричните обезщетения за безработица се изплащат ежемесечно, през месеца, следващ този, за който се дължат, в зависимост от продължителността на осигурителния стаж.

Системата за данъчно облагане все още не съдържа достатъчно реално подкрепени норми за подпомагане пригодността за заетост. Необходимо е да се предприемат мерки за увеличаване на стимулиращите норми във връзка с увеличаване на пригодността за заетост, както по отношение на стимулиране създаването на подходящи работни места, така и по стимулирането на работодателите във връзка с развитието на капацитета на персонала.

В съответствие с регламентите на Закона за насърчаване на заетостта се предвиждат възможности, стимулиращи работодателите да разкриват работни места, над базисната численост на персонала и да наемат безработни лица, регистрирани в териториалните поделения на АЗ, да подобряват пригодността им за заетост посредством обучение за квалификация и за защита и запазване на заетостта.

Работодателите предпочитат да наемат работна сила, която веднага се включва пълноценно в производствения процес. Поради финансови и организационни причини на този етап работодателите се въздържат да инвестират в допълнително обучение на персонала. Това налага прилагане на специални действия за осигуряване на заетост, чрез стимулиращи работодателите мерки. ЗНЗ съдържа няколко норми, насърчаващи работодателите в тази област - (чл. 35, 36, 37, 43, 50, 51, 52).

2.2. Отговорни институции: МФ, МТСП, АЗ, НОИ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, областни и общински администрации.

2.3. План на действията

2.3.1. Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

- **Осигурени нормативни условия чрез КЗОО:**

- Анализ и контрол върху разходването на фонд "Безработица" за обезщетения и помощи при безработица

• **Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:**

б) С разширяване на дейността:

- стимулиране на работодатели за обучение и наемане на млади работници, инвалиди и сираци, продължително безработни и наети на непълно работно време - по регламента на (чл. 36, 50 и 51 от ЗНЗ);
- насърчаване на работодателите да наемат безработни на непълно работно време (чл.36, 50 и 51 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите да наемат безработни на непълно работно време.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 5 355 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 5 484 823 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност (чл. 52 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 268 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 425 907 лв. от ДБ

- *Дружества за заетост и структурно развитие* (чл. 40 от ЗНЗ):

Цел: Намаляване равнището на безработица чрез осигуряване на временна заетост на лица от преструктуриращи се производства и дейности, осигуряване на професионална квалификация на освободени лица, както и подпомагане на работодателите и местните власти при саниране, преструктуриране и подготовка на обекти за приватизация от местно и национално значение.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общински администрации, социални партньори.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост (до 24 месеца) на 8 323 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 14 732 853 лв. от ДБ, финансови вноски на учредителите/съдружниците/

• **Програма “Гъвкави форми на заетост” (чл. 43 от ЗНЗ):**

Цел: разкриване на нови работни места и осигуряване на осем месечна заетост на безработни лица с право на обезщетение; съхраняване на трудовите умения и/или придобиване на нова или допълнителна квалификация при необходимост от страна на работодателя; преодоляване на негативните последици, свързани с преструктурирането на икономиката на страната.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МФ, постоянни и временни комисии по заетостта, областни администрации, общински администрации, национално представителни организации на

работодателите и техните териториални структури, национално представителни организации на работниците и служителите, работодатели/ фирми-партньори по програмата.

Очаквани резултати: 4 355 души да започнат работа.

Необходими средства, източници за финансиране: 5 442 896 лв. от ДБ

- **Програма "Бърз старт"** за обучение по поръчка на работодател – по регламента на чл. 31 на ЗНЗ;

Цел: обучение за конкретно работно място.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, социални партньори.

Очаквани резултати: осигуряване на обучение на 246 безработни лица

Необходими средства, източници за финансиране: 10 407 лв. от ДБ.

- **Програма "Красива България"4:**

Цел: насърчаване на заетостта чрез укрепване потенциала на туристическия сектор; осигуряване на временна заетост и обучение за професионална квалификация на безработни лица.

Отговорни институции: МТСП, ПРООН, АЗ, общински администрации.

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 5 000 души; обучение на 1 500 безработни лица.

Необходими средства, източници за финансиране: 10 000 000 лв. от ДБ, 1 500 000 лв. от общински бюджети и 400 000 лв. от външни източници.

2.3.2.Новостартиращи действия (мерки и програми):

- Насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места (Чл. 56 (1) и (2) и чл.57 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общ. администрации, организации на работодателите

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 400 безработни лица

Необходими средства, източници за финансиране: 108 810 лв. от ДБ

3. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА АКТИВНО СТАРЕЕНЕ

Насока 3 от Директивите за заетост на Европейската комисия: ако е уместно съвместно със социалните партньори, ще бъде разработена политика за активно остаряване с цел повишаване на капацитета на по-възрастните работници, както и насърчаване на тяхното по-дълго оставане на работа, в частност чрез:

- Приемане на мерки за поддържане на капацитета за работа и уменията на по-възрастните работници, не на последно място на пазара на труда, основан на знанията, особено чрез

достатъчен достъп до образование и квалификация, въвеждане на гъвкави трудови споразумения, включително почасова работа при желание на работника, както и повишаване на вниманието на работодателите към потенциала на по-възрастните работници.

- Преглед на данъчната система и системата за обезщетения с цел намаляване пречките и създаването на по-благоприятни условия за оставане на по-възрастните работници на пазара на труда.

3.1. Текущо състояние

Тази насока беше въведена от Европейската комисия през 2000 г. и до 2001г. по този въпрос няма предприети мерки.

Министерство на труда и социалната политика си поставя за цел да координира усилията на различни институции и органи от правителствения и неправителствен сектор, научните среди и социалните партньори, които се занимават с проблемите на стареенето, да обедини техните виждания, за да се постигне обща позиция и качествено решение на проблемите, породени в резултат на демографското застаряване на населението.

За страните в преход демографското застаряване е една от основните характеристики. България не прави изключение от тази обща тенденция. Процесът на застаряване има своите последствия във всички сфери на икономическия и социален живот: здравеопазване, заетост, пазар на труда, социална закрила, икономически растеж. В страни, намиращи се в период на икономическа и социална трансформация, каквато е България, този процес е съчетан с обедняване на населението и намаляване на финансовите ресурси, което налага спешна адаптация на политиката и мерките за подобряване на живота на възрастните хора. Налага се спешна адаптация на системата за квалификация, така че да се осигури квалификация или преквалификация, адекватна на изискванията на пазара на труда, и за лицата в зряла, предпенсионна и пенсионна възраст, така че да им се осигури заетост.

3.2. Отговорни институции –МТСП, МОН, АЗ, МИ, МРРБ, МЗГ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите

3.3. План на действията

3.3.1. Предприети действия:

- **Осигурени нормативни условия чрез ЗПОО: Раздел II чл.12, чл. 13 Програми за лица, навършили 16 години**

Цел: Разширяване обхвата на лицата, включени в начално професионално обучение за актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация.

Отговорни институции: МОН, МТСП

Очаквани резултати: Разработване на програми Д и Е, съгласно чл. 10 и чл. 12 от ЗПОО

3.3.2. Новостартиращи действия:

Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- *Обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни (Раздел I, чл. 58 от ЗНЗ):*

Цел: Разработване на стратегия за обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни

Отговорни институции: МТСП, МОН

Очаквани резултати: Организиране на Национална система за обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни.

• *Въвеждане на индикатори за наблюдение: “застрашени от предстоящо оставане без работа лица над 45 години”, “обучение за професионална квалификация на лица над 45 години”.*

Цел: Създаване на ранно предупредителна система за увеличаване нивото на участие на пазара на труда на възрастните работници

Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, представителните организации на работодателите и на работниците и служителите.

Очаквани резултати: Създаване на ранно предупредителна система.

4. РАЗВИТИЕ НА УМЕНИЯ, НЕОБХОДИМИ ЗА НОВИЯ ПАЗАР НА ТРУДА, В КОНТЕКСТА НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Насока 4 от Директивите за заетост на Европейската комисия: Да се подобри качеството на системите за образование и обучение, както и на съответните учебни планове и програми, включително осигуряване на подходящо професионално ориентиране в контекста, както на началното обучение, така и на ученето през целия живот, осъвременяване и повишаване на ефективността на системите за чиракуване и обучение на работното място, и насърчаване развитието на многофункционални местни учебни центрове.

Цели: 1. Осигуряване на младите хора с базисни умения, съответстващи на нуждите на пазара на труда и необходими за участие в ученето през целия живот;

2. Намаляване на неграмотността сред младежите и възрастните и устойчиво намаляване на броя на младите хора, отпадащи преждевременно от образователната система. Особено внимание следва да се отдели на младите хора с трудности при научаването и с образователни проблеми.

3. Създаване на условия за улесняване на достъпа на възрастни, включително и тези, които не са на постоянни трудови договори, до ученето през целия живот, за да се увеличи дялът на лицата в трудоспособна възраст (15 до 64 г.), участващи във всеки момент в образование и обучение. В тази връзка страните-членки следва да си поставят съответните цели.

4.1. Текущо състояние

Действията, насочени към осигуряване на професионална квалификация за развитие на пригодността за заетост, по принцип са съобразявани с изискванията на новата икономика, основана на знанието. Същевременно, обучението е извършвано в контекста на ученето през целия живот, което в България има своите специфични традиционни характеристики.

През 2001 г. беше разработен Национален доклад за ученето през целия живот на основата на Меморандума на Европейската комисия за Ученето през целия живот. С този документ и други конкретни действия България се присъедини към общоевропейския дебат върху необходимостта от изготвяне и реализиране на цялостна стратегия в тази област.

Образователната система постепенно насочва дейността си към изпълнение на основните изисквания и послания, които са свързани с развитието на новата икономика и информационното общество. Необходимата мобилност и адаптивност във функционирането в тази насока се осъществява чрез:

- осигуряване разработването на учебни планове и програми съобразно изменящите се икономически изисквания; включват се модули за знания по икономика, предприемачество, маркетинг, мениджмънт, фирмено право, бизнес-комуникации и т.н.;
- подготовка за приемане и внедряване на Държавни образователни изисквания на основата на утвърдена рамка за разработването им;
- актуализиране и усъвършенстване на учебното съдържание; включване в учебните програми, съобразно необходимостта, на ключови знания и умения за различните професионални направления, и т.н.

Тези мерки са насочени към създаването на възможности за младите хора да получават знания и умения, необходими за включването им на съвременния пазар на труда и за по-нататъшното им обучение в контекста на ученето през целия живот. Те са актуални предвид продължаващото високо равнище на безработица сред младите хора. Значителна част от тях са без професионална квалификация, а по-голямата част - с ниско образование и ниска квалификация.

Обучението на лица над 16 г. възраст - безработни и заети продължава да се осъществява в двете основни направления - по условията на Кодекса на труда и на основата на социалния диалог за заетите, и обучение на безработните лица, организирано от АЗ по регламента на ЗНЗ. В ЗНЗ особено внимание се отделя на създаването на възможности за обучение на безработни лица с оглед осигуряването на заетост. Но независимо от премахването на ограничителното условие за извършване на обучение само за конкретно работно място, заявено от работодател и през 2001 г. броят на обучените за придобиване на професионална квалификация безработни е незначителен в сравнение с общия брой на безработните - едва 2.5 %. Причината се корени преди

всичко в недостига на средства във фонд "ПКБ", който е основният източник за финансиране на обучение на безработни лица.

Характерна е продължаващата тенденция на засилен интерес, особено при безработните лица и младите хора към обучение за професионална квалификация, предимно в съвременните области, свързани с развитието на новата икономика и информационните технологии.

За разлика от тази положителна тенденция, все още се не се осъзнава от страна на работодателите на ролята и необходимостта от инвестиране в дейности по ученето през целия живот, както с оглед повишаване пригодността за заетост, така и за икономическата стабилност на конкретното производство и икономиката и обществото като цяло.

Стабилизира се дейността на създадената през 2000 г. Национална агенция за професионално образование и обучение. Разработен и утвърден е нов списък на професиите за професионално образование и обучение, съобразен с международната стандартна класификация ISKED / 97 и ISKO-89. Целта е окрупняване на професиите, осигуряване на по-голяма мобилност и адаптивност, улеснено преминаване от една в друга квалификация. Бяха утвърдени процедурата и документите за лицензиране на учебни институции - професионално учебни центрове и започна самият процес на лицензирането им с оглед установяването на високи критерии за качество на обучението.

4.2. Отговорни институции: МТСП, МОН, АЗ, НАПОО, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, МИ, МК, МРРБ, областни и общински администрации, НПО.

4.3. План на действията

4.3.1. Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

- Изпълняват се редица програми за усъвършенстване на качеството на професионалното образование и обучение;
- Продължава реформата на общото и професионално образование и обучение;
- Осъществява се процес на лицензиране на центрове за професионално обучение
- Организиране от АЗ на обучение за придобиване на професионална квалификация (чл. 63 от ЗНЗ):

Цел: осигуряване на обучение за професионална квалификация в съответствие с потребностите на пазара на труда и изискванията на работодателите

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: квалификация на 24 300 души.

Необходими средства, източници на финансиране: 4 837 700 лв. от

ДБ.

- чл. 42, т. 4 и т. 5 от ЗПОО - лицензиране на институции за професионално обучение, разработване на ДООИ в съответствие със Списъка на професиите.

• Проекти и модули за професионална квалификация по регионални програми за увеличаване на заетостта:

Цел: осигуряване на професионална квалификация на заети и безработни лица.

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- "Старт в бизнеса" - област София :

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 90 души и квалификация на 450 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 463 501 лв. от ДБ

- "Шанс за всеки" - област София- описан в т. 1.3.1;

- "Подобряване социалната и трудова интеграция на хора с увреждания" - област София:

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 10 души и квалификация за 32 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 14 570 лв. от ДБ

- "Насърчаване на заетостта" - област София.

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 450 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 000 лв. от ДБ

- "Успешен бизнес" - област Кюстендил:

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 104 души; заетост на 50 души.

Необходими средства, източници за финансиране: - 68 220 лв. от ДБ

- "Аз мога" - област Кюстендил:

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 298 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 167 926 лв. от ДБ

- "От обучение към заетост" - област Перник:

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 35 лица

Необходими средства, източници за финансиране: 2 100 лв. от ДБ

- "Ограмотяване, квалификация и заетост" област Софийска.

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация за 11 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 6 818 лв. от ДБ

- "Квалификация за заетост" област Софийска:

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 145 души

Необходими средства, източници за финансиране: 8 700 лв. от ДБ

- "Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от ДДЮ в Благоевградска област":

/описан в т. 1.3.1 /

- "Стимулиране на самонаемането и развитието на малък

бизнес" - област Монтана:

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация и заетост на 60 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 800 лв. от ДБ

- "Започване на собствен бизнес" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 30 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 6 396 лв. от ДБ

- "Да живеем по-добре" област Търговище

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 580 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 155 500 лв. от ДБ

- "Започване на собствен бизнес" община Лом

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 15 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 360 лв. от ДБ

- "Самонаемането - моят избор" - област Велико Търново

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 135 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 27 760 лв. от ДБ

- "Развитие на дребното и средно фермерство в Сливенска област - Агробизнес инкубатор"

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 45 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 9 300 лв. от ДБ

- "Успешен старт в живота" – област Перник

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 75 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 4 500 лв. от ДБ

- "Първи стъпки в кариерата" – област Кюстендил

Очаквани резултати: осигуряване заетост на 20 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 15 541 лв. от ДБ

- "Шанс за младите" област Търговище

Очаквани резултати: квалификация – 116 души; заетост за 80 души

Необходими средства, източници за финансиране: 159 952 лв. от ДБ.

- "Газификация на общини-квалификация за заетост" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 30 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 350 лв. от ДБ

- "Тунел под връх Шипка" област Габрово

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 15 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 900 лв. от ДБ

- "Равен шанс"- обл. Кюстендил

Очаквани резултати: квалификация на 299 души

Необходими средства, източници за финансиране: 35 370 лв. от ДБ.

- "Усъвършенстване на човешките ресурси- основа за развитието на предприемачеството"- обл. Ямбол

Очаквани резултати: квалификация на 15 души

Необходими средства, източници за финансиране: 670 лв. от ДБ.

- "Искам, мога, ще успея"- обл. Ямбол

Очаквани резултати: квалификация на 70 души

Необходими средства, източници за финансиране: 3 854 лв. от ДБ.

• **Проект "Програма за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост" за районите Перник/София, Родопи, Бургас**

Цел: намаляване на социалните последици от реструктурирането и приватизацията на стоманодобивните и минни предприятия в трите региона; повишаване на капацитета на институциите в България за управление и прилагане на структурни фондове в бъдеще.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, общини, социални партньори и Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие.

Очаквани резултати: 102 проекта; обучение на 5 299 безработни лица; разкриване на нови работни места - 4 189, от тях 2 955 за временна и 1 234 за постоянна заетост

Необходими средства, източници за финансиране: 20 220 142 лв. от програма ФАР и 386 749 лв. от ДБ

б) С разширяване на дейността:

• **Проект "Инвестиране в обновяването на институциите за професионално образование и обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)

(описан в т. 1.3.1)

• **Проект "Професионално обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)

(описан в 1.3.1)

• **Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи - възпитаници на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България.**

(описан в т. 1.3.1.)

4.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

- Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ):

Цел: повишаване пригодността за заетост на наетите работници и служители

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 200 души

Необходими средства, източници на финансиране: 20 000 лв. от ДБ

- насърчаване на работодателите да осигурят професионално обучение за заети лица за определен срок и заетост на безработни лица за срока на обучение (чл. 45 от ЗНЗ):

Цел: повишаване пригодността на заетост на заетите работници и служители

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 150 души

Необходими средства, източници на финансиране: 18 930 лв. от ДБ
- насърчаване на работодател за разкриване на работни места за стажуване и чиракуване (чл. 46 от ЗНЗ):

Цел: разкриване на специални работни места за придобиване на квалификация

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, работодатели.

Очаквани резултати: заетост на 250 души

Необходими средства, източници на финансиране: 29 745 лв. от ДБ

• ***Промени в законовата и подзаконовата нормативна уредба в системата на средното образование***

Цел: подобряване качеството на професионалното образование и обучение

Отговорни институции: МОН, НАПОО

Очаквани резултати: подобряване нормативната основа на професионалното образование и обучение, повишаване качеството на обучението за професионална квалификация и преквалификация на работната сила.

• ***Проект "Изследване на потребностите от обучение и разработване на методика за изследване на потребностите и обвързване на възможностите за заетост, организиране на семинар-обучение"***

Отговорни институции: МТСП, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ.

Очаквани резултати: Идентифициране и адаптиране на подходящи методи за прогнозиране на заетостта и нуждите от професионална квалификация на областно равнище; Провеждане на 6 семинара във всеки район за планиране, с цел повишаване на капацитета на комисиите по заетостта за разработване и осъществяване на регионални стратегии за заетост,

Необходими средства, източници на финансиране: 10 000 лв. от ДБ

• ***Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за чиракуване.***

Цел: Осигуряване реална нормативна, организационна и материална база за обучение на ученици чрез чиракуване;

Отговорни институции: МОН, работодатели, отраслови министерства, МТСП

Очаквани резултати: Определяне на професионалните области и региони, които съществуват възможности за обучение на работно място и за чиракуване. 10 % от завършващите да получат обучение за професионална квалификация чрез чиракуване.

Необходими средства: 140 000 лв. от ДБ.

• ***Система за професионално ориентиране, информиране и консултиране***

Цел: Усъвършенстване на дейността по професионално ориентиране на ученици, безработни лица.

Отговорни институции: МОН, МТСП, АЗ, ДАМС, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, учебни институции

Очаквани резултати: Консултиране и насочване към професионално обучение на ученици и безработни, повишаване на дела на завършилите съответното обучение в структурата на насочените, повишаване дела на започналите работа (в общата съвкупност на регистрираните безработни).

• ***Разработване, утвърждаване и прилагане на система от държавни образователни изисквания за професионална квалификация и на критерии за лицензиране на доставчиците на обучение***

Цел: Повишаване и контрол върху качеството на обучението

Отговорни институции: НАПОО, МОН, МТСП, АЗ, обучаващи организации, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, образователни институции

Очаквани резултати: подобряване нормативната основа на обучението за професионална квалификация, повишаване качеството на обучението и придобитата професионална подготовка, повишаване равнището на професионалната квалификация на работната сила.

• ***Проект “Изграждане на система за проучване, набиране, текуща обработка на информация и оценка на потребностите на работодателите от професионална квалификация на работната сила в регионален аспект”***

Цел: Информационно обезпечаване на държавните органи с компетенции в ПОО за възрастни за формиране на национални и регионални стратегии и политики за увеличаване на заетостта.

Отговорни институции: МТСП, БСК, АЗ.

Очаквани резултати: 1. Увеличаване на ефекта от реализацията на съществуващите програми, както и осъществяване на нови целеви програми за заетост чрез професионално обучение и квалификация; 2. Повишава ефективността на мерките за обучение; 3. Определяне на потребностите от адекватна професионална квалификация; 4. Развитие на националната система за непрекъснато професионално обучение.

Необходими средства, източници на финансиране: 81 937 лв. от ДБ, 16 776 лв. от БСК и 100 775 лв. от външни източници.

- **Проект “Създаване на регионална мрежа за икономическо образование на училищно ниво - ESO_NET”** в рамките на Пакта за стабилност.

Цел: Коопериране на училищата с учебно-тренировъчни фирми, в които се симулират дейности от стопанската практика.

Отговорни институции: МОН, училища

Очаквани резултати: обучение на 120 лица, степен на реализация на пазара на труда-80%.

Необходими средства, източници за финансиране: 444 хил. евро от Република Австрия.

- **Проект “Образование и обучение по туризъм в Югоизточна Европа - икономическо образование, национални мрежи и трансгранично коопериране”** – в рамките на Пакта за стабилност.

Цел: Изграждане на регионална мрежа между училища по туризъм

Отговорни институции: МОН, училища

Необходими средства, източници за финансиране: 312 хил. евро от Република Австрия.

- **Проекти и модули за професионална квалификация по регионални програми за увеличаване на заетостта:**

Цел: осигуряване на професионална квалификация на заети и безработни лица.

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП.

- **“Стратегия и управление на собствен бизнес” – област Шумен**

Очаквани резултати: заетост на 25 души; квалификация – 35 души

Необходими средства, източници за финансиране: 33 950 лв. от ДБ

- **“Ограмотяване, квалификация и заетост**

Очаквани резултати: квалификация 105 души

Необходими средства, източници за финансиране: 31 405 лв. от ДБ

- **“Стимулиране на заетостта в конкурентна пазарна среда чрез професионална квалификация на човешките ресурси”- област Бургас**

Очаквани резултати: квалификация на 71 души

Необходими средства, източници за финансиране: 30 892 лв. от ДБ

- **“Осигуряване трудова реализация чрез квалификация на безработни младежи от 16 до 24 годишна възраст с основно и средно образование в община Бургас ”**

Очаквани резултати: квалификация на 47 души

Необходими средства, източници за финансиране: 21 209 лв. от ДБ.

5. КОМПЮТЪРНА ГРАМОТНОСТ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Насока 5 от Директивите за заетост на Европейската комисия:
Развиване на ученето чрез интернет (e-learning) за всеки гражданин.
Полагане на усилия за осигуряване на достъп до интернет и мултимедийни ресурси за всички училища и на всички участващи в този процес учители - умения за използване на тези технологии, за да се осигури на всички ученици широка дигитална грамотност.

5.1. Текущо състояние

Компютърните умения са неотменим компонент на професионалната квалификация и важно условие за повишаване пригодността за заетост чрез същността си на ключова квалификация. Нарастващата компютъризация на производството и услугите, развитието на високите технологии и на информационно-комуникационните дейности, изискват наличието на основен минимум и на развити специализирани знания за работа с електронна техника. Компютърните умения са необходимо условие за развитието и разпространението на формите на учене чрез интернет и като цяло - на дистанционното обучение.

Пазарът на труда се развива интензивно, настъпват промени в структурата и характеристиката на работните места по отношение на изисквания за работа с компютър и друга електронна информационна и комуникационна техника. В силно високо-технологичните отрасли, средно високо-технологичните отрасли, в сектора на услугите, високо-технологични услуги в преработващата промишленост в страната са заети около 8-10% от общо заетите лица. Най-бързо се развиват дейностите свързани с индустрията за програмни продукти.

Основа на развитието на потребностите от интернет-обучение и компютърни знания са разработените стратегически документи:

- Национална стратегия и програма за развитие на информационното общество;
- Национална стратегия за развитие на високите технологии;
- Национална програма за развитие на информационното общество в Р България;

Основната законодателна уредба за развитие на този вид обучение се съдържа в Закон за народната просвета, Закон за професионалното образование и обучение, Закон за висшето образование, Закон за закрила при безработица и насърчаване на заетостта и др.

Разработена е и се изпълнява Национална образователна стратегия за интегриране на информационно-комуникационните технологии в училищното обучение. Тя е насочена към постигане на целите:

- Всеки завършващ средното образование да познава и използва основни ИКТ;
- Всеки завършващ средно професионално или висше училище да владее основни ИКТ, използващи се в съответната професионална област;

- Средните и висши училища да подготвят специалисти за развитието на информационната индустрия.

На тази основа се развиват различни форми на обучение за постигане на компютърна грамотност и квалификация.

В образователната система във всички учебни планове от цикъл *А-Общообразователна подготовка* задължително се включва като учебен предмет "Информационни технологии". Част от училищата имат компютърни кабинети. Във висшето образование в областта на информационните технологии и тяхното приложение обучение осъществяват техническите университети - София, Варна, Русе, Габрово, икономическите университети - УНСС, Варненски икономически университет, Американският университет в Благоевград, Нов български университет.

Обучението на възрастни се осигурява предимно от центрове за професионално обучение и професионални училища и професионални гимназии. Преобладаващата част от тях предлагат курсове за компютърно и интернет-обучение. Не малка част от тях имат добра материално-техническа база за целта.

На добро ниво е квалификацията на обучаващите в тази област.

Съществен проблем е изоставането като цяло на компютризицията на производството и бита. Съществен проблем е и обучението за компютърни знания в малките и отдалечени населени места. Това е съществена пречка за разпространяването на компютърните знания, както и за прилагането на интернет-обучение и една от основните съвременни форми на обучение - дистанционното обучение за реализиране на ключовото послание на Меморандума за Ученето през целия живот - доближаване на ученето до всеки гражданин на страната.

С оглед засилване разпространяването на интернет-обучението и масовизиране постигането на компютърна грамотност и квалификация се предвиждат следните специални действия:

- Приемане на Закон за високотехнологичните паркове, които да окрупнят и легитимират българската технологична индустрия;
- Стимулиране на всички предприятия, занимаващи се или ползващи високи технологии;
- Допълнителни стимули и преференции при инвестиране в българско висше учебно заведение в областта на високите технологии;
- Въвеждане на Интернет образование в средните училища - безплатен Интернет достъп, специални часове за новата икономика и технологиите, върху които тя се базира.

5.2. Отговорни институции: МОН, НАПОО, МИ, МТСП, МК, АЗ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, МРРБ, областни и общински администрации, НПО.

5.3. План на действията

5.3.1.Предприети действия:

а) Продължаващи:

- Изпълняват се проекти за усъвършенстване на качеството на професионалното образование и обучение, в т.ч. чрез усъвършенстване структурата и съдържанието на учебните програми
- Продължава реформата на общото и професионално образование и обучение;
- Извършва лицензиране на центрове за професионално обучение.

б) С разширяване на дейността:

- **Проект "Професионално обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране)
(описан в 1.3.1.)

- **Проект "Инвестиране в обновяване на институциите за професионално образование и обучение" ФАР 2000** (Северозападен и Южен Централен район за планиране)
(описан в 1.3.1.)

- **Проект "Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"**
(описан в 1.3.1.)

6. АКТИВНА ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВОТО ПРИ НАМИРАНЕ НА РАБОТА И ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА ВЪЗНИКВАЩИ ТРУДНОСТИ В НОВИТЕ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАРИ НА ТРУДА.

Насока 6 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Увеличаване на усилията, ако е целесъобразно съвместно със социалните партньори, за идентифициране и предотвратяване на възникващи трудности по отношение на недостига на работна сила в определени сектори, професии и региони, съществуващ едновременно с безработицата и изключването от пазара на труда.

Цели: 1. Разработване на политика за предотвратяване на недостига на умения;

2. Насърчаване на професионалната и географска мобилност;

6.1. Текущо състояние

Безработицата и изключването от пазара на труда съществуват едновременно с недостига на работна сила в определени сектори, професии и региони. С подобряване състоянието на заетостта и ускорените темпове на технологична промяна тези проблемни области се

увеличават. Невъзможността на активната политика да предотврати или да се пребори с възникващия недостиг на работна сила, ще накърни конкурентноспособността, ще повиши инфлационното напрежение и запази структурната безработица висока. Мобилността на работниците следва да бъде улеснена и насърчавана.

Професионалната мобилност е от значение защото е част от идеята на свободата на движение на хора. Тя е възможност за развитие капацитета на работната сила. Развитието, насърчаването и регулирането на професионалната мобилност са необходими за практическото реализиране на свободата на движение на хора и в частност на свободното движение на работници като се премахнат пречките от професионален и географски мащаб. Професионалната мобилност се основава на обучение за професии, свързани с изискванията на новата икономика, основана на знанията и с развитието на информационните технологии. Същевременно са необходими мерки за осигуряване на по-висока степен на професионална квалификация и с наличието на комплекс от знания и умения, включително базисна и ключова квалификация. В тази връзка особено значение имат мерките и програмите за свързване на образованието и обучението за професионална квалификация с труда. Това са мерките по успешното провеждане реформата в образователната система и увеличаването пригодността за заетост чрез функционирането на национална система за обучение за професионална квалификация за възрастни в контекста на ученето през целия живот.

6.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, социални партньори.

6.3. План на действията

6.3.1. Предприети действия:

- Глава VI, раздел I – Посреднически услуги от ЗНЗ

Цел: насочване на работодателите и търсещите работа към информирание и консултиране, подходящи програми и мерки за заетост, подпомагане за започване на работа, включително в друго населено място в страната или в други държави, както и услуги за започване на самостоятелна стопанска дейност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ, физически и юридически лица, извършващи посредническа дейност

- Насърчаване географската мобилност на безработните лица (чл. 42 от ЗНЗ):

Цел: стимулиране на безработните лица да започнат работа извън границите на населеното място по постоянното им местоживее

Отговорни институции: МТСП, АЗ, териториални поделения на АЗ

Очаквани резултати: насърчаване географската мобилност на 1 464

безработните лица.

Необходими средства, източници на финансиране: 366 583 лв. от ДБ

6.3.2. Новостартиращи действия(мерки и програми):

6.3.2.1. Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:

- чл. 57 от ЗНЗ – описан в т. 2.3.1
- чл. 43 от ЗНЗ- описан в т. 2.3.1

6.3.2.2. Дялово участие по проекти, изпълнявани от Дирекция "ППТ", съгласно двустранни сътрудничества (Франция, Холандия и др.) и финансиране и управление на Българо-германски центрове за професионално обучение.

Цел: насърчаване професионалната мобилност чрез провеждане на обучение на безработни лица, съобразено с европейските изисквания и издаване на сертификати, признавани в страните-членки на ЕС.

Отговорни институции: МТСП, МОН, МИ, АЗ

Очаквани резултати: обучение на 1800 безработни и заети лица в дългосрочни и краткосрочни курсове за професионално обучение и в семинари

Необходими средства, източници на финансиране: 1 551 998 лв. от ДБ

7. БОРБА С ДИСКРИМИНАЦИЯТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ЧРЕЗ ДОСТЪП ДО ЗАЕТОСТ

Насока 7 от Директивите за заетост на Европейската комисия – Разгръщане на политика за подпомагане и насърчаване интеграцията на неравнопоставените групи и лица чрез осигуряване придобиването на подходящи умения за реализация на пазара на труда:

Цели: 1. Идентифициране и борба срещу всякаква форма на дискриминация при достъпа до пазара на труда, до образование и обучение;

2. Развитие на методи, съдържащи ефективни превантивни и активни мерки за насърчаване на интеграцията на пазара на труда на групите и лицата в риск или неравнопоставено положение, с цел преодоляване на маргинализацията им, създаването на "работещи бедни" и изпадането в социално изключване;

3. Осъществяване на подходящи мерки за посрещане на нуждите на лицата с увреждания, етническите малцинства и работниците-мигранти, с цел тяхното интегриране на пазара на труда, и поставяне национални цели, където е необходимо.

7.1. Текущо състояние

Националното ни законодателство се характеризира с най-висока степен на гарантиране на правата на човека, в т.ч. правото на равен достъп до пазара на труда. В условията на съществен дисбаланс между

търсенето и предлагането на работна сила и висока степен на безработица възможностите за реализация на лицата, които са с по-ниско образование, без квалификация, без трудови умения и т.н. са ограничени. В тази връзка се налага да се предприемат действия за повишаване на тяхната конкурентноспособност чрез придобиване на подходяща пригодност за заетост на основата на професионално обучение, професионално ориентиране и мотивиране, трудов стаж, трудова мобилност и т.н. В практиката идентифицираните групи работна сила в неравностойно положение на пазара на труда са: дълготрайно безработни; младежи, завършили степен на образование без професионална квалификация; жени, деквалифицирани след продължителна незаостост поради отглеждане на деца; лица, без или с ниска степен на образование и професионална квалификация и недостатъчна мотивация за обучение и заетост от някои етнически групи; лица с трайно намалена трудоспособност. Следва да се има предвид, че отделните групи се смесват, както по общ брой, така и при разпределението им в отделните мерки по заетостта, в т.ч. за повишаване пригодността им за заетост.

7.2. Отговорни институции -МТСП, МОН, АЗ, МИ, МЗ, МЗГ, МФ, областни и общински администрации, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, НПО.

7.3. План на действията

7.3.1.Предприети действия от предходен период:

а) Продължаващи действия:

-Програма за временна заетост и Програма "Зима"- /описана в т. 1.3.1, чл. 54 от ЗНЗ/

-Програма "Ограмотяване, квалификация, заетост" /описана в т. 1.3.1, чл. 38 от ЗНЗ/.

- **Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежите – възпитаници на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, в България**

(описана в т. 1.3.1)

- **-Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование**

(описана в т. 1.3.1)

б) С разширяване на дейността:

- **Осигурени нормативни условия чрез ЗНЗ:**

Цел: Осигуряване на равни възможности чрез социално-икономическа интеграция на рисковите групи на пазара на труда чрез стимулиране на работодатели за обучение за придобиване на професионална квалификация от млади работници, инвалиди и

сиращи, продължително безработни и лица, изтърпели ефективно наказание “лишаване от свобода”.

Отговорни институции: АЗ, работодатели.

- чл. 36 от ЗНЗ /описан в т. 2.3.1./;
- чл. 37 от ЗНЗ /описан в т. 1.3.1/;
- чл. 39 от ЗНЗ /в. т.1.3.1/;
- чл. 52 от ЗНЗ /описан в т. 2.3.1./;

•Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

• *Отговорни институции:* областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП

- *Микропроект “Подобряване на социалната и трудова интеграция на хора с увреждания”, област София*
описан в т.4.3.1.

- *Микропроект “Равен шанс”, област Благоевград*
описан в т.1.3.1.

- *Микропроект “За стимулиране на заетост, за трудова и социална адаптация на ромското население в област Монтана и осигуряване възможности за постоянни трудови доходи”, област Монтана*

Очаквани резултати: осигуряване на квалификация на 1 500 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 2 564 100 лв. от ДБ

- *“Подобряване на социалната и трудова интеграция на инвалидизирани лица” област Търговище*

Очаквани резултати: заетост за 17 души

Необходими средства, източници за финансиране: 16 952 лв. от ДБ.

- *“Създаване на работни места за безработни младежи до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Силистра”*
(описан в т. 1.3.1)

• *Осигурени нормативни условия по ЗНЗ:*

- Насърчаване на работодателите да приемат за обучение за придобиване на професионална квалификация и/или стажуване безработни младежи до 29 г. (чл. 41 от ЗНЗ):

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 250 души.

Необходими средства, източници за финансиране: 79 745 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат регистрирани безработни жени – самотни майки /осиновителки/ и/или майки с деца до 3-

годишна възраст (чл. 53 от ЗНЗ).

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 200 души.

Необходими средства, очаквани резултати, източници и средства на финансиране: 317 280 лв. от ДБ.

- насърчаване на работодателите да наемат безработни лица, изтърпели ефективно наказание “лишаване от свобода” (чл. 55 от ЗНЗ):

Очаквани резултати: осигуряване на заетост на 200 души.

Необходими средства, очаквани резултати, източници за финансиране: 26 440 лв. от ДБ.

Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)
(описан в т.1.3.1.)

7.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

• **Социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта /до стартиране дейността на Фонда продължава действието на Фонд регионални инициативи/**

Цел: подпомагане действията по насърчаване на заетостта в области със смесено население и най-висока безработица.

Отговорни институции: МТСП, областни администрации, социални партньори.

Необходими средства, очаквани резултати, източници на финансиране: 5 000 000 заем от Световната банка; 1 000 000 лв. за дялово участие по финансиране на проекти по СИФ от ДБ.

• **Проекти и модули в регионални и общински програми за заетост**

Цел: осигуряване на професионално обучение и заетост на млади хора и продължително безработни лица:

Отговорни институции: областни и общински администрации, териториални поделения на АЗ, партньори по микропроекти, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ, МТСП

- **“Стимулиране на заетостта за трудова и социална интеграция на безработни лица и осигуряване на възможности за постоянни трудови доходи” – област Хасково**

Очаквани резултати: заетост на 60 души; квалификация 50 души

Необходими средства, източници за финансиране: 70 604 лв. от ДБ

- **“Работещи жени” – област Русе**

Очаквани резултати: осигуряване на временна заетост на 150 души

Необходими средства, източници за финансиране: 152 605 лв. о

7.3.3. Действия които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- **Проекти за подпомагане на инвалиди за интегрирането им в обществения живот чрез укрепване потенциала на туристическия сектор; специализирани програми за индивидуална заетост**

Цел: Интегриране на инвалиди в заетостта

Отговорни институции: МТСП, АЗ, МРРБ, МИ, областни и общински администрации, социални партньори

Очаквани резултати: обучени и заети, вкл. самостоятелна заетост.

Необходими средства, източници на финансиране: ФАР, ДБ.

СТЪЛБ II ОТ ДИРЕКТИВИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ЗАЕТОСТ - РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

8. УЛЕСНЯВАНЕ СТАРТИРАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА БИЗНЕСА

Насока 8 от Директивите за заетост на Европейската комисия-
Създаване на нови фирми и на условията за растеж на малки и
средни предприятия. Намаляване и опростяване на
административната и данъчна тежест за малките и средни
предприятия.

Цел: Значително намаляване на непредвидените разходи и
административната тежест за бизнеса, особено при създаване на
предприятие и при наемане на допълнителна работна сила.

8.1. Текущо състояние

Подобряването на средата за развитие на малкия бизнес и
насърчаването на неговия растеж и конкурентноспособност стои в
центъра на вниманието на правителството. Разработена е от Агенцията за
малки и средни предприятия Национална стратегия за насърчаване на
развитието на малките и средни предприятия в България през 2002 – 2006
г. Основната цел на Стратегията е създаване на благоприятна среда и
условия за развитието на конкурентноспособен сектор на МСП, които ще
ускорят икономическия растеж на страната, при запазване на
макроикономическата стабилност.

С постигането на целта и прилагане на стратегията,
правителството ще осигури:

- свобода на конкуренцията и предприемачеството;
- създаване на нови работни места;
- повишаване на експортната активност на МСП;
- създаване и стимулиране на високотехнологични производства;
- увеличаване на инвестициите в сектора на МСП;
- развитие на мениджърските умения у предприемачите.

Дефинирани са и приоритетите на правителството при опростяване
на административната и нормативна среда за МСП, а именно:

- увеличаване на прозрачността в дейността на държавната
администрация;
- въвеждане на предварителна оценка на проекти за нормативни
актове от гледна точка на тяхното въздействие върху фирмите;
- законодателно уреждане на принципите за въвеждане и прилагане
на лицензионни, разрешителни и регистрационни режими;
- усъвършенстване на механизмите за координиране на дейностите и
програмите на държавните органи в полза на МСП;
- усъвършенстване на регистрите и обмена на информация между

държавните органи;

- изграждане и поддържане на информационна система за административните процедури, свързани с бизнеса;
- въвеждане на административно обслужване “на едно гише”;
- осигуряване на максимална публичност, прозрачност и свободна конкуренция при участието на МСП в процедурите за възлагане на обществени поръчки и приватизацията.

През периода на прехода ни към пазарна икономика и вследствие на структурната реформа в страната е налице тенденция към намаляване броя на застите.

Ускоряването на структурната реформа в страната, основен елемент на която е приватизацията или ликвидацията на държавни предприятия, както и спада на икономическата активност на фирмите от частния сектор, които в резултат на кризисни ситуации в световната и регионална икономика съкратиха и замразиха своята дейност, са фактори, които въздействаха ускоряващо върху намаляване на заетостта.

Приватизираните фирми намаляваха заварената /придобита/ заетост с цел да оптимизират своите разходи, а държавните фирми – за да оптимизират заетостта си и да подобрят своето финансово състояние и така да избегнат регулаторния режим за нарастване на средствата за работна заплата.

Секторът, от който се очаква да допринесе за повишаване на заетостта в икономиката е секторът на нововъзникващи частни предприятия, които в повечето случаи са малки или средни предприятия, в т.ч. и микропредприятия / в съответствие с класификационното определение по Закона за МСП/.

Официалните данни за заетостта по отрасли и сектори на икономиката потвърждават, че заетостта в малките и средни предприятия е нараснала, но този ръст не успява да компенсира загубата на работни места в големите фирми, а само ограничава спада на общата заетост в страната.

Делът на фирмите според тяхната големина и отрасъл в заетостта през 1999г е следния:

/в проценти/										
О т р а с ъ л	Микро предприятия		Малки предприятия		Средни предприятия заети лица		Предприятия със 101 до 250		Големи предприятия	
	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г	1998г	1999г
Селско и горско стопанство	8,6	11,4	33,6	36,4	21,8	18,6	27,0	18,1	9,0	15,4
Добивна индустрия	0,3	0,5	1,5	1,8	1,4	2,2	6,0	7,6	90,8	88,0
Преработваща индустрия	6,7	7,4	10,1	11,7	8,5	9,8	16,2	17,8	56,4	53,3
Производство и разпределение на										

ел. енергия, газ и вода	0,2	0,2	0,8	0,8	1,5	1,5	3,5	3,6	93,9	93,8
Строителство	14,7	15,6	22,3	23,8	15,9	16,2	24,5	23,7	22,6	20,7
Търговия	59,0	60,3	21,2	22,2	7,2	6,8	6,1	5,5	6,6	5,2
Хотели, обществено хранене	55,0	54,8	12,0	13,8	6,2	7,3	10,2	9,1	16,6	15,0
Транспорт и съобщения, агенции за пътуване и туризъм	14,0	13,0	5,7	5,7	5,1	5,1	8,5	6,9	66,6	69,4
Финанси, кредит и застраховки	42,3	45,6	32,9	34,9	5,6	6,9	3,9	5,9	15,3	6,8
Операции с недвижимо имущество	38,9	37,8	20,1	20,1	10,7	10,4	13,7	12,2	16,6	19,5
Образование	52,6	39,3	22,2	17,4	9,2	7,4	8,1	7,6	8,0	28,3
Здравеопазване	72,9	66,8	22,1	21,7	0,0	8,0	5,1	3,5	0,0	0,0
Други услуги	24,7	24,6	20,9	22,5	11,1	10,7	30,9	29,1	12,4	13,1

Източник: НСИ и Доклада на АМСП

Среден брой на заетите във фирмите по размерни групи за периода 1996-1999 г.

Сектор	Всички предприятия	Микро предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия	Предприятия със 101 до 250 заети лица	Големи предприятия
Икономиката						
общо						
- 1996 г.	9,94	1,72	22,60	71,46	156,34	911,32
- 1997 г.	8,75	1,79	22,22	71,18	154,70	939,13
1998 г.	8,17	1,80	21,76	70,87	153,62	882,34
1999 г.	7,64	1,82	21,37	70,61	153,45	870,85
- Частен сектор	5,41	1,81	21,02	58,29	152,77	566,71
- Обществен сектор	201,28	4,89	25,98	71,21	155,53	1378,12

Източник: НСИ и доклада на АМСП

Стартирането на нови предприятия и подпомагане дейността и разрастването на малки и средни предприятия са от съществена важност за откриването на работни места. Този процес трябва да бъде насърчаван чрез създаването на ясни, устойчиви и прогнозируеми във времето правила и нормативна уредба. Необходима е и следва да бъде осигурена общодостъпна база данни за възможностите, реда и условията за достъп до финансови и кредитни ресурси за реализиране на проекти и иновативни идеи на малките и средни предприятия.

8.2. Отговорни институции - МФ; МИ; АМСП; МТСП; БСК и БТПП; социални партньори и неправителствени организации

8.3. План на действията

8.3.1. Предприети действият предходен период:

- Усъвършенстване на нормативната база:

• **Закон за чуждестранните инвестиции (10/1997 г.)** Чрез Агенцията за чуждестранни инвестиции координира дейността на държавните органи в областта на чуждестранните инвестиции, насърчават се чуждестранните инвеститори и се определят приоритетните инвестиционни проекти, включително за райони с висока безработица, надвишаваща средната за страната;

• **Закон за насърчаване на заетостта (в сила от 01.01.2002г.)** Регламентирани са действия за: увеличаване на заетостта; развитие на капацитета на работната сила и увеличаване на адаптивността ѝ; социална интеграция на рисковите групи на пазара на труда; улесняване на старта и развитието на бизнеса чрез намаляване на разходите за заетост.

• **Закон за малките и средните предприятия (09/1999 г.)** С уреждането на обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по насърчаване създаването и развитието на малките и средни предприятия, законът цели изграждането на благоприятна институционална, нормативна и финансова среда за създаване и развитие на малките и средни предприятия ;

• **Закон за обществените поръчки (06/1999 г.)** При вземане на решение за откриване на процедура за възлагане на обществени поръчки, възложителят може да включи в решението си и допълнителни изисквания и условия, свързани с насърчаване участието на малките и средни предприятия като подизпълнители. Опростени са процедурите по възлагане на държавни и общински поръчки;

• **Закон за защита на конкуренцията (12/1999 г.)** Комисията за защита на конкуренцията може да освободи от забраната решения и съгласувана практика, договори между фирми и решения на зависими и новосъздадени такива, когато те се отнасят за малки и средни предприятия и ако с тях се повишава конкурентноспособността им;

• **Закон за националната стандартизация (09/1999 г.)** Либерализира се задължителния характер на българските стандарти, което освобождава бизнеса в т.ч. и малките и средни предприятия от съобразяването с рамки, непроменяни продължителен период от време с възможност за обосновани предложения от тях за разработване на български стандарти, въвеждане на международни такива и за изменения или отменяне на действащи български стандарти;

• **Учредена е “Насърчителна банка” АД (1999 г.),** която работи по Закона за банките, като кредитната ѝ дейност приоритетно е насочена към малките и средни предприятия в страната. При кредитиране на всеки конкретен проект на малко или средно предприятие се разкриват нови работни места в съответствие с

обема на инвестицията в дълготрайни материални активи - сграден фонд и машини, съоръжения и оборудване.

- **Към Агенцията за малки и средни предприятия** е изграден и действа публичния регистър за МСП.

- Създаден е **Консултативен съвет към Агенцията за малки и средни предприятия**, който след като анализира и обсъди състоянието и цялостната политика за насърчаване създаването и развитието на малките и средни предприятия в страната предлага усъвършенстване на нормативната уредба по отношение на малките и средни предприятия и предприемачите.

- Насърчаване на предприемачеството (чл.47, чл.48, чл.49 от ЗНЗ):

Цел: насърчаване на безработните да започнат самостоятелно или заедно с други лица, стопанска дейност за производство на стоки и/или услуги.

Отговорни институции: МТСП, АЗ и поделенията на АЗ, Бизнес центрове.

Очаквани резултати: осигуряване на самостоятелна заетост на 2 000 души, от тях 2 500- квалификация.

Необходими средства, източници за финансиране: 1 110 000лв. от ДБ.

- **Проект “Заетост чрез подкрепа на бизнеса” (J.O.B.S.)**
(описан в т.9.1.)

8.3.2. Новостартиращи действия (мерки и програми):

- **Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране”.**

Цел: Създаване на нови работни места чрез облекчаване на достъпа на малките и новоучредявани предприятия, на физическите лица желаещи да се занимават със собствен бизнес, до свободни финансови ресурси, необходими за развитие и разширяване на тяхната дейност. Ръст на заетите в малки и средни бизнеси; Увеличаване броя на малките и средните бизнеси, повторно кредитирани от банковата система при пазарни условия; Трайно намаляване на клиентите на мрежата на социалното подпомагане и обезщетенията при безработица; Намаляване равнището на безработица в регионите, където действа Схемата; Намаляване броя на фалиращите малки и средни бизнеси.

Отговорни институции: МТСП, МФ, МИ, МЗ, Комисията по социална политика на НС, Националния съвет по заетостта, териториални поделения на АЗ, Търговски банки, Организации, предоставящи бизнес консултации и обучение по основи на бизнеса, вкл. проекти на МТСП и АЗ, АМСП, Донори, които имат желанието да помогнат за реализирането на гаранционната схема.

Очаквани резултати: 2 000 подпомогнати бизнеса; 2 000 отпуснати

кредити; Среден размер на кредитите - 10 000 лв.; 600 новооткрити бизнеса; 4 000 нови работни места; 1 500 безработни, наети в резултат на действието на схемата;

Необходими средства, източници на финансиране: 20 000 000 лв. от ДБ

8.3.3. Действия в процес на подготовка:

• Програма "Насърчаване предприемачеството на лицата с намалена трудоспособност"

Цел: Осигуряване на равнопоставеност и създаване на условия за водене на пълноценен живот от хора с увреждания чрез създаване на условия за социално-икономическа интеграция; повишаване на тяхната конкурентноспособност и постигане на устойчива самозаетост; формиране на предприемаческа нагласа на лицата с намалена трудоспособност за стартиране и развитие на самостоятелен бизнес и създаване на нови работни места. Обект на програмата е субсидиране лихвата по кредитите за лицата с намалена трудоспособност, защитили бизнес-проект и получили кредит чрез "Гаранционен фонд за микрокредитиране".

Очаквани резултати: покриване на разходите за лихви на 500 лица с намалена трудоспособност.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, бюра по труда, банки

Необходими средства, източници на финансиране: 100 000 хил. лв. - ДБ

- Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- Създаване на благоприятна среда за развитие на малките и средни предприятия чрез опростяване на процедурите за получаване на разрешения, съгласувания и одобрения за откриване на търговски или производствен обект. Предоставяне на достъпна информация за реда за извършване на тези процедури.

- Опростяване процедурите и съкращаване на разходите на време и средства за предприемачите като всички съгласувания с различните ведомства и институции, предоставящи лицензионните или разрешителни услуги се осъществяват на принципа на "едно гише" за обслужване на предприемачите;

- Изготвяне от Агенцията за малки и средни предприятия на алтернативен вариант за реализацията на проекта за създаване и функциониране на гаранционен фонд, гарантиращ част от риска по кредити, предоставени на малки и средни предприятия.

- Въвеждане на диференцирани ставки на облагане по ЗДДС за малките и средни предприятия и предприемачите в определени дейности като например- хранително-вкусова промишленост, селско стопанство, туризъм, здравеопазване и др. в съответствие с европейското законодателство;

- Премахване или намаляване на размера на данъчното облагане на лихвите по инвестиционни кредити, предоставени на малки и средни предприятия.
- Възможност за малките и средни предприятия за преотстъпване на част от осигурителната вноска за безработица при разкриване на повече от 3 работни места чрез наемане на безработни на постоянен трудов договор.
- Въвеждане на обучение по предприемачество за всички професии в системата на професионалното образование и обучение, съгласно учебни планове, утвърдени от министъра на образованието.

9. НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ ДЕЙСТВИЯ

Насока 9 от Директивите на Европейската стратегия за заетост – Оценяване, с цел намаляване, на препятствията които съществуват, особено тези в данъчната и осигурителна системи, за насърчаване на самонаемането и създаването на малък бизнес; Насърчаване на обучението за предприемачество и самонаемане, на целенасочени подпомагащи услуги, както и обучение за съществуващи и бъдещи предприемачи; Борба с неофициалната заетост и насърчаване на трансформирането на подобни работни места в редовни, използване на всички средства за действие, включително законодателни мерки, насърчителни мерки и реформи в данъчната и осигурителната системи, в сътрудничество със социалните партньори.

Анализът показва, че развитието на самонаемането като процес, среща значителни бюрократични затруднения още при стартирането му. Преодоляването на съществуващите пречки по отношение режимите на данъци, такси и осигуряване ще се реши посредством следните мерки:

- Създаване на звена за административно обслужване във всяка структура с ясни и достъпни правила за работа с гражданите, в т.ч. на предприемачите;
- Опростяване процедурите и съкращаване на разходите на време и средства за предприемачите като всички съгласувания с различните ведомства и институции, предоставящи лицензионните или разрешителни услуги се осъществяват на принципа на “едно гише” за обслужване на предприемачите;
- Прилагане на комплекс от нормативни и организационни действия за намаляване на общата данъчна тежест, в т.ч. за дребния бизнес, които ще обхванат различните видове данъци и такси.

Анализът показва, че финансирането е една от основните предпоставки за бъдещото развитие на икономиката в страната и за успеха на икономическия ѝ растеж. Малките и средни предприятия изпитват осезаема нужда от финансиране – кредитиране, но достъпът до него се затруднява от невъзможността малките и средни предприятия да отговорят на изискванията на банките, които доверително управляват

средствата по кредитните линии и програми, предоставени от чуждестранни финансови и кредитни институции и банки и които изисквания са в съответствие със Закона за банките и възприетата и нормативно регламентирана банкова практика.

Последователните действия, които бяха предприети за облекчаване достъпа на предприемачите и малкия и среден бизнес до кредитен ресурс формираха и основните насоки на националната политика в областта на финансирането. Създадени са възможности за улесняване достъпа на предприемачите и малките и средни предприятия до заеми като са разработени проект и програми за микрокредитиране.

Възможности за използване на всички алтернативи за осигуряване на заетост, включително извън традиционните подходи за наемане чрез ангажиране и мобилизиране ресурсите на организации и структури, в т.ч. и на неправителствените организации.

9.1. Предприети действия от предходен период:

- **Проект “Заетост чрез подкрепа на бизнеса”:** В рамките на проекта се изгражда устойчива мрежа от 14 агробизнесцентъра, 7 агробизнесцентъра/ бизнесинкубатори 3 информационни бизнесцентъра за подкрепа развитието на микро и малки предприятия и селскостопански производители в селските райони и насърчаване на заетостта. АБЦ/ БИ са неправителствени организации и ще предприемат: информационни и консултантски услуги; обучение; финансови услуги; предоставяне на помещения под наем на преференциални цени за малкия бизнес; достъп до гъвкави финансови механизми и съвременни информационни технологии. Проектът е двугодишен и стартира октомври 2000г. От началото на проекта до 30.09.2001г. са постигнати следните резултати: създадени 14 АБЦ, 7АБЦ/ БИ и 1 ИЦ, за които се извършват ремонтни дейности на сградите, предоставени от общините. Завършени са ремонтите и официално са открити 6 АБЦ (Руен, Самоков, Полски Тръмбеш, Дулово, Елхово, Нови Пазар); 2 АБЦ/БИ (Нова Загора и Силистра). Действащи са информационните интернет центрове във Велинград, Видин, Гоце Делчев, Девин, Нова Загора, Полски Тръмбеш, Разлог, Руен, Самоков и Силистра. Предстои откриване на АБЦ Айтос, Карнобат, Кубрат и Исперих и БИ в Сливен, Карлово, Шумен и Търговище. Създадена устойчива заетост - 1 478 лица.; създадена временна заетост – 9 357 работни места; обучени – 1 093 лица.

Цели: Насърчаване на бизнеса за разкриване на нови работни места; създаване и стимулиране на микро и малки предприятия за увеличаване на заетостта; икономическо развитие на селските райони чрез създаване на среда за заетост.

Отговорни институции: МТСП, ПРООН.

Целевите групи по проекта са:

-безработни, желаещи да започнат ССД или да бъдат обучени за

заетост в областта на селското стопанство;

-действащи микро и малки предприятия, желаещи да разкриват допълнително нови работни места; производители на селскостопанска продукция за собствено потребление с предприемачески потенциал; представители на рисковите групи на пазара на труда; институции на местно ниво – държавни, частни, неправителствени организации

Резултати: До края на 2002г.: обучение на 4 900 души, 5 000 работни места с устойчива заетост, реализация на финансови схеми: финансов лизинг (финансов лизинг)

Необходими средства, източници за финансиране: 4 749 238 лв., държавен бюджет.

•Проект “Инвестиции за бизнес- инкубатори в райони в индустриален упадък ”

Цел: Изграждане, оборудване и стартиране на дейността на до 8 бизнес- инкубатора в райони в индустриален упадък, в съответствие с Националния план за икономическо развитие. Да се подпомогнат стартиращите предприятия и хората, останали без работа и желаещи да започнат собствен бизнес и да им се предоставят подходящи помещения за бизнес и им се оказва допълнителна помощ с бизнес-консултации, ползване на копирни машини, зали за срещи и бизнес контакти и достъп до интернет.

Отговорни институции: МРРБ, МИ, МТСП, Агенция за малки и средни предприятия, Делегацията на ЕС в Р България, областни и общински администрации, НПО

Очаквани резултати: изграждане, оборудване и стартиране на до 8 бизнес инкубатори в Северозападен регион и Южен - централен регион.

Необходими средства, източници за финансиране: 3 750 000 евро от които 3 млн. евро от Програма “Фар 2000” и 750 хил. евро от ДБ.

10. НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЗАЕТОСТ В ОБЩЕСТВО, ОСНОВАНО НА ЗНАНИЯТА, И В УСЛУГИТЕ.

Насока 10 от Директивите на Европейската стратегия за заетост - Развитие на рамкови условия за пълно използване на потенциала за заетост в сектора на услугите за ракриване на повече и по-добри работни места.

Разпределението и динамиката на заетите лица по икономически сектори и отрасли и по форма на собственост е фактор със съществено въздействие върху икономическото развитие. През 2000г. спрямо 1999г. заетостта намалява във всички икономически сектори: в индустрията - с 10.0%; в аграрния сектор - с 1.2%; в услугите - с 3.3%.

Най-голяма част от заетите през 2000г., както и през 1999г., са в услугите, следва индустрията и селското и горско стопанство. Делът на

заетите в услугите нараства, но все още е нисък, а този на заетите в селското стопанство остава висок и много близък до дела на заетите в индустрията.

В отраслите от услугите и през 2000г. съществуват големи различия в темповете на изменение на средногодишния брой на заетите лица. Само в три отрасли заетите се увеличават, като увеличението е най-голямо в отрасъл “Бизнес услуги” (с 9.4%), следва отрасъл “Съобщения” (с 5.0%) и отрасъл “Дейност на неправителствени организации” (с 3.3%). В останалите отрасли заетите намаляват, като темпът на намаляване е най-висок в отрасъл “Културни и информационни дейности” (с 12.4%), следва отрасъл “Ветеринарна лечебна дейност” (с 10.4%) и отрасъл “Операции с недвижимо имущество” (с 9.0%).

През последните три години най-много са заетите в търговията и ремонта на автомобили и битова техника (26.1% от заетите в услугите) и се увеличават, на второ място са заетите в образованието (15.9%), следват заетите в транспорта и агенциите за пътуване и туризъм (13.1%). Най-малко са заетите (под 1.0%) с ветеринарна дейност, с операции с недвижимо имущество и с развлекателна и спортна дейност.

За пълното използване на потенциала за заетост в сектора на услугите В условията на общо намаляване на заетостта анализът на отрасловата структура и динамиката на броя на заетите лица разкрива някои промени с положителен характер. Отбелязва се увеличение на заетите в услугите на частния сектор и намаляване на заетите в услугите в общественния сектор. Но за икономическия растеж е от значение не само разпределението на работната сила, а и повишаването на общата производителност на труда, увеличаването на заетите в конкурентоспособни производства и услуги, с високи технологии и ниска ресурсоемкост, които осигуряват стабилен ръст на брутния вътрешен продукт и за разкриване на повече и по-добри работни места.

10.1. Действия в процес на подготовка:

- Премахване на административните пречки за откриване на работилници, ателиета, магазини и други обекти на дребния и семейния бизнес, като предварителните разрешения бъдат заменени с декларация за спазване на предварително обявените изисквания за съответната дейност, а обслужването става на принципа на “едно гише”;
- Разработване на стратегия за развитие на услугите и проучване на нови пазарни ниши.
- Ускорено внедряване на европейските стандарти за услуги, като се дава приоритет на хармонизираните стандарти;
- Развитие на малки и средни предприятия в сферата на услугите с помощта на програмите за микрокредитиране;
- Утвърждаване на България като регионален център на Балканите за електронна търговия;

11. РЕГИОНАЛНИ И МЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ЗАЕТОСТ- развити във всички стълбове

12. ОБЛЕКЧАВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ С ОГЛЕД НА СЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Насока 12 от Директивите на Европейската стратегия за заетост – Следва да се направи задълбочена оценка на въздействието на данъчното бреме върху заетостта, с цел нейното по-благоприятно влияние върху заетостта, като се преразгледат дългосрочните тенденции към по-високи данъци и такси върху работниците. Реформите в данъчната система трябва да отчитат и необходимостта от увеличаване на инвестициите в човешките ресурси от страна на бизнеса, обществените власти и самите лица, с цел дългосрочно влияние върху заетостта и конкурентноспособността.

12.1. Предприети действия от предходен период:

Най-важните дългосрочни цели и приоритети на провежданата от правителството данъчна политика са:

- Поддържане на стабилността на данъчната система;
- Равнопоставеност на данъчните субекти чрез постепенно елиминиране на данъчните облекчения и съответстващо намаляване на данъчната тежест;
- Развитие на законодателството в съответствие с развитието на европейското данъчно законодателство и директиви на ЕС;
- Точно определяне на правата и задълженията на данъчната администрация и данъкоплатците;
- Повишаване на доброволното плащане на данъци чрез система на отвореност и помощ на данъкоплатците;
- Принудително събиране на просрочените данъчни задължения;
- Намаляване данъчните измами.

Данъчни облекчения в или свързани със задължителното и доброволно социално и здравно осигуряване и осигуряване срещу безработица:

- Задължителните осигурителни вноски на работодателите се признават за разход;
- Осигурителните вноски за доброволно пенсионно, здравно осигуряване и осигуряване при безработица направени от работодателите за техните работници и служители се признават за разходи в размер до 30 лв. месечно за едно лице;
- Личните задължителни и доброволни осигурителните вноски на работниците и служителите се приспадат от дохода им преди данъчното облагане по ред, начин и в размери, определени със Закона за облагане доходите на физическите лица;
- Приходите на доброволния пенсионен фонд не се облагат с данък

по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане;

- Приходите от инвестиране на активите на пенсионния фонд, разпределяни по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане доходите на физическите лица;
- Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност;
- Данъкът върху печалбата на търговските дружества, работещи в общини с 1.5 пъти по-висока безработица през последните 3 г. се намалява с 10 % от вноската за учредяване на дружества или за увеличаването на дружествения капитал;
- Преотстъпва се данъкът върху печалба и данъкът за общините за предприятия, кооперации и обособени части от предприятия, в които работят не по-малко от 30 % незрящи и 50 % други инвалиди;
- Пенсията по задължителното ПО не се облагат ДОД;

Промени в общата данъчна тежест от 01.01.2002 г. :

Правителството и международните институции оценяват общата данъчна тежест за работодателите и населението в България като висока. Разработените от МФ варианти на проекти за постепенно снижаване размера на ефективната данъчна ставка за работодателите и населението, след съгласуване с МВФ и Световната банка, са вече конкретен факт.

Предприети мерки: Извършени са промени и допълнения в данъчните закони и нормативни актове, с които промени са облекчени данъчните задължения на юридическите лица и гражданите в страната, а именно:

З а к о н и	Данъчна ставка в проценти или за периоди	
	до 31.12.2001г.	от 01.01.2002г.
Закон за корпоративното подоходно облагане		
Данък върху печалбата	20	15
Данък върху печалбата при облагаема печалба за текущата година максимално 50 000 лв.	20	15
Преотстъпва се данъка върху печалбата за сделки от търговия с публични ценни книжа		

Намаляване на финансовия резултат със сумите за трудово възнаграждение и дължимите вноски за сметка на работодателите за фондовете на държавното обществено осигуряване и Националната здравно осигурителна каса за всяко наето лице по трудово правоотношение за не по-малко от 6 месеца, което към момента на наемането му е регистрирано като безработно за повече от две години и получава помощи по Закона за социално подпомагане.		
Закон за облагане доходите на физическите лица		
Завишена е данъчната основа на необлагаемия доход при месечна данъчна основа в лв.	100	110
Намаляване на всички ставки от скалата за облагане и приоритетно намаляване на най-високата ставка		
Премахване на данъка върху доходите, реализирани от сделки с публични ценни книжа		
Закон за данък върху добавената стойност /ДДС/		
Намален е срокът за прихващане, приспадане и възстановяване на данъчен кредит за поредни едномесечни данъчни периоди	4	3

Много ефективно и ползотворно е сътрудничеството с МВФ относно законодателството и практиката на модерните администрации.

Активизира се работата с Европейския съюз и създадените от нея международни институции за помощ на данъчните администрации на страни желаещи присъединяване към ЕС. Съвместно с другите страни, кандидатстващи за присъединяване, е приет единен въпросник с цели, стратегии и ключови показатели за постигане съответствие с критериите на ЕС.

Ефективна е и помощта на Американската агенция за развитие и помощ, съответно на Американска данъчна програма САЩ.

12.2. Действия, които ще се подготвят за реализация:

Основното предизвикателство в дългосрочен период и за 2002г..е промяната на принципа на управление и организация на данъчната администрация - от командно административна система към единно самоуправление чрез детайлни правила, процедури, права и задължения на служителите.

Реформата в данъчната администрация ще продължи с приоритетно осъществяване на проекти в следните области :

- Практическо прилагане на Данъчния процесуален кодекс в работата на данъчната администрация, което е част от стратегията за

присъединяване към ЕС;

- Повишаване ефективността от работата на данъчната администрация чрез въвеждане на критерии за ефективност;
- Въвеждане на конкретни показатели за изпълнението на отделните функции, селекция на данъкоплатци за проверка, повишаване качеството и разширяване на услугите за данъкоплатците, с цел повишаване доброволното плащане на данъците.

СТЪЛБ III ОТ ДИРЕКТИВИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ - НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО

Текущо състояние

Социалният диалог като механизъм за съгласуване на интересите на работодателите и работниците и служителите при активната и балансираща роля на държавата, е намерил отражение в разпоредбите на чл.чл. 48, 49, 50 и 51 от Конституцията на Република България. Действащата правна уредба на социалния диалог доразвива тези разпоредби в следните нормативни актове: Кодекс на труда (КТ); Правила за работа на Националната система за тристранно сътрудничество; Закон за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС); Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ); Закон насърчаване на заетостта (ЗНЗ); Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО); Закон за социалноинвестиционен фонд.

Отговорни институции - Министерствата, Областните и общинските органи на изпълнителната власт, национално представителните организации на работодателите и техните подразделения, национално представителните организации на работниците и служителите и техните регионални и браншови организации, камари и съюзи.

На основание приетите през 1998 г. от Министерския съвет Правила за разработване и реализиране на програми за заетост в 27 области на страната се създадоха Регионални съвети по заетост, които приеха регионални програми за заетост, третиращи: организацията на регионалните услуги по заетостта, развитие на нормативно предвидените стимулиращи мерки за повишаване на заетостта, местни инициативи за съхраняване на съществуващите и създаване на нови работни места.

Предвижда се реализирането на следните конкретни мерки:

- Повишаване на капацитета чрез целева подготовка на членовете на Регионалните (общински) съвети по заетостта
- Развитие на участието на социалните партньори в реализирането на микропроекти за заетост към Регионалните (общински) програми за заетост;
- Приемане и изпълнение съвместно от областните и общинските администрации и регионалните съвети по заетостта на програми за заетост в общини, понасящи последствия от реструктуриране на отбранителната промишленост - Монтана, Казанлък, Карлово, Смолян.
- Приемане и изпълнение съвместно от областните и общинските администрации и регионалните съвети по заетостта на регионални програми за заетост в областите със смесено население и високо равнище на безработица – Търговище, Разград, Монтана, Видин, Смолян, Враца, Пазарджик, Силистра, Сливен.
- Изпълнение на 6 индустриални програми за развитие на региони с нарастваща безработица поради реструктуриране на местната икономика, разработени с участието на социалните партньори - Чипровци, Лом, Карлово,

Перник, Смолян и Стара Загора.

➤ Институционализиране на социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта (описан в т. 7.3.3.)

13. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТА

Насока 13 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Социалните партньори са поканени да преговарят и да прилагат на всички нива – национално, секторно (отраслово, браншово) локално (местно) и фирмено - споразумения за модернизация на организацията на работа, включително за гъвкави форми на заетост, насочени към постигането на по-висока производителност, конкурентноспособност и адаптивност към индустриалните промени, за повишаване на качеството на работните места при баланс между гъвкавост и сигурност.

13.1. План на действията

13.1.1. *Предприети действия от предходен период:*

Правителството на Република България, национално представителните организации на работниците и служителите и Българската стопанска камара, като национално представителна организация на работодателите сключиха през 1997 г. Харта за социално сътрудничество, в изпълнение, на която страните приеха Меморандум за приоритетни общи действия и План за неговото изпълнение, който се актуализира ежегодно.

Мерки, чието действие продължава:

В съответствие с правомощията си по чл. 51б от Кодекса на труда, следвайки традицията на отговорно поведение и действия за утвърждаване на *европейския модел на регулиране на индустриалните отношения в нашата страна*, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите, а именно Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда "Подкрепа", Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата, Съюза за стопанска инициатива на гражданите и Българския съюз на частните предприемачи "Възраждане" договарят в Национално споразумение темите, които ще бъдат обхванати.

През 2002 година се поставя акцент върху гъвкавостта на труда и новите форми на организация на труда, които в Европа се признават като ключови за бъдещия ръст на заетостта – там се въвежда понятието **работни часове в течение на трудовия живот** - много хора в Европа днес работят до 70 000 часа за придобиване на право за пенсиониране.

Непълното работно време става централен елемент на политиката по заетостта. Въведена е задължителна статистика на часовото работно време.

Часовото отчитане на работното време позволява да се въвеждат нови форми за гъвкава заетост, подготовка за пенсиониране, съчетаване семейния и трудовия

живот, развитие на кариерата и повишаване на квалификацията.

13.1.2. Действия, които ще се подготвят за реализация:

- Развитие на диалога и колективното трудово договаряне в духа на европейските принципи и практики като условие за устойчив социален мир и демократично развитие на индустриалните отношения, при спазване на правата, провъзгласени в чл. 49 от Конституцията на Република България;
- Утвърждаване на колективното трудово договаряне на различни равнища като инструмент на политиката по заетостта, свързано с отчитане на потребностите на модернизация на пазара на труда - актуализация на съдържанието на професиите, професионално развитие (кариера), професионално обучение и реорганизация на работното време;
- Съдействие за въвеждане на нови технологии и нови форми на работа;
- Въвеждане на гаранционни схеми за развитие на малък и семеен бизнес, и самонаемане с конкурсно начало при кандидатстването на проектите, създаващи заетост;
(описан в т. 8.3.2.)
- Регламентирано участие и отговорност на социалните партньори в изпълнението, контрола и оценката на активни мерки на пазара на труда, свързани със социално-икономическа инфраструктура, прилагане на гаранционни и микрокредитни схеми за насърчаване на малкия и среден бизнес, професионална квалификация и преквалификация на безработни и заети.
- Координиране и прозрачност на дейността на различните финасови инструменти, както отчитане на ефективността от тяхната работа по унифицирани критерии.
- Въвеждане на методи за определяне на работната заплата в зависимост от производителността на труда и реалното състояние на предприятието, включително и гъвкаво заплащане на труда
- Стимулиране на гъвкавата заетост и въвеждане на часова статистика на заетостта с признаване на отработеното време за осигурителен стаж.

Цели:

1. Изработване на устойчиви критерии за обвързване на вложените средства с измерване на резултатите от активните мерки.
2. Обвързване на заплащането на труда с икономическите резултати от производствения процес.

Отговорни институции: МТСП, МФ, социални партньори.

Очаквани резултати:

1. Обвързване на отпускните бюджетни средства с ефекта от активните мерки на пазара на труда.
2. Формиране на политика по доходите, спомагаща за икономически растеж и създаване на нови работни места.

14. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТА: ПРЕЧКИ, НОВИ ТИПОВЕ ДОГОВОРИ, БЕЗОПАСТНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА

Насока 14 от Директивите за заетост на Европейската комисия - Преглед на съществуващата нормативна база и на нови мерки и инициативи, за да е сигурно, че те ще допринасят за намаляване на бариерите пред заетостта, за улесняване на въвеждането на модернизирана организация на работа и за подпомагане адаптирането на пазара на труда към структурните промени в икономиката.

14.1. Текущо състояние

В българското законодателство и практика гъвкавите форми на заетост и съответстващите им договори са слабо разпространени с изключение на срочните трудови договори и трудов договор с втори работодател. Прилагането на допълнителни форми на гъвкава заетост като споделена заетост, работа на непълно работно време, сезонна заетост, заетост за извършване на определена работа, заетост на гъвкаво работно време е средство за преодоляване на социалното напрежение.

Европейският модел на заетост е изправен пред предизвикателството за подобряване на гъвкавостта на заетостта на основата на разнообразяване на трудовия статус, работното време, режимите на работа, формите на организация на труда и системите на заплащане на труда. Това рефлектира в промяна модела на регулация - в създаването на такава система на регулиране на трудовите отношения, при която нараства ролята на социалните партньори в създаването на трудовите норми.

Развитието на заетостта се основава на децентрализиране на равнищата на регулация - от законодателството към отрасловите и фирмени споразумения и договори.

Колективното трудово договаряне в страната се характеризира с голяма пълнотата на проблемите. Постепенното оттегляне на държавата от активно участие в стопанския живот намери отражение в различната степен на централизация на водене на колективните преговори. В някои отрасли те са вече силно децентрализирани в посока предприятие, в други доминират браншовите преговори, а в трети като основен партньор (най-често поради липса на работодателски структури) остава министерството.

По данни на основните членове на КНСБ в началото на 2001 г. синдикалните структури на всички нива са обвързани с действащи КТД - 14 са сключените отраслови и 46 са сключените браншови КТД. Страни в тях са 37 федерации, синдикати и съюзи на КНСБ и 34 (от всичко 61) браншови камари и съюзи на БСК. Част от новите работодатели, особено от приватизирани, или преструктурирани предприятия, от малки и средни предприятия, от прилежащите към големи икономически структури демонстрират нежелание да членуват в работодателски организации и оттам - да спазват договореностите на отраслово и браншово равнище.

14.2. Отговорни институции - МТСП, социални партньори.

14.3. План на действията

14.3.1. Предприети действия от предходен период:

В търсенето на взаимно приемлив баланс между икономическите и социалните последици от реформите, между подобряването на икономическите и финансовите резултати на предприятията и постигането на икономически обосновани трудови възнаграждения и социални придобивки за работниците и служителите, както и за насърчаването на колективното трудово договаряне КНСБ, КТ "Подкрепа" и Българската стопанска камара подписаха през 1998 г. Национално споразумение за колективно трудово договаряне като средство за институционализиране на индустриалните отношения. С измененията и допълненията на Кодекса на труда през 2001 г. бяха отстранени някои законови пречки за по-пълното разгръщане на колективното трудово договаряне и прилагането на гъвкави форми на заетост.

14.3.2. Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- Утвърждаване процедурите по извънсъдебно уреждане на трудови спорове.
- Утвърждаване на позицията, че колективното договаряне не е въпрос на добра воля, а е неотменно трудово право.
- Овластяване новата философия на преговори, свързана с договаряне на гъвкави форми на заетост и работно време, които да са от полза и за двете страни; договаряне на нова организация на труда и въвеждане на нови техники на управление, в които работната сила има свои функции.
- Координиране, информиране и консултиране на колективните преговори в новите стопански формирания – холдинги, мултинационални компании, частни фирми.
- Търсене на възможности за представителство на интереси и договаряне в малките и средни предприятия, напр. общи колективни преговори за група предприятия.

Мерки за осигуряване на по-добро използване на съществуващото законодателство по отношение на работното място, свързано със здравословни и безопасни условия на труд.

- Осигуряване на методическа помощ на предприятията, особено МСП, за спазване на действащото законодателство.
- Подобряване на обучението за професионално здраве и сигурност.
- Насърчаване на мерките за намаляване на злополуките на работното място и професионалните заболявания особено в отрасли с традиционно висок риск.
- Изграждане на междуфирмени или браншови/отраслови регионални служби по трудова медицина.
- Съставяне и финансиране на браншови/отраслови програми за

обучение на КУТ, длъжностни лица, мениджъри и синдикалисти по проблемите на безопасността и здравето при работа.

- Организиране на национални браншови/отраслови акции и кампании по приоритетни проблеми на борбата с травматизма, при работа с канцерогени, борба с шума, превенция на стреса и производствената монотония.
- Разработване и ресурсно осигуряване на браншови/отраслови методики за мониторинг и оценка на риска.
- Осъществяване на сътрудничество и съвместен контрол в предприятията за спазване на технологичната дисциплина и правилата за здраве и безопасност при работа.

Цел: *стабилизиране на заетостта при прилагане на трудовото законодателство и намаляване на риска на работното място.*

Отговорни институции: МТСП, социални партньори.

Очаквани резултати: прилагане на адаптивни устойчиви трудови договори, намаляване злополуките на работното място и професионалните заболявания.

15. ПОДПОМАГАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В ПРЕДПРИЯТИЯТА, КАТО КОМПОНЕНТ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ.

Насока 15 от Директивите за заетост на Европейската комисия– социалните партньори са поканени, на всички равнища, да сключат споразумения, където е подходящо, за учене през целия живот, с цел улесняване адаптивността и иновациите, особено в областта на информационните и комуникационните технологии.

15.1. Текущо състояние

Поддържането и развитието на високо качество на работната сила с цел насърчаване развитието на икономика, основана на знанията, изисква последователна модернизация на организацията на труда и прилагане на стратегии за учене през целия живот. За посрещане потребностите на работната сила и на работодателите е необходимо е развитие на партньорството между ключовите партньори на местните пазари на труда.

Разработването и провеждането на активната политика на пазара на труда е обвързано с изпълнението на препоръките на ЕК за предоставяне на професионална квалификация и преквалификация на не по-малко от 20% от регистрираните безработни лица.

Професионалната подготовка получена в системата на образованието в редица случаи се оказва недостатъчна за изпълняването на определени производствени и мениджърски функции, операции и задачи. Необходимо е да се извършва продължаващо професионално обучение, което ще осигури

необходимите знания и умения и ще подпомогне утвърждаването на позициите на работното място и неговото запазване. Продължаващото професионално обучение се основава на нормативна уредба, съдържаща се в следните актове: Конституция на Република България (чл.6 и чл.53); Кодекс на труда; Закон за насърчаване на заетостта; Закон за народната просвета; Закон за професионалното образование и обучение. Законът за насърчаване на заетостта и Законът за професионалното образование и обучение утвърждават трипартитния принцип на социалното партньорство при формирането и изпълнението на политиката за обучение за придобиване на професионална квалификация.

15.2. Отговорни институции - Министерство на труда и социалната политика, Министерство на образованието и науката, Агенция по заетостта, Национална агенция за професионално образование и обучение, национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите.

15.3. План на действията

15.3.1. Предприети действия от предходен период:

С разширяване на дейността:

Проект "Професионално обучение" ФАР 2000 (Северозападен и Южен Централен райони за планиране)
(описан в т.1.3.1.)

15.3.1. Новостартиращи действия:

- Развитие на обхвата и усъвършенстване на организацията на обучението за придобиване на професионална квалификация на заети и безработни лица по регламентите на Закона за насърчаване на заетостта.
- Разработване на система от стимули и мерки за провеждане на вътрешнофирмено обучение, включително и данъчни такива. Възможен подход е средствата, изразходвани от работодателя за професионално обучение да се признават за разходи преди образуването на данъчната основа. Друг подход е разработването на схема и скала за прилагането на данъчни намаления при определени условия.

Цел: Поддържане и разширяване на притежаваната професионална квалификация на заетите в съответствие с изискванията на производствения процес.

Отговорни институции: Работодатели, обучаващи организации, Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта.

Очаквани резултати: повишена професионална квалификация.

15.3.2. Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение

Колективното договаряне на действията се основава на принципите за:

- Разширяване на обхвата като усъвършенстване на организацията на обучението на заети лица в предприятията.
- Изграждане на двустранни комисии в предприятията за разработване на

програми за заетост, квалификация и преквалификация в случаите на чл.123 и 130а от Кодекса на труда, както и при съществени промени в характера на труда и организацията на стопанската дейност.

- Предварително консултиране в предприятията за критериите, по които ще се извърши подборът на работниците при закриване на част от предприятието, при съкращаване в щата или намаляване обема на работа, както и за своевременно информиране на синдикалните организации по реда на чл.130а, ал.2 от Кодекса на труда при намерение за масово уволнение.

- Определяне на условията и механизмите, чрез които се реализират правата и задълженията по чл.123, ал.4, 130 и 130а КТ за информиране на работниците и служителите.

Мерки за усъвършенстване на съществуващото законодателство по отношение квалификацията на работната сила в предприятията, като ключов компонент на ученето през целия живот.

- Създаване на буферни доброволни фондове за обучение за придобиване на професионална квалификация, с участие на представители на синдикалните структури на браншово/отраслово и/или фирмено ниво за развитие и осигуряване гъвкавост на работната сила в случай на кризи, водещи до необходимост от съкращения.

- Изграждане на **Центрове** за професионално обучение, организирани **чрез партньорство** на синдикатите, бизнеса, колежи и университети.

- Създаване на механизми за децентрализиране на целевите вноски за осигурителния риск “безработица” и/или бюджета за активна политика на пазара на труда.

- Поетапно намаляване на осигурителната тежест за вноските за осигуряване при безработица - като първа стъпка от 4 на 3.5% - при условие за инвестиране на освободения финансов ресурс в дейности по обучение за придобиване на професионална квалификация на заети лица на фирмено равнище.

Цел: Утвърждаване на професионалното обучение в предприятията като средство за повишаване на тяхната конкурентноспособност.

Прилагащи институции: МФ, МТСП, , НАПОО, работодатели, социалните партньори.

Очаквани резултати: Създавани условия за предоставяне на възможност на всеки работник да получи грамотност, съответстваща на изискванията на информационното общество.

Индикатори: брой обучени в предприятията спрямо броя на заетите; брой обучени в бранша/отрасъла спрямо броя на заетите.

СТЪЛБ IV УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ

16. ДЖЕНДЪР - ПОДХОД

**Насока 16 от Директивите за заетост на Европейската комисия-
“Възприемане на джендър мейнстриминг-подход при прилагане на
Насоките по отношение на 4-те стълба”**

Цели: 1. Развиване и засилване на системи за консултация с организации за джендър равенство.

2. Използване на процедури за оценка на джендър въздействието във всяка една от насоките.

3. Разработване на индикатори за измерване на напредъка в джендър равенството по отношение на всяка насока.

16.1. Текущо състояние

Конституцията на Република България защитава основните права на българските граждани и забранява всички форми на дискриминация, вкл. такава, основана на полова принадлежност. Тя гарантира основните социално - икономически права: право на работа, социална защита, свободна икономическа инициатива, равни законови права за икономическа дейност и т. н., без да определя специфични привилегии за определени групи и защитата на техните права.

Семейният кодекс и Трудовият кодекс гарантират равното третиране на мъжете и жените. Измененията и допълненията на Трудовия кодекс, приети през месец март 2001 г., въведоха концепцията и дефиницията на “непряка дискриминация”.

Чл. 2 от Закона за насърчаване на заетостта гласи: “При осъществяване на правата и задълженията по този закон не се допускат пряка или непряка дискриминация, привилегии или ограничения, основани на народност, произход, пол, сексуална ориентация, раса, цвят на кожата, възраст, политически и религиозни убеждения, членуване в синдикални и други обществени организации и движения, семейно, обществено и материално положение и наличие на психически и физически увреждания”.

Чл. 4, ал. 1 и 2 от Закона за народната просвета гласи: Гражданите имат право на образование. Те могат да повишават непрекъснато своето образование и квалификация. Не се допускат ограничения и привилегии, основани на раса, народност, пол, етнически и социален произход, вероизповедание, обществено положение.

За изпълнение на Директивата на Европейската Комисия за инкорпориране на равните възможности на мъжете и жените във всяка политика и дейност на ЕС и създаване на Национален механизъм за осигуряване равнопоставеността на половете през м. май 2000 г. МС прие

постановление, с което възлага функциите по прилагане на равните възможности за мъжете и жените на Министъра на труда и социалната политика и създава съответната структура в МТСП. Към МТСП бе сформирана работна група на широка общественостно-правителствена основа, чиято задача бе да подготви проект на Закон за равните възможности за мъжете и жените, част от който регламентира и конституира институцията "омбудсман по равните възможности на половете".

В сферата на съблюдаване на равните възможности работят и синдикалните организации на работниците и служителите, сдруженията на работодателите, граждански сдружения, фондации, асоциации и др. неправителствени организации.

Въпреки конституционно и законово гарантираните равни права на мъжете и жените от специалните закони на Р България, практическото реализиране на принципа за равенството на половете в редица области на общественостно-политическия и икономическия живот е затруднено.

Анализът на данните от административната статистика на НСИ и АЗ, както и изводите от социологически проучвания очертават редица актуални проблеми при прилагането на равните възможности за мъжете и жените.

Чрез статистическите методи е необходимо статусът на жените да се сравни с този на мъжете. За целта е необходимо всички статистически данни да се събират по пол / който е само биологическа идентификация / и да се обработват по джендър принцип / изясняване и измерване на социалната позиция на двата пола /. Всички показатели трябва да се отчитат по пол.

Необходимо е да се обърне сериозно внимание на проблема при измерването и въвеждането на специфични джендър индикатори. Недостатъчни са данните от административните източници за характеризиране участието на жените на високи управленчески длъжности.

16.2. Отговорни институции МС, МТСП и подразделенията му, МОН и подразделенията му, МВР и подразделенията му, МП, МЗ, областни и общински органи на изпълнителната власт.

16.3. План за действие

16.3.1. Предприети действия от предходен период;

- Наблюдение, анализ и оценка на структурата на заетостта, процесите на пазара на труда, структурата на безработицата по пол, възраст и др. характеристики;

16.3.2. Мерки, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение:

- Подготовка за въвеждане на периодично "Изследване на

нетния ефект от приложението на програмите и мерките на пазара на труда" - разработване на проектни фишове по ФАР-2003.

- **Проект "Социално партньорство и джендър анализи и бюджет"**

Цел: обучение на представители на социалните партньори по джендър тематика

Отговорни институции: МТСП, Институт по социология при БАН

Очаквани резултати: Прилагане на джендър принципа при оценка на политически и управленчески решения.

Необходими средства, източници и финансиране: UNIFEM, 20 000 евро.

- **Проект "Изграждане на звено за джендър мейнстриминг"**

Цел: Изграждане на звено, включващо специалисти от министерства и ведомства, като орган за оценка на политиките във всички структури по джендър индикатори.

Отговорни институции: МТСП.

Очаквани резултати: Осигуряване на структура за въвеждане на джендър мейнстриминг подход при формиране и провеждане на политиките.

Необходими средства, източници и финансиране: UNDP, 100 000 евро.

- **Създаване на аналитично звено за изследване на информацията** /статистическа и социологическа / за равното третиране на мъжете и жените - към МТСП. / **проект по ФАР 2002** /

Цел: Предвид новите функции и отговорности на Р България и в частност на МТСП по прилагането и изпълнението на политиката по равните възможности за мъжете и жените, следва да се наблюдават и отчитат резултатите от нея в областта на:

- Заетостта и нейната структура по пол;
- Трудовата и професионалната реализация на мъжете и жените;
- Професионална квалификация;
- Трудово-правни отношения;
- Равното заплащане;
- Възможностите за професионално развитие и други;
- Прояви на скрита или явна дискриминация по пол.

Отговорни институции: МТСП; НСИ.

17. БОРБА С ДЖЕНДЪР РАЗЛИЧИЯТА

Насока 17 от Директивите за заетост на Европейската комисия- "Правителството и социалните партньори следва да обърнат внимание на диспропорцията в представянето на жените или мъжете в определени икономически сектори и професии, както и на

подобряването на възможностите за развитие на кариерата при жените”.

Цели: 1. Намаляване различията в равнищата на безработица при мъжете и жените чрез активно подпомагане заетостта на жените и достигане балансираното им представяне във всички сектори и професии.

2. Разработване на мулти-целева стратегия за постигане на джендър равенство при заплащането в държавния и частния сектор.

17.1. Текущо състояние

Съгласно НРС за месеците януари - септември 2001 г. извън работната сила във възрастовата граница между 25 - 49 години са около 458,9 хил. души, от които делът на жените е 57.6 %. За същия период във възрастовата група между 50 - 64 години броят на лицата, извън пазара на труда е около 826.5 хиляди, като делът на жените е 60.2 %.

Р България прилага принципа за равенство в третирането на мъжете и жените по отношение на заетостта, професионалното обучение и развитие, отчитайки, че равенството в третирането представлява една от целите на Общността / Конституцията на Р България, КТ и ЗНЗ, който е в сила от 01.01.2002 г. /.

В системата на народното образование стартира програма “Джендър обучение”, проект по линия на ПРООН. Обучението е организирано в продължение на 4 учебни години в 43 училища и в Пловдивски университет – филиал гр. Смолян. Обучени са 70 учители и педагогически съветници.

17.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, МЗ, социални партньори

18. СЪВМЕСТЯВАНЕ НА РАБОТА И СЕМЕЕН ЖИВОТ

Насока 18 от Директивите за заетост на Европейската комисия- “За да се укрепят равните възможности правителството и социалните партньори ще осигуряват условия за висококачествени грижи за деца и други зависими членове, за да се подпомогне влизането на жените и мъжете в пазара на труда и продължителното им участие в него”.

Цели: 1. Подпомагане влизането на мъжете и жените на пазара на труда и продължителното им участие в него след отсъствие, свързано с прекъсване на кариерата.

2. Подпомагане реинтеграцията на мъжете и жените на пазара на труда след отсъствие, които притежават неприложими в новите условия умения, чрез осигуряване на достъп до обучение.

18.1. Текущо състояние

В България съгласно Указа за насърчаване на раждаемостта има възможност за ползване на отпуск по майчинство и от други членове на семейството / бащата и родителите на единия от бащата или майката/, когато майката се откаже от това право и се върне на работа преди изтичане на неговия срок. Независимо от тази възможност работата в дома и отглеждането на деца продължава да бъде почти изцяло задължение на жената. С промяната в КТ през 2001г. (чл. 164) и чл. 9 от КЗОО(в сила от 01.01.2002 г.) тези възможности са допълнени.

Особено внимание се обръща на мъже и жени, които желаят да се върнат на пазара на труда след отсъствие, като във връзка с това се изследват средствата и начините за постепенно отстраняване на пречките за осъществяване на такова завръщане. По условията на ЗНЗ - активната политика на пазара на труда е насочена предимно към тази рискова група.

18.2. Отговорни институции: МТСП, АЗ, МОН, МЗ, социални партньори

18.3. План на действия

18.3.1. *Предприети действия от предходен период:*

- Програма за ограмотяване, квалификация и заетост; подпомагане на отпадащи от обучение за професионална подготовка и заетост;
- Програма "От социални грижи към заетост".

18.3.2. *Новостартиращи действия* (чл. 53 от ЗНЗ, описан в т.7.3.1.)

18.3.3. *Действия, които ще бъдат подготвени за решение и изпълнение*

- **Проект "Насърчаване на интеграцията към активен работен живот на жени, които изпитват особени трудности да се върнат на пазара на труда, чрез развитие на програми за професионално обучение "**

Цел: разработване на специални модули за обучение на жени в трудоспособна възраст на пазара на труда, за подобряване способностите им за реинтеграция, с приоритет за жени със специфични затруднения /психологически, физически и др./ и жени, които се грижат сами за децата си.

Отговорни институции: МТСП, МОН, областни и общински администрации.

- **Проект "Създаване на примерни план - схеми за запазване развитието на кариерата за отглеждане на деца и запазване на възможности за работа"**

Цел: създаване на конкретни възможности за работа на непълнен или

ненормиран работен ден, както и други гъвкави форми на заетост, които да удовлетворяват интересите и на работодателя и на служителя при взимане на решение как да съгласуват работата и семейния си живот; създаване условия за качествени грижи за децата, както и възможности за свободно влизане/излизане от пазара на труда на мъже и жени, на които се налага да хармонизират семейния живот и работата.

Отговорни институции: МТСП, АЗ, работодателски и синдикални организации.

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА 2002г.

№	СТЪПЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати			Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Временна заетост - ср. сл. бр.	Обучение и квалификация		ПУБЛИЧНИ				
										брой	брой	брой	ДБ	Местни
ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ														
1.	Борба с младежката безработица и предотвратяване на продължителната безработица, в т.ч.:													
	Поддръжка на програми и мерки													
	Новостартиращи програми и мерки													
1.1		Програма за временна заетост в общополезни дейности: Национална програма за временна заетост, Програма за временна заетост през зимните месеци, и Специализирани програми (Чл. 34от ЗНЗ);	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	постоянен	9 835	23 461	8 608	49 762,153	0,000	36 071,553	0,000	13 690,600	0,000
		Програма за временна заетост в общополезни работни места и осигуряване на алтернативна заетост на освободените и регистрирани като безработни лица от въвеждавания отрасли в община Дуница	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2001-2002г.	8 009	23 461	7 293	45 402,336	0,000	31 711,736	0,000	13 690,600	0,000
1.1.1		Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на алтернативна заетост на освободените и регистрирани като безработни лица от въвеждавания отрасли в община Дуница	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2001-2002г.	1 826	0	1 315	4 359,817	0,000	8 630,406	0,000	0,000	0,000
1.1.2		Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия в община Бобов дол, обл. Костандилска	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2001-2002г.	0	25	0	3,561	0,000	3,561	0,000	0,000	0,000
1.1.3		Програма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия в община Бобов дол, обл. Костандилска	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2001-2002г.	0	80	0	56,980	0,000	56,980	0,000	0,000	0,000
1.1.4		Програма "Социално партньорство" за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в общополезни дейности в общини Монтана, Бойчиновци, Якимово, Чипровци и Г. Даманово	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2002г.	0	180	0	128,205	0,000	128,205	0,000	0,000	0,000
1.1.5		"Стимулиране на заетостта в областта на отпускане паметниците на културата и развитието на културния туризъм"	регистрирани безработни лица, лица от рискови групи	АЗ, общински администрации, социални партньори.	2002- 2003г.	0	45	0	32,051	0,000	32,051	0,000	0,000	0,000
1.2		Наемане на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (Чл 37 от ЗНЗ)	продължително безработни лица	АЗ, работодатели	постоянен	2 664	0	0	2 113,084	0,000	2 113,084	0,000	0,000	0,000
1.3		Програма "От социални грижи към заетост" (Чл. 39 от ЗНЗ)	безработни лица на социално подпомагане и изпращане пред риска да преминат на социално подпомагане	АЗ, Национална служба социално подпомагане, общинска администрация, социални партньори, НПО	постоянен	300	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
1.4		Програма "Ограмотяване, квалификация и заетост"-по условията на Чл. 38 от ЗНЗ; Програми за отграмотяване, квалификация и заетост в общините: Видин, Нова Загора, Братя Даскалови, Витово, Луковит, Берковица, Монтана, Козлодуй, Лом, Ямбол, Стралджа, Самоков.	безработни лица в неравностойно положение	МТСП, МОН, АЗ, общински администрации, социални партньори, НПО	постоянен	0	0	272	78,570	0,000	78,570	0,000	0,000	0,000

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Времетрае заетост - ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ
											брой	брой	брой	
1.5		Проект "Професионално обучение"(Северозападен и Южен централен район)- (модул "обучение на младежи")- ФАР 2000	млади хора без професионална квалификация	МТСП, МОН, МРРБ, АЗ, областни и общински администрации, национално представени работодателски организации	2000-2002	0	0	0	5 000	13 201 ,650	3 422 ,650	0 ,000	9 779 ,000	0 ,000
1.6		Проект "Инициативи за обноваване на институциите за професионално образование и обучение" (ФАР 2000)- Северозападен и Южен Централен район	млади хора и безработни лица	МОН, МТСП, МРРБ, АЗ	2000-2002	0	0	0	800	4 889 ,500	977 ,900	0 ,000	3 911 ,600	0 ,000
1.7		Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднали от системата на средното образование	отпаднали младежи над 16г.	МТСП, АЗ, МОН, инспекторати по образованието, областни и общински администрации, НПО	постоянен	0	0	0	1 000	250 ,000	250 ,000	0 ,000	0 ,000	0 ,000
1.8		Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	Деца и младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	МТСП, МОН, МРРБ,МЗ, областни и общински администрации, АЗ, ДАМС, национално представени работодателски организации, НПО	постоянен	300	0	0	0	476 ,400	476 ,400	0 ,000	0 ,000	0 ,000
1.9		Национална програма за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари.	безработни лица	МТСП, МЗГ, МОСВ, АЗ, областни администрации, социални партньори	2002г.	0	4 000	0	0	6 688 ,764	6 688 ,764	0 ,000	0 ,000	0 ,000
1.10		Проекти и модули в регионални програми за заетост:												
1.10.1		Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	25	0	0	12	11 418 ,202	20 ,517	0 ,000	0 ,000	0 ,000
1.10.2		"Заедно на старта" Ямболска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	20	0	0	5	16 ,540	16 ,540	0 ,000	0 ,000	0 ,000
1.10.3		"Съвместно начало" - Русенска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	1999-2002г.	41	0	0	18	34 ,420	34 ,420	0 ,000	0 ,000	0 ,000

№	СТЪЛБЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	
						Заетост	Времетрае - ср. заетост - ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	ДБ		Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	
1.10.4		"Развитие на малкия бизнес" - Софийска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	169	0	50	186,110	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.5		"Надежда" - Софийска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	235	0	0	122,626	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.6		"Равен шанс" - Благоевградска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	37	0	12	42,058	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.7		"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - Плевенска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г.	60	0	0	102,564	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.8		"Шанс за всеки" София област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	751	0	427,920	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.9		"Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения" - Област Ямбол	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2003г.	38	0	15	69,555	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.10		"Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и възстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	1999-2004г.	300	0	0	512,820	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.11		"Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" - община Сандански	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	0	25	0	15,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.10.12		"Регионална браншова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Мин бани в създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура" - Хасковска област	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	275	0	10	266,245	0,000	0,000	0,000	0,000		

№	СТЪЛБ / ПРОЕКТ / ИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенфициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ					
						Заетост	Времетрае заетост- ср. сл. бр.	Обучение и квалификация брой	Публикации		Местни	Частни	ВЪНШНИ			
														ДБ	ЕС	ДРУГИ
1.10.13		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2001-2003г.	брой	700	брой	0	609,168	609,168	0,000	0,000	0,000		
1.10.14		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	800	брой	0	714,840	714,840	0,000	0,000	0,000		
1.10.15		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Венец	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	200	брой	0	174,048	174,048	0,000	0,000	0,000		
1.10.16		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Каолиново	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	500	брой	0	435,120	435,120	0,000	0,000	0,000		
1.10.17		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	300	брой	0	261,072	261,072	0,000	0,000	0,000		
1.10.18		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумоград	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	250	брой	0	435,120	435,120	0,000	0,000	0,000		
1.10.19		Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	300	брой	0	261,072	261,072	0,000	0,000	0,000		
1.10.20		Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозята мачоцик - община Садовски	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	182	брой	25	344,394	344,394	0,000	0,000	0,000		
1.10.21		"Селското стопанство - алтернатива за развитието на община Карлово" - община Карлово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2003г.	брой	18	брой	0	15,385	15,385	0,000	0,000	0,000		

№	СТЪЛБ ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Времетра- заетост- ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	брой		брой	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ
1.10.22		"Създаване на нови работни места в лозарството" - област Ямбол	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	150	брой	0	74	277,290	0,000	0,000	0,000	
1.10.23		"Стимулиране на заетостта при създаване на овощни градини - праскови, череша и вишни и др. трайни насаждения" - област Сливен	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	145	брой	0	0	165,299	0,000	0,000	0,000	
1.10.24		"Подобряване условията на живот в община Търговище" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	100	0	170,940	0,000	0,000	0,000	
1.10.25		"Попово за Попово" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	207	0	341,310	0,000	0,000	0,000	
1.10.26		"Обществено полезна дейности" област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	0	брой	360	0	615,384	0,000	0,000	0,000	
1.10.27		"Зелени селища" – област Софийска	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	1 477	0	1 028,599	0,000	0,000	0,000	
1.10.28		"Разкриване на допълнителни работни места в екологични и общественополезна дейности" – област Благоевград	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	0	брой	165	0	94,017	0,000	0,000	0,000	
1.10.29		"Канализация на квартали – гр. Елхово" – област Ямбол	продължително безработни лица от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	28	0	15,954	0,000	0,000	0,000	
1.10.30		"Шанс за всеки – за община Лом" – област Монтана	продължително безработни лица от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	150	0	109,838	0,000	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ							
						Заетост	Временна заетост- ср. сп. бр.	Обучение и квалификация	брой		ДБ	Местни	Частни	ВЪНШНИ				
															брой	брой	брой	ДРУГИ
1.10.31		“Шанс за всеки” – област Монтана	продължително безработни лица от малцинствени групи	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	170	0	96,866	0,000	0,000	0,000				
1.10.32		“Надежда” – област Монтана	млади хора и продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2002г.	брой	0	брой	200	0	142,450	0,000	0,000	0,000				
1.10.33		“Осигуряване на временна заетост на безработни лица” – област Враца	продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	0	брой	92	0	52,422	0,000	0,000	0,000				
1.10.34		Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни мероприятия в регион Хасково - Хасковска област	продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2004г.	брой	0	брой	569	0	324,216	0,000	0,000	0,000				
1.10.35		Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия от общините Казанлък, Павел бана, Мъглич, Гурково и Николаево - Старозагорска област	продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2004г.	брой	0	брой	200	0	114,400	0,000	0,000	0,000				
1.10.36		Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравногостно социално положение чрез извършване на общоползнен дейности, присъщи на община Ихър” – област Плевен	продължително безработни лица в неравногостно социално положение	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	250	0	142,450	0,000	0,000	0,000				
1.10.37		“Шанс за продължително безработни лица с основно и по-ниско образование на територията на община Плевен” - област Плевен	продължително безработни лица с основно и по-ниско образование	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	брой	0	брой	100	0	56,980	0,000	0,000	0,000				
1.10.38		Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа” – община Крумовград	продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	0	брой	120	0	68,640	0,000	0,000	0,000				
1.10.39		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползнен дейности за безработни лица в община Голе Делчев”	продължително безработни лица	Области и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	брой	0	брой	156	0	88,889	0,000	0,000	0,000				

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати					Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Времетра- заетост - ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ			
брой	брой	брой	ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ								
1.10.40		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Гърмен	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2002г.	0	70	0	39 886	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.41		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Хаджидимово	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2004г.	0	38	0	21 652	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.42		Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общоползени дейности за безработни лица в община Сатовча	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2000-2002г.	0	70	0	39 886	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.43		"Интеграция" – област Шумен	продължително безработни лица и малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	100	0	80	202 940	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.44		"Възстановяване дейността на летище Гърговиче" - област Гърговиче	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	30	0	0	53 614	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.45		Подпрограма "Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя" - община Белотраччик	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	150	0	0	157 574	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.46		"Осигуряване на допълнителни работни места в община Чирпан по създаване и поддържане на трайни насаждения" - област Стара Загора	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	130	0	0	242 424	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.47		"Стимулиране на заетостта в Старозагорска община чрез отглеждане на домаши и последващата им преработка в Загора фрукт-АД" – област Стара Загора	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	177	0	0	329 137	0 000	0 000	0 000	0 000		
1.10.48		"Засаждане на трайни насаждения от казанлъшка маслина роза и стеришно-маслена култури" – област Стара Загора	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	89	0	0	152 137	0 000	0 000	0 000	0 000		

№	СТЪЛБЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ					
						Застот	Временна заетост- ср. бр.	Обучение и квалификация брой	брой		ПУБЛИЧНИ				ВЪНШНИ	
											ДБ	Местни	Частни	ЕС		ДРУГИ
1.10.49		"Разкриване на работни места за отглеждане на памук в община Раднево" – област Стара Загора	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	брой	74	брой	0	126 495	126 495	0 000	0 000	0 000		
1.10.50		"Стимулиране на заетостта чрез насамане на безработни лица за създаване на насаждения от едногодишни и многогодишни декоративни растения, билки, ягодоплодни и тухлата първична преработка" – община Момчилград	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	брой	110	брой	0	224 453	224 453	0 000	0 000	0 000		
1.10.51		"Създаване на работни места за безработни млади хора до 29-годишна възраст, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени в производството на текстилна конфекция на територията на община Сливница"	безработни лица, млади хора, жени с намалена трудоспособност и продължително безработни жени	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	брой	200	брой	0	277 272	277 272	0 000	0 000	0 000		
1.10.52		"Стимулиране на заетостта в общини Алтос и Руен в създаване и възстановяване на лозя, овощни градини, лавандула и други трайни насаждения" – област Бургас	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	брой	50	брой	0	91 355	91 355	0 000	0 000	0 000		
1.10.53		"Осигуряване на заетост на безработни лица чрез разкриване на работни места в дейности и мероприятия, свързани с реконструкцията на амфитеатър Черноморец" – област Бургас	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	брой	30	брой	0	26 807	26 807	0 000	0 000	0 000		
1.10.54		"Устойчива заетост на безработни лица на село " – област Пазарджик	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	брой	46	брой	0	77 504	77 504	0 000	0 000	0 000		
1.10.55		"Стимулиране на заетостта в селското стопанство " – област Русе	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	брой	400	брой	205	334 920	334 920	0 000	0 000	0 000		
1.10.56		"Отглеждане на култивирани лечебни растения " – област Габрово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	брой	20	брой	0	24 184	24 184	0 000	0 000	0 000		
1.10.57		"Отглеждане на трайни насаждения и гъби " – област Габрово	млади хора и продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2003г.	брой	20	брой	0	23 424	23 424	0 000	0 000	0 000		

№	СТЪПЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенфициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Времетрае заетост- ср. сл. бр.	брой	Обучение и квалификация		ПУБЛИЧНИ		ВЪНШНИ	
											брой	Местни	Частни	ДРУГИ
1.11		"Повишаване на пригодността за заетост и насърчаване на предприемачеството на младежите"	млади хора	МТСП, МОН, АЗ, Комисия по заетостта, областни и общински администрации, работодатели	2002 г	200	0	1 000	200 000	0 000	0 000	0 000	0 000	
1.12		Резерв за нови програми/микропроекти и инициативи за заетост за 2002 г. в региони с остри проблеми	безработни лица, рискови групи на пазара на труда	МТСП, АЗ	2002г.	0	0	0	1 815 577	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.		Стимулиране на заетостта, в т.ч.:				18 701	5 000	1 746	38 105 696	1 500 000	0 000	400 000	0 000	
		Продължаване програми и мерки				18 301	5 000	1 746	37 996 886	1 500 000	0 000	400 000	0 000	
		Новостартиращи програми и мерки				400	0	0	108 810	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.1		Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица на непълно работно време (Чл. 36, 50, 51 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ	постоянно	5 355	0	0	5 484 823	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.2		Насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност (Чл. 52 от ЗНЗ)	безработни лица с трайно намалена трудоспособност	МТСП, АЗ, КЗ	постоянно	268	0	0	425 907	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.3		Национална програма "Гъвкави форми за заетост"	безработни лица с право на обезщетение	МТСП, АЗ, МФ, КЗ, областни, общински администрации, социални партньори, работодатели/ фирми, партньори по програмата	постоянно	4 355	0	0	5 442 896	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.4		Дружества за заетост и структурно развитие (чл. 40 от ЗНЗ)	безработни лица от реструктуриращи се производства и дейности	МТСП, АЗ, общ. администрации, социални партньори	постоянно	8 323	0	0	14 732 853	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.5		Програма "Бърз старт" (Чл. 31 от ЗНЗ)	работодатели и безработни лица	МТСП, АЗ, социални партньори	постоянен	0	0	246	10 407	0 000	0 000	0 000	0 000	
2.6		Програма "Красива България"4	безработни лица	МТСП, ПРООН, АЗ, КЗ, общински администрации, работодатели	постоянен	0	5 000	1 500	11 900 000	1 500 000	0 000	400 000	0 000	
2.7		Насърчаване на работодателите за запазване на заетостта и създаване на нови работни места (Чл. 56 и (2) и чл.57 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ, общ. администрации, работодатели на работодателите	постоянно	400	0	0	108 810	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.		Развитие на умения, необходими за новия пазар на труда, в контекста на учено през целия живот, в т.ч.:				5 915	80	32 368	28 666 398	16 776	0 000	20 220 142	1 574 975	
		Продължаване програми и мерки				5 098	80	31 870	26 655 679	0 000	0 000	20 220 142	0 000	
		Новостартиращи програми и мерки				817	0	498	2 010 719	16 776	0 000	0 000	1 574 975	
4.1		Организиране от АЗ на обучение за придобиване на професионална квалификация (чл. 63, 34, 35 от ЗНЗ)	заети и безработни лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен	0	0	24 300	4 837 700	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.2		Проект за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост (Перник/ София, Родопи, Бургас	безработни лица в риск от безработица	МТСП, АЗ, общини, социални партньори и комисия по заетостта	2002г.	4 189	0	5 299	20 606 891	0 000	0 000	20 220 142	0 000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Несобх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ			
						Заетост	Времетрае заетост- ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ	ВЪНШНИ		
												ДБ	Местна	Частна
4.3		Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ)	заети лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен	200	0	0	20,000	20,000	0,000	0,000	0,000	
4.4		Насърчаване на работодателите да осигурят професионално обучение за заети лица за определен срок и заетост на безработни лица за срока на обучение (чл. 45 от ЗНЗ)	заети лица	МТСП, АЗ, работодатели	постоянен	150	0	0	19,830	19,830	0,000	0,000	0,000	
4.5		Насърчаване на работодателите за разкриване на работни места за стъпване и чиракуван (чл. 46 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ, МОН, работодатели	постоянен	250	0	0	29,745	29,745	0,000	0,000	0,000	
4.6		Проект "Изследване на потребностите от обучение и разработване на методика за изследване на потребностите и обвързване на възможностите за заетост, организиране на семинар-обучение"	представители на институциите включени в регионална комисия по заетостта	МТСП, Комисия по заетостта към областния съвет за регионално развитие, АЗ	2002г.	0	0	0	10,000	10,000	0,000	0,000	0,000	
4.7		Проекти и модули в регионални програми за заетост:				934	80	2,529	1,328,544	1,328,544	0,000	0,000	0,000	
4.7.1		Старт в бизнеса - област София	заети и безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г	450	0	90	463,501	463,501	0,000	0,000	0,000	
4.7.2		"Подобряване социалната и трудова интеграция на хора с увреждания" - област София	заети и безработни лица с увреждания	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г	10	0	32	14,570	14,570	0,000	0,000	0,000	
4.7.3		Насърчаване на заетостта- област София	заети и безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2002г	0	0	450	27,000	27,000	0,000	0,000	0,000	
4.7.4		Успешен бизнес- област Костендил	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	50	0	104	68,220	68,220	0,000	0,000	0,000	
4.7.5		АЗ мота - област Костендил	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2003г.	298	0	0	167,926	167,926	0,000	0,000	0,000	
4.7.6		От обучение към заетост- област Перник	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2000-2002г.	0	0	35	2,100	2,100	0,000	0,000	0,000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ								
						Заетост	Времетра-заетост- ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	ПУБЛИЧНИ		Частни	ВЪНШНИ							
													брой	брой	брой	ДБ	Местни	ЕС	ДРУГИ
4.7.7		"Ограмотяване, квалификация и заетост" обл. Софийска	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2002г.	11	0	0	0	6,818	6,818	0,000	0,000	0,000					
4.7.8		Квалификация за заетост обл. Софийска	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2002г.	0	0	145		8,700	8,700	0,000	0,000	0,000					
4.7.9		"Стимулиране на самостоятелното и развитието на малък бизнес" – област Монтана	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2005г.	20	0	40		27,800	27,800	0,000	0,000	0,000					
4.7.10		"Започване на собствен бизнес" - област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	0	30		6,396	6,396	0,000	0,000	0,000					
4.7.11		"Да живеем по-добре" - област Търговище	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	50	0	530		155,500	155,500	0,000	0,000	0,000					
4.7.12		"Започване на собствен бизнес" - община Лом	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	0	15		3,360	3,360	0,000	0,000	0,000					
4.7.13		"Самоопазването - моят избор" - област Велико Търново	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2003г.	0	0	135		27,760	27,760	0,000	0,000	0,000					
4.7.14		"Развитие на дребното и средно фермерство в Сливенска област - Агробизнес инкубатор"	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2001-2003г.	0	0	45		9,300	9,300	0,000	0,000	0,000					
4.7.15		"Успешен старт в живота" – област Перник	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	0	75		4,500	4,500	0,000	0,000	0,000					

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Временна заетост- ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ			
									ДБ		Местни		Частни	ЕС	ДРУГИ
4.7.16		"Първи стъпки в кариерата" – област Кюстендил	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	20	0	0	15,541	15,541	0,000	0,000	0,000		
4.7.17		"Планс за младите" област Търговище	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	80	116	159,952	159,952	0,000	0,000	0,000		
4.7.18		"Квалификация на общин-квалификация за заетост" област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	0	30	1,350	1,350	0,000	0,000	0,000		
4.7.19		"Тунел под връх Шипка" област Габрово	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2002г.	0	0	15	0,900	0,900	0,000	0,000	0,000		
4.7.20		"Равен шанс"- обл. Кюстендил	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	0	0	299	35,370	35,370	0,000	0,000	0,000		
4.7.21		"Усъвършенстване на човешките ресурс- основа за развитието на предприемачеството" - обл. Ямбол	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	0	0	15	0,670	0,670	0,000	0,000	0,000		
4.7.22		"Искам, мога, ще успея"- обл. Ямбол	продължително безработни	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2000-2003г.	0	0	70	3,854	3,854	0,000	0,000	0,000		
4.7.23		"Стратегия и управление на собствен бизнес" – област Шумен	безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2002г.	25	0	35	33,950	33,950	0,000	0,000	0,000		
4.7.24		"Ограмотяване, квалификация и заетост" - Софийска област	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПСП	2002г.	0	0	105	31,405	31,405	0,000	0,000	0,000		

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефицианти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ	
						Заетост	Времетраеност - ср. сл. бр.	Обучение и квалификация	ПУБЛИЧНИ			ВЪНШНИ			
									ДБ		Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	
4.7.25		"Стимулиране на заетостта в конкурентна пазарна среда чрез професионална квалификация на човешките ресурси" - област Бургас	безработни лица и заети лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	0	0	71	30 892	30 892	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.7.26		"Осигуряване трудова реализация чрез квалификация на безработни младежи от 16 до 24 годишна възраст с основно и средно образование в община Бургас "	млади хора	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МПС	2002-2004г.	0	0	47	21 209	21 209	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.8		Проект "Създаване на регионална мрежа за икономическо образование на учещищо ниво- ECO_NET" - в рамките на Пакта за стабилност	ученици	МОН, училища	2002г.	96	0	120	865 800	0 000	0 000	0 000	0 000	865 800	
4.9		Проект "Образование и обучение по туризъм в Югоизточна Барона – икономическо образование, национална мрежа и трансгранично коопериране" – в рамките на Пакта за стабилност	ученици	МОН, училища	2002г.	96	0	120	608 400	0 000	0 000	0 000	0 000	608 400	
4.10		Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за изграждане	ученици	МОН, МПС, работодатели, отраслови министерства	2002г.	0	0	0	140 000	140 000	0 000	0 000	0 000	0 000	
4.11		"Изграждане на система за проучване, набиране, текуща обработка на информация и оценка на потребностите на работодателите от професионална квалификация на работната сила в регионален аспект"	МПС, МОН, НАПОО, АЗ, Регионални комисии по заетостта	МПС, МОН, НАПОО, АЗ и Регионални комисии по заетостта	2002г.	0	0	0	199 488	81 937	16 776	0 000	0 000	100 775	
6.		Активна политика за развитие на посредничеството при намиране на работа и за превенция и отстраняване на възникващи трудности в новите европейски пазари на труда, в т.ч.:				1 464	0	1 800	1 918 581	1 918 581	0 000	0 000	0 000	0 000	
		Продължаващи програми и мерки				1 464	0	0	366 583	366 583	0 000	0 000	0 000	0 000	
6.1		Новостартиращи програми и мерки	безработни лица	МПС, АЗ	постоянно	1 464	0	0	366 583	366 583	0 000	0 000	0 000	0 000	
6.2		Допълно участие по проекти, изпълнявани от Дирекция "ППТ", съгласно двустранни сътрудничества (Франция, Холандия и др.) и Българо- германски центрове за професионално обучение	безработни лица-младежи, продължително безработни лица	МПС, АЗ	2002г.	0	0	1 800	1 551 998	1 551 998	0 000	0 000	0 000	0 000	
7.		Борба с дискриминацията и насърчване на социалното включване чрез достъп до заетост, в т.ч.:				2 327	0	150	9 227 726	4 227 726	0 000	0 000	0 000	5 000 000	
		Продължаващи програми и мерки				1 517	0	0	2 581 052	2 581 052	0 000	0 000	0 000	0 000	
7.1		Новостартиращи програми и мерки	безработни младежи до 29 год	МПС, АЗ	постоянно	810	0	150	6 646 674	1 646 674	0 000	0 000	0 000	5 000 000	
		Насърчване и стажуване младежи до 29 години (Чл. 41 от ЗНЗ)	безработни жени	МПС, АЗ	постоянно	250	0	0	79 745	79 745	0 000	0 000	0 000	0 000	
7.2		Насърчване на работодателите да наемат регистрирани безработни жени самотни майки или майки с деца до три години (Чл. 53 от ЗНЗ)	безработни жени	МПС, АЗ	постоянно	200	0	0	317 280	317 280	0 000	0 000	0 000	0 000	

№	СТЪЛБ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необ. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ				ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	
						Заетост	Времетрае за заетост- ср. сл. бр.	брой	брой		ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ	ВЪНШНИ
7.3.		Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица, извършили ефективно наказание "лишаване от свобода" (Чл. 55 от ЗНЗ)	безработни лица, извършили ефективно наказание "лишаване от свобода"	МТСП, АЗ	постоянно	200				26,440	0,000	0,000	0,000		0,000	
7.4		Социалноинвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта	безработни лица	МТСП, областни администрации, социални партньори	постоянно	0	0	0	0	5 000,000	0,000	0,000	0,000		5 000,000	
7.5.		Дългово участие по финансиране на проекти по СИФ	безработни лица	МТСП, СИФ, АЗ	постоянно	0	0	0	0	1 000,000	1 000,000	0,000	0,000		0,000	
7.6		Проекти и модули в регионални програми за заетост:				1 677	0	0	150	2 804,261	2 804,261	0,000	0,000		0,000	
7.6.1		Микропроект "За стимулиране на заетост, за трудова и социална адаптация на ромското население в област Монтана и осигуряване възможности за постоянни трудови доходи"	продължително безработни от малцинствени групи	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	1 500	0	0	0	2 564,100	2 564,100	0,000	0,000		0,000	
7.6.2		"Подобряване на социалната и трудова интеграция на инвалидизирани лица" област Търговище	лица с увреждания	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2001-2003г.	17	0	0	0	16,952	16,952	0,000	0,000		0,000	
7.6.3		"Стимулиране на заетостта за трудова и социална интеграция на безработни лица и осигуряване на възможности за постоянни трудови доходи" – област Хасково	продължително безработни лица	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	60	0	0	50	70,604	70,604	0,000	0,000		0,000	
7.6.4		"Работещи жени" – област Русе	безработни жени	Областни и общински администрации, партньори по микропроекти, КЗ, АЗ, МТСП	2002-2004г.	100	0	0	100	152,605	152,605	0,000	0,000		0,000	
II.		РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО				13 000	0	0	7 400	33 261,738	27 411,738	0,000	0,000		0,000	
		Продължаващи програми и мерки				5 000	0	0	4 900	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000		5 850,000	
		Новостартиращи програми и мерки				8 000	0	0	2 500	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000		0,000	
8.		Улесняване стартирането и развитието на бизнеса, в т.ч.: Продължаващи програми и мерки				8 000	0	0	2 500	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000		0,000	
		Новостартиращи програми и мерки				0	0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000	
8.1.		Насърчаване на предприемачеството (чл.47, чл.48, чл.49 от ЗНЗ)	безработни лица	МТСП, АЗ и подразделения на АЗ, Бизнес центрове	постоянно	2 000	0	0	2 500	1 100,000	1 100,000	0,000	0,000		0,000	

№	СТЪП / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ПУБЛИЧНИ			ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	
						Заетост	Временна заетост - ср. ст. бр.	Обучение и квалификация			ДБ	Местни	Частни	ЕС	ДРУГИ
								брой	брой						
8.2		Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране"	новообразувани и съществуващи микропредприятия, новообразувани и съществуващи банки, АМСЦ, кооперации, земеделски производители, занаятчийски предприятия, групи в неравностойно положение	МТСП, МФ, МИ, МЗ, Национална служба по заетостта, бора по труда, банки, АМСЦ, Донори	2002г.	5 500	0	0	0	20 000 000	20 000 000	0 000	0 000	0 000	0 000
8.3		"Насърчаване предприемачеството на лицата с намалена трудоспособност"	лица с намалена трудоспособност	МТСП, АЗ, бора по труда, банки	2002г.	500	0	0	0	100 000	100 000	0 000	0 000	0 000	0 000
9.		Насърчаване на предприемаческите действия, в т.ч.: Продължаване програми и мерки Новостартиращи програми и мерки				5 000	0	4 900	0	12 061 738	6 211 738	0 000	0 000	5 850 000	0 000
9.1.		Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"	безработни, желаещи да започнат ССД или да бъдат обучени за заетост в областта на селското стопанство	МТСП, МФ, МЗГ, области и общински администрации, регионални организации на работодателите, НСЗ/БГ, ПРООН	2001г.-2003г.	5 000	0	4 900	0	4 749 238	4 749 238	0 000	0 000	0 000	0 000
9.2.		Проект "Инвестиции за бизнес-инкубатори в райони в индустриален упадък"	безработни лица, малки и средни фирми	МРРБ, МИ, МТСП, Агенция за малки и средни предприятия, Делегацията на ЕС в Р България, областни и общински администрации, НПО	2001г.-2003г.	0	0	0	0	7 312 500	1 462 500	0 000	0 000	5 850 000	0 000
III.		НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО				0	0	0	0	0 000	0 000	0 000	0 000	0 000	0 000
IV.		УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ				0	0	0	0	234 000	0 000	0 000	0 000	0 000	234 000
16.		Джентълър-подход, в т.ч.: Продължаване програми и мерки Новостартиращи програми и мерки				0	0	0	0	234 000	0 000	0 000	0 000	0 000	234 000
16.2.		Проект "Социално партньорство и джентълър анализ и бюджет"	министерства и ведомства	МТСП, Институт по социология при БАН	2002	0	0	0	0	39 000	0 000	0 000	0 000	0 000	39 000
16.3.		Проект "Изграждане на зверо за джентълър мейнстрийм"	министерства и ведомства	МТСП	2002	0	0	0	0	195 000	0 000	0 000	0 000	0 000	195 000

№	СТЪЛБЕ / ПРИОРИТЕТИ	ПРОЕКТ	Бенефициенти	ИНСТИТУЦИИ	Срок на действие	Очаквани резултати				Необх. ср-ва - хил. лева 2002г.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ				
						Заетост	Временна заетост - ср. сп. бр.	Обучение и квалификация	брой		ПУБЛИЧНИ				
											ДБ	Местни	Частни	ЕС	ВЪНШНИ
						51 242	28 541	52 072	161 176,292	112 689,799	1 516,776	0,000	40 160,742	6 808,975	
ОБЩО, в т.ч.:															
Продължавящи програми и мерки						39 389	28 541	45 809	125 064,274	83 403,532	1 500,000	0,000	40 160,742	0,000	
Новостартиращи програми и мерки						11 853	0	6 263	36 112,018	29 286,267	16,776	0,000	0,000	6 808,975	
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:					38 242	28 541	44 672	127 680,554	85 278,061	1 516,776	0,000	34 310,742	6 574,975	
	Продължавящи програми и мерки					34 389	28 541	40 909	113 002,536	77 191,794	1 500,000	0,000	34 310,742	0,000	
	Новостартиращи програми и мерки					3 853	0	3 763	14 678,018	8 086,267	16,776	0,000	0,000	6 574,975	
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО, в т.ч.:					13 000	0	7 400	33 261,738	27 411,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000	
	Продължавящи програми и мерки					5 000	0	4 900	12 061,738	6 211,738	0,000	0,000	5 850,000	0,000	
	Новостартиращи програми и мерки					8 000	0	2 500	21 200,000	21 200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
III.	НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И НА ЗАЕТИТЕ В НЕГО, в т.ч.:					0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	Продължавящи програми и мерки					0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	Новостартиращи програми и мерки					0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ, в т.ч.:					0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000	
	Продължавящи програми и мерки					0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	Новостартиращи програми и мерки					0	0	0	234,000	0,000	0,000	0,000	0,000	234,000	

- Новостартираща програми и мерки

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА 2001г.
ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА 01-12.2001г.

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.					ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение		
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства	
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна						
															брой
		брой	брой	брой	лева	брой	брой			брой	брой	брой	брой	лева	
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ	178 007	132 794	45 213	185 238 119	103 338	93 279	27 437	65 842	10 607	77 389 150	70,2	23,5	41,8	
I.	Борба с младежката безработица	18 819	4 288	14 531	21 894 577	4 620	4 429	4 219	210	191	2 410 317	103,3	1,3	11,0	
I.1	Чл.59 от ЗЗБНЗ - за насърчване работодателите да наемат безработни до 28-годишна възраст с висше образование и до 24-годишна възраст със средно и по-ниско образование	3 000	3 000	0	2 010 085	3 609	3 609	3 609	0	0	2 073 767	120,3	0,0	103,2	
I.2	Проект ФАР 2000 "Инвестиции в развитието на пазара на труда и професионалното обучение"(Северозападен и Южен централен)	13 500	0	13 500	13 500 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
I.3	Проект ФАР 2000 "Инвестиране в инфраструктурите на професионалното обучение в два целеви региона- Северозападен и Южен Централен"	800	0	800	5 000 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
I.4.	Проекти и модули в регионални програми за заетост	1 519	1 288	231	833 504	1 011	820	610	210	191	336 551	63,7	82,7	40,4	
I.4.1.	"Първи стъпки в кариерата" -област Кюстендил	110	50	60	54 600	91	46	46	0	45	23 270	92,0	75,0	42,6	
I.4.2.	Подпомагане професионалната реализация на завършващите обучението си младежи от домовете за деца и юноши в Благоевградска област за периода 2000-2003"- област Благоевград	64	51	13	21 424	1	1	1	0	0	1 155	2,0	0,0	5,4	
I.4.3.	"Успешен старт в живота" - област Перник	60	60	0	14 254	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
I.4.4.	"Заседно на старта" Ямболска област	19	17	2	15 632	14	8	8	0	6	5 820	47,1	300,0	37,2	
I.4.5.	"Съместно начало" - Русенска област	70	70	0	57 917	4	4	4	0	0	3 478	5,7	0,0	6,0	
I.4.6	"Развитие на малкия бизнес" - Софийска област	179	139	40	220 364	75	50	50	0	25	48 343	36,0	62,5	21,9	
I.4.7	"Надежда"-Софийска област	775	775	0	282 960	528	528	477	51	0	178 434	68,1	0,0	63,1	
I.4.8	"Равен шанс" - Благоевградска област	2	2	0	54	0	0	0	0	0	54	0,0	0,0	100,0	
I.4.9	"Шанс за младите" - Област Търговище	192	76	116	126 699	274	159	0	159	115	67 377	209,2	99,1	53,2	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение			
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства	
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна						
															брой
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	лева	
1.4.10	"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение в действаща ферма за отглеждане на биволи, крави, овце и свине - община Искър" - област Плевен	48	48	0	39 600	24	24	24	0	0	8 619	50,0	0,0	21,8	
1.5.	Национална програма за образователна и трудова интеграция на младежите, отпаднаци от системата на средното образование. Програмата е приета с Решение на Министерски съвет №134 от 16.03.2001г. Подготвят се указания по прилагането на програмата	Създаване на система за обхващане на младежите, отпаднаци от системата на средното образование за придобиване на образование и професионална квалификация			0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
1.6	Чл. 57 от ЗЗБНЗ - за устройване на работа на безработни с висше образование до 28-годишна възраст и със средно и по-ниско образование	203	203	0	200 988	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
1.7	Национална програма за социална интеграция и професионална реализация на младежи от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа в България	400	250	150	350 000							0,0	0,0	0,0	
2.	Борба с продължителната безработица	100 773	97 968	2 805	63 133 095	63 625	61 476	6 128	55 348	2 149	25 316 285	62,8	76,6	40,1	
2.1	Чл. 53 от ЗЗБНЗ - програми за временна заетост в общополезни дейности. Национална програма за временна заетост, Програма за временна заетост през зимните месеци, и Специализирани програми.	63 120	63 120	0	37 548 131	31 797	31 797	0	31 797	0	13 775 725	50,4	0,0	36,7	
2.2.	Чл.62 от ЗЗБНЗ - насярчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица	1 800	1 800	0	858 033	2 257	2 257	2 257	0	0	658 598	125,4	0,0	76,8	
2.3.	Програма "Ограмотяване, квалификация и заетост"-по условията на Чл. 79 от ЗЗБНЗ	879	0	879	389 810	213	26	26	0	187	47 221	0,0	21,3	12,1	
2.4.	Национална програма за периода 12.2000-12.2001г. за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности по преодоляване щетите от горски пожари.	7 200	7 200	0	9 218 000	6 193	6 193	0	6 193	0	3 082 402	86,0	0,0	33,4	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.								% на изпълнение			
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства			
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна								
															брой	брой	брой
		брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	лева				
2.5.	Проекти и модули в регионални програми за заетост	20 774	18 848	1 926	13 619 121	20 282	18 320	3 845	14 475	1 962	7 752 340	97,2	101,9	56,9			
2.5.1.	“Подобряване условията за живот в община Търговище”	223	223	0	398 038	407	407	0	407	0	159 687	182,5	0,0	40,1			
2.5.2.	“Попово за Попово”- Търговище	207	207	0	329 978	412	412	0	412	0	117 799	199,0	0,0	35,7			
2.5.3.	“Обществено полезни дейности” в общини Омуртаг и Антоново	1 543	1 543	0	1 210 010	1 286	1 286	0	1 286	0	588 357	83,3	0,0	48,6			
2.5.4.	“Зелени селища”- Софийска област	2 818	2 818	0	1 752 300	3 872	3 872	0	3 872	0	1 160 186	137,4	0,0	66,2			
2.5.5.	“Шанс за всеки” Софийска област	1 896	1 826	70	1 179 490	1 882	1 846	106	1 740	36	633 403	101,1	51,4	53,7			
2.5.6.	“Осигуряване на временна заетост на безработни лица” за общини Оряхово и Козлодуй -Врачанска област	859	859	0	438 747	692	692	0	692	0	292 513	80,6	0,0	66,7			
2.5.7.	“Шанс за всеки” общини Вълчедръм, Брусарци и Медковец, област Монтана	408	408	0	266 006	342	342	0	342	0	103 105	83,8	0,0	38,8			
2.5.8.	“Шанс за всеки” община Лом	448	448	0	257 962	281	281	0	281	0	95 615	62,7	0,0	37,1			
2.5.9.	“Разкриване на допълнителни работни места в екологични и обществени дейности” общини Благоевград и Симитли	493	493	0	257 172	301	301	0	301	0	92 780	61,1	0,0	36,1			
2.5.10.	“Аз мога” - област Кюстендил	796	796	0	423 267	726	726	0	726	0	196 321	91,2	0,0	46,4			
2.5.11.	“Санитарне и благоустрояване на район с преобладаващо ромско население” - област Ямбол	84	84	0	38 522	84	84	0	84	0	37 472	100,0	0,0	97,3			
2.5.12.	“Санитарне на негодни лозови масиви, изградени върху общински земи в землището на с. Ружича” -Област Ямбол	24	24	0	8 581	24	24	0	24	0	7 717	100,0	0,0	89,9			
2.5.13.	“Канализация на квартали от 131 до 142 (ромска махала) гр.Елхово”- Област Ямбол	84	84	0	199 484	40	40	0	40	0	13 060	47,6	0,0	6,5			
2.5.14.	“Реконструкция на общинско сметище в гр. Елхово” - Област Ямбол	26	26	0	51 592	26	26	0	26	0	7 892	100,0	0,0	15,3			
2.5.15.	“Санитарне, създаване и възстановяване на зелени площи в гр.Стралджа” - Област Ямбол	8	8	0	2 827	8	8	0	8	0	2 727	100,0	0,0	96,5			
2.5.16.	“Почистване и корекция на дере № 2 в гр. Стралджа” – Област Ямбол	24	24	0	11 860	24	24	0	24	0	7 560	100,0	0,0	63,7			
2.5.17.	“Стимулиране на заетостта при създаване и възстановяване на лозови насаждения” в с. Веселиново и с. Гранитово” - Област Ямбол	59	59	0	413 063	22	22	22	0	0	41 705	37,3	0,0	10,1			
2.5.18.	“Да си помогнем взаимно” - Област Перник	1 107	1 107	0	557 428	663	663	0	663	0	313 316	59,9	0,0	56,2			

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ 01- 12. 2001г.						% на изпълнение		
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение		Средства	Заетост	Обучение	Средства
			Заетост	Обучение	брой	лева			брой	лева	брой	лева				
2.5.19.	“Регионална подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия в регион Хасково”- област Хасково	1 189	1 189	0	893 297	1 387	1 387	0	1 387	0	460 977	116,7	0,0	51,6		
2.5.20	"Стимулиране на заетостта в Шуменска област по създаване и възстановяване на трайни насаждения: лозя, малини, пипиниери и др."	532	532	0	467 058	518	518	0	518	0	227 193	97,4	0,0	48,6		
2.5.21.	"Подобряване на социалната и трудовата интеграция на инвалидизирани лица" - област Търговище	41	41	0	12 313	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
2.5.22	"Осигуряване на заетост на продължително безработни лица в неравностойно социално положение чрез извършване на общополлезни дейности, присъщи на община Искър" - област Плевен	298	298	0	332 750	526	526	0	526	0	152 292	176,5	0,0	45,8		
2.5.23.	"Шанс за продължително безработните лица - община Плевен" - област Плевен	132	132	0	133 100	189	189	0	189	0	49 143	143,2	0,0	36,9		
2.5.24.	"Специализиран микропроект за заетост на безработни лица в екологични и лесокulturни мероприятия от общините Казанлък, Павел баня, Мъглияж, Гурково и Николаево" - област Ст.Загора	387	387	0	265 096	422	422	0	422	0	141 367	109,0	0,0	53,3		
2.5.25.	"Микропроект за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни и екологични мероприятия от община Чирпан" - област Стара Загора	104	104	0	30 998	53	53	0	53	0	26 795	51,0	0,0	86,4		
2.5.26.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополлезни дейности за безработни лица в община Гоце Делчев	463	463	0	201 458	314	314	0	314	0	86 421	67,8	0,0	42,9		
2.5.27	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополлезни дейности за безработни лица в община Гърмен	210	210	0	89 865	141	141	0	141	0	38 305	67,1	0,0	42,6		
2.5.28.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополлезни дейности за безработни лица в община Хаджидимово	114	114	0	49 258	77	77	0	77	0	22 346	67,5	0,0	45,4		

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение				
		В т.ч.:			Средства			Общ брой участници	Общо заетост-	В т. ч.:		Обучение		Средства	Заетост	Обучение	Средства	
		Общ брой участници	Заетост	Обучение	брой	брой	лева			брой	брой	лева	брой					брой
		брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	лева
2.5.29.	Подпрограма за осигуряване на временна заетост в общополезни дейности за безработни лица в община Сатовча	210	210	0	89 755	142	142	0	142	0	39 524	67,6	0,0	44,0				
2.5.30.	"Подпрограма за разкриване на допълнителни работни места и осигуряване на временна заетост на безработни лица в лесокulturни и екологични мероприятия и поддържане на четвъртокласната пътна мрежа " община Крумовград	240	240	0	164 732	240	240	0	240	0	68 353	100,0	0,0	41,5				
2.5.31.	"Стимулиране на заетостта в областта на опазване паметниците на културата и развитие на културния туризъм" община Сандански	60	60	0	36 984	56	56	0	56	0	20 834	93,3	0,0	56,3				
2.5.32.	Регионална браншова подпрограма за стимулиране на заетостта в общини Ивайловград, Тополовград и Мин бани в създаване и възстановяване на лозови насаждения с цел развитие на местната инфраструктура - Хасковска област	485	485	0	109 026	19	19	19	0	0	10 130	3,9	0,0	9,3				
2.5.33.	Програма за подпомагане създаването и развитието на малките и средни предприятия от сферата на туризма, услугите и занаятите - област Сливен	25	25	0	16 512	47	45	45	0	2	13 156	180,0	0,0	79,7				
2.5.34.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Тутракан и Главиница	918	618	300	581 724	772	554	554	0	218	423 558	89,6	72,7	72,8				
2.5.35.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - общини Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча	1 600	800	800	765 278	1 600	800	800	0	800	684 779	100,0	100,0	89,5				
2.5.36.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Венец	200	200	0	156 000	200	200	200	0	0	139 410	100,0	0,0	89,4				
2.5.37.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Каолиново	500	500	0	420 000	500	500	500	0	0	369 090	100,0	0,0	87,9				
2.5.38.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Дулово	456	300	156	253 957	456	300	300	0	156	235 970	100,0	100,0	92,9				

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01-12. 2001г.						% на изпълнение		
		в т.ч.:			Средства			в т.ч.:			Средства					
		Общ брой участници	Заетост		брой	Обучение		Общ брой участници	Общо заетост-		брой	Обучение		Заетост	Обучение	
			брой	брой		брой	брой		брой	брой		брой	брой		брой	Средства
					лева						лева					лева
2.5.39.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Крумовград	1 000	500	500	444 325	500		1 000	500	500	436 256	500		100,0	100,0	98,2
2.5.40.	Стимулиране на заетостта чрез наемане на работа на безработни лица за отглеждане на тютюн - община Стамболово	400	300	100	227 500			500	250	250	211 486			83,3	250,0	93,0
2.5.41.	Стимулиране на заетостта чрез създаване и възстановяване на трайни насаждения от лозя и лозов маточник - община Сандански	90	90	0	73 318			31	31	31	23 739			34,4	0,0	32,4
2.5.42	"Реконструкция на дом за възрастни със умствена изостаналост в с. Маленово" - област Ямбол	13	13	0	8 490			0	0	0	0			0,0	0,0	0,0
2.6.	Програма "От социални грижи към заетост"	7 000	7 000		0			2 883	2 883	0	0			41,2	0,0	0,0
2.7	Програма за професионална квалификация на безработни в риск от дълготрайна безработица	15% обучени от общия брой на дълготрайно безработните			1 500 000			0	0	0	0			0,0	0,0	0,0
3.	Преход от пасивни към активни мерки	26 333	6 333	20 000	10 304 130			7 263	4 273	4 273	3 992 741			67,5	15,0	38,7
3.1.	Чл. 90 от ЗЗБНЗ - обучение за професионална квалификация на безработни лица	20 000	0	20 000	4 000 000			2 990	0	0	569 457			0,0	15,0	14,2
3.2.	Чл.54 от ЗЗБНЗ - насърчаване започването на стопанска дейност самостоятелно или с други лица	3 500	3 500	0	3 844 217			820	820	820	689 398			23,4	0,0	17,9
3.3	Национална програма "Гъвкави форми за заетост"	2 833	2 833	0	2 459 913			3 453	3 453	3 453	2 733 887			121,9	0,0	111,1
4.	Усъвършенстване на системата за обезщетения и данъчно облагане за увеличаване пригодността за заетост	5 329	5 329	0	1 834 841			4 670	4 670	0	1 240 013			87,6	0,0	67,6
4.1.	Чл. 60 от ЗЗБНЗ- насърчаване на работодателите да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност	296	296	0	192 549			444	444	444	212 340			150,0	0,0	110,3
4.2.	Чл. 61 от ЗЗБНЗ- насърчаване на работодателите да наемат безработни на непълно работно	5 033	5 033	0	1 642 292			4 226	4 226	0	1 027 673			84,0	0,0	62,6
5.	Развитие на капацитета чрез придобиване на трудов стаж и/или квалификация	18 730	16 710	2 020	29 051 535			14 229	11 189	7 951	20 994 802			67,0	150,5	72,3
5.1.	чл. 56 от ЗЗБНЗ- Сдружения за заетост на безработни	10 610	10 610	0	15 547 752			7 767	7 767	0	9 682 055			73,2	0,0	62,3

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение			
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	в т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства		
			Заетост	Обучение	брой	лева			брой	лева							
																брой	брой
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	лева			
5.2.	Чл. 63 от ЗЗБНЗ- Насърчаване за първите пет наети лица	500	500	0	203 184	184	184	184	0	0	72 817	36,8	0,0	35,8			
5.3.	Програма "Бърз старт"	20	0	20	599	352	0	0	0	352	40 420	0,0	1 760,0	6 747,9			
5.4.	Програма "Красива България"3	7 600	5 600	2 000	13 300 000	5 926	3 238	0	3 238	2 688	11 199 511	57,8	134,4	84,2			
6.	Развитие на възможностите за обучение през целия живот	6 453	946	5 507	31 142 433	1 735	156	156	0	1 579	3 707 602	16,5	28,7	11,9			
6.1	Проекти и модули в регионални програми за заетост	2 703	396	2 307	1 142 433	1 735	156	156	0	1 579	463 395	39,4	68,4	40,6			
6.1.1.	Старт в бизнеса - област София	435	360	75	546 400	207	147	147	0	60	148 286	40,8	80,0	27,1			
6.1.2.	"Подобряване социалната и трудова интеграция на хора с увреждания"- област София	60	36	24	17 100	25	9	9	0	16	6 968	25,0	66,7	40,7			
6.1.3.	Насърчаване на заетостта- област София	610	0	610	139 047	547	0	0	0	547	124 161	0,0	89,7	89,3			
6.1.4.	Успешен бизнес- област Кюстендил	55	0	55	17 066	45	0	0	0	45	6 937	0,0	81,8	40,6			
6.1.5.	Равен шанс- област Кюстендил	329	0	329	44 305	299	0	0	0	299	46 447	0,0	90,9	104,8			
6.1.6.	"Успешен старт в живота" - област Перник	100	0	100	20 000	99	0	0	0	99	20 275	0,0	99,0	101,4			
6.1.7.	"Отрамотяване, квалификация и заетост" обл. Софийска	30	0	30	11 711	30	0	0	0	30	6 017	0,0	100,0	51,4			
6.1.8.	Квалификация за заетост обл. Софийска	314	0	314	95 247	309	0	0	0	309	76 332	0,0	98,4	80,1			
6.1.9.	"Стимулиране на самоанемането и развитието на малък бизнес" – област Монтана	60	0	60	30 500	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0			
6.1.10.	Регионална програма за заетост обл. Габрово: Микропроект "Тунел под връх Шипка"	19	0	19	889	15	0	0	0	15	2 961	0,0	78,9	333,0			
6.1.11.	Регионална програма за заетост обл. Габрово: Микропроект "Газификация на общини".	103	0	103	15 001	25	0	0	0	25	4 229	0,0	24,3	28,2			
6.1.12.	"Мениджмънт на стартиращият бизнес" област Русе	2	0	2	3 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0			
6.1.13.	"Започване на собствен бизнес" област Габрово	13	0	13	531	30	0	0	0	30	3 513	0,0	230,8	661,6			
6.1.14.	"Да живеем по-добре" област Търговище	478	0	478	185 036	34	0	0	0	34	4 451	0,0	7,1	2,4			
6.1.15.	"Започване на собствен бизнес" община Лом	30	0	30	3 600	0	0	0	0	0	779	0,0	0,0	21,6			
6.1.16.	Усъвършенстване на човешкия ресурс- основа за развитие на предприемачеството" – област Ямбол	30	0	30	6 000	15	0	0	0	15	1 365	0,0	50,0	22,8			
6.1.17.	От обучение към заетост- област Перник	35	0	35	7 000	55	0	0	0	55	10 675	0,0	157,1	152,5			

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение		
		Общ брой участници	В т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	В т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна					
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	лева
6.2.	Програма "Предотвратяване на социалните последици от структурната реформа в стоманодобивната и рудодобивна промишленост за регионите Перник, София, Родопи, Бургас"	3 750	550	3 200	24 600 000	0	0	0	0	0	3 244 207	0,0	0,0	13,2
6.3	Разширяване обхвата на обучението (по регламента на ЗЗБНЗ)	повишаване на квалификацията, намаляване на безработицата			4 900 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
6.4	"Изграждане на мрежа от телецентрове в слабопоселени и отдалечени селски райони"	изграждане на телецентрове			500 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
7.	Развитие на образователните системи за улесняване на прехода от училище към работа	290	0	290	1 798 001	154	0	0	0	154	575 104	0,0	53,1	32,0
7.1	Проект "Инсталационна техника"	100	0	100	1 000 000	12	0	0	0	12	2 160	0,0	12,0	0,2
7.2.	Проект "БАК- ТУРМЕН- туристически мениджмънт"	70	0	70	516 001	63	0	0	0	63	452 507	0,0	90,0	87,7
7.3.	Проект "Регионална мрежа за икономическо образование- Албания, Македания, Румъния и България"	120	0	120	142 000	79	0	0	0	79	120 437	0,0	65,8	84,8
7.4.	Проучване и определяне на професионални области и региони, в които съществуват възможности и необходимост за обучение на работно място и за чиракуване	подобряване нормативната основа на професионалното обучение			140 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
9.	Насърчаване развитието на пазара на труда, отворен за всички	1 280	1 220	60	26 079 507	7 042	6 982	0	6 982	60	19 152 285	572,3	100,0	73,4
9.1.	Проекти за заетост на роми ("Купатге") за събиране и обработка на пластмасови отпадъци (в общини Русе, Враца, Пловдив, Ст. Загора и др	20	20	0	106 803	28	28	0	28	0	58 395	140,0	0,0	54,7
9.2.	Създаване на социално-инвестиционен фонд за финансиране на действия за насърчаване на заетостта. Законът за създаване на фонда е обнародван в ДВ 32, 03.04.2001г.	1 200	1 200	0	15 000 000	6 954	6 954	0	6 954	0	19 060 890	579,5	0,0	127,1
9.3.	Проект "Професионално обучение на донатори"	60	0	60	100 000	60	0	0	0	60	33 000	0,0	100,0	33,0

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01-12-2001г.						% на изпълнение			
		Общ брой участници	в т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	в т.ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства	
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна						
															брой
		брой	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	лева		
9.4.	Проекти за подпомагане на инвалиди за интегрирането им в обществения живот чрез увеличаване потенциала на туристическия сектор; специализирани програми за индивидуална заетост				10 700 000	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
9.5	Чл. 38 от ЗЗБНЗ- устройство на работа на безработни с трайно намалена трудоспособност и сираци до 28 г. възраст	47	47	0	52 704	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
9.6	Програма за ресоциализация на освобождаваните от МЛС чрез професионална квалификация и преквалификация				120 000	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0		
II. РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО															
12	Развитие на възможности за разкриване на нови работни места	17 857	11 857	6 000	17 781 983	2 571	10 835	1 478	9 357	1 093	5 956 570	91,4	18,2	33,5	
12.1	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Перник- 26 бр.	1 032	1 032	0	12 428	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.2	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Чипровци - 20 бр.	670	670	0	12 510	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.3	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Лом-24 бр	725	725	0	13 280	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.4	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Монтана - 16 бр.	588	588	0	9 055	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.5	Проекти по програмата за регионално индустриално развитие на община Карлово - 29 бр.	1 742	1 742	0	12 710	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
12.6	Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"	13 100	7 100	6 000	10 222 000	11 928	10 835	1 478	9 357	1 093	5 956 570	152,6	18,2	58,3	
12.7	Проект "Инвестиции за бизнес - инкубатори в райони в индустриален упадък "				7 500 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	
III. ПОДКРЕПА НА АДАПТИВНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА															
		2 930	0	2 930	861 000	871	802	733	0	69	587 793	0,0	2,4	68,3	

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.						ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.						% на изпълнение		
		Общ брой участници		в т.ч.:		Средства		Общ брой участници	Общо заетост-	в т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
		брой	брой	Заетост	Обучение	брой	брой			брой	брой					
16	Модернизирване на организацията на работа	брой	брой	брой	брой	лева	лева	брой	брой	брой	брой	брой	лева	брой	брой	лева
16.1.	Създаване на местни инвестиционни и гаранционни фондове за финансиране на регионалните програми за заетост - Габрово и Разград. Стартирал своята дейност е фонда в Разград. Посочените средства отразяват отпуснатите кредити.	0	0	0	0	600 000	600 000	733	733	733	0	0	575 250	0,0	0,0	95,9
18	Подкрепа на адаптивността в предприятията	2 930	0	2 930		261 000	261 000	69	0	0	0	69	12 543	0,0	2,4	4,8
18.1.	Развитие на обхвата и усъвършенстване на организацията на обучението на заети лица по регламента на ЗЗБНЗ	2 930	0	2 930		261 000	261 000	69	0	0	0	69	12 543	0,0	2,4	4,8
IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ	0	0	0	0	850 000	850 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
19.	Джендър подход; адекватни системи и процедури за събиране на информация							0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
19.1.	Проект "Обработка на статистическа информация с джендър индикатори"					30 000	30 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
19.2.	Създаване на аналитично звено за изследване на информацията към МТСП					140 000	140 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
20.	Борба срещу дискриминацията между мъжете и жените							0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
20.1	Програма за обучение и мотивиране на работодателите за наемане на жени без оглед на възрастовата им група, семейно положение и др. причини, които водят до дискриминация					40 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
20.2	Проект "Изследване на предприемаческата активност на жените"					40 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
21.	Съгласуване на работа и семеен живот							0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
21.1	Проект "Създаване на примерни план схеми за запазване развитието на кариерата за отглеждане на деца и запазване на възможности за работа"					100 000	100 000	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
22.	Улесняване на реинтеграцията на пазара на труда							0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0

№	ПРОЕКТ	ПЛАН 2001г.				ИЗПЪЛНЕНИЕ - 01- 12. 2001г.					% на изпълнение			
		Общ брой участници	В т.ч.:		Средства	Общ брой участници	Общо заетост-	В т. ч.:		Обучение	Средства	Заетост	Обучение	Средства
			Заетост	Обучение				Постоянна	Временна					
22.1	Проект "Насърчаване на интеграцията към активен работен живот на жени, които изпитват особени трудности да се върнат на пазара на труда, чрез развитие на програми за професионално обучение"	брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	0	0	0,0	0,0	0,0
		брой	брой	лева	брой	брой	брой	брой	брой	0	0	0,0	0,0	0,0
	ОБЩО	198 794	144 651	54 143	204 731 102	106 780	104 916	29 648	75 199	83 933 513	72,5	21,7	41,0	
I.	ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИГОДНОСТТА ЗА ЗАЕТОСТ	178 007	132 794	45 213	185 238 119	103 338	93 279	27 437	65 842	77 389 150	70,2	23,5	41,8	
II.	РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	17 857	11 857	6 000	17 781 983	2 571	10 835	1 478	9 357	5 956 570	91,4	18,2	33,5	
III.	НАСЪРЧАВАНЕ НА АДАПТИВНОСТТА В БИЗНЕСА И	2 930	0	2 930	861 000	871	802	733	0	587 793	0,0	2,4	68,3	
IV.	УКРЕПВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ	0	0	0	850 000	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	

* Забележки:

В колона "ИЗПЪЛНЕНИЕ" са посочени нововключени лица по съответната инициатива през отчетния период.
т. 16.1. Създаването на местни гаранционни фондове бе пилотен проект в рамките на Фонд за регионални инициативи и не са предоставени предварителни разчети за броя на създаваните нови работни места